

Lang geleden woonde er in het diepst van het Donkere Bomen Bos een arme weduwe, die een klein dochtertje had. De bouwvallige hut die hun onderdak bood lekte aan alle kanten zodat de wind en de regen er vrij toegang hadden. Ook nestelde er heel wat ongedierte, zoals ratten, torren en padden; maar dat vond het vrouwtje niet zo erg.

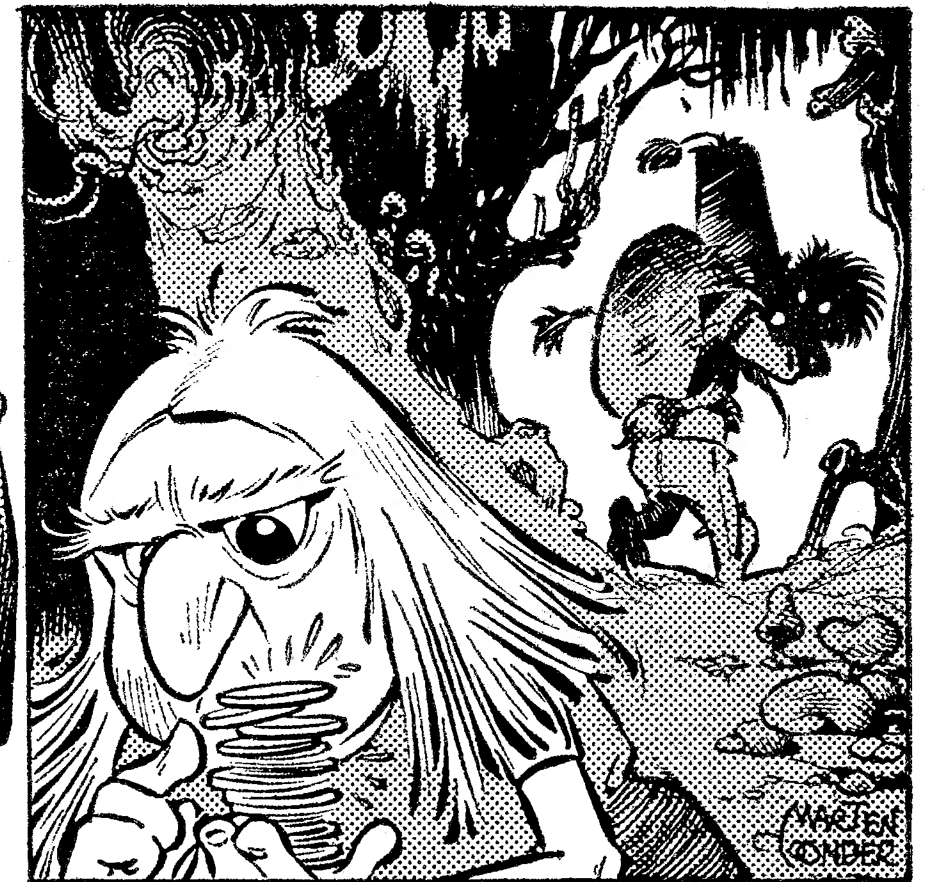
„Het bespaart me heel wat in de voeding", placht zij te zeggen wanneer ze er een voedzaam soepje van trok. „Dat kind eet me de oren van het hoofd."

Ja, het was roerend om te zien hoe zij in haar kommervolle omstandigheden alles deed om het meisje een onbezorgde jeugd te geven. Ze knutselde speelgoed van graten en botten, ze naaide jurkjes van netelblad, ze gaf lessen in het kruidenlezen en het wichelen, waarin ze zelf goed onderlegd was en met volle maan was er altijd wel een eenvoudig feestje of partijtje waarvan het kind met volle teugen kon genieten.

Geen wonder, dat een vermogend vrijgezel die daar eens passeerde de pas inhield en met een tedere glimlach naar het huisje keek. De weduwe veegde ijverig en proper de afval op haar erfje op een hoop waarop het kind van een visgraat zat te snoepen. De luie zomerwind voerde de geuren van rottend gebladerte en vergane zwammen met zich mee en het geheel ademde een sfeer zoals men die slechts zelden treft in onze huidige wereld.

„Juist", prevelde de voorbijganger, „net wat ik zoek!"

Nadat de bejaarde voorbijganger een welgevallig oog op het toneeltje had laten vallen, daalde hij naar het hutje af.

„Schaduw op je pad, goede vrouw", wenste hij vriendelijk.

„Ik moet eens even met je praten, want het komt me voor dat jij en ik dezelfde idealen in het leven hebben. Mijn naam is Pas, Magister Hocus P. Pas, en ik ben geen onbekende in de betere kringen!"

De arme weduwe wierp hem een wantrouwende blik toe, want het leven had haar geleerd om voorzichtig te zijn met vreemden. Een blik op zijn vergrijsde trekken en zijn scheve glimlach leerde haar echter dat ze hem vertrouwen kon.

„Wat mot je", vroeg ze met verarmde stem.

„Het gaat om dat kind!" hernam de grijsaard. „Een veelbelovend meisje met een mooie toekomst, dat zie ik zo. Je kunt haar hier niet geven wat haar toekomt, moedertje. Ze heeft een goede opvoeding nodig en een eerste klas scholing door een bevoegde leraar...."

„Dat kost geld", zei het vrouwtje met een raspende zucht.

„Goud is geen bezwaar", verzekerde de vreemdeling. „Ik maak het uit lood; zoveel als ik nodig heb. Je kunt de opleiding van je dochtertje rustig aan mij overlaten. Ze heeft aanleg en wanneer ik mij er mee bemoei is haar toekomst gemaakt."

Zo sprekende putte hij een handvol goudstukken uit zijn ransel en na enig loven en bieden vertrouwde de arme weduwe de opvoeding van haar oogappel aan de vermogende magister toe.

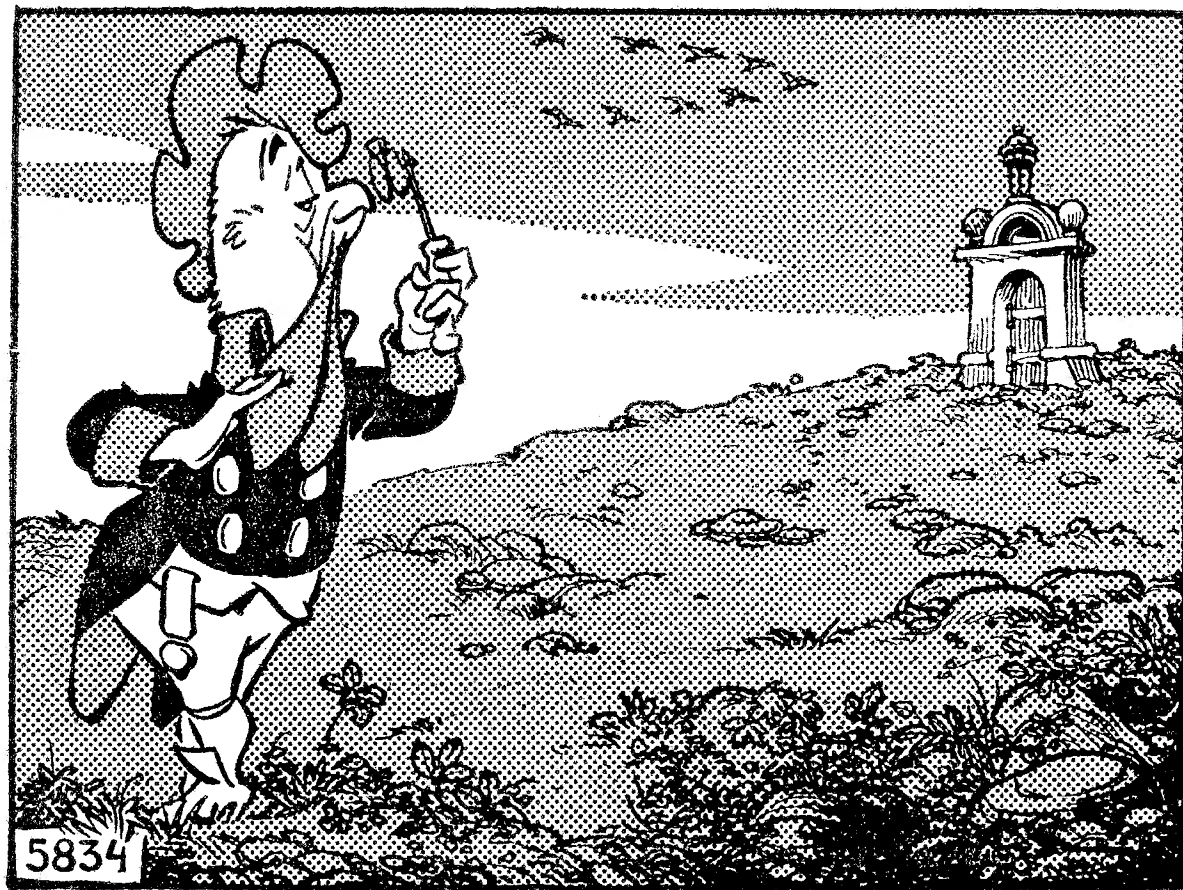
Magister Pas bracht het kind naar een grot in de Zwarte Bergen, die hij geriefelijk en met grote weelde had ingericht. Daar groeide het ondervoede schepseltje onder leiding van de menslievende grijsaard op tot een bevallige jonge vrouw. Doch niet alleen uiterlijk, ook innerlijk ontwikkelde zij zich op opvallende wijze. Haar voogd onderrichtte haar in de Kunsten, waarin hij magister was, hij leerde haar het determineren van zeldzame kruiden, en ook de stand van de sterren en de kracht van de planeten hadden tenslotte geen geheimen meer voor haar.

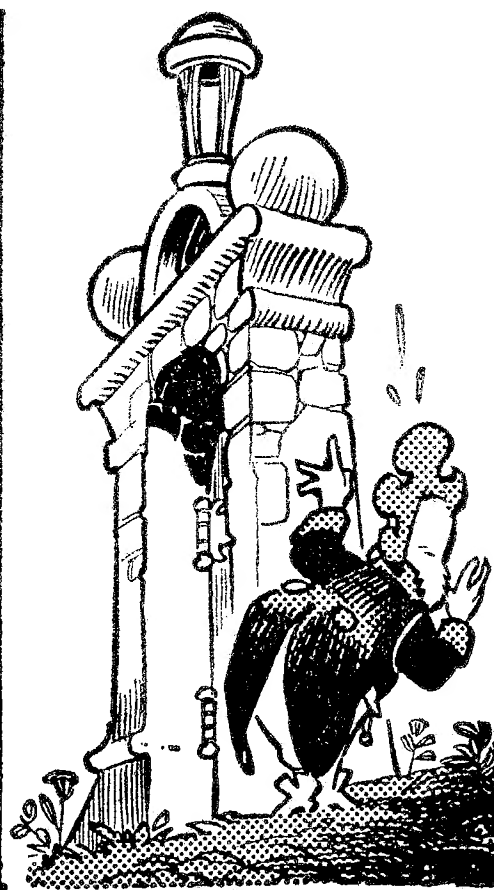
„Je bent zover", sprak de grijsaard op een stille middag in de nazomer. „Seth en Zazel zijn je bekend en ook kan je met het Droeselkruid omgaan. Nu kunnen we de wijde wereld in. Maar niet met lege handen; zo ben ik niet hèèè. In de eerste plaats zal ik je een naam geven, want dat is één van de meest waardevolle dingen in het leven, leer dat van mij. Je naam is Ivy, onthoudt dat goed."

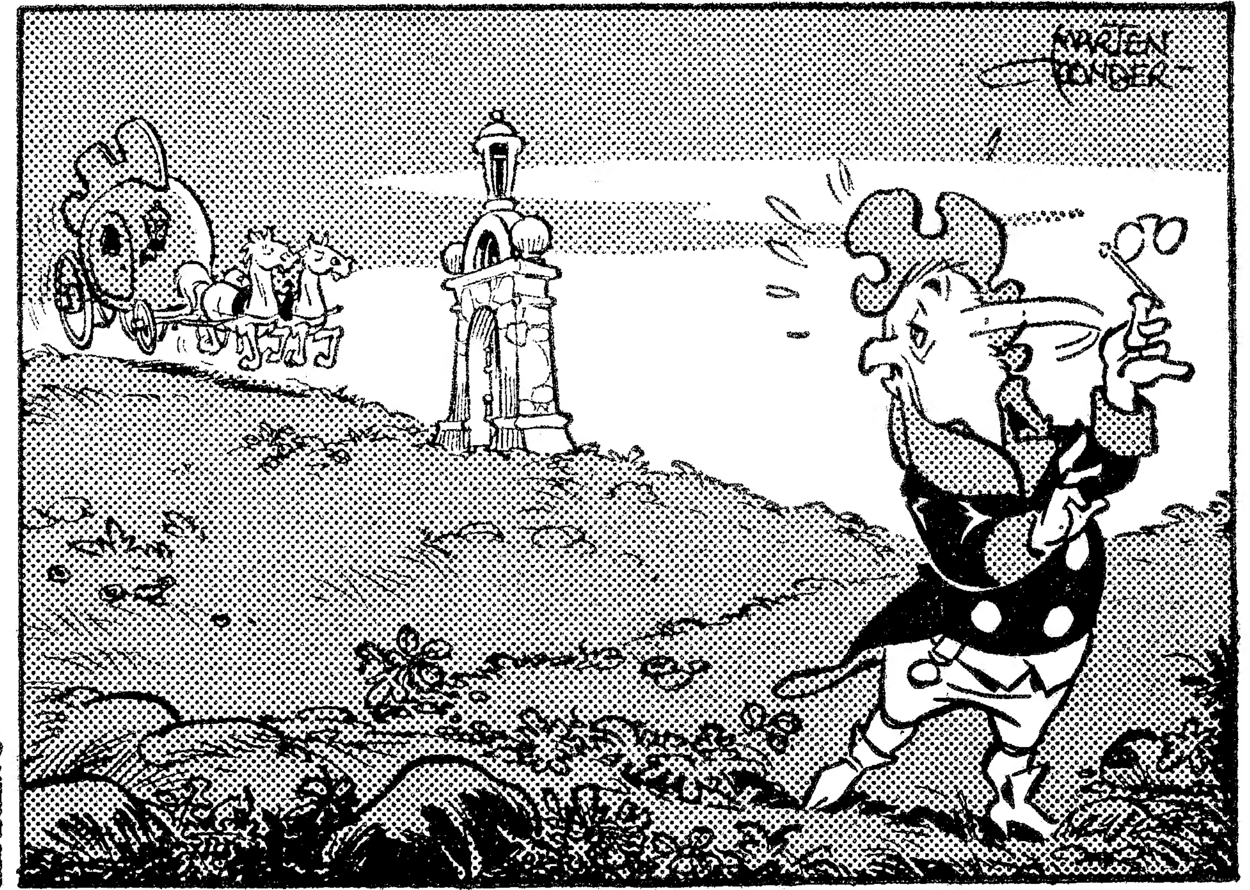
Daarop scharrelde de oude naar een hoek van de spelonk en trok een zwaar gordijn opzij.

„Hierachter", hernam hij, „zal je enkele zaken vinden. die men in de wandeling als belangrijk beschouwt. Je mag er van nemen wat je wilt."

Zo sprekende bracht hij een schat aan kostbaarheden aan het licht. Goudstukken bedekten de grond, juwelen fonkelden en op de achtergrond kon men een uitgezochte verzameling feest- en andere gewaden waarnemen.

Trouwe lezertjes weten, dat de markies de Canteclaer genoegen schept in vroege wandelingen. Daarom zullen ze dan ook niet verbaasd zijn de edelman op een mooie ochtend in de nazomer op de bloeiende heide aan te treffen; een zacht windje voerde het gezoem van bijen en de geur van honing met zich mede en de markies staarde met enige weemoed een vlucht trekkende ganzen na.

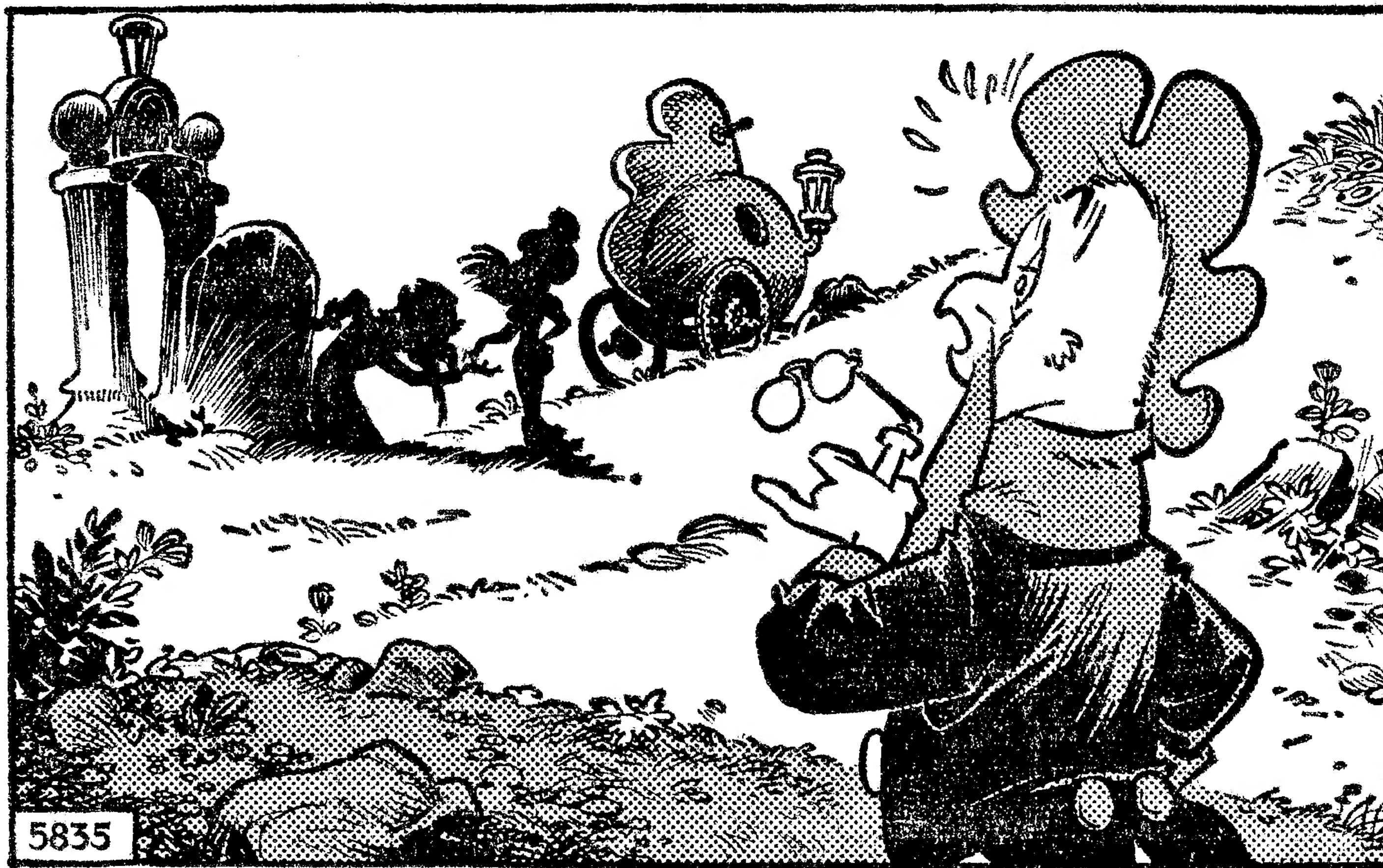
„Tiens", prevelde hij. „De verten lonken, in den vreemde wacht het avontuur. Waar eens de stemmen klonken, daar wordt het koud en guur. Vol onrust klopt mijn hart..."

Hij zweeg plotseling, want al reciterend had hij zijn blik langs de horizon laten dwalen en nu viel zijn oog op een eigenaardig poortje. Het stond daar verlaten op de kale vlakte, zonder dat het duidelijk was met welk doel.

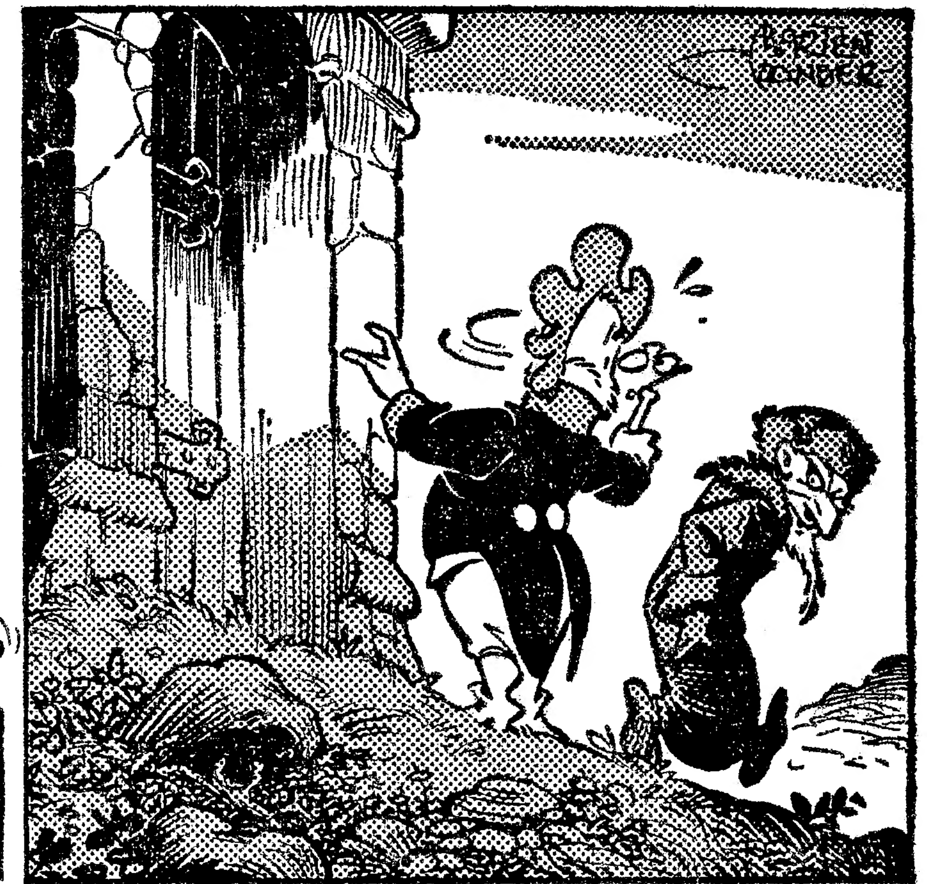
„Vreemd", sprak de edelman tot zichzelf. Eergisteren stond het daar nog niet." En door een begrijpelijke nieuwsgierigheid gedreven begaf hij zich naar het bouwwerkje om het nader te beschouwen.

„Aardig van vorm, werkelijk!", hernam hij. „Romaanse invloeden. Maar het is frappant zo'n deur die nergens heen voert. Van wie is dit land, vraag ik mij af?"

Peinzend onderzocht hij de voor- en achterkant zonder er wijzer van te worden, en daarop wendde hij zich schouderophalend af om zijn wandeling te vervolgen. In dit voornemen werd hij echter gestoord door de nadering van een koets, die nu over de heuvelrug in snelle galop naderde...

De markies hield de pas in en staarde bevreemd naar de koets, die dicht bij het poortje stil hield. Er stegen twee gestalten uit, die zich met waardige tred naar het metselwerkje begaven. Het waren een grijsaard en een dame; doch het prille morgenlicht bemoeilijkte de waarneming.

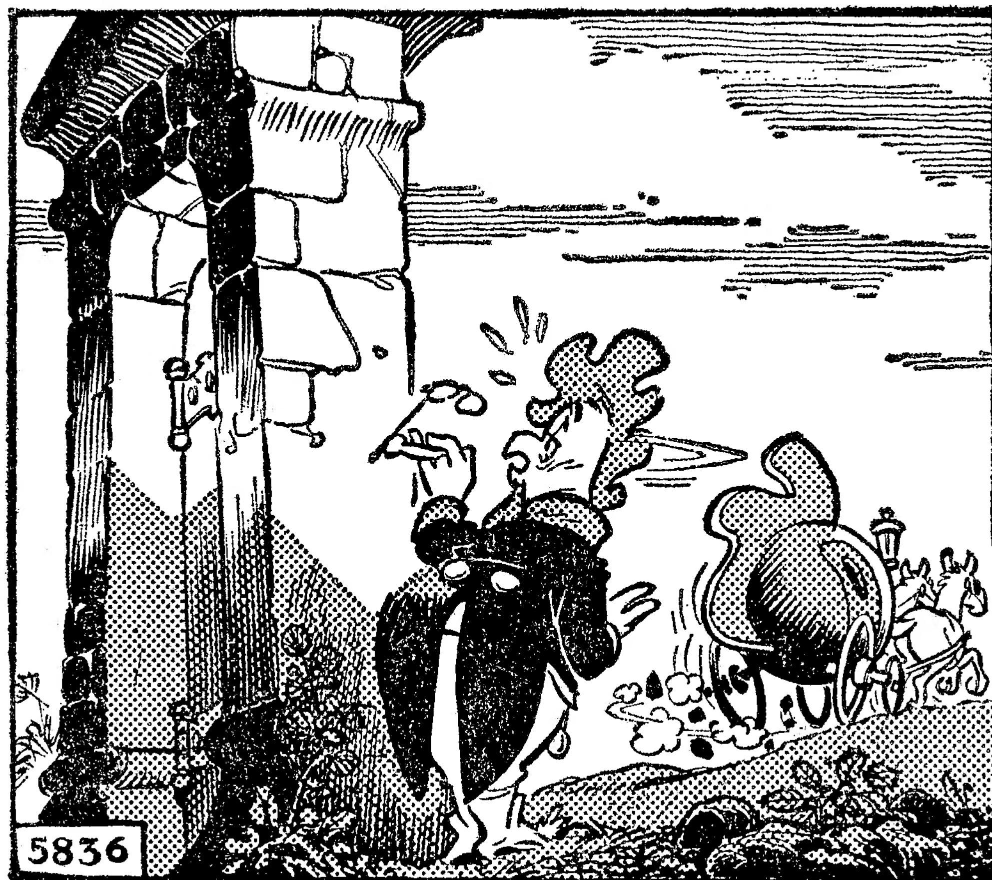
„Parbleu", prevelde de edelman. „De heer opent de deur. Een zinloze bezigheid dunkt me. Men kan gemakkelijk om de zaak heen lopen. Zou ik.....hm.....ik meen dat ik rustig wat nader kan treden zonder onbeleefd te lijken. Ik wil hier toch het fijne van weten." Zo sprekende repte hij zich haastig, doch waardig naar het geheimzinnige bouwwerkje. Daar had de oude heer intussen met een buiging afscheid genomen en de dame was door de opening gestapt. De deur viel net geruisloos achter haar in het slot toen de markies er aankwam.

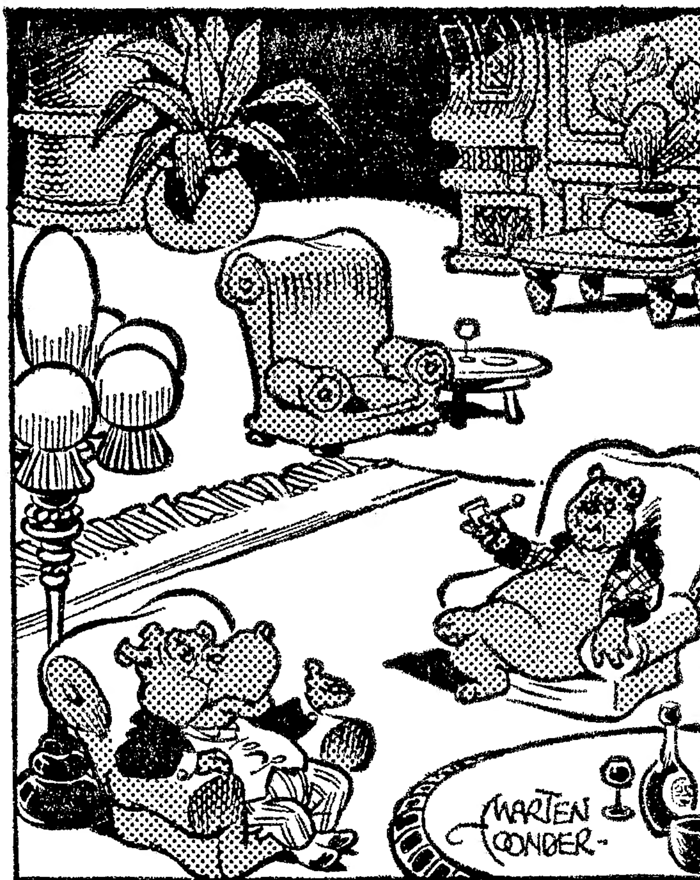
„Meneer is wat vroeg voor een bezoek, hèhèhè!", zei de grijsaard met een kakelend lachje.

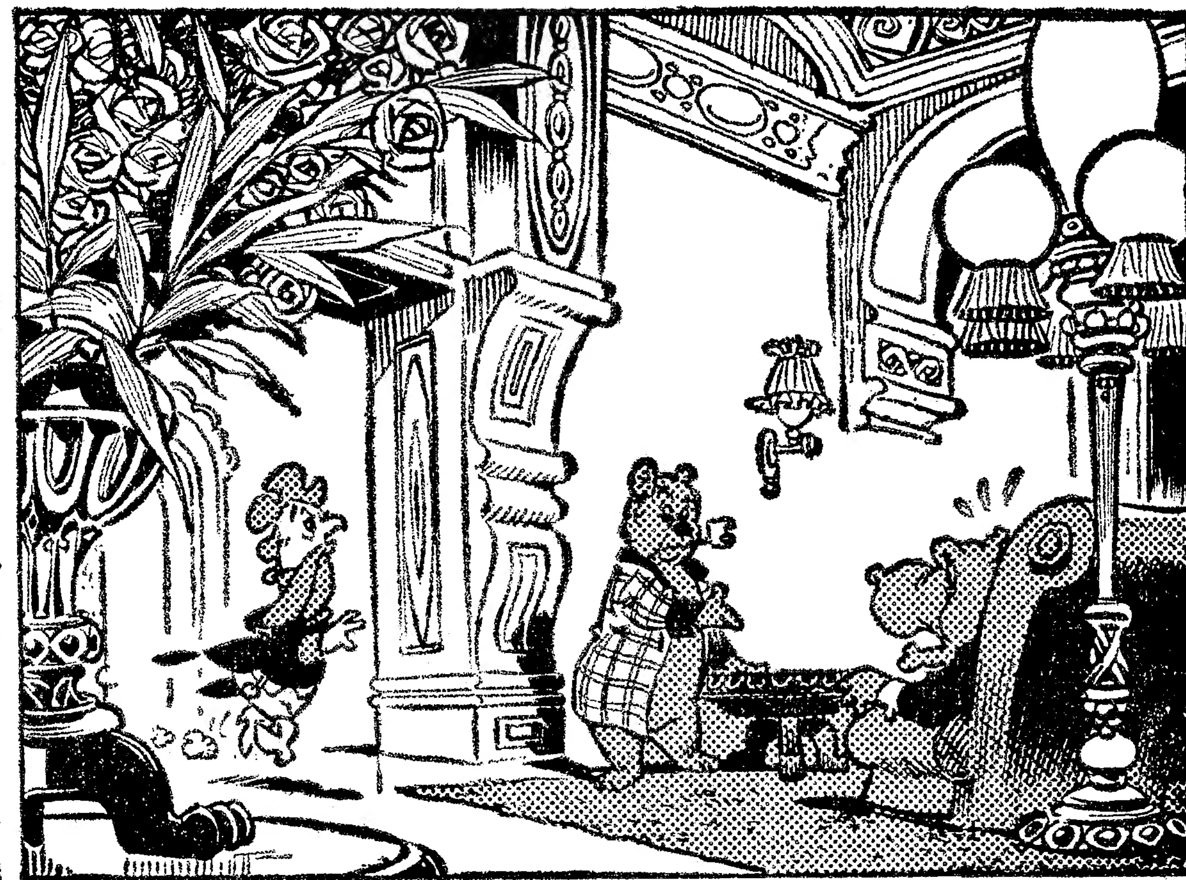
„Tiens", sprak de edelman enigszins uit de hoogte. „Het is verre van mij om een bezoek aan een doelloze poort te brengen, amice. De gang van zaken bevreemdt mij, dat is alles. Voert ge hier soms een komediespel op?"

„Dat zou je wel willen", hernam de ander. Hij wendde zich om en liep terug naar de koets.

„Komedie! Jawel!", riep hij over zijn schouder. „Spel en ernst lopen gauw door elkaar voor jouw soort, meneertje. Let op mijn woorden!"

De grijsaard stapte in de wachtende koets en reed in snelle draf heen, de markies verbaasd achterlatend.

„Een onhebbelijke oude!", mompelde de heer de Canteclaer. „Maar waar is de dame gebleven?"

Hij liep onderzoekend om het poortje heen, doch er was geen spoor van enig levend wezen te bekennen. Het valt dan ook niet te verwonderen, dat de edelman in verwarring geraakte. De dichtregels waaraan hij bezig was geweest vervaagden en in een staat van opwinding haastte hij zich naar de Kleine Club om daar zijn wedervaren te vertellen.

Daar treffen we dan eindelijk heer Bommel weer aan, die hangende in een clubfauteuil in een gesprek met de burgemeester gewikkeld was.

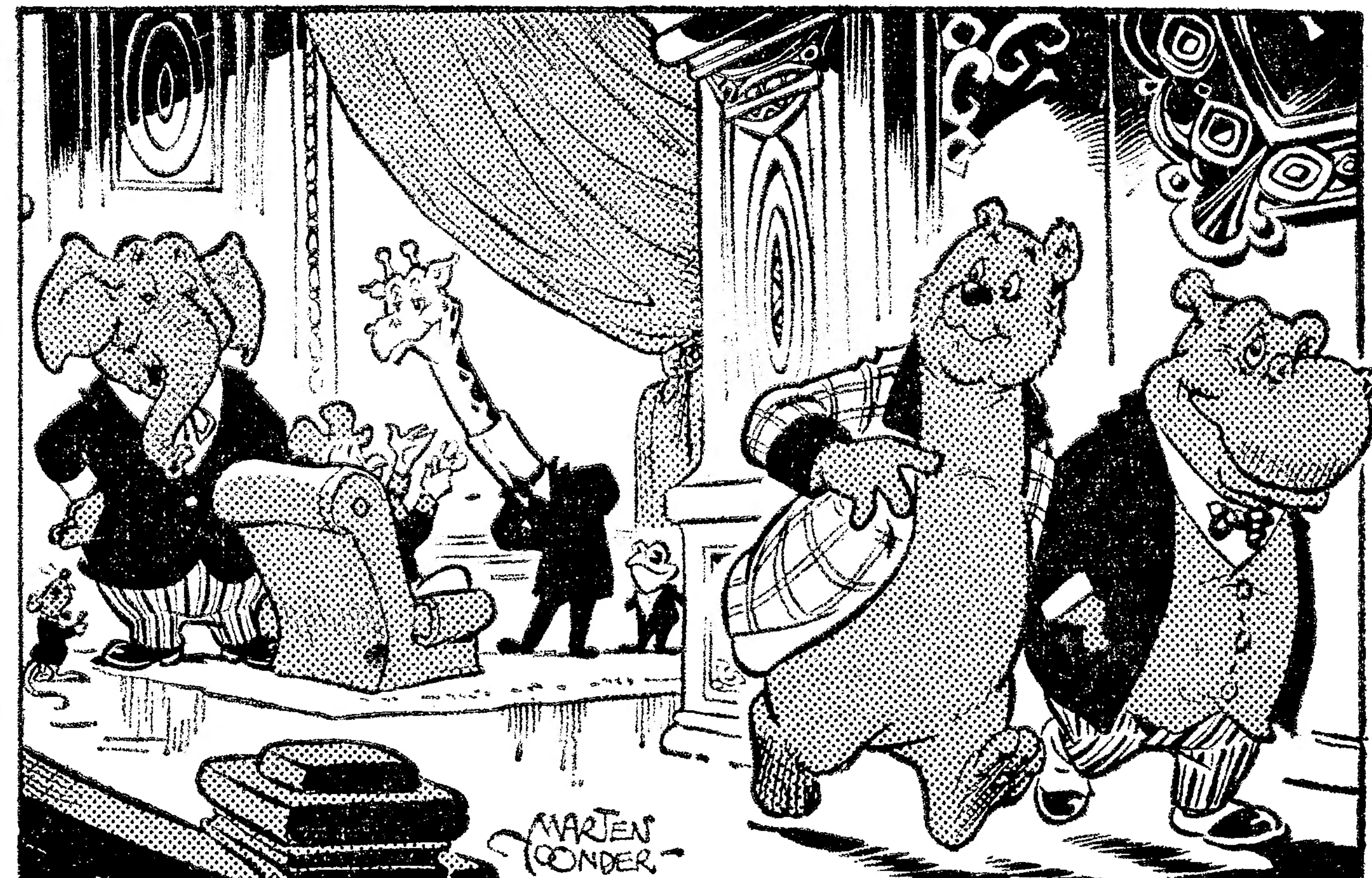
„Rommeldam is eigenlijk een nest!", sprak de magistraat. „Ik zou er wel eens uit willen. Naar het zuiden of zo. Hier is niets te beleven en thuis is het ook niet alles. Mijn vrouw kan soms zo scherp zijn hè?"

„Ik heb daar niet zo'n last van", zei heer Ollie. „Een heer van mijn stand heeft een mooi en nuttig leven met goede boeken en kunstvoorwerpen om zich heen. En wanneer het soms wat stilletjes is heeft mijn buurvrouw altijd wel een kopje koffie en een gezellig babbeltje, wanneer u begrijpt wat ik bedoel. Juffrouw Doddel bedoel ik!"

Op dat moment trad de markies de Canteclaer binnen met een gejaagde uitdrukking in de ogen.

„Van wie is dat land in de kale heuvels?", vroeg hij. „Dat stuk heidegrond voor het bos."

De heer Cantecleer liet zich in een zachtlederen stoel zakken en sloeg met een zucht de knieën over elkander.

„Parbleu", sprak hij, „ik ben een weinig afgemat. Wat mij vanmorgen gepasseerd is heeft mij aangegrepen, vermoed ik. Geen wonder! Met eigen ogen zag ik een dame, jong van jaren en schoon van leest door een poort in het niets verdwijnen!"

„Een goochelkunstje zeker" vroeg heer Bommel, die nieuwsgierig nadertrad. En de burgemeester voegde er aan toe: „Waar was dat?"

„Van goochelen was hier geen sprake", antwoordde de markies. „Het voorval speelde zich af op de heide, die kale vlakte bij het bos. Weliswaar was er ook een oude heer met stuitende manieren aanwezig. Lagere adel uit het Oosten, vermoed ik. Geen kunstenmaker, daarvoor was zijn optreden te bot en zijn koets te kostbaar."

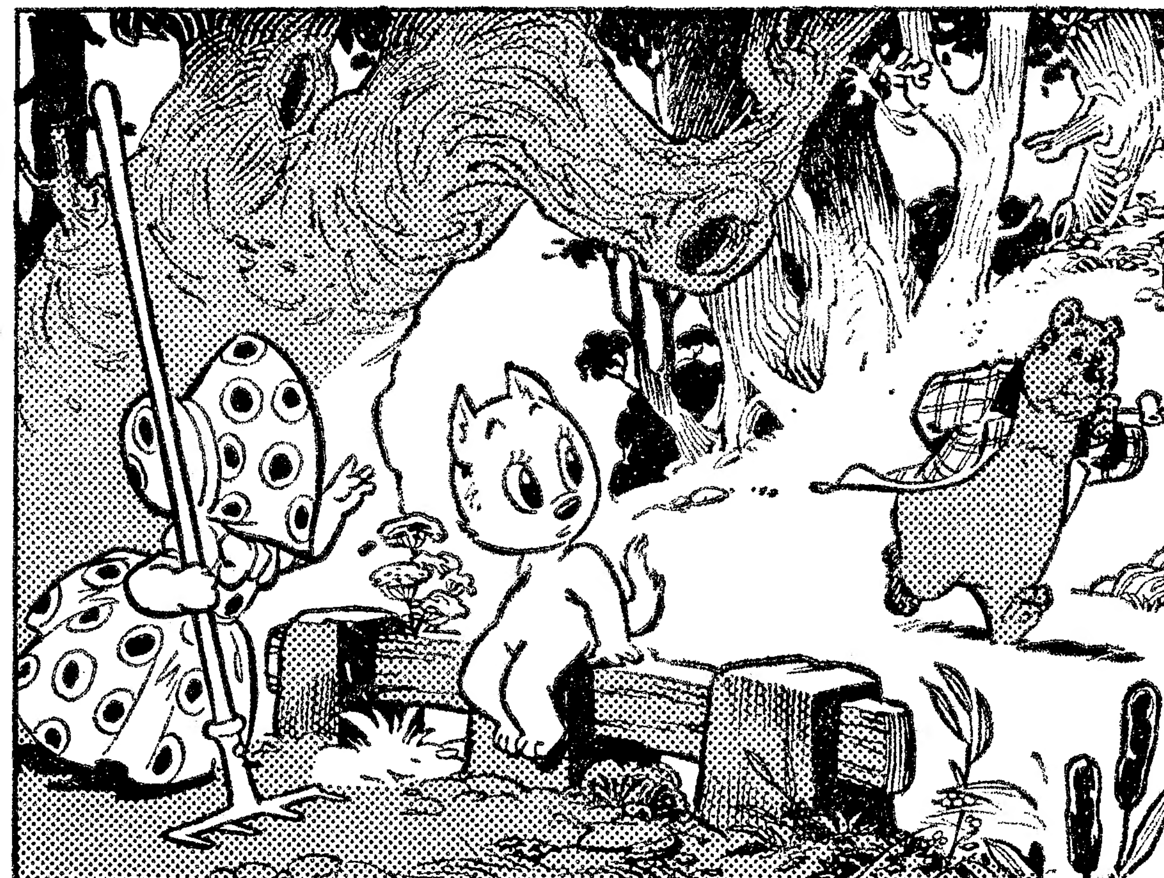
„Een jonge dame, hé?" hernam de magistraat. „Wie was zij?"

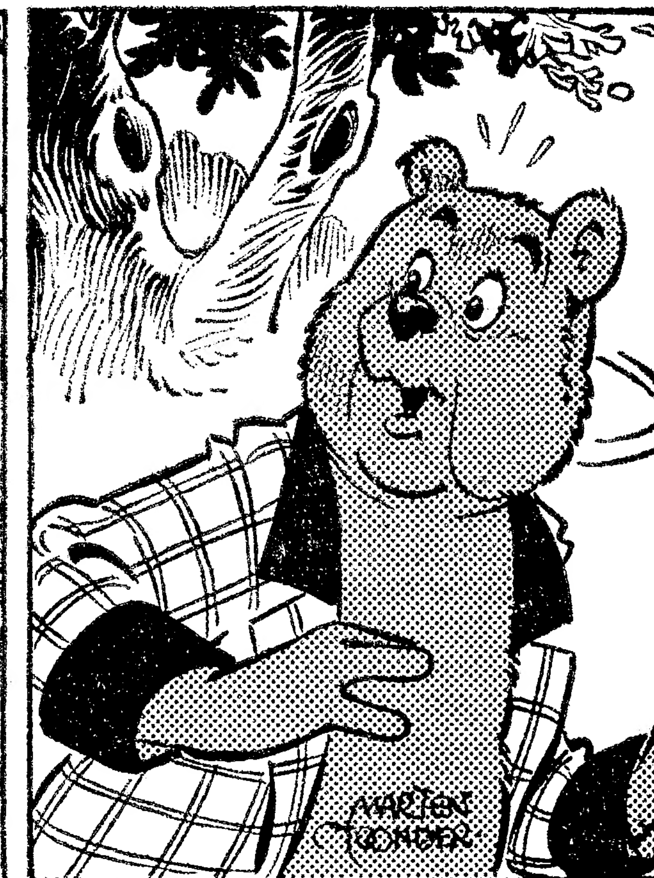
„Een onbekende", verklaarde de edelman. „Hoewel ik haar niet goed heb kunnen waarnemen, omdat de zon in mijn ogen scheen. Maar zij was beeldschoon en sierlijk waren hare bewegingen. Het licht speelde door heur haren en haar stem deed denken aan het koeren van een duif. Als een gazelle overschreed ze de drempel van de poort..." In deze trant ging hij nog enige tijd door, zodat enkele andere clubleden zich belangstellend bij het groepje voegden. Toen had heer Ollie er echter genoeg van en hij nam afscheid.

„Een raar verhaal", zei hij. „De markies is een fantast he?"

„Een dichter", mompelde de burgemeester. „Ik had wel wat meer willen horen. Maar mijn vrouw wacht op me, zie."

Op de morgen van diezelfde dag passeerde Tom Poes al wandelende het huisje van juffrouw Doddel, die in haar tuin bezig was.

„Leuk, dat je net langskomt", zei ze. „Ik heb de koffie klaar. Weet je ook waar Ollie is? Ik heb hem al in geen dagen gezien!"

„Ik weet het niet!", zei Tom Poes. „Hij is nog steeds aan het rust houden geloof ik!"

„Wat een onzin!", hernam het vrouwtje. „Zo onrustig ben ik toch niet? Nee, ik geloof dat hij een beetje verlegen is! Maar dat is niet erg hoor! Hij is zo in-keurig en degelijk. En hij heeft zo'n hoogstaand karakter he?"

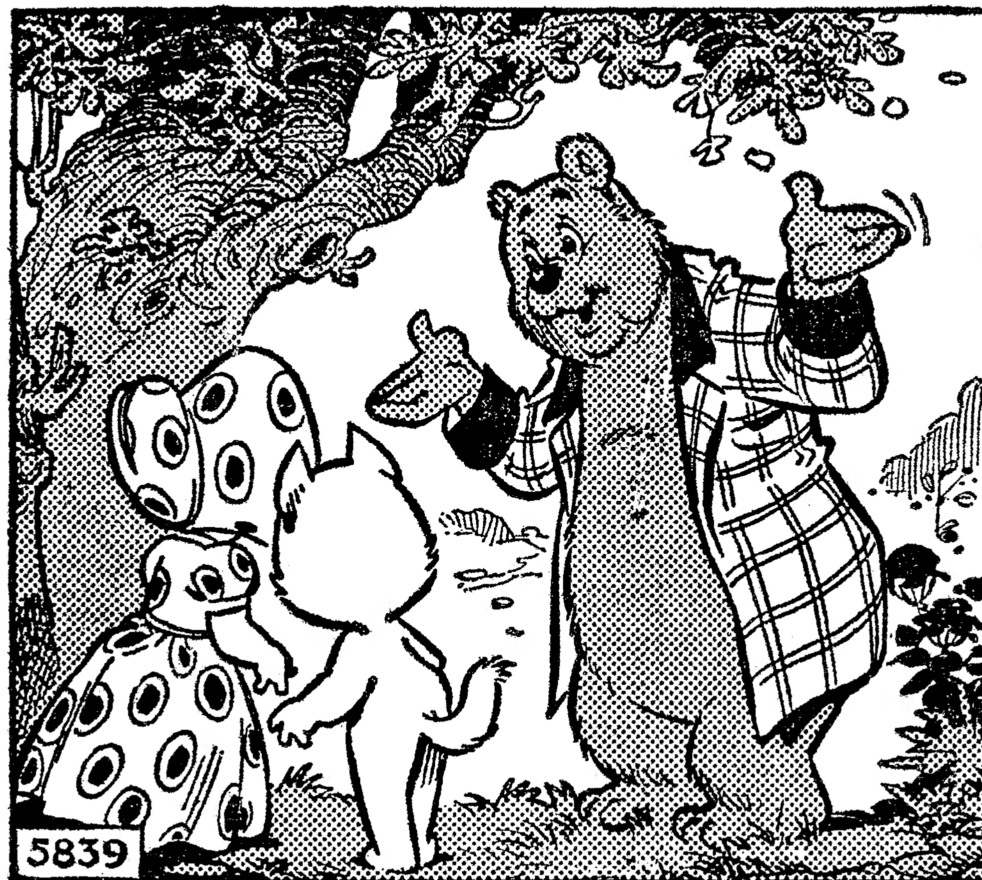
„Hm", zei Tom Poes. Verder kwam hij echter niet, want op dat moment klonken er voetstappen op de achtergrond en toen hij omkeek zag hij, dat het heer Bommel zelf was. Zonder op of om te zien wandelde die voort, en het was duidelijk dat diepe gepeinzen hem bezig hielden.

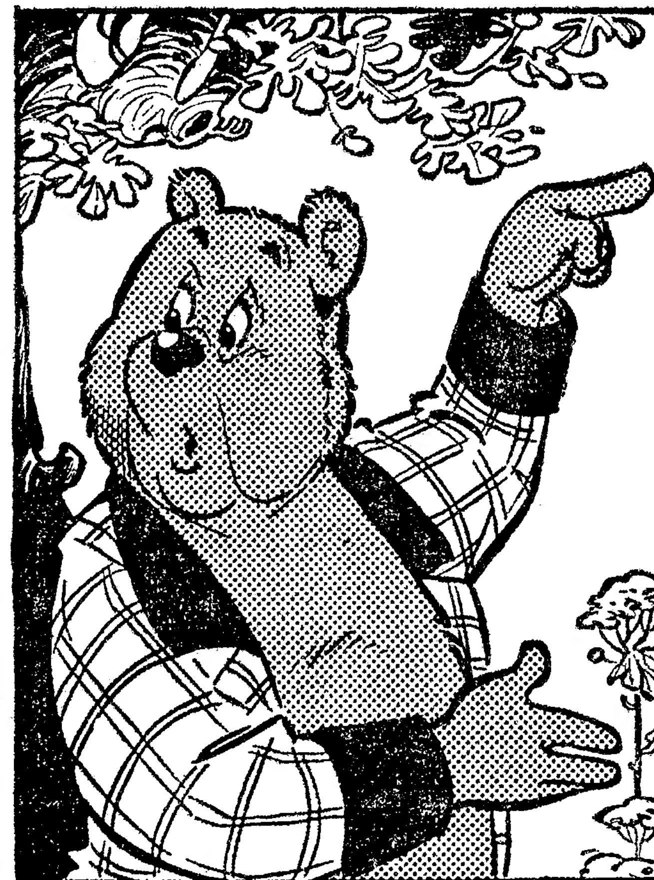
„Dag Ollie!", riep juffrouw Doddel. „Wil je me niet zien?"

De aangesprokene schrok op en wendde zich haastig om.

„Goede morgen, mevrouw", sprak hij. „Neem me vooral niet kwalijk. Ik bedoel, ik was ergens anders met mijn gedachten al weet ik ook niet precies waar. Het komt allemaal van de markies; die kan soms zo raar uit de hoek komen. Hij is een dichter, zegt de burgemeester, maar ik heb er nogal moeite mee, als u begrijpt wat ik bedoel!"

„Mallerd!", zei zijn buurvrouw. „Hoe kan jij daar nu moeite mee hebben? Jij weet toch alles? Wat zei die markies dan wel?"

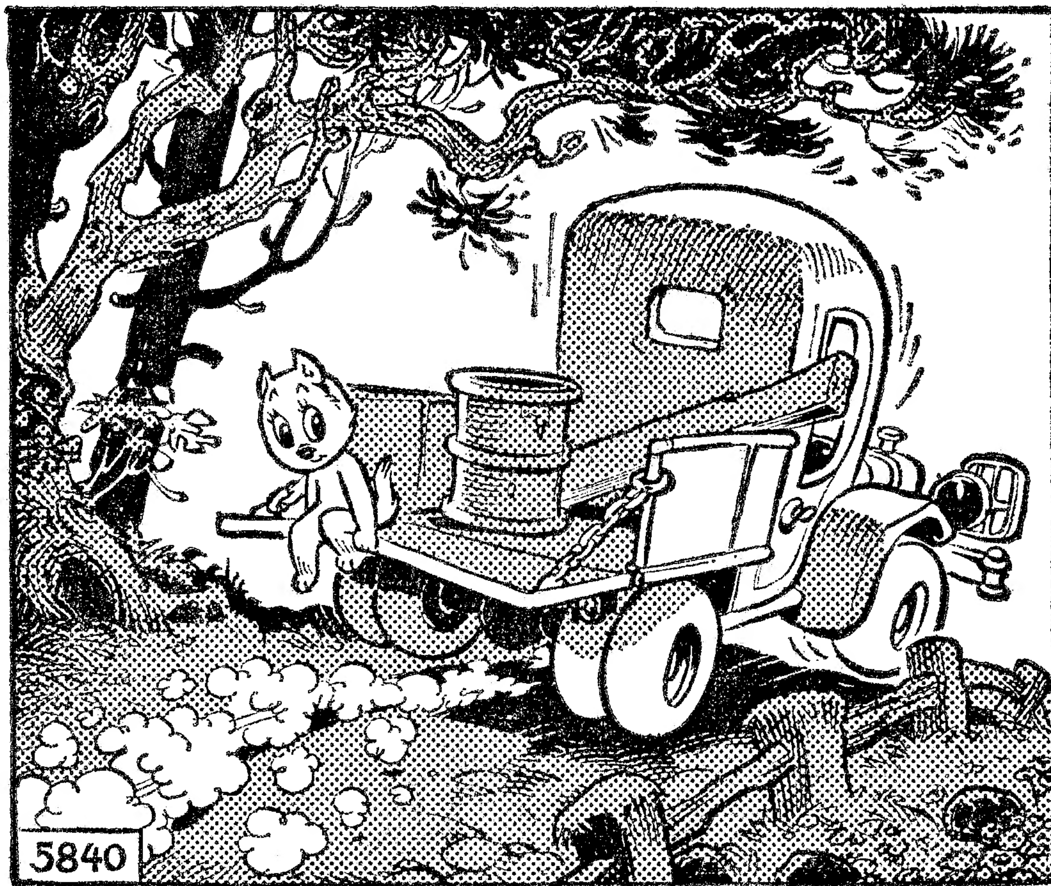

„Mallerd'', zei juffrouw Doddel. „Het is niets voor jou om zo verstrooid te zijn. Wat was dat voor een verhaal, dat die markies vertelde?''

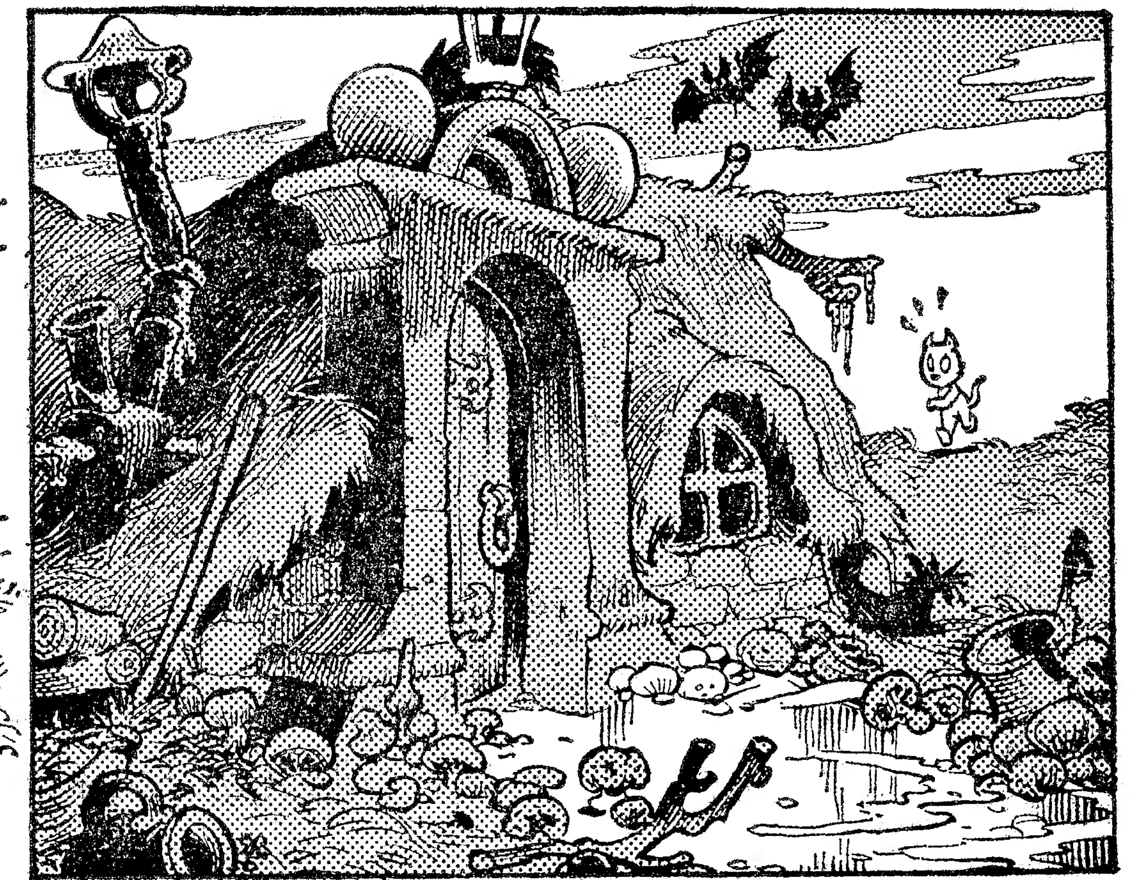
„Vreemd!'', zei heer Bommel, „zoiets eigenaardigs heb ik nog nooit gehoord. Het ging over een jonge dame met een leest en schone haren. Ze ging als een eh.... als een gezel of zo de poort binnen en toen was ze ineens verdwenen, maar een goocheltruc was het niet. En die poort staat ergens op de heide. Ik zou die wel eens willen bekijken. Erg interessant zo'n gebouwtje midden op de vlakte, bedoel ik. Men moet, als heer, toch weten wie daar woont, vindt u niet? Zo jong en dan zo alleen.... Misschien kan ik bijstand verlenen. Eh.... in ieder geval moet ik die poort eens bekijken, als u begrijpt wat ik bedoel!'' Na deze woorden wendde hij zich om en vervolgde zijn wandeling met lichte tred.

„Hm'', zei Tom Poes; maar voordat hij verder kon gaan viel juffrouw Doddel hem in rede.

„Geen hm'', zei ze een beetje snibbig. „Het is niets voor Ollie om zo vreemd te praten. Ik wil weten wat er op de heide gaande is; in zijn eigen belang. Hij weet nog niet hoe gevaarlijk de wereld is!'' Zo sprekende knoopte ze vastberaden haar strik vast en Tom Poes begreep dat hij vlug moest zijn wanneer hij als eerste een onderzoek wilde instellen.

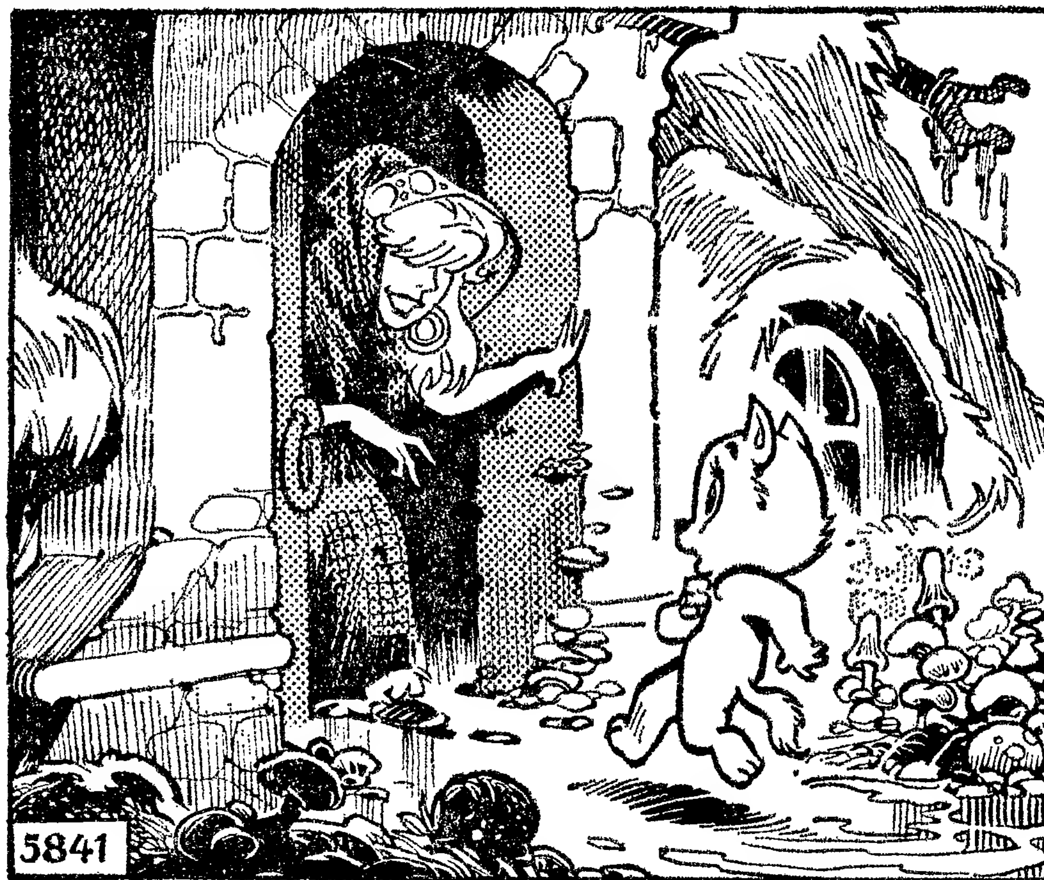
Tom Poes wachtte niet op wat juffrouw Doddel zou gaan doen. Hij liep vlug de weg op en sprong achterop een juist passerende vrachtauto die de goede kant opging.

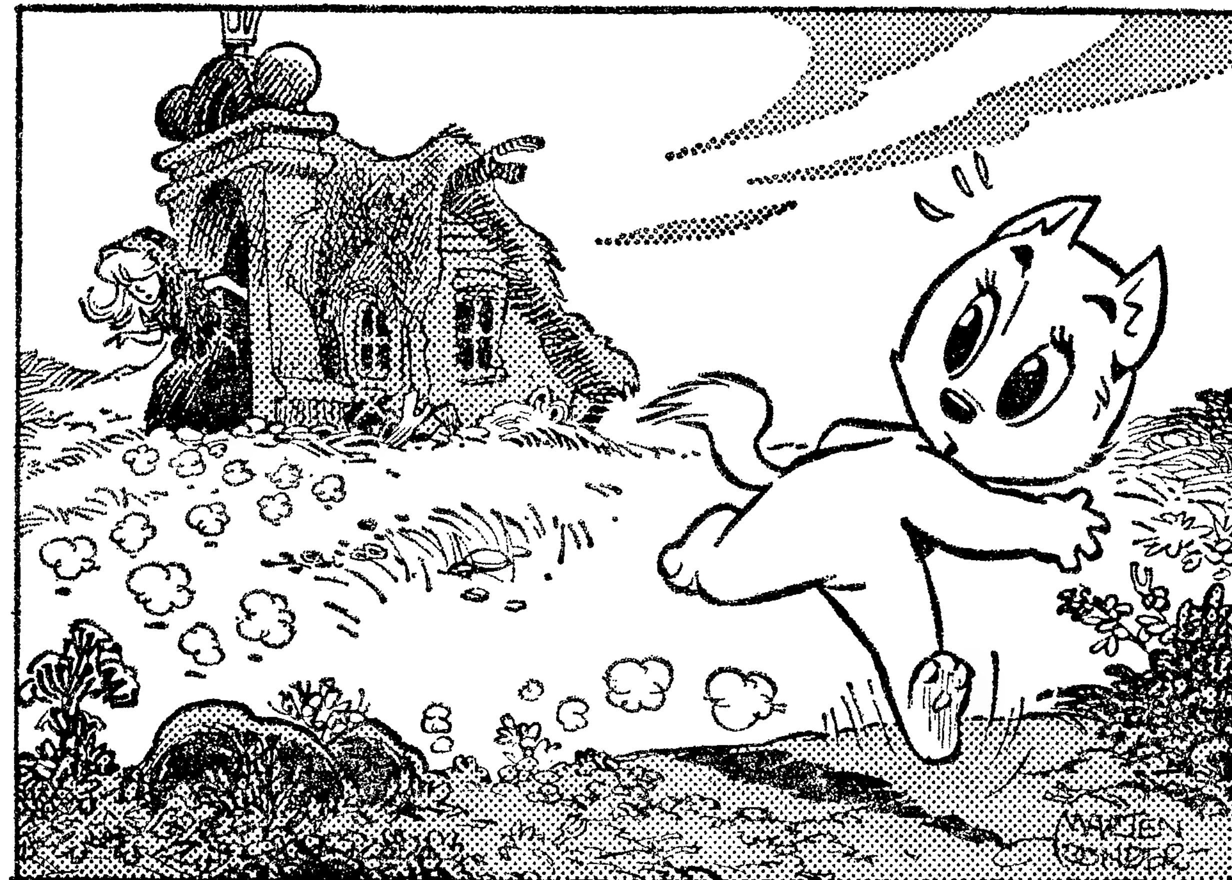
„Ik weet niet waarom ze zich zo druk maakt'', dacht hij. „We hebben tenslotte wel vreemdere dingen beleefd, heer Ollie en ik. Hoewel ik moet toegeven dat hij een beetje verward praatte. En ik heb nog nooit een poortje op de heide zien staan: dat lijkt me gek.''

Terwijl hij zo dacht was het voertuigje snel voortgereden en de kale vlakte kwam spoedig in het gezicht. Aan de rand ervan liet hij zich met een sprong van de laadbak afglijden en keek opmerkzaam rond. Veel was er niet te zien; een zoele wind bewoog de heideplantjes en zacht glooiende heuvels strekten zich uit tot aan de horizon. Maar te midden van dit vreedzame landschap verhief zich een laag en morsig gebouwtje dat er erg verwaarloosd uitzag.

„Dat moet de poort zijn waar de markies het over had!'', dacht Tom Poes, terwijl hij er naar toe liep. „Hm'', een rare poort hoor! Als dat alles is.... Een schaapherdershut lijkt me en je moet wel een dichter zijn om er iets anders in te zien.''

Een beetje teleurgesteld naderde hij het bouwsel, doch nu werd hij een geur van bederf waar die met de zomerwind naar hem toe dreef..

Tom Poes naderde het bouwvallige huisje en keek verbaasd naar de paddestoelen die er omheen woekerden. Er hing een vreemde stilte om de woning en een akelige geur dreef hem op de wind tegemoet, zodat hij een beetje beklemd voor het poortje bleef staan dat tot ingang diende.

„Hier woont niemand", dacht hij. Maar voordat hij een stap nader had kunnen doen ging de deur krakend open en verscheen er een morsige gedaante in de opening.

„Bezoek", sprak deze met krakende stem. „Dat is aardig. Dat kan ik nu net gebruiken! Kom binnen ventje, dan krijg je een lekker koekje van me!"

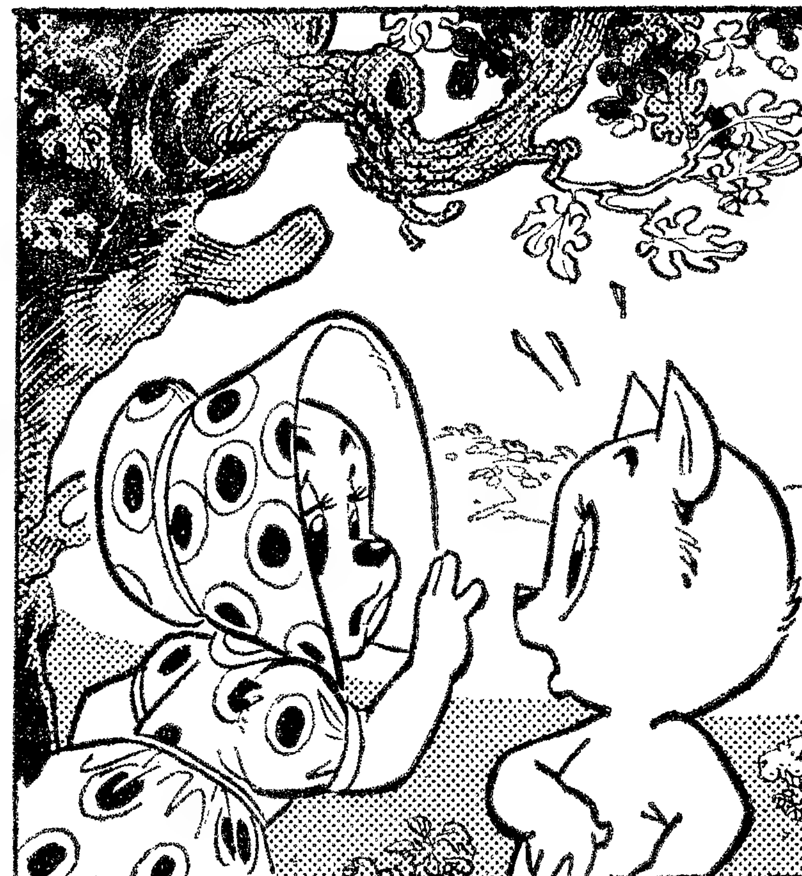
„Ik heb geen trek in koekjes", zei Tom Poes die wel een beetje geschrokken was. „Wie ben jij? Ik heb je nog nooit hier in de buurt gezien. Ben je hier soms pas komen wonen?"

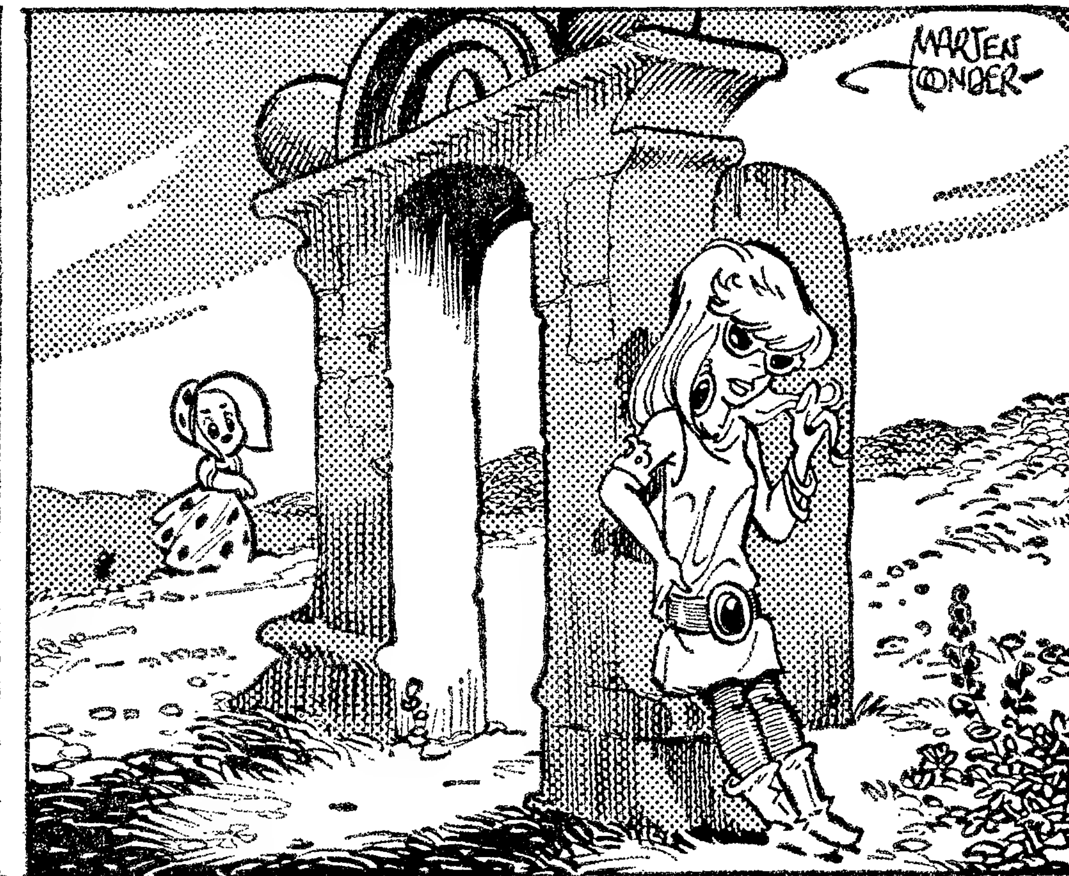
„Wat een vragen!", riep het mens uit. „Jij bent een nieuwsgierig baasje hoor! Maar kom toch binnen! Als je geen koekjes lust, heb ik wel een zuurtje voor je. En een glaasje limonade. Een mooi boek met plaatjes heb ik ook, dat mag je bekijken, als je wilt. Wat zeg je daarvan?"

„Hm", zei Tom Poes terwijl hij een paar passen achteruit deed. „Nu weet ik het. Je bent een heks. Maar je moet niet denken dat je mij met je mooie praatjes kunt inpalmen. Ik lust jouw snoep niet: het ruikt me hier te vies."

En na deze brutale woorden draaide hij zich om en rende de vlakte op zo snel zijn benen hem konden dragen.

Tom Poes rende de heide over, totdat hij bij het weggetje kwam dat naar de bewoonde wereld leidde. Daar kwam juffrouw Doddel hem juist tegemoet.

„U hoeft niet verder te gaan hoor!", riep hij uit. „Het verhaal van de markies is onzin. Die poort van hem is de ingang van een stinkende hut, en de mooie dame is een vieze heks. Een knappe dichter, die Canteclaer, hij zuigt maar wat uit zijn duim om interessant te lijken!"

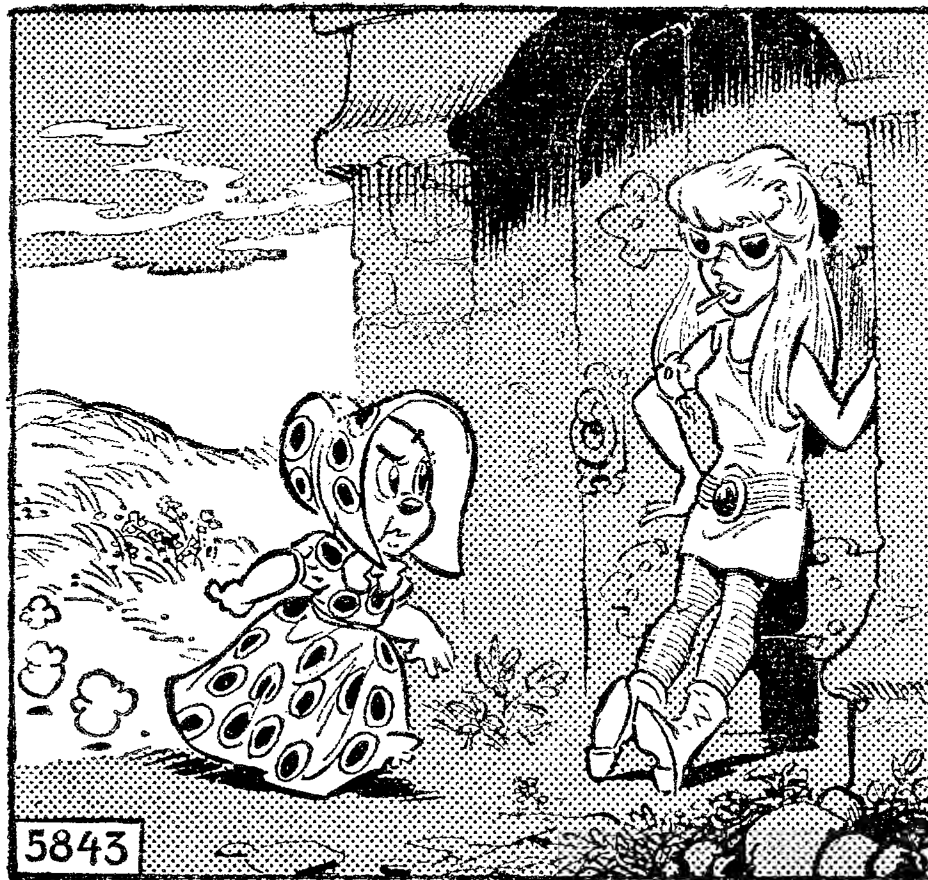
Juffrouw Doddel liet zich echter door zijn woorden niet afleiden.

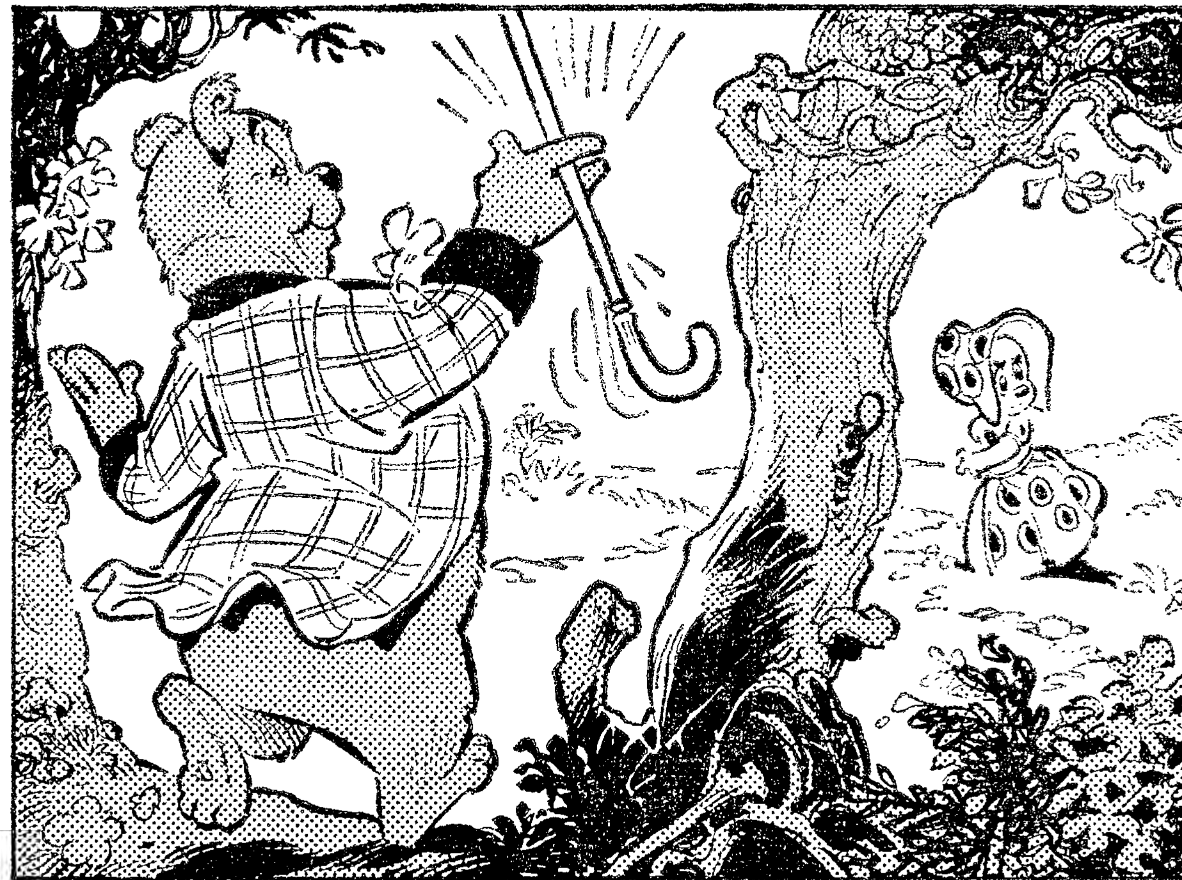
„Een heks?", herhaalde ze. „Het kan zijn, maar dat kan jij toch niet beoordelen, Tom Poes. Daar ben jij te jong voor. Maar na wat je me daar vertelt weet ik des te zekerder, dat ik zelf eens een bezoekje aan die hut moet brengen. Ik mag er niet aan denken, wat er met die lieve Ollie zou kunnen gebeuren!"

„En ik dan?", vroeg Tom Poes een beetje verontwaardigd. „Met mij is er toch ook niets gebeurd?"

Het vrouwtje antwoordde echter niet. Vastberaden liep ze de vlakte op, in de richting van een poortje dat zich helder in het zonlicht aftekende.

„Tom Poes is Ollie niet", mompelde ze. „En hij verzint ook maar wat! Een hut, zegt hij. Het is toch duidelijk dat daar een poort staat! Nu, ik ben benieuwd hoe zijn heks er uit ziet...."

Juffrouw Doddel liep met vastberaden stapjes op de poort af, die zo doelloos midden op de vlakte stond.

„Tom Poes zei, dat het een hut was", sprak ze tot zichzelf. „Hij heeft fantasie hoor! Dat ding lijkt er zelfs niet op. En die heks van hem zal wel net zoiets zijn . . ."

Op dat moment werd ze een meisje gewaar dat verveeld tegen de deur aanhing terwijl ze door een zonnebril naar de regenwolken staarde.

„Net wat ik dacht. . . .", mompelde het vrouwtje bij het passeren. „Die jeugd van tegenwoordig!"

„Heb je het tegen mij?", vroeg het meisje met schelle stem. „Moet je wat van me? Heb ik soms wat van je aan?"

„Dat zou best kunnen", zei juffrouw Doddel, streng. „Zo'n jurk droeg ik toen ik vijf was. En je mag je hals wel eens wassen!"

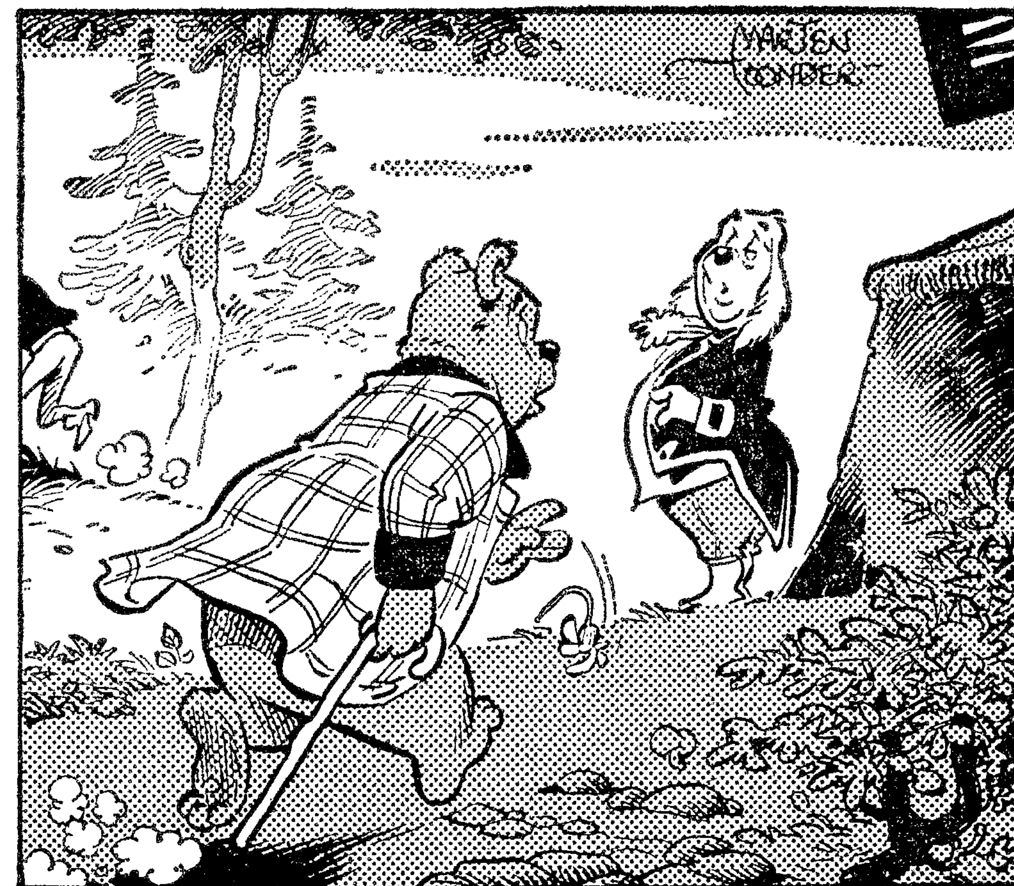
Ze wachtte niet op een antwoord doch liep stevig door. . . . om met een omwegje het pad weer te bereiken. Daar kwam juist heer Bommel aan, gereed om zich persoonlijk van de toestand op de hoogte te stellen. Bij het zien van zijn buurvrouw zakte hij een weinig in en hij staakte het opgewekte zwaaien met zijn wandelstok.

„Bent u. . . .eh. . . .eh, hebt u gewandeld?", vroeg hij. „Ik bedoel, u moet voorzichtig zijn, zo op die kale vlakte. Als vrouw alleen, bedoel ik. Daar kan gemakkelijk allerlei geboefte rondlopen. En bovendien is het beter, wanneer ik eerst eens ga kijken wat er van het verhaal van de markies waar is, als u begrijpt wat ik bedoel!"

„Niks daarvan!", zei het wijfje met grote beslistheid. . . . „Helemaal niet beter! Je hebt daar niets te zoeken Ollie! Kom mee naar huis en doe die bloem uit je knoopsgat!"

Heer Ollie wierp een verlangende blik op de heide, die paars en geurend voor hem lag en wendde zich daarop tot juffrouw Doddel.

,,Waarom mag ik daar niet gaan kijken?'', vroeg hij humeurig. ,,Er moet een heel wonderlijk poortje staan, zei de markies. En bovendien ben ik een volwassen heer met onderscheidingsvermogen, als u begrijpt wat ik bedoel!''

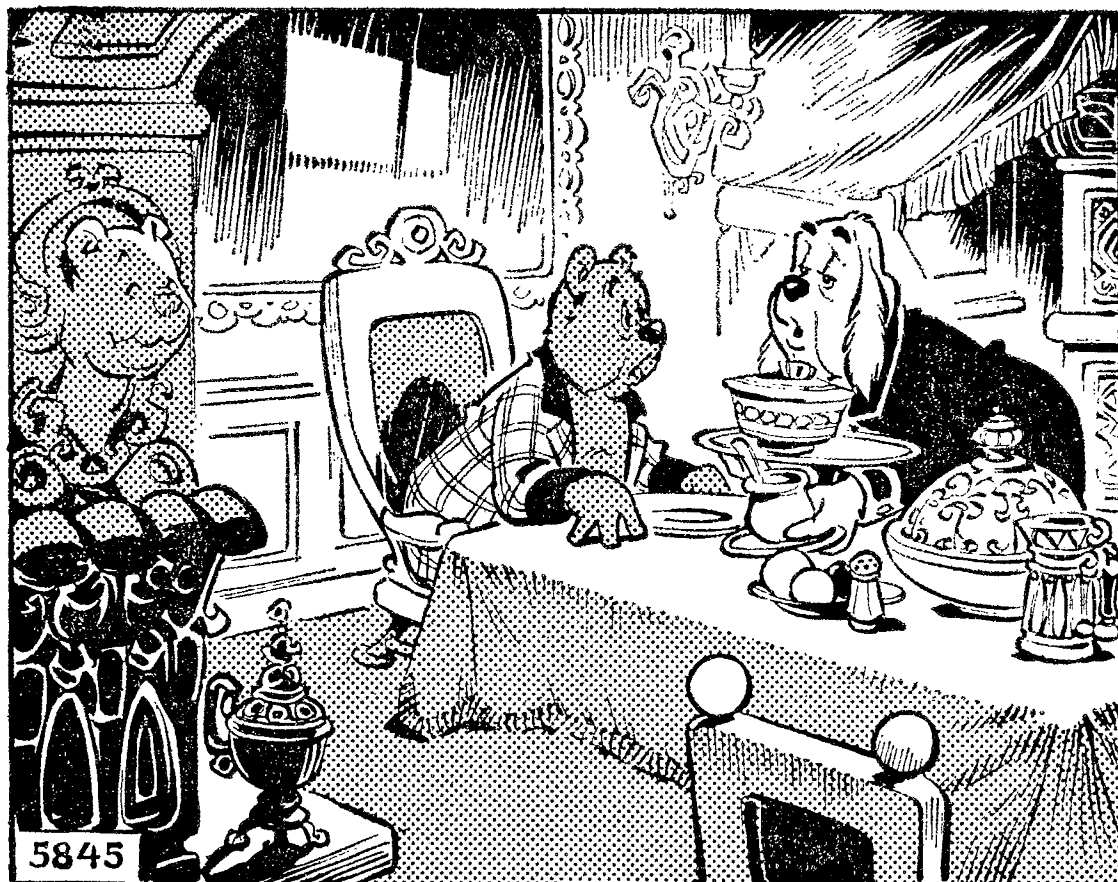
,,Kom mee, Ollie!'', zei juffrouw Doddel die reeds doorgelopen was. ,,Op die vlakte is niets te zien. Wat rondzwervend grut zonder manieren. Die buurt gaat erg achteruit hoor. Niets voor iemand van jouw stand!''

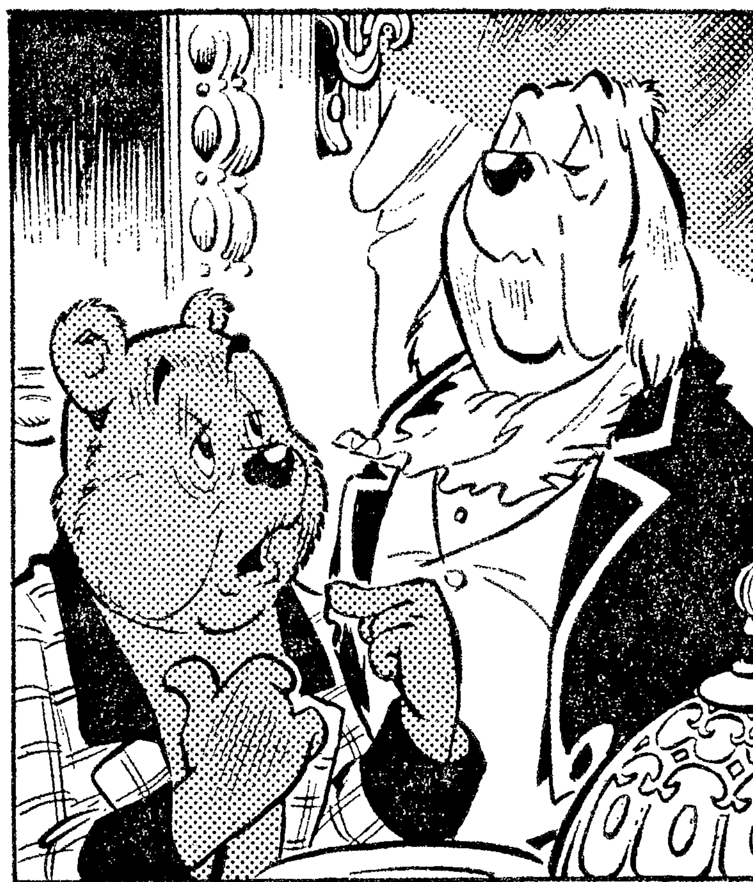
,,Tja....'', mompelde heer Ollie. ,,In dat geval.... Als dat alles is bedoel ik. Maar de markies zei.... Nu ja, het doet er ook niet toe. Ik heb in ieder geval een frisse wandeling gehad, en Joost zal het eten wel klaar hebben!''

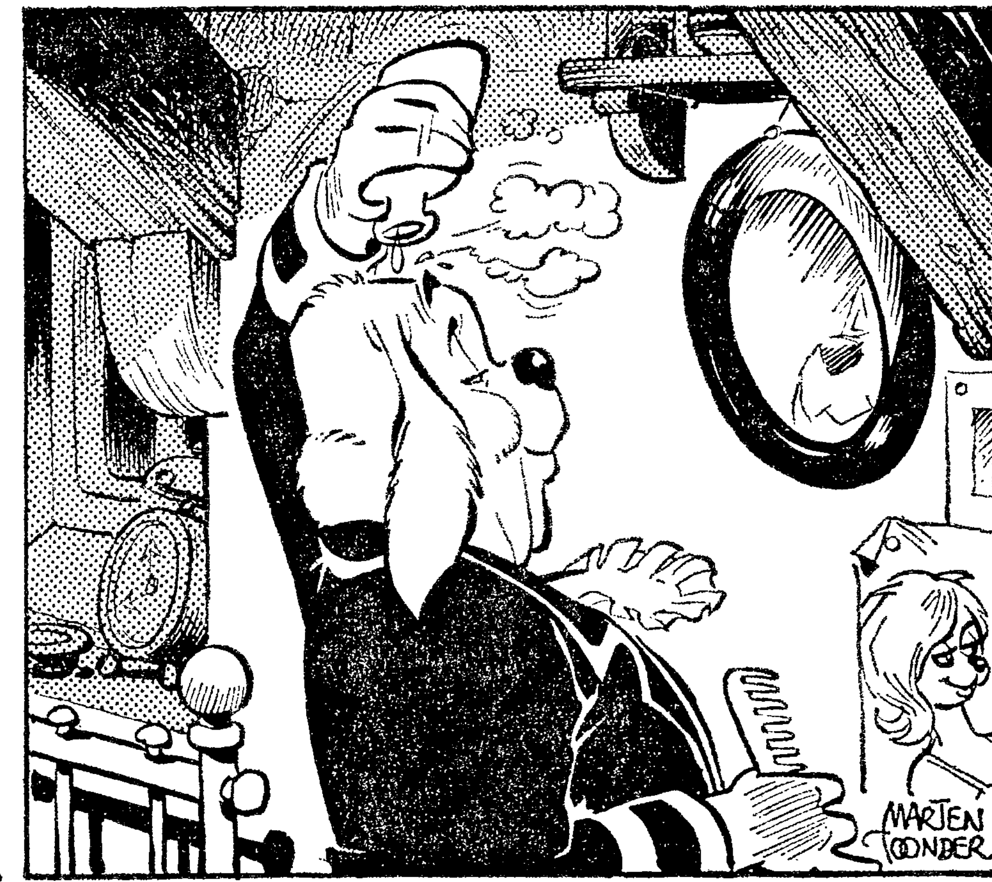
Na deze woorden nam hij afscheid en sloeg de weg naar Bommelstein in. Reeds van verre bemerkte hij echter, dat Joost zich niet geheel aan de maaltijd wijdde, zoals toch van hem verwacht kon worden. De bediende stond voor het huis met een van de knechten van de markies te praten en hij ging daar zo in op, dat hij de nadering van zijn meester niet in de gaten had. Hij keek pas op toen zijn collega zich zonder groeten uit de voeten maakte.

,,Wat doe je daar Joost?'', vroeg heer Ollie streng. ,,Ik heb honger en het is etenstijd. Ben je al klaar?''

,,Bijna, heer Olivier'', antwoordde de trouwe bediende. ,,De soep staat reeds op en intussen had ik een klein gesprek met de heer Uitstrijker. Heel boeiend, wanneer u mij toestaat. Zal ik opdoen?''

Heer Bommel zette zich aan tafel en de bediende Joost bracht de soep binnen.

„Dat was een knecht van de markies, als ik het wel heb!", zei heer Ollie. „Met wie je daar sprak, bedoel ik. Waarover praatte je?"

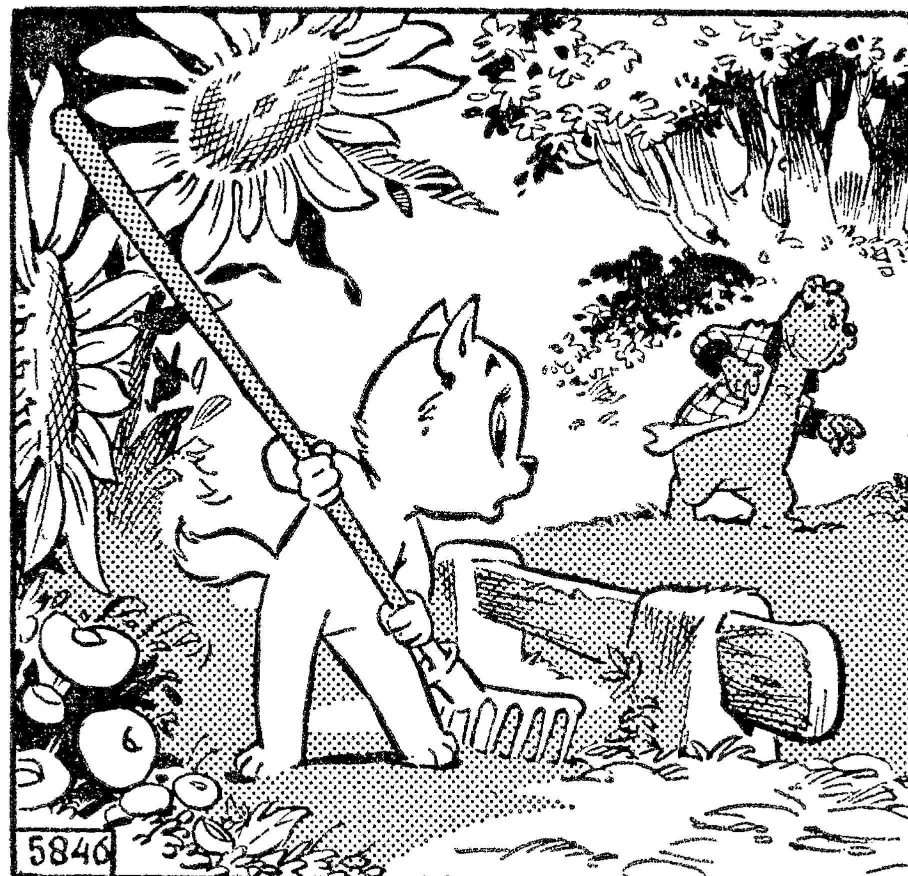
„Zomaar wat, met uw welnemen", antwoordde de bediende ontwijkend. „De heer Uitstrijker is een heel ontwikkeld iemand. Hij kan over van allerlei meepraten, als ik zo vrij mag zijn. We spraken over de nieuwe buren en over de tegenwoordige toestanden. Ik hoop, dat de potage niet te zout is. Zij is een weinig ingedikt vrees ik!" Na deze woorden wilde hij zich verwijderen doch heer Bommel hield hem met een handgebaar staande.

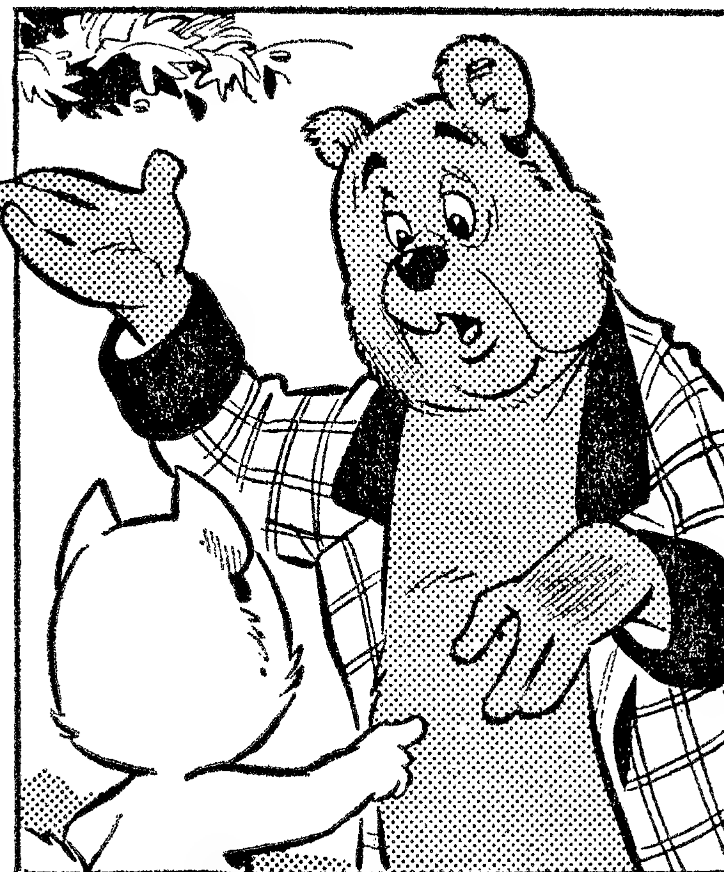
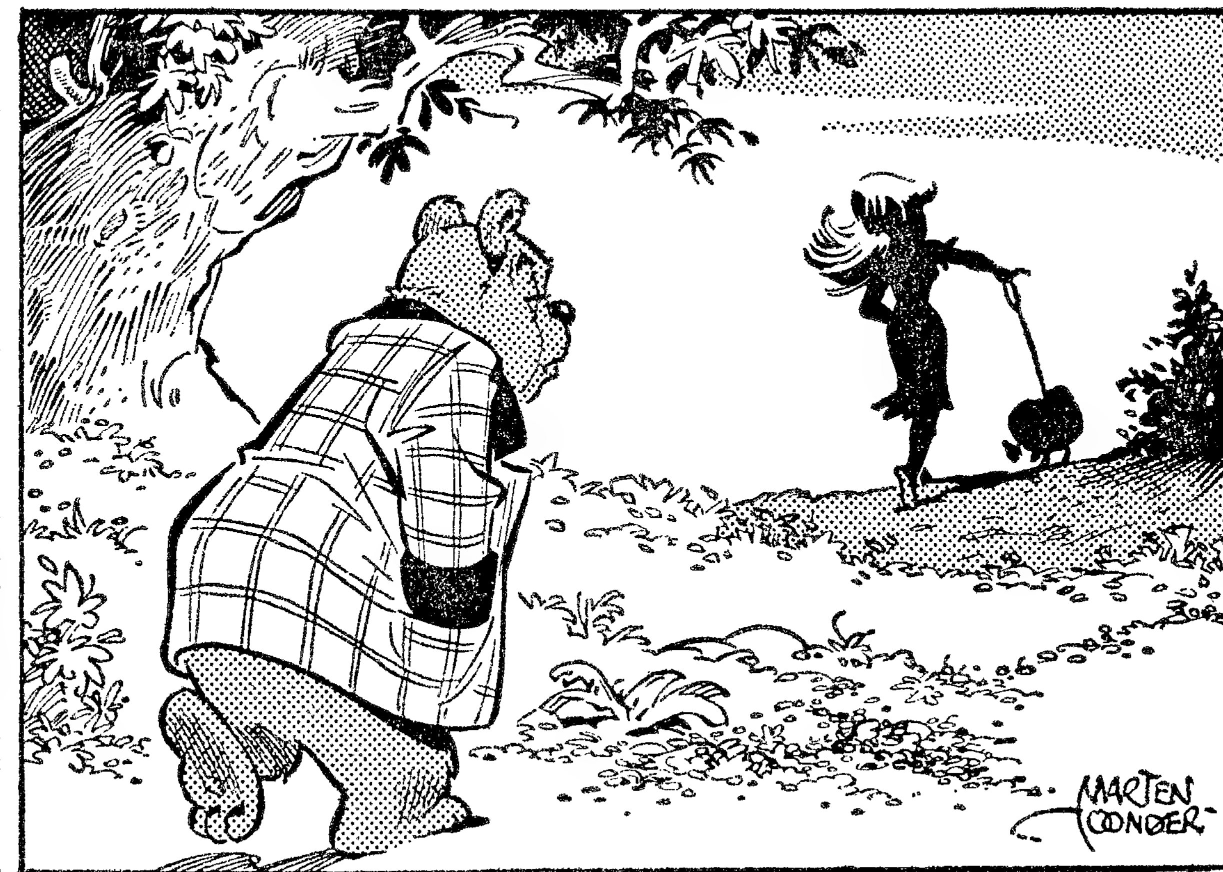
„Ben ik oud, Joost?", vroeg hij. „Maak ik een eh.... bejaarde indruk, bedoel ik!"?

„Daar heb ik nooit op gelet", zei de knecht, „het zou ongepast zijn om me in uw leeftijd te verdiepen. Maar nu we het daar toch over hebben; kan ik vanavond vrijaf hebben, als ik zo vrij mag zijn?"

Heer Ollie knikte lusteloos en Joost haastte zich met het ter tafel brengen van de spijzen. De zaak was dan ook al spoedig afgehandeld zodat de ijverige bediende zich terug kon trekken in zijn kamer.

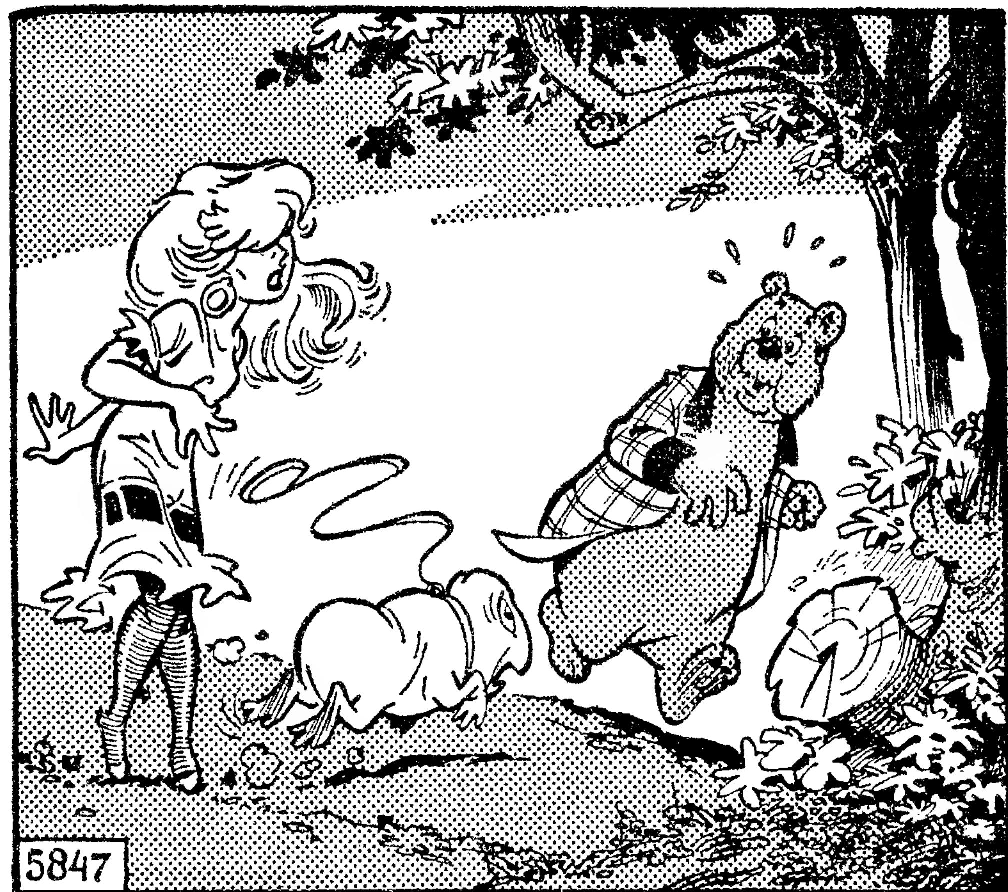
„Knaapje zag een roosje staan", zo neuriede hij terwijl hij zijn schedel met reukwater besprenkelde. „Roosje op de heide, tumtumta.... Werkelijk een ontwikkeld iemand, de heer Uitstrijker. Geen wonder wanneer men in dienst is van een edelman hoort men nog eens iets, wanneer men mij toestaat.... Snel is hij er heengegaan, tralalala!"

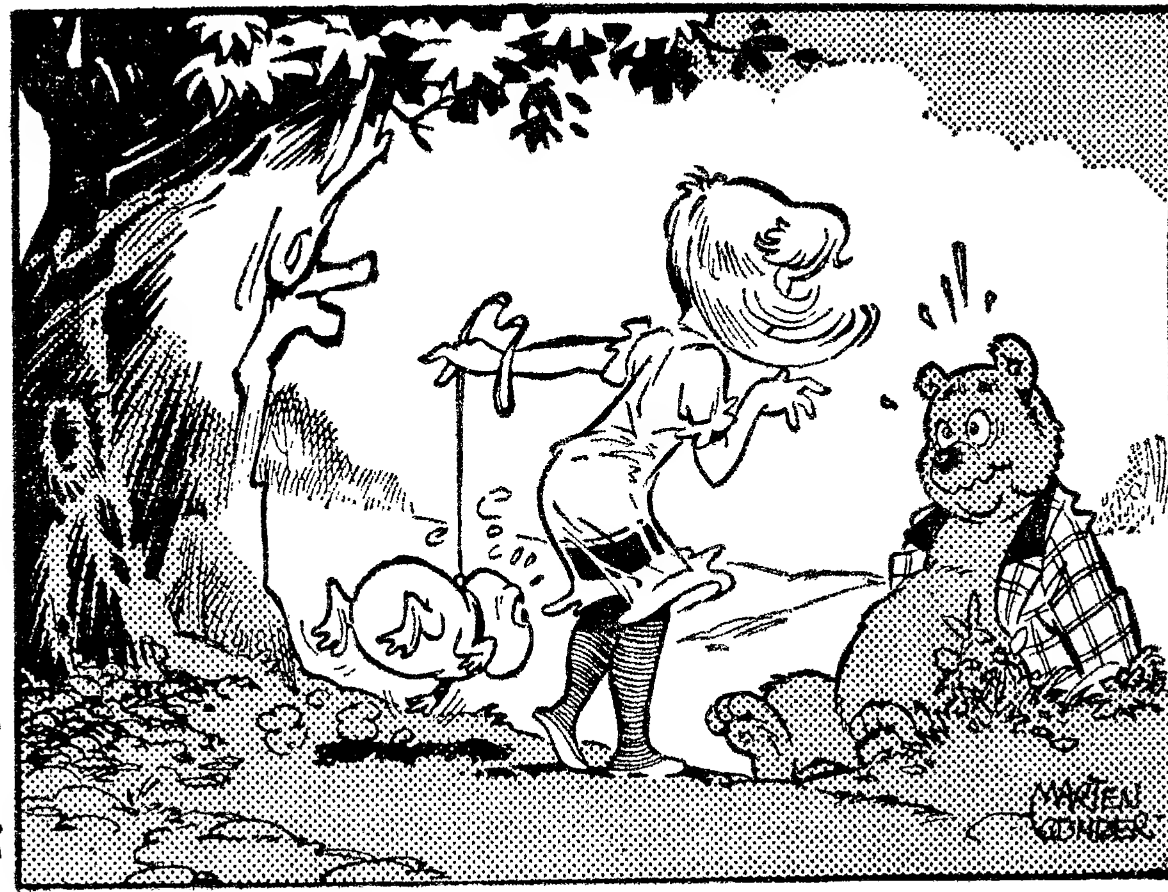

De volgende morgen was Tom Poes reeds vroeg in zijn tuintje bezig toen hij heer Bommel gewaar werd. Die bewoog zich langzaam voort, nu eens een blik links en dan weer rechts werpend, zodat het duidelijk was, dat er iets aan schortte.
„Zoekt u iets?", riep Tom Poes.

„Ja", zei heer Ollie naderbijkomend. „Ik zoek Joost. Heb jij hem ook gezien jonge vriend? Gisteren is hij niet teruggekomen van zijn avondverlof en sta ik overal alleen voor. Geen ochtendpap en geen thee op bed. Dat valt niet mee voor een heer van mijn stand!"
„Wat raar!", zei Tom Poes. „Het is niets voor Joost, lijkt me. U kunt beter de politie waarschuwen!"
„Misschien wel", gaf heer Bommel toe. „Maar ik zal nog even wachten, misschien komt hij nog. De wereld is heel onrustig tegenwoordig en Joost heeft wel eens vaker kuren gehad. Dat komt ervan; men kent zijn plaats niet meer. Je mag wel oppassen jonge vriend! Op de heide is het ook al niet meer veilig, hoor ik!"
„Op de heide woont een heks!", zei Tom Poes. Doch heer Ollie luisterde al niet meer. Hij liep bekommerd verder, terwijl hij spiedend om zich heen keek. Zodoende geraakte hij als vanzelf aan de rand van de heidevlakte waar de wind zoete honinggeuren naar hem toe dreef. Tot zijn verrassing bemerkte hij dat hij er niet de enige wandelaar was. Voor hem uit liep een jongedame die een tegenstribbelend diertje aan een lijn met zich voerde; een soort hondje zo te zien.

Heer Ollie keek verrast op toen hij de eenzame wandelaarster ontwaarde en hij versnelde zijn pas. Zodoende had hij haar al spoedig ingehaald en hij kon niet nalaten om een besmuikte blik opzij te werpen.

„Vast niet iemand uit Rommeldam'', zo sprak hij tot zichzelf. „Die haardracht is uitheems. Hm, ik vraag me af . . . ach, kom een opmerking over het weer kan geen kwaad!''

Zover kwam het echter niet, want op dat moment stiet het dier dat de dame met zich voerde een schor geblaat uit. Het sprong zo onverwacht op de passerende heer af, dat zijn riempje los raakte en nu had het mormel vrij spel.

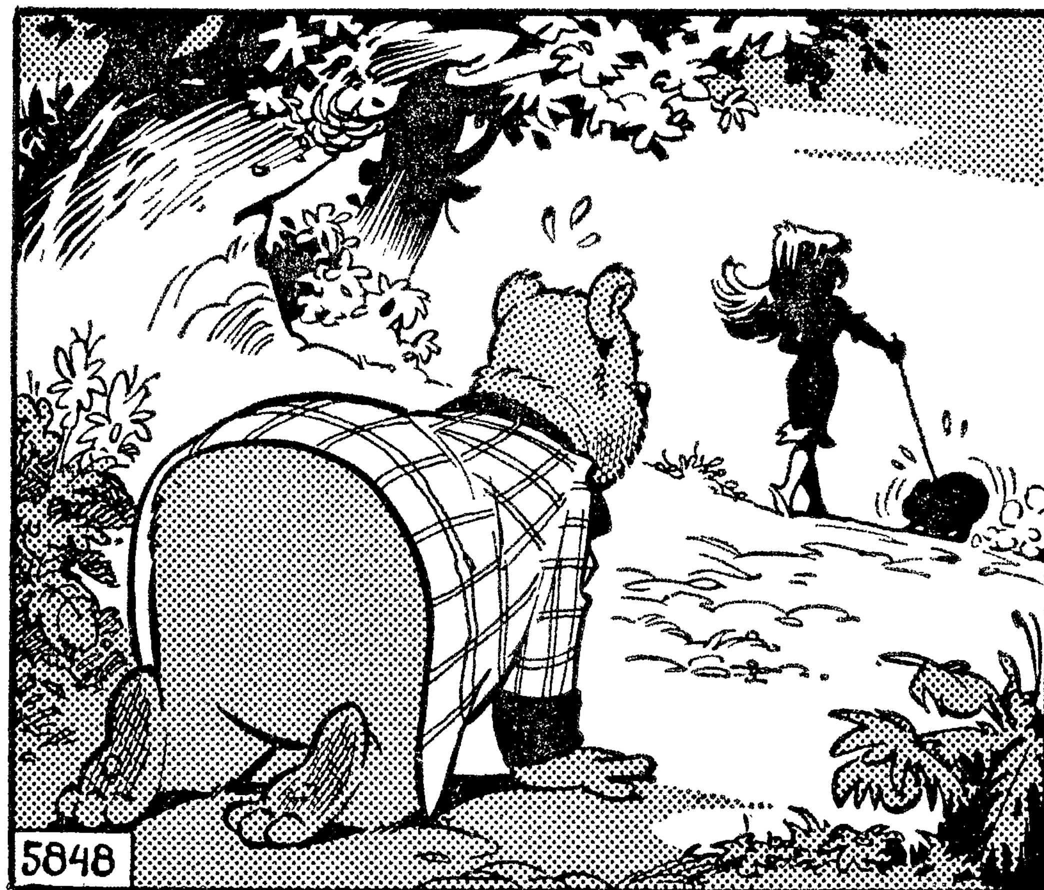
Met vreemde jankgeluiden stortte het zich op heer Bommel en daar deze in het geheel niet op de aanval verdacht was verloor hij het evenwicht en stortte dreunend in de geurige heide.

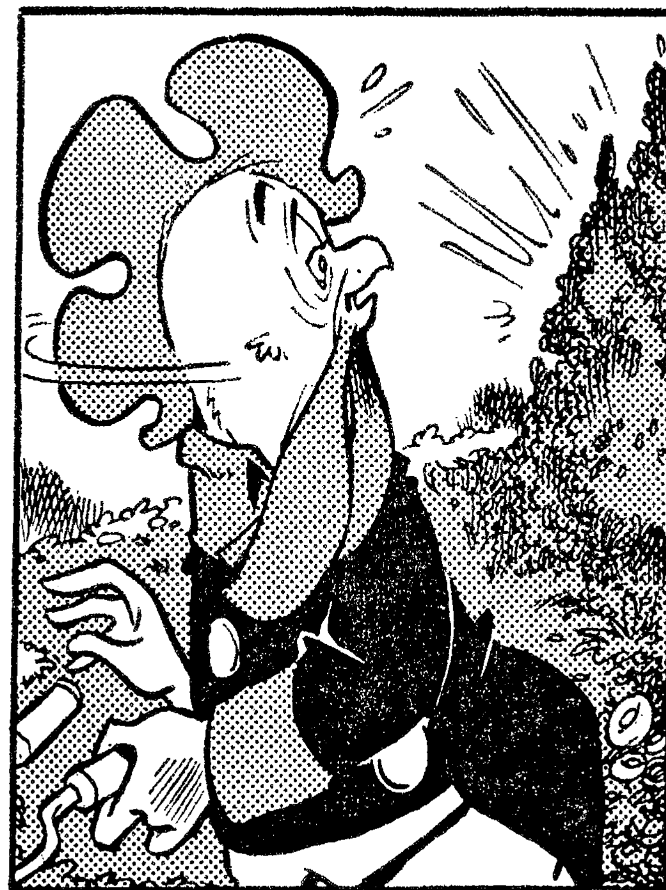
Het meisje trad haastig naderbij en greep het diertje, dat ze daarop stevig van zich af hield.

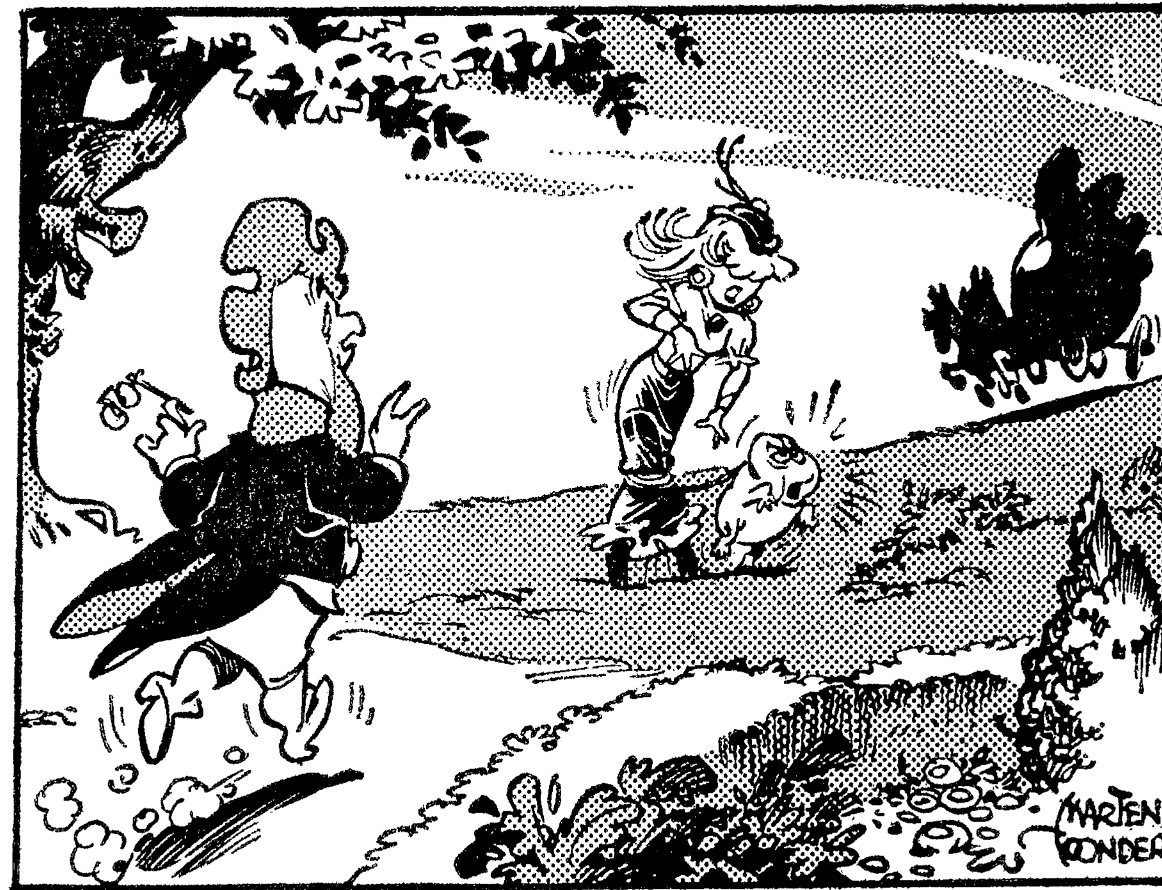
„Hebt u zich pijn gedaan?'', vroeg ze met een lieve stem. „Ik hoop dat u niet geschrokken bent. Het trulletje doet niemand kwaad. Hij is echt erg lief maar hij moet nog wat opvoeding hebben.''

„O'', zei heer Ollie. „Eh . . . het is niets mejuffrouw! Ik gleed uit bedoel ik. Ik bedoel mijn naam is Bommel, aangenaam kennis te maken. Wat een alleraardigst beestje hebt u daar. Wat is het, als u begrijpt wat ik bedoel?''

„Het is een trul'', legde het meisje uit. „Zijn soort is nog niet zo bekend in deze streken, maar ik ben van plan er meer te gaan houden. En ik heet Ivy!''

Het meisje knikte heer Bommel vriendelijk toe en vervolgde toen haar wandeling de tegenstribbelende trul meetrekkend.

„Wat een alleraardigste eh . . . ontmoeting!", sprak heer Ollie tot zichzelf, terwijl hij haar glimlachend naoogde. „Een prettige stem, beschaafde manieren en goede vormen. Dat zie ik gaarne in jonge lieden. Ik vraag mij af . . . . maar nee! Het zou niet juist zijn om mij op te dringen. Het kennis maken moet op gepaste wijze en heel voorzichtig gebeuren!"

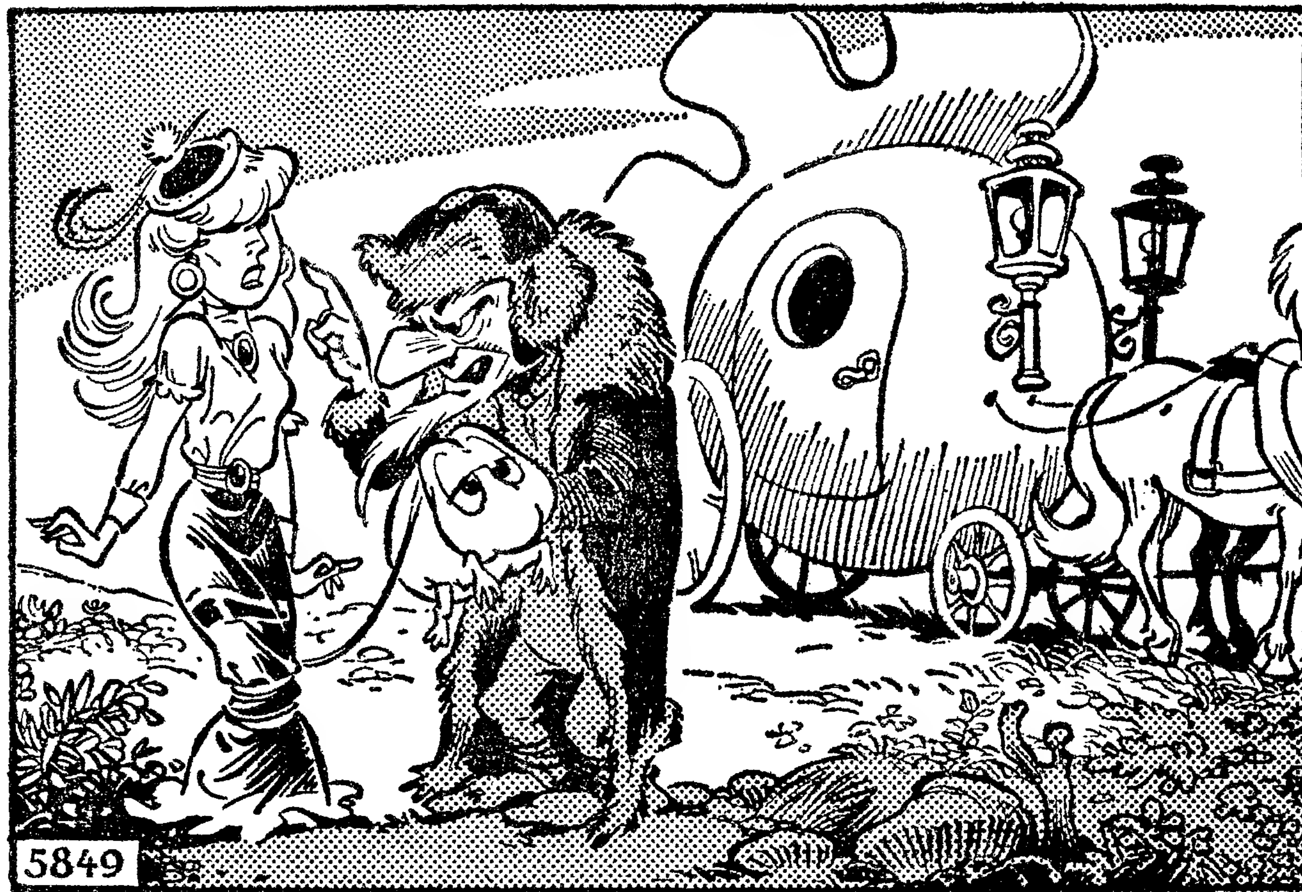
Zo denkend stond hij op en begaf zich met lichte tred huiswaarts zonder verder nog naar Joost te zoeken.

Nu was, niet ver daarvandaan de markies de Canteclaer bezig met het knippen van zijn haag; een werk waar hij nooit mee klaar kwam, zoals oplettende lezertjes weten. Ook nu werd hij weer gestoord door een schor geblaat en door het geroep van een heldere stem, dat van het einde van de weg tot hem kwam.

„Parbleu!", prevelde de edelman, de schaar van zich werpend. „Een dame in verlegenheid! Een wild schaap vrees ik!" En hij haastte zich de tuin uit om hulp te gaan bieden.

Het was echter niet zoals hij gevreesd had. Het geroep bleek van een jonge dame te komen die verstikt was geraakt in de riem waaraan ze een opgewonden diertje met zich voerde.

„Fi donc!", prevelde de markies onder het gaan. „La belle et la bête! Maar de dame komt me bekend voor. Als ik me niet vergis is het dezelfde die ik door het poortje op de heide heb zien gaan! Zeer interessant!

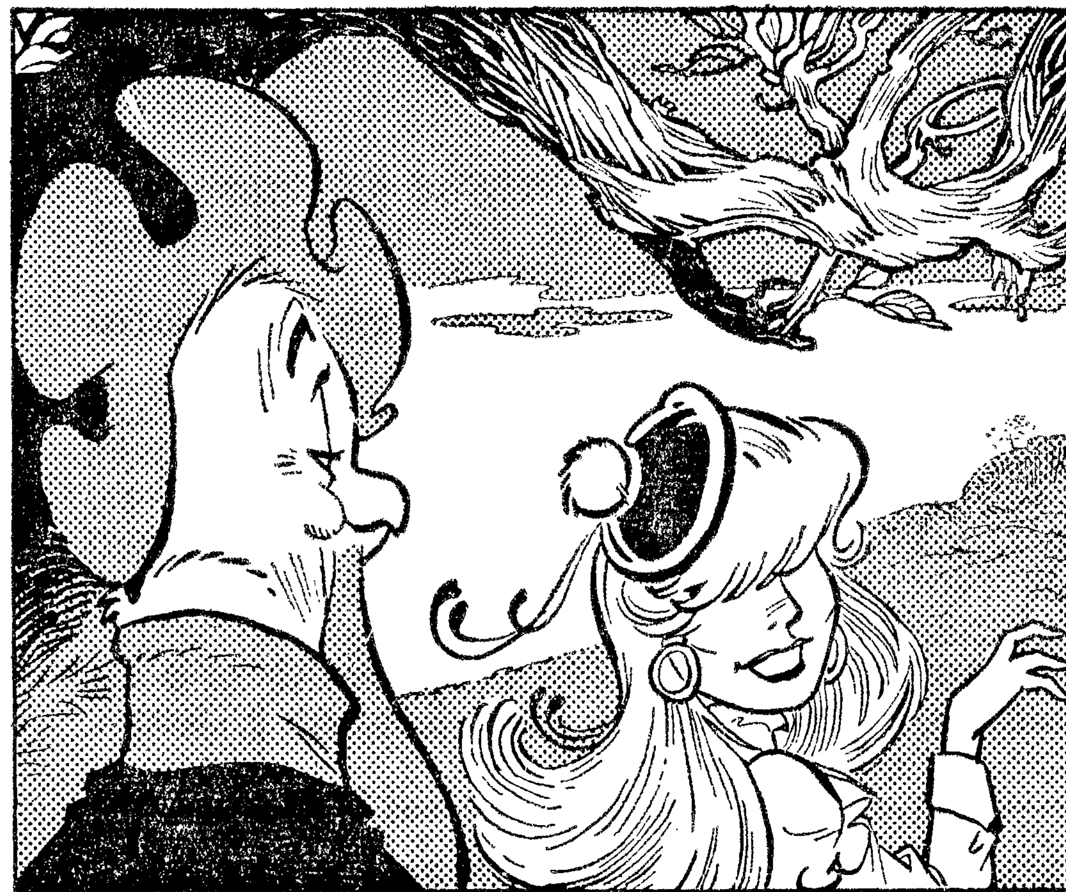
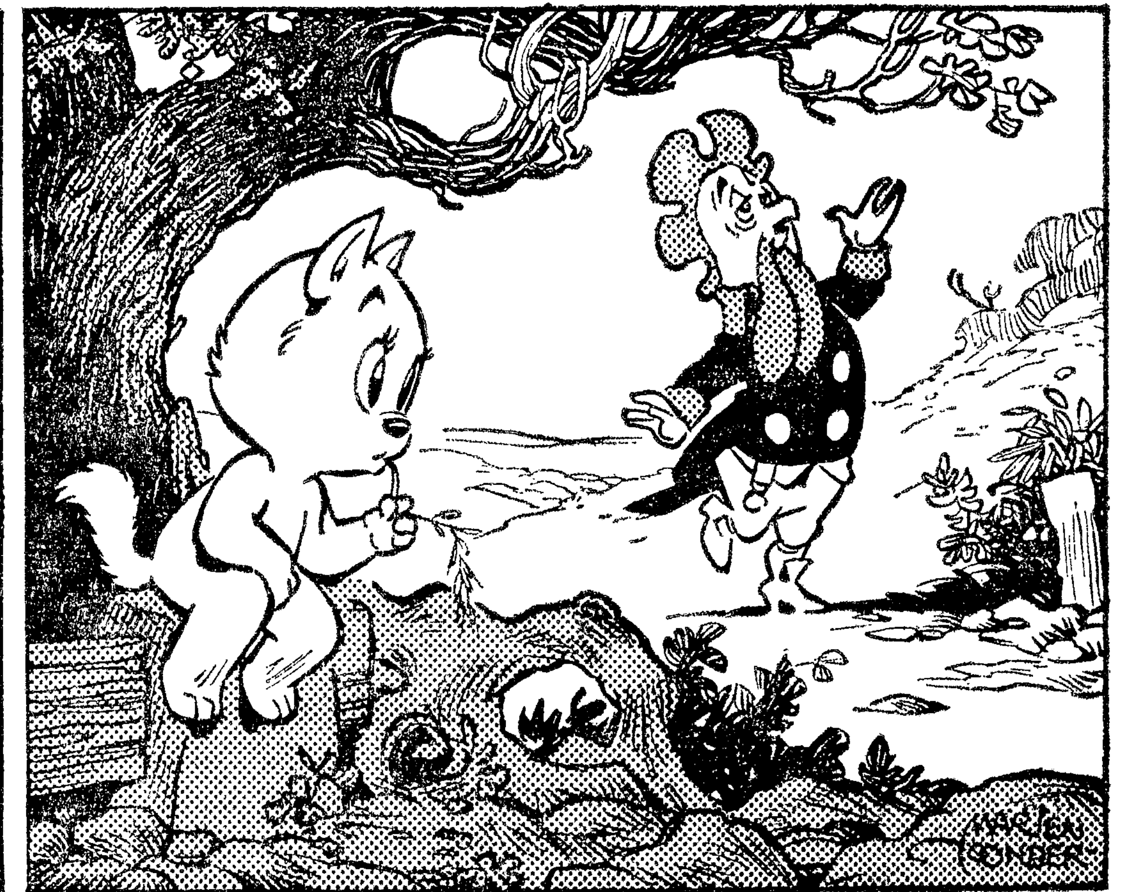
De trul, die het meisje aan een riem met zich voerde, was erg opgewonden na de ontmoeting met heer Ollie. Hij sprong jankend en blatend om zijn meesteres heen zodat haar knieën door de lijn omwikkeld raakten en ze zich in grote verlegenheid bevond. Gelukkig snelde de markies de Canteclaer haar te hulp, doch voordat de edelman de plek bereikt had stormde er een koets nader. Het voertuig hield stil op de heuveltop en terwijl de paarden nog steigerden sprong er reeds een grijsaard uit, die met een geoefende beweging het diertje in het nekvel pakte.

„Knoeiwerk!", sprak hij met krassende stem. „Dat heb ik je anders geleerd! Waarom word ik arme oude man toch altijd met slechte leerlingen gestraft? Deze keer zal ik het nog door de vingers zien maar de volgende keer moet ik een dergelijke lorrige trul-dressuur streng bestraffen. Hier, dat mormel; ik zal het meenemen!"

Zo sprekende gaf hij zo'n krachtige ruk aan de riem, dat de dame als een tol in het rond draaide en het evenwicht verloor. De oude schonk daar echter geen aandacht aan; hij repte zich met het beestje naar zijn rijtuig en sloeg het portier achter zich dicht. Op het moment, dat de markies de plaats van het onheil bereikte, galoppeerde de koets reeds dreunend de heuvel af, en het enige wat de edelman nog kon doen was zijn deelneming betuigen.

„Fi donc", sprak hij achter de adem, „hoe gaarne had ik die bejaarde snoodaard aan mijn rapier geregen! Helaas, hij is ontkomen. Sta mij toe, u op te helpen, freule!"

De markies de Canteclaer hielp het meisje hoffelijk overeind.

„Ik hoop, dat ge u niet hebt bezeerd!", sprak hij. „Het was een walgelijk tafereel waarover ik zeer ontstemd ben. Gaarne ben ik bereid om met die verruwde grijsaard te duelleren, freule! Beschikt ge over zijn naam? Zo ja, dan zal ik mijn kaartje door een lakei op zijn stuitend adres laten deponeren".

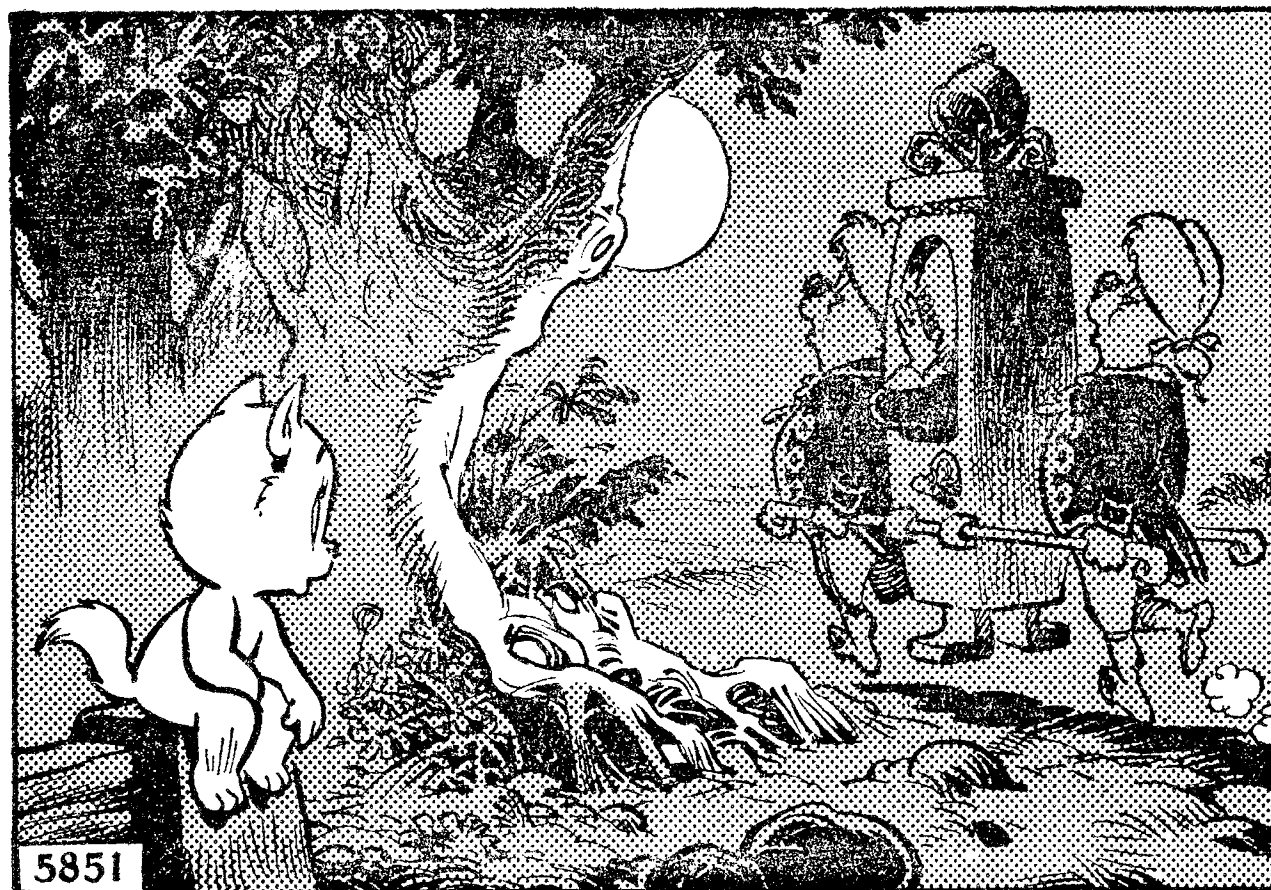
„Het is heel vriendelijk van u!" zei de dame. „Maar doet u vooral geen moeite. Duelleren heeft geen zin, ziet u? Hij is mijn voogd!"

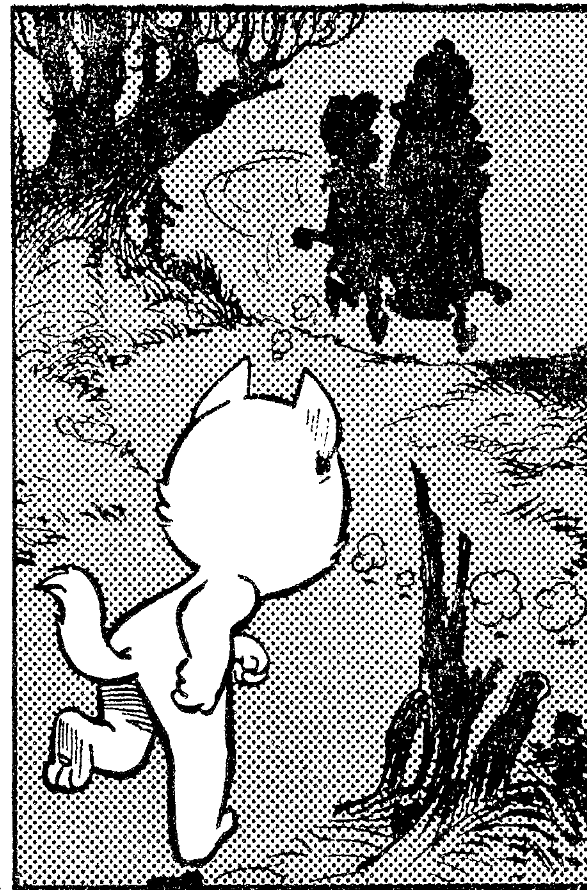
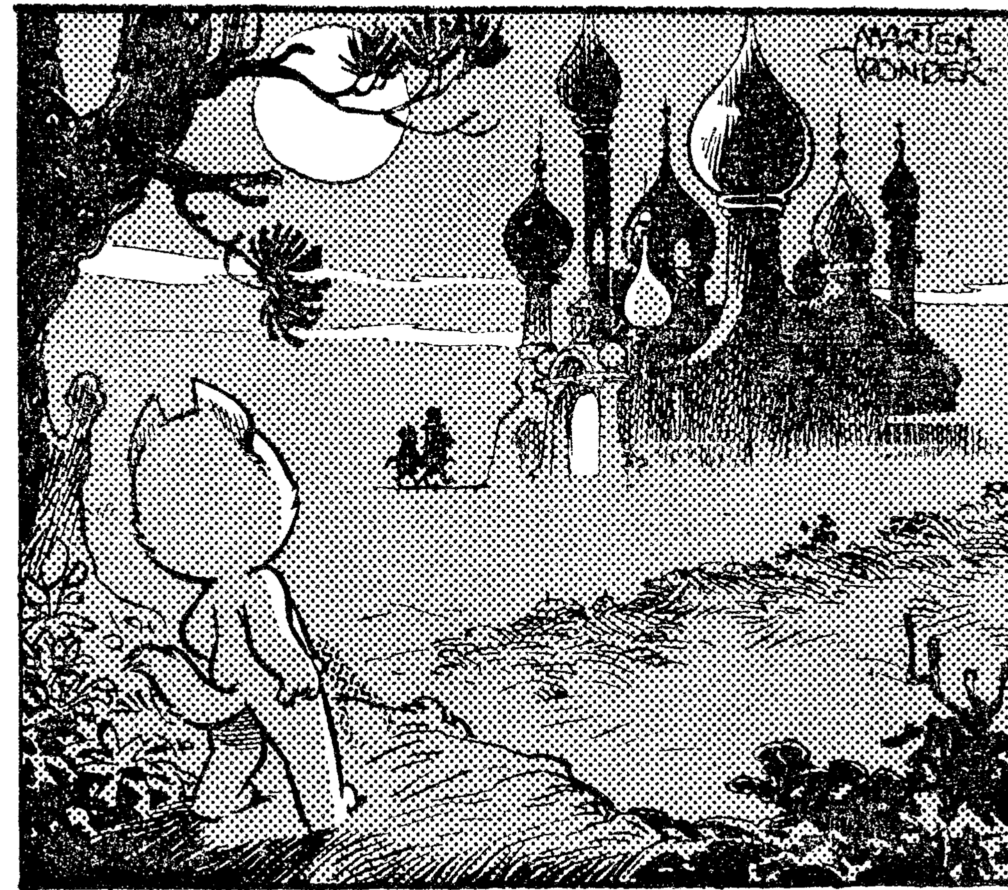
„Uw voogd?", herhaalde de edelman geschokt. „Fi donc, er bestaan weerzinwekkende toestanden in de maatschappij, waartegen onze verslapte regering niet opgewassen is. Zoiets is affreus!" Het meisje klopte haar rok wat af en keek hem glimlachend aan over haar schouder.

„Het is héél lief van u, om zo bezorgd te zijn, werkelijk!", zei ze. „U moet wel een heel gevoelig iemand wezen! Vanavond geef ik een klein feestje en u bent welkom! Ik houd van dichters, weet u?" Na deze woorden liep ze sierlijk heen door de bloeiende heide zonder om te zien en de markies keek haar met een zucht na.

„Een duif, ontkomen aan des valken grof geweld!", prevelde hij terwijl hij zich weer huiswaarts begaf. „De wiek besmeurd, het oog gekweld, ... Het oog? Parbleu! Ik heb geen oog gezien, nu ik het voorgevallene nog eens naga. Eh bien, vanavond dan misschien. . . . . Het oog gekweld, dus, dat drukt mijn gevoel uit. . . . . ."

„Die is weer aan het dichten. .", dacht Tom Poes, die de edelman zag passeren. „Hij mag wel oppassen, zo dicht bij de heide!"

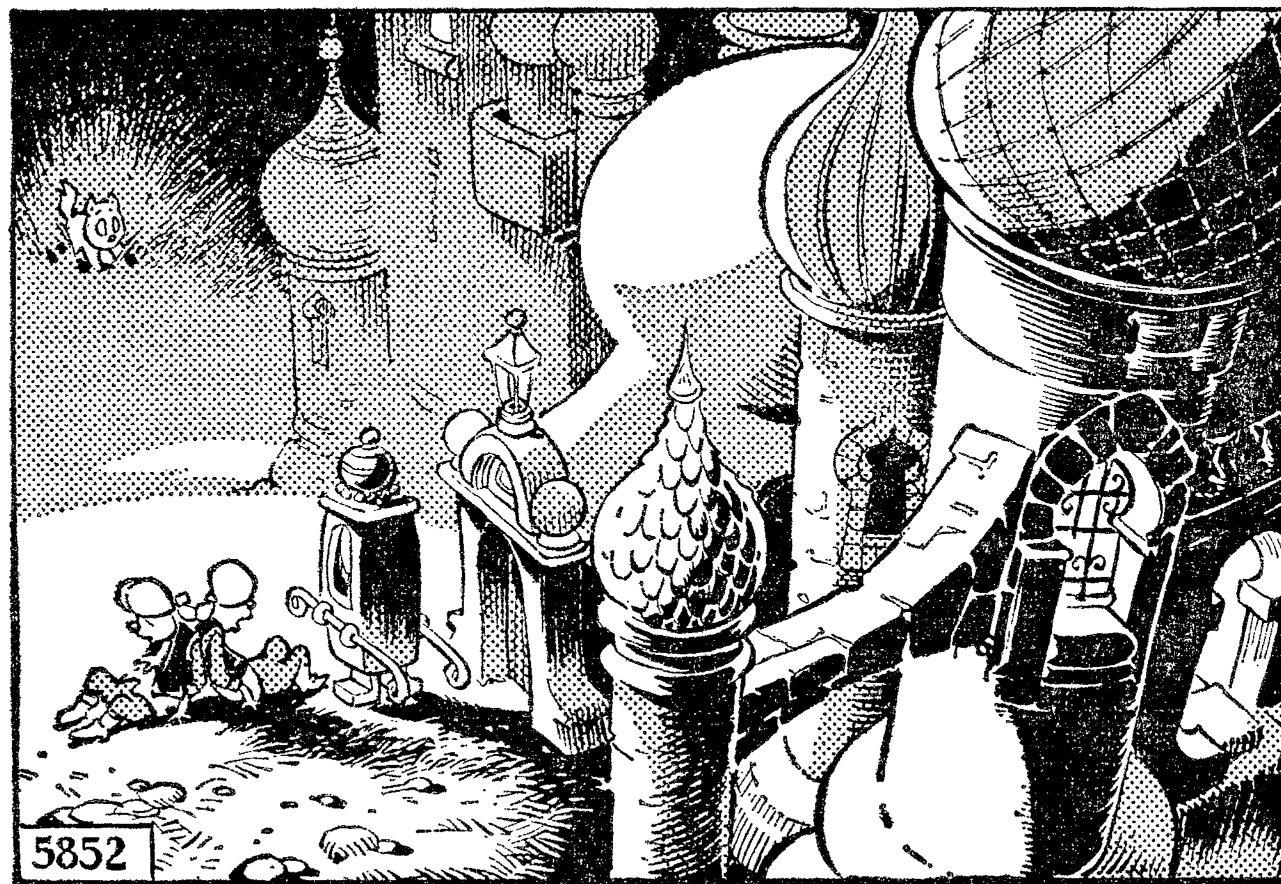
Tom Poes, die de markies die middag al dichtend had zien passeren, was er niet helemaal gerust op. Hij bleef dan ook in de buurt van de kale heidevlakte rondhangen, ook toen de avond reeds was gevallen.

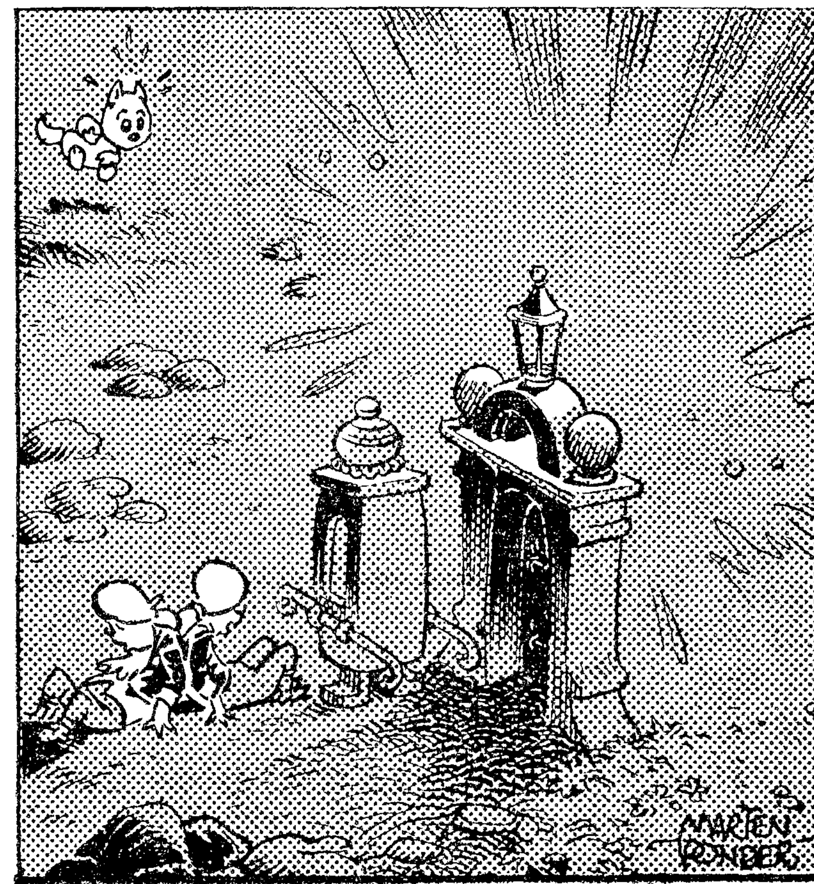
„Er is hier in de buurt iets vreemds aan de hand", dacht hij. „Ik weet niet of de verdwijning van Joost er iets mee te maken heeft, maar de markies doet raar, dat is zeker. En hier woont een heks op de hei, die heb ik zelf gezien! Het zou me niets verbazen als er rare dingen gingen gebeuren . . . ."

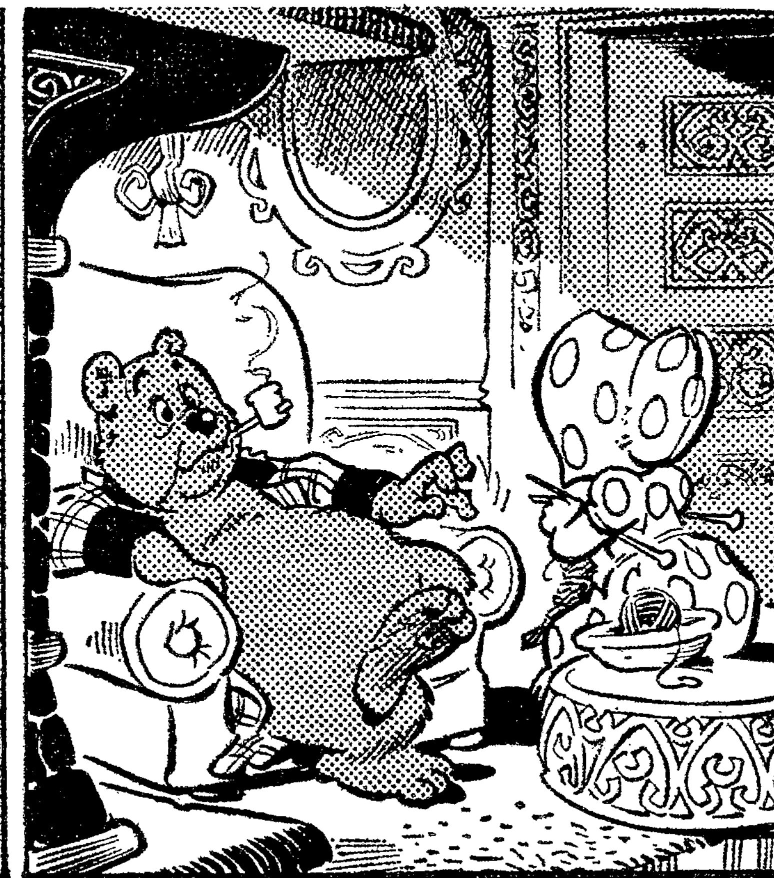
Met deze gedachte bleef hij op het hek zitten, totdat zijn geduld beloond werd door het naderen van een draagkoets. Het tuigje werd voortbewogen door twee lakeien en een mompelende stem uit het inwendige verried, dat de heer de Canteclaer hier naar een onbekende bestemming vervoerd werd.

„Nog steeds aan het dichten", dacht Tom Poes. „Maar waar gaat hij heen? Dat zou ik wel eens willen weten."

Met deze gedachte sprong hij op de grond en volgde het koetsje op een afstand. Het is mogelijk, dat ook de dragers het adres niet precies wisten; maar toen ze bij de rand van de vlakte waren aangekomen was er geen enkele moeilijkheid meer. Want in het maanlicht tekende zich duidelijk een fraai bouwwerk af, dat in een Oosterse stijl was opgetrokken. Het valt te begrijpen, dat Tom Poes verbaasd was: een dergelijk gebouw had hij in deze omtrek nog nooit eerder opgemerkt. De draagkoets aarzelde echter niet. Met afgemeten stappen koerste hij op de poort af waaruit een vriendelijk licht gastvrij naar buiten scheen . . . .

Tom Poes volgde de draagkoets met enige tegenzin. Hij wist, dat het op de heide niet pluis was en het zien van het onbekende bouwwerk, dat zich met allerlei torens en bolle daken in het maanlicht aftekende, maakte hem niet geruster.

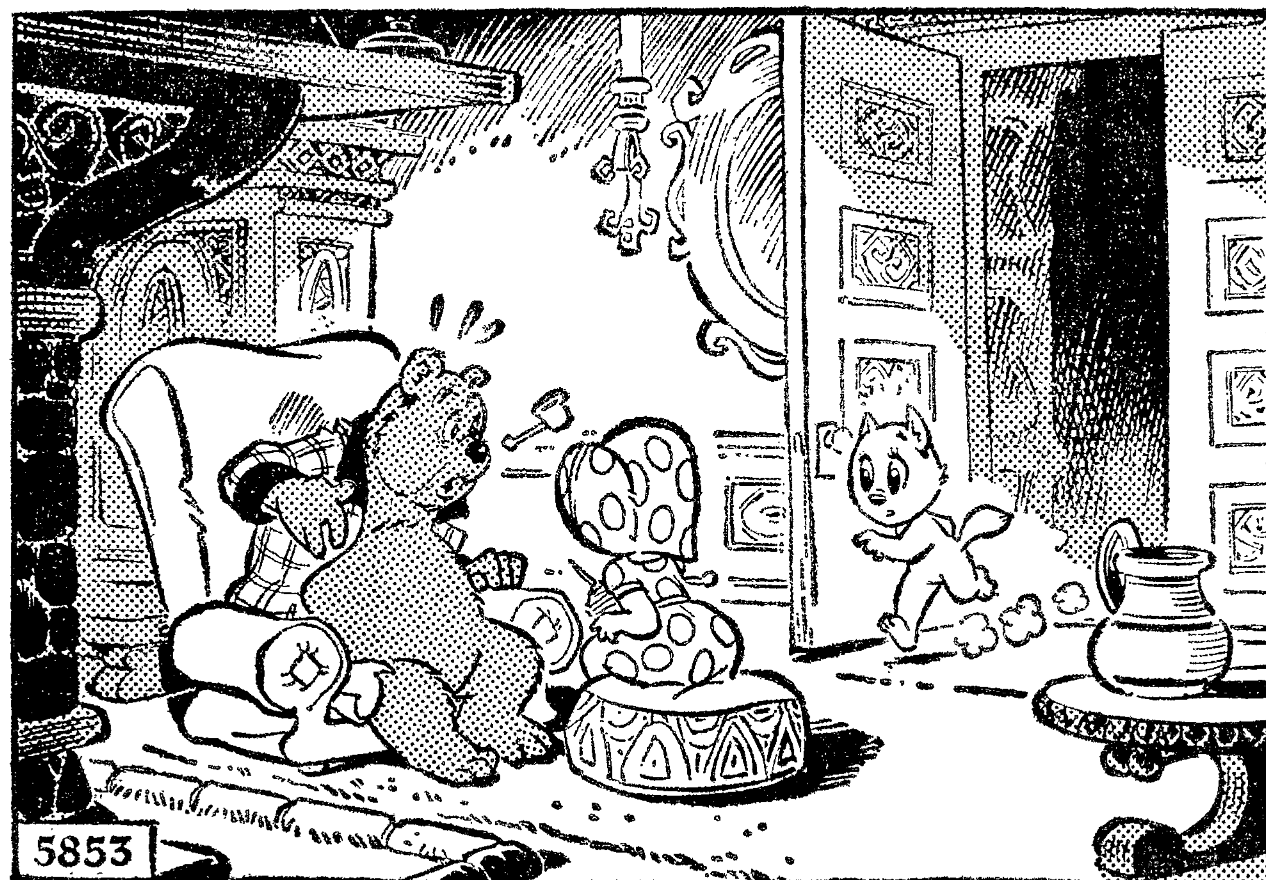
Toen hij echter voorzichtig tussen de planten en struiken naderbij kroop, trof hij een vreedzaam tafereeltje aan. De beide dragers waren in een ordelijke houding voor hun koetsje in slaap gevallen en de nachtwind suizelde zachtjes tussen de minaretten. Binnen klonken de gedempte tonen van beschaafde muziek en een zacht licht straalde uit de vensters. Doch net toen Tom Poes zich teleurgesteld wilde terugtrekken veranderde het toneel.

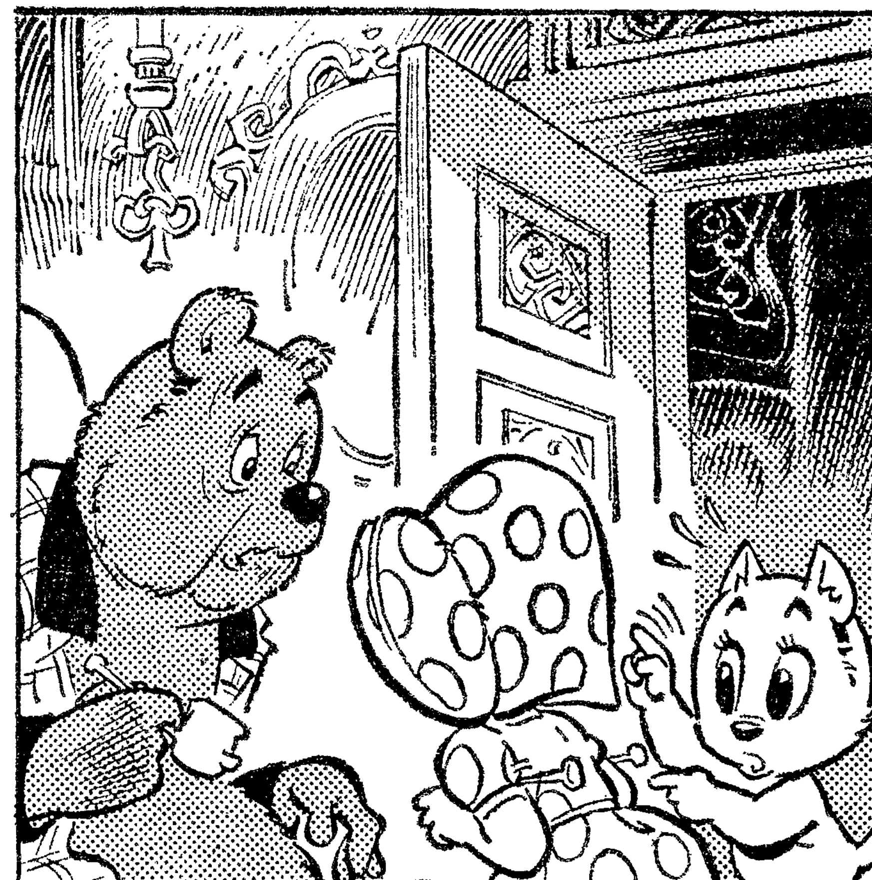
Met het knipperen van een ooglid verdween het hele paleis.... plotseling. Zo was het er nog en zo was het weg, alsof het er nooit geweest was. De ingangspoort was het enige metselwerk, dat er nog van overbleef.

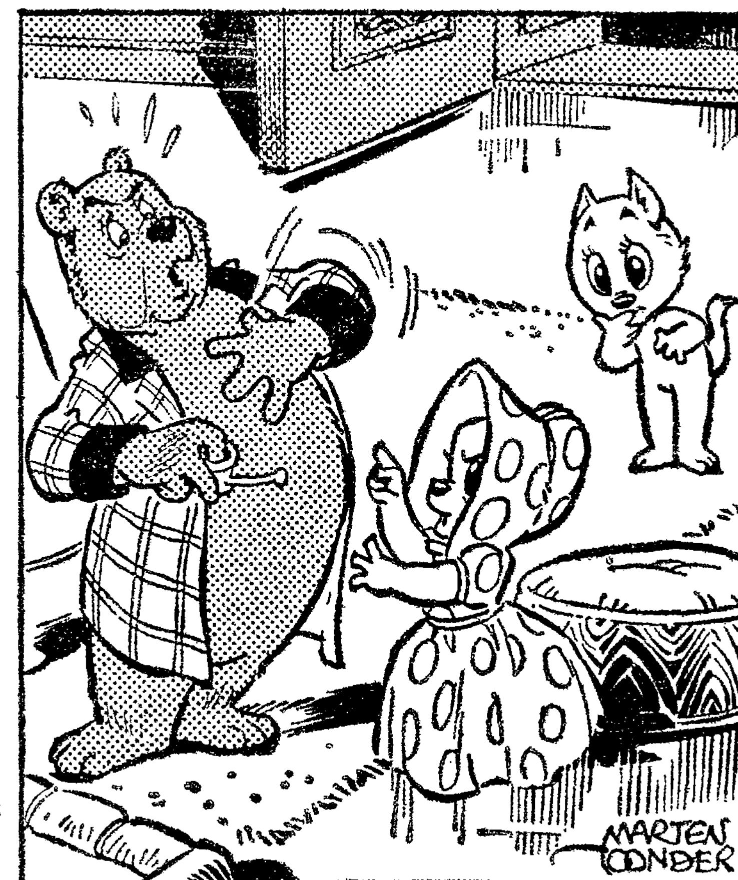
Het valt te begrijpen dat Tom Poes schrok. Hij sprong overeind en holde weg in de richting van Bommelstein om hulp te gaan halen.

Daar zat de heer Bommel in een uitgezakte houding in zijn gemakkelijke stoel naar de breinaalden van juffrouw Doddel te kijken.

„Vind je het niet gezellig, Ollie?”, vroeg het vrouwtje. „Je bent zo stil en je kijkt zo bedrukt. Zit je over Joost in? Die is oud genoeg om op zichzelf te passen hoor! En ik zal wel voor je zorgen terwijl hij er niet is, is dat goed?”

Heer Bommel zuchtte eens, maar voordat hij uitdrukking aan zijn vage gevoelens had kunnen geven rende Tom Poes de kamer binnen.

,,Er was een paleis op de heide!'', riep die. ,,Maar het is ineens verdwenen! En de markies was binnen, maar die is nu ook weg!''

,,Wahwat?'', vroeg heer Ollie opschrikkend. ,,Onzin, jonge vriend! Er was geen paleis op de heide. En iets, dat er niet is, kan niet ineens verdwijnen, zeg nu zelf!''

,,Nee'', zei juffrouw Doddel. ,,Dat kan niet! Ollie heeft natuurlijk weer gelijk! Je moet ons niet zo aan het schrikken maken, hoor! Het was net zo gezellig!''

,,Er was wél een paleis!'', zei Tom Poes ongeduldig. ,,Een raar gebouw, in ieder geval! Achter het poortje van de heks!''

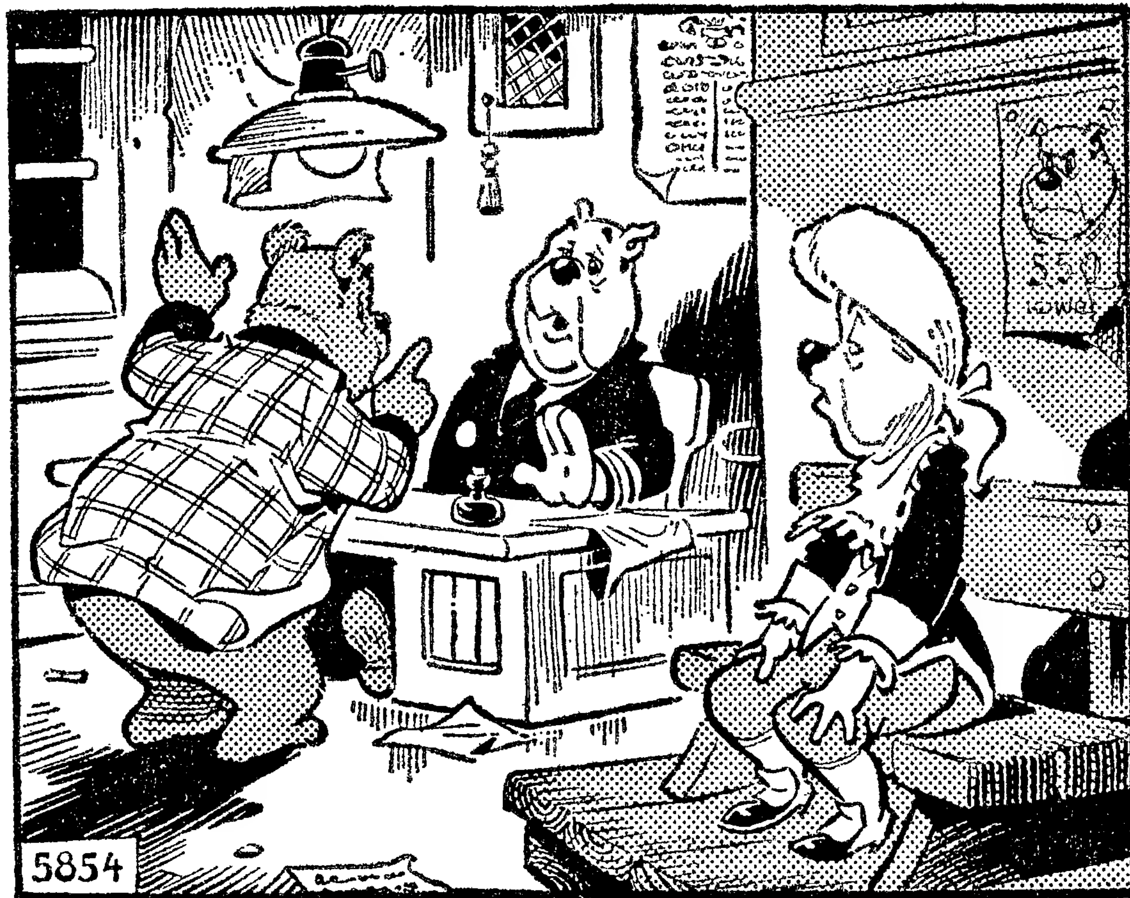
Daarop vertelde hij haastig wat hij gezien had, zonder zich te storen aan het betrekkende gelaat van het vrouwtje.

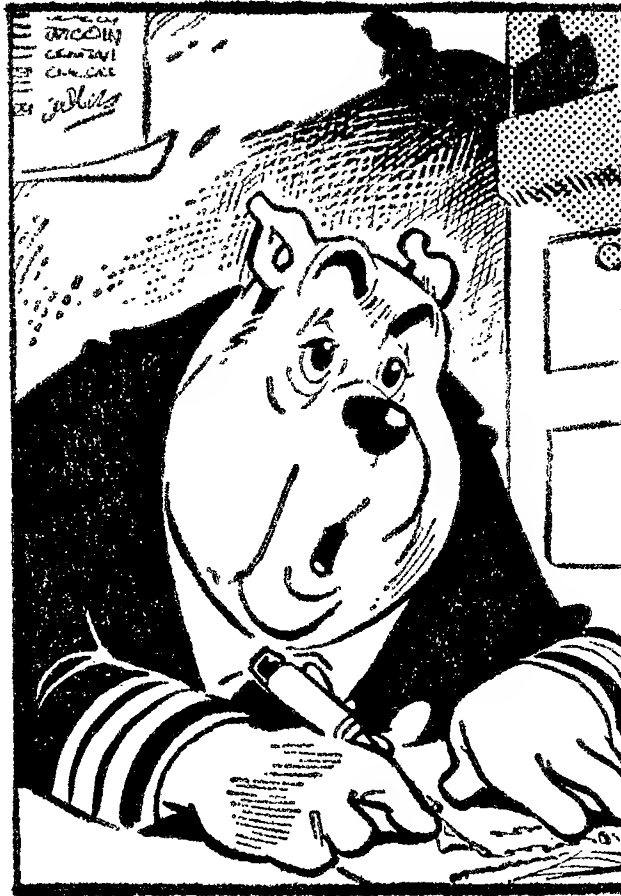
,,Juist'', zei heer Bommel, toen hij klaar was. Ik vermoedde al, dat er iets niet pluis was op die kale vlakte. Ik had meteen al willen ingrijpen, maar mevrouw hier heeft me tegen gehouden. Nu is mijn plicht echter duidelijk. Ik zal persoonlijk . . .''

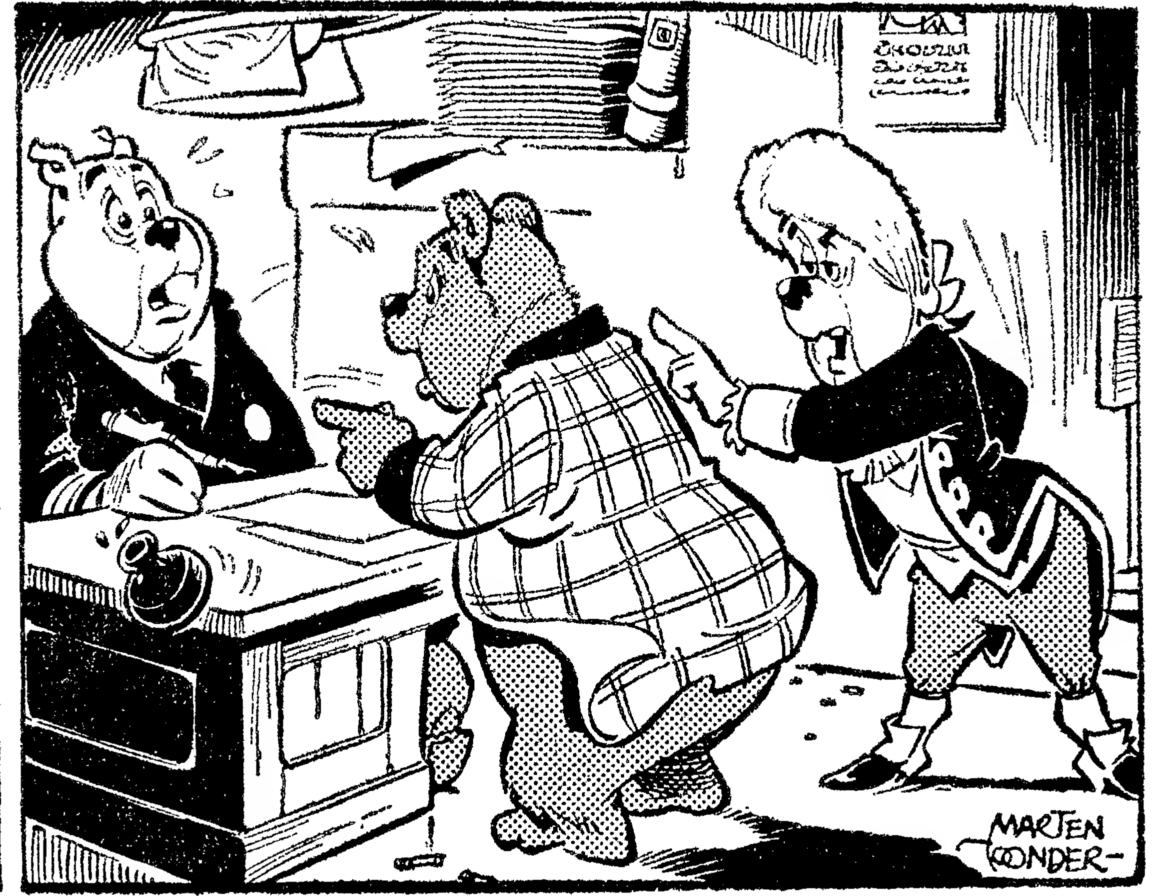
,,Niets daarvan, Ollie!'' zei juffrouw Doddel beslist. ,,Dat is niets voor jou!''

,,En waarom niet?'', riep heer Bommel met grote stem. ,,Ik ben een heer zonder vrees, die het kwade bestrijdt, als iemand hier begrijpt wat ik bedoel. Ik zal persoonlijk . . .''

,,Maar dat bedoel ik juist!'', riep het vrouwtje. ,,Jij bent veel te goed voor dat soort werk. Je kunt het veel beter aan de politie overlaten!''

De volgende morgen waren er reeds vroeg enkele bezoekers op het politiebureau, om de commissaris te spreken. De eerste was heer Bommel, die er doorwaakt uitzag.

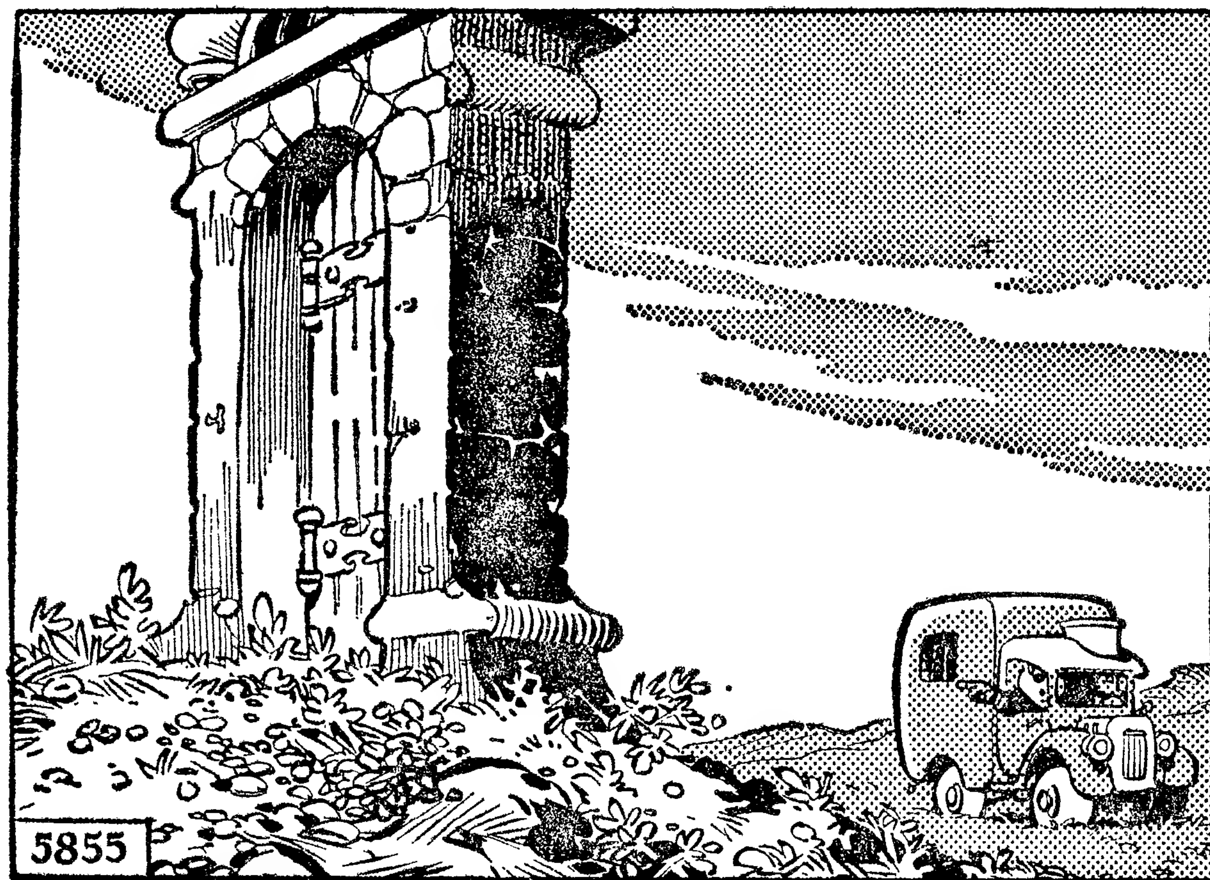
,,Ik kom een verdwijning melden'', sprak hij op sombere toon. ,,Eigenlijk had ik het al eerder willen doen, maar juffrouw Doddel zei . . . Nu ja, dat doet er nu niet toe. Persoonlijk had ik een onderzoek willen instellen, bedoel ik, maar juffrouw Doddel zei . . . Enfin, om kort te gaan Joost had een avond vrij nadat hij een gesprek met een knecht van de markies had gehad. En hij is niet terug gekomen. Nu zit ik zonder, als heer alleen. Juffrouw Doddel zegt nu wel . . .''

,,Zo komen we er niet'', onderbrak de politiechef gemelijk. ,,Je had beter die juffrouw kunnen sturen, Bommel! Wat kom je nu eigenlijk melden?''

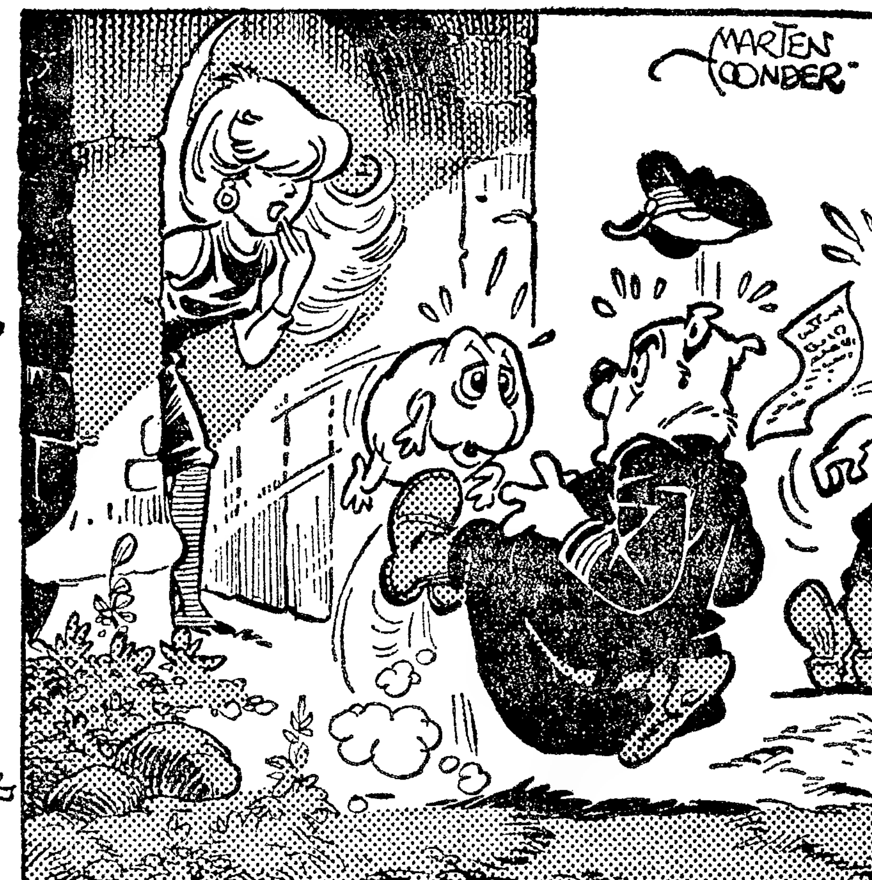
,,Een verdwijning'', hernam heer Ollie ongeduldig. ,,Dat zeg ik toch? Joost is weg! En het paleis op de heide is ook weg, zegt Tom Poes. Hoewel er nooit een paleis op de heide geweest is. En de markies die er in zat is ook weg, als u begrijpt wat ik bedoel!''

,,Onzin'', zei de commissaris terwijl hij zijn papieren ongeduldig terzijde schoof. ,,Je kunt beter naar een dokter gaan''. Doch nu mengde de tweede bezoeker zich in het gesprek.

,,Neem me niet kwalijk'', sprak hij. ,,Ik ben de opperdrager van meneer de markies, en ik heb met eigen ogen gezien, dat het adres waar ik hem had afgeleverd, had opgehouden te bestaan. En meneer de markies ook. En mijn collega Joost eveneens. Er is iets vreemds gaande op de heide en als belastingbetaler vraag ik om politiebescherming!''

Commissaris Bas begreep, dat hij iets moest doen. Twee spoorloos verdwenen burgers liggen op het terrein van de de politie, dat spreekt.

En de meldingen over bouwwerken op de heide, die plotseling in de lucht oplosten zetten hem tot nadenken. Op het vroege middaguur kon men hem dan ook in een overvalwagen waarnemen, omzichtig over het smalle pad naar het poortje rijdend.

,,Wat is dat?", vroeg hij, het hoofd naar buiten stekend.

,,Een deur, commissaris", meldde de agent Kloppers, die het voertuig bestuurde.

,,Dat dacht ik ook al", hernam zijn meerdere. ,,Maar een deur geeft toegang tot iets, en dat zie ik niet. Dat is verdacht, Kloppers; dat vraagt om een nader onderzoek."

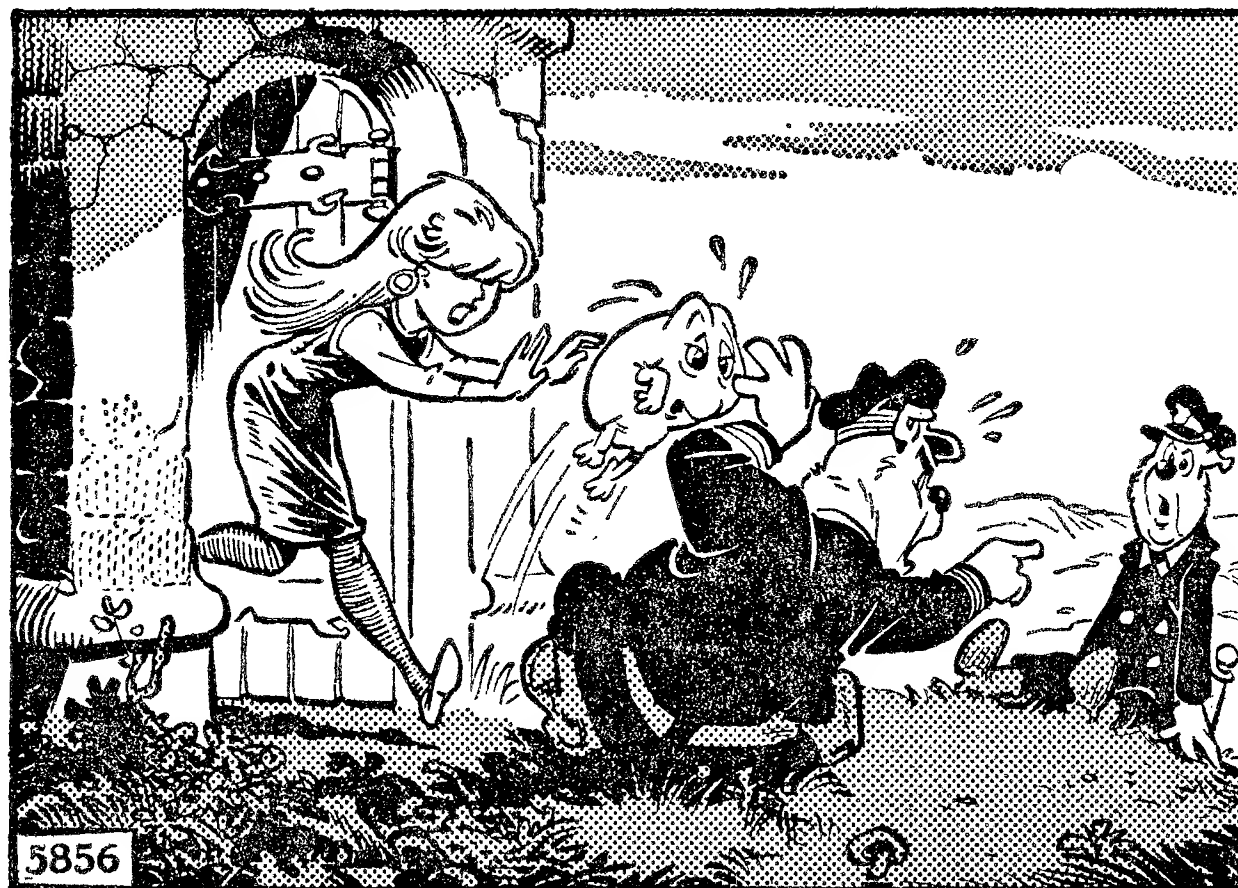
Zo sprekende stapte hij uit en stapte zwaar op het metselwerkje af.

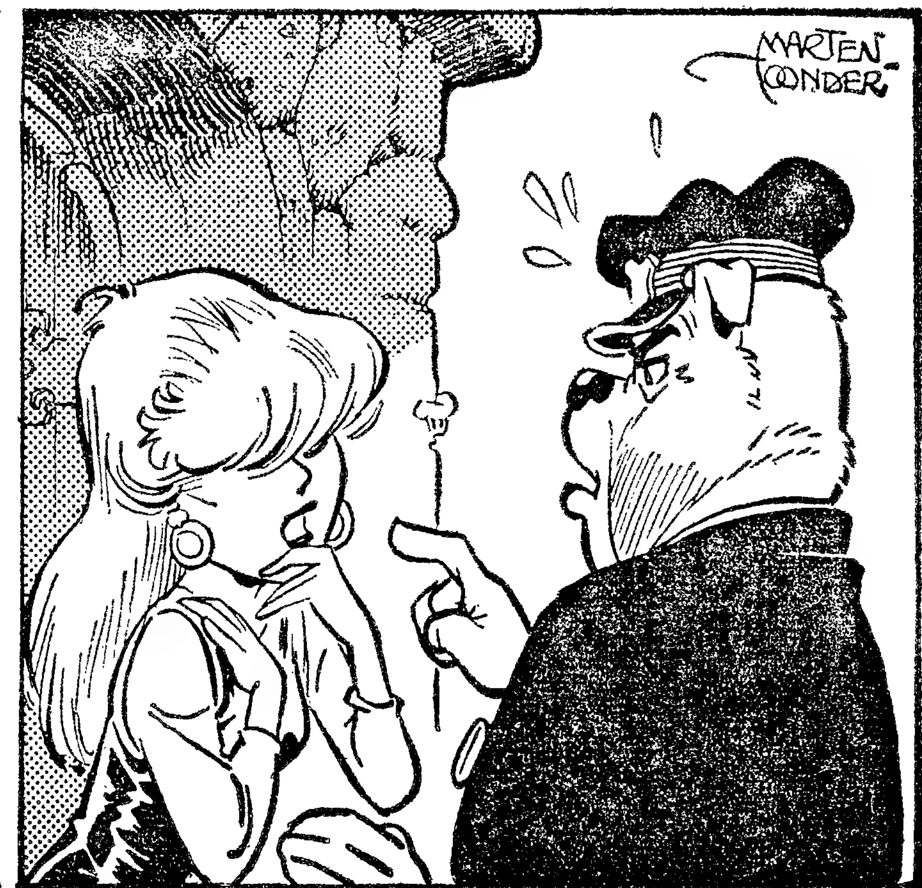
,,Wat zegt het proces-verbaal ook weer?", vroeg hij. ,,Wat deed de markies?"

,,De heer de Canteclaer eh.... een ogenblikje", prevelde de agent, een papier ontvouwend. ,,Hier heb ik het. Volgens de verklaring van de getuige, de koetsdrager L. Vuistjes, hief de vermiste de hand op en klopte aan...."

,,Tot zover!", zei de politiechef. ,,Het is onzin, dat is duidelijk. Geen zinnig persoon klopt op een deur waarachter zich geen woning bevindt. Maar goed, er zijn geen getuigen die ons hier voor aap zien staan. Vooruit dus!"

Hij trok het gelaat in een grimmige plooi en dreunde zwaar met de gebalde vuist op het eikehout. Tot zijn grote verbazing werd de deur bijna onmiddellijk geopend door een langharig meisje, dat vriendelijk glimlachte. Maar voordat hij uiting aan zijn verwondering had kunnen geven werd hij door een opgewonden diertje besprongen. En omdat hij hier in het geheel niet op verdacht was, verloor hij het evenwicht, zodat hij dreunend ter aarde stortte.

De commissaris zat een ogenblik onthutst naar de geopende poort te kijken. Maar veel tijd om de toestand in zich op te nemen had hij niet; het lelijke diertje ging voort met hem te bespringen, zodat hij zijn handen vol had.

,,Kloppers", riep hij met overslaande stem. ,,Doe iets! Zit daar niet. Dit zijn verdachte omstandigheden. Hier is iemand aanwezig die daarnet niet aanwezig was. Onderzoek de omgeving naar een geheime gang!" De agent rees plichtsgetrouw overeind om aan het bevel te voldoen en het meisje snelde toe om de gevallen politiechef op de voeten te helpen.

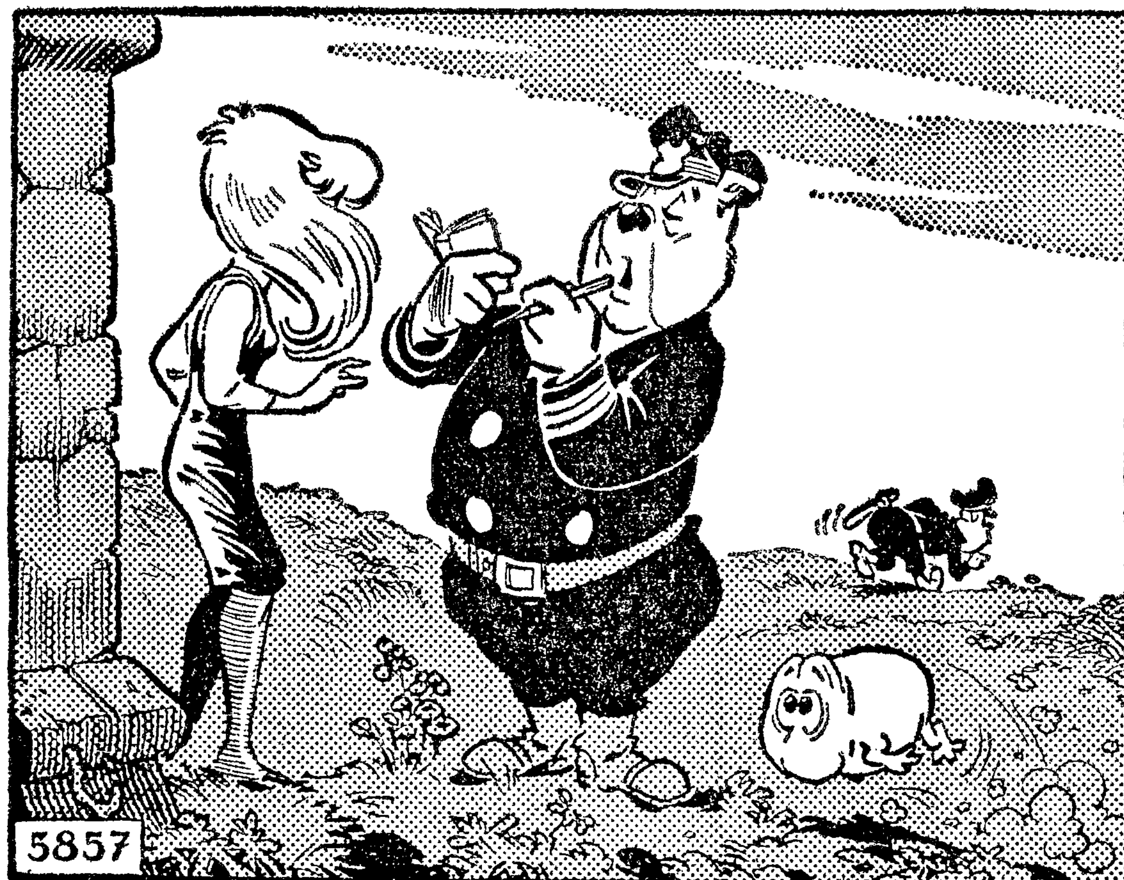
,,Ik hoop, dat u zich geen pijn gedaan hebt", zei ze op bezorgde toon. ,,Het trulletje bedoelde geen kwaad hoor. Hij is alleen een beetje aanhalig."

,,Het wát?", vroeg de heer Bas, die vol afkeer naar het jankende en piepende mormel keek, dat nog steeds om hem heen sprong.

,,Hoe noemt u hem?"

,,Een trulletje", verklaarde het meisje. ,,En ik heet Ivy".

,Zo", hernam de commissaris walgend. ,,Trulletje. Hm. Mag ik de belastingpenning van dat gedrocht eens even zien? En weet u niet, dat het verboden is om viervoeters los naar buiten te laten? Ik denk er over, om u op de bon te zetten. Wat was uw naam ook weer?"

De commissaris trok zijn opschrijfboekje, een potlood en zijn pet in de ogen.

„Ziezo", sprak hij. „Hier zijn een paar lelijke overtredingen aan de gang, al weet ik nog niet precies welke. Hond niet aan de lijn en geen belastingpenning; daar zullen we voorlopig mee beginnen. Hoe is uw naam?"

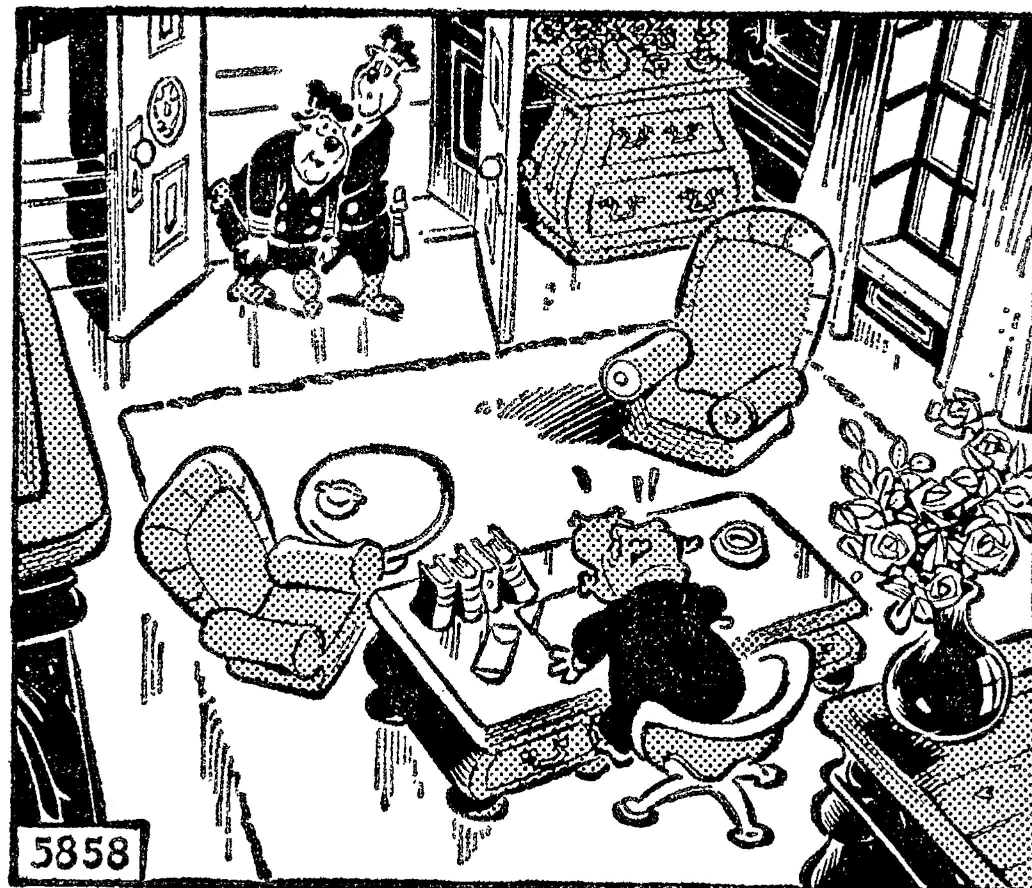
„Ivy", zei het meisje. „Maar ik wist heus niet, dat ik iets verkeerds deed, agent! Echt niet. Ik woon hier nogal eenzaam, ziet U?"

„Dat zie ik!" riep de politiechef kwaad. „Of liever gezegd, dat zie ik helemaal niet! U woont niet! Een deur is geen woning! Waar komt u vandaan? Vertel me dat maar eens, voordat we verder gaan!"

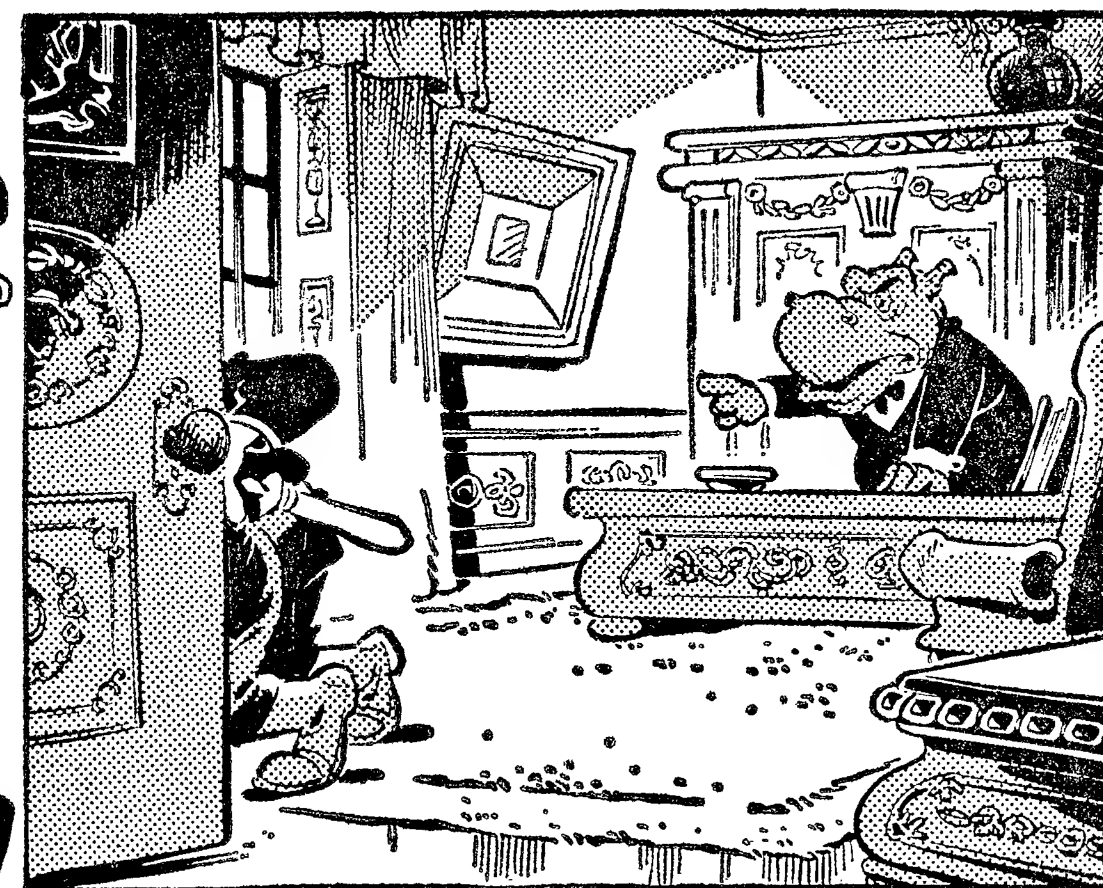
„Nu begint u echt lastig te worden!" zei Ivy mokkend. „Dat is vervelend. Ik houd niet van dat soort mannen!"

Met die woorden streek ze zuchtend het haar opzij om beter te kunnen kijken, en dat gebaar deed de trul zijn bezinning verliezen. Het beestje stiet een schel gefluit uit en besprong de politiechef met zo'n kracht, dat de heer Bas voor de tweede keer die middag in de heide stortte onder het uiten van een schorre kreet. Deze trok de aandacht van de agent Kloppers, die onmiddellijk het zoeken naar onderaardse gangen staakte en zijn meerdere te hulp schoot. Toen hij echter op de plaats van het ongeval kwam was er van een overtreding niets meer te bespeuren. De omgeving van het poortje was verlaten en de commissaris zat prevelend tussen de bloeiende erica.

„Wat een blik", mompelde hij. „Wat een oog. Wat een diepte. Wat een oogblik. Diep... diep... diep... blub!"

Burgemeester Dickerdack zat achter zijn bureau, geheel verdiept in zijn werk, toen hij werd gestoord door het binnentreden van de agent Kloppers, die commissaris Bas ondersteunde.

„Wat betekent dat?", vroeg de magistraat ontstemd. „Kunnen jullie het weer niet alleen af?"

„Diep....", prevelde de politiechef. „Diep.... diep .... glub! Wattuh oogblik.... blub!"

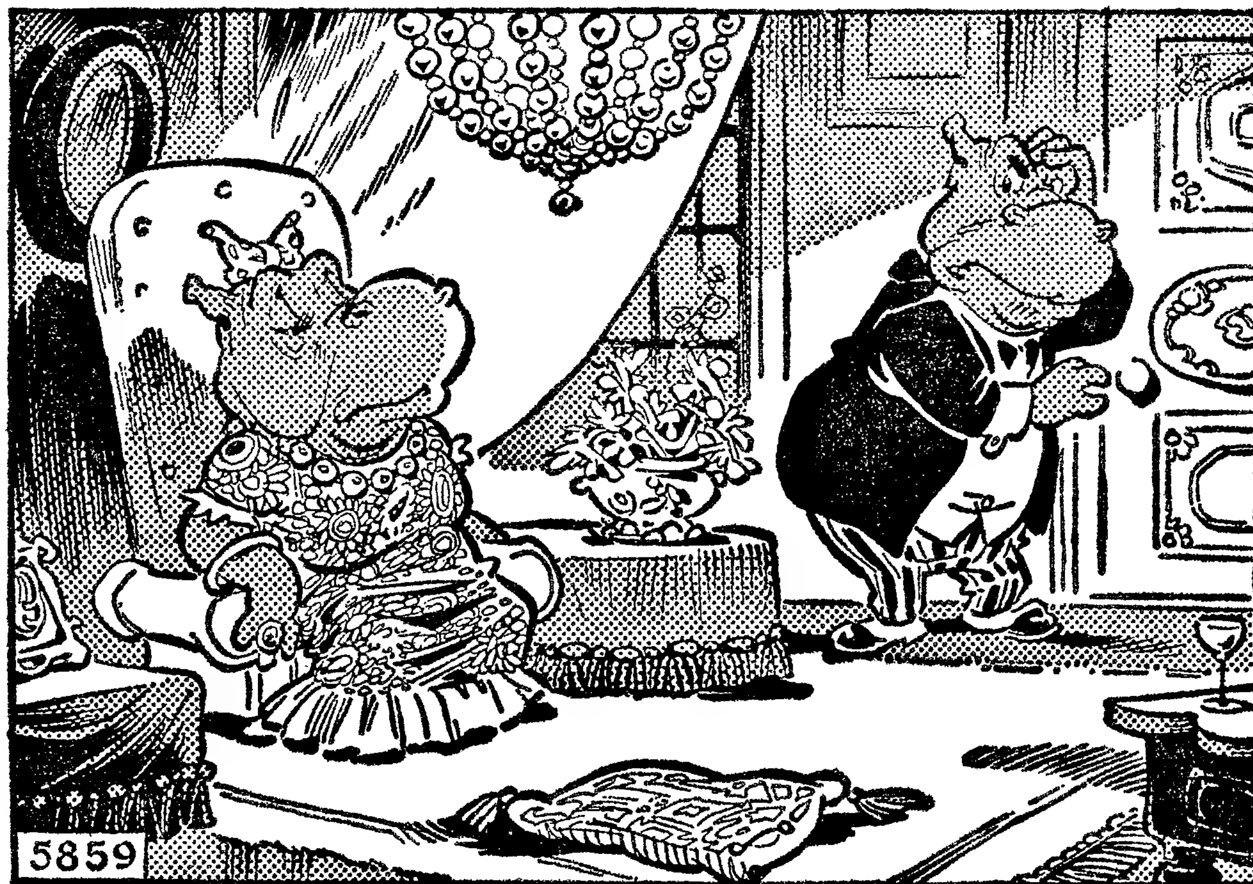
De burgemeester verstijfde en hij begon op te zwellen. Doch voordat hij tot een uitbarsting kon komen nam de agent haastig het woord.

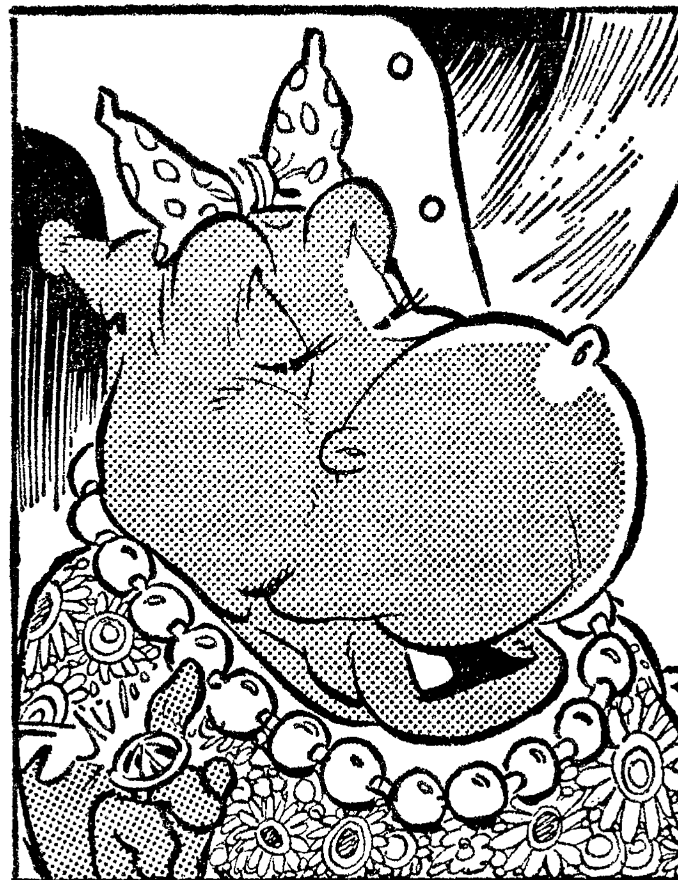
„Het komt door dat poortje", sprak hij. „Op de heide, u weet wel. Daar woont een jonge dame. In dat poortje. Of onder dat poortje, weet ik veel? Nu, die heeft nogal indruk op de commissaris gemaakt, als ik het zo mag uitdrukken...."

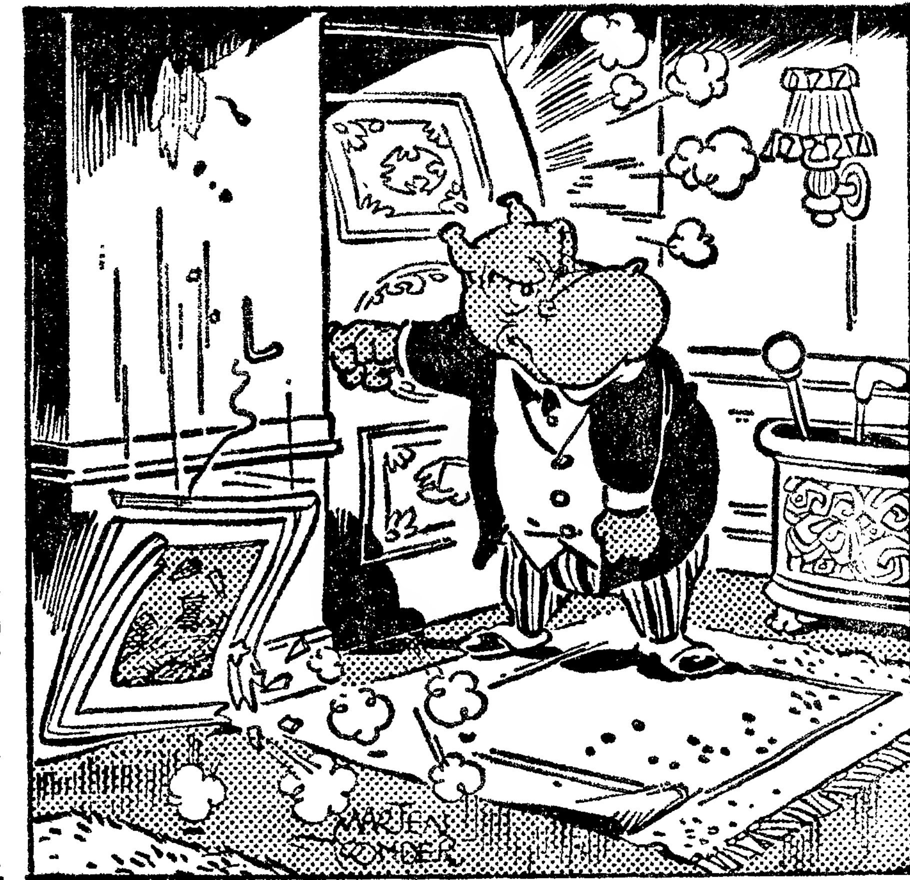
„Oog", onderbrak zijn meerdere. „Wattuh oog! Wansah! Blub.... Pss!"

„Dit gaat te ver", riep de burgemeester uit. Hij rees overeind en wees met een trillende vinger naar de deur.

„Breng hem weg!", hernam hij, terwijl hij zich met moeite beheerste. „Bas is.... eh.... hij is overspannen! Ik zal hem voordragen voor buitengewoon verlof. Dit gaat niet! Meisje op de heide. Bah! Zoiets heb ik nog nooit meegemaakt. Ik zal zelf de leiding in handen nemen. Breng hem naar huis, Kloppers!"

De burgemeester was die avond erg rusteloos. Hij drentelde met een zorgenfrons door de huiskamer heen en weer, terwijl hij van tijd tot tijd in gemompel verviel. Het is geen wonder, dat dit gedrag mevrouw al spoedig tegenstond.

„Ga zitten Dirk", sprak ze scherp. „Je weet dat ik niet van drukte houd. Neem een goed boek en lees mij een stukje voor, dat vind ik prettig!"

„Ik heb wel wat anders aan mijn hoofd", zei de magistraat geprikkeld. „Bas is overspannen en nu heb ik persoonlijk de leiding moeten nemen. En dat terwijl ik toch al zoveel te doen heb. Het hoofd loopt me om!"

„Zoveel zit er niet in!", zei zijn echtgenote. „Dat omlopen kan nooit erg zijn." Ze stiet een schamper lachje uit, dat de heer Dickerdack tot het uiterste bracht. Hij verliet het vertrek met dreunende tred en sloeg de deur zo hard achter zich dicht, dat de schilderijen van de muur vielen. De koelte van de gang bracht hem echter weer enigszins tot zichzelf.

„Dat doet de deur dicht", prevelde hij. „Ik zal eens laten zien wat er in mijn hoofd zit! Ik zal eens even een voorbeeld geven! En als er dan iets met me zou gebeuren, zal ze nog spijt krijgen. Ik zal persoonlijk een onderzoek op die heidevlakte instellen; dat had ik trouwens al lang willen doen na dat rare verhaal van de markies. Meisje op de heide! Pah!

En nu dat gebrabbel van Bas over een diep oog.... Ik weet wat me te doen staat!"

De volgende morgen werd de stilte in de natuur reeds vroeg verstoord door heer Bommel. Hij liep, gewapend met een zware wandelstok en met het ochtendblad onder de arm, vastberaden over de weg. Een ernstige trek lag over zijn gelaat en het was duidelijk, dat hij een vast besluit genomen had, waarvan hij zich niet af zou laten brengen. Het gerucht van zijn schreden deed zijn buurvrouw opzien van haar tuinwerkzaamheden.

„Waar ga je naar toe, Ollie?", vroeg ze een beetje verontrust. „Is er iets gebeurd?"

„Ja", zei heer Bommel. „Inderdaad. De burgemeester is verdwenen en de commissaris is overspannen. De krant staat er vol van, mevrouw! Het zijn misstanden, en er moet een einde aan komen!"

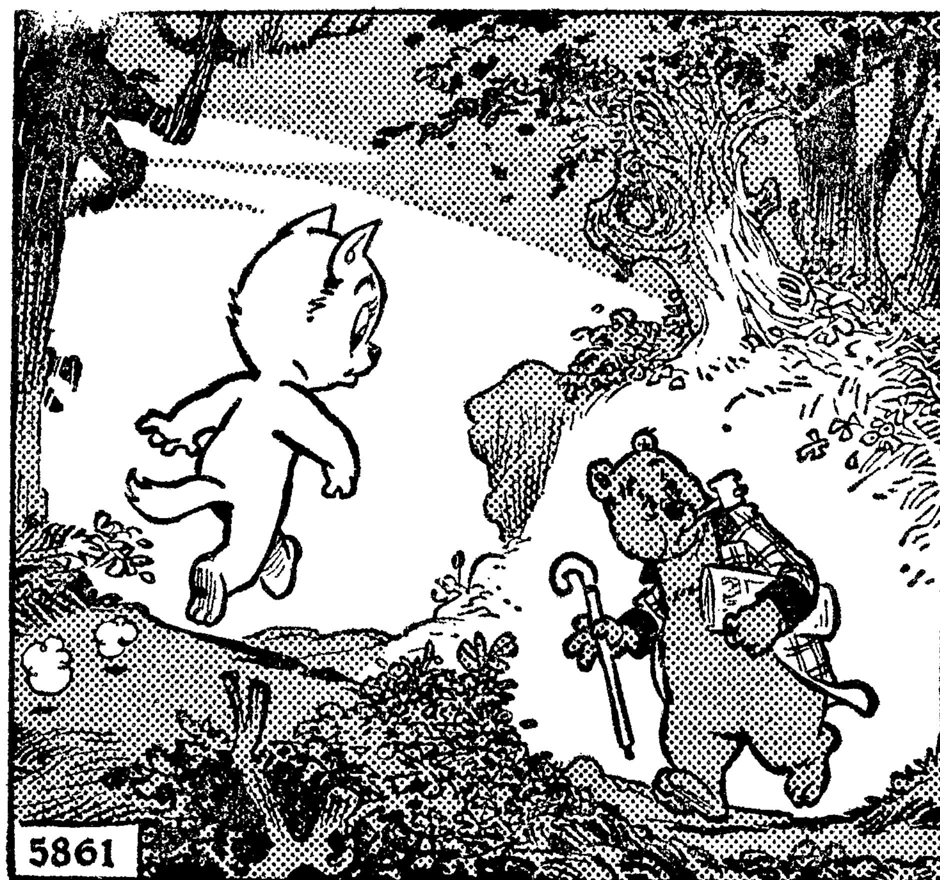
„Het is me wat te zeggen!", mompelde juffrouw Doddel, die steeds ongeruster werd. „Hoe komt dat nu zo ineens?"

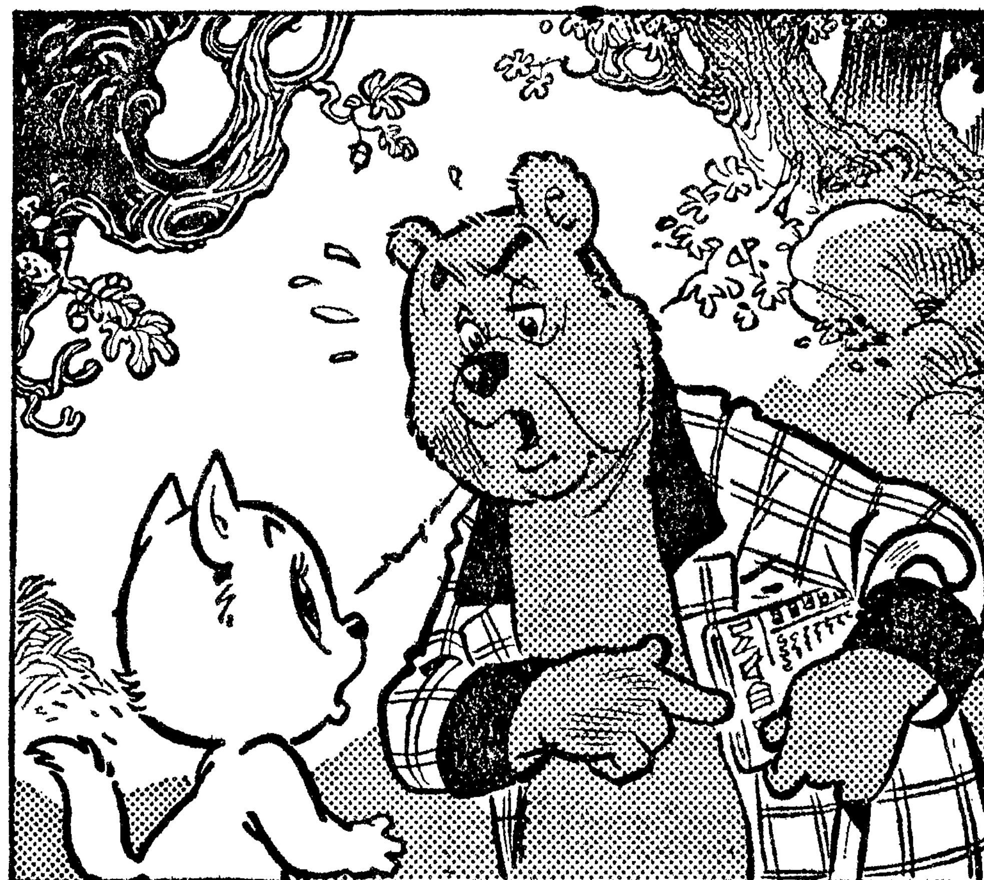
„Niet ineens", verbeterde heer Ollie streng. „Deze onregelmatigheden zijn al lang aan de gang. Eerst Joost en toen de markies, zoals u weet. Dat gaat niet langer. Ik bedoel, ik had al lang zelf iets moeten doen. Als ik niets doe, gebeurt er niets, als u begrijpt wat ik bedoel. Mijn besluit staat vast. Ik ga naar de heide om de boel daar grondig te onderzoeken."

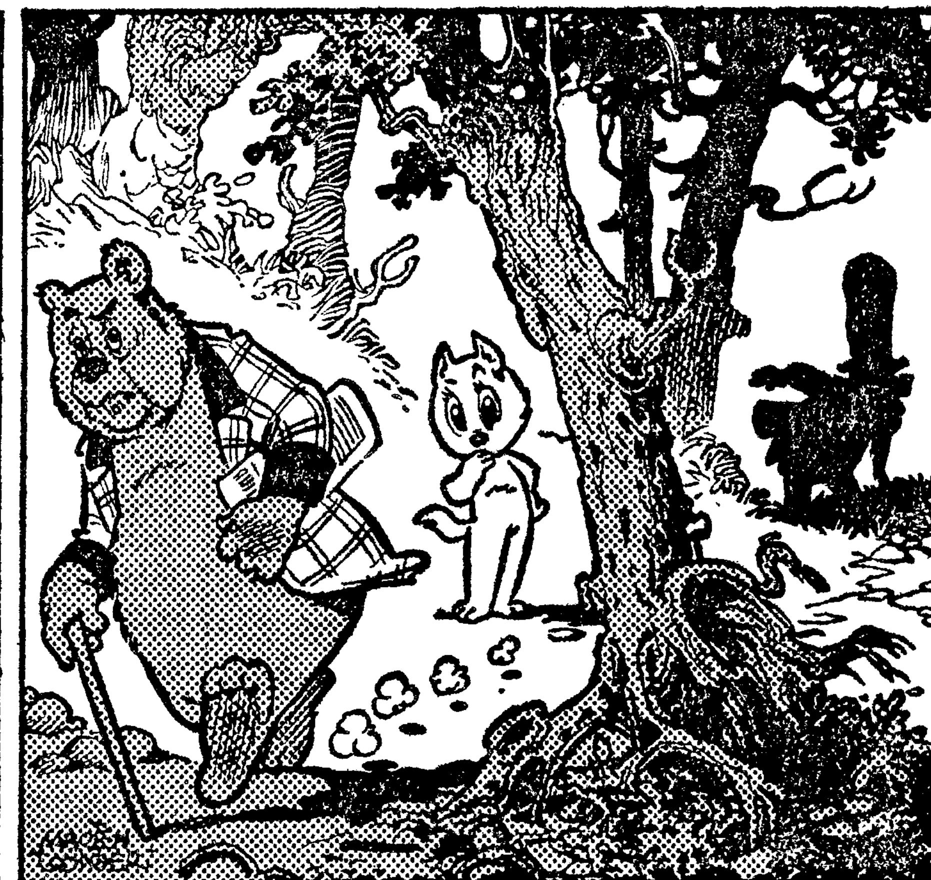
„O, nee", riep het vrouwtje uit. „Dat ga je niet, Olivier! Je bent heel knap en je kunt alles. Maar je moet je plaats weten. Naar die vlakte ga je niet!"

Heer Bommel zakte wat in en liet zijn dagblad vallen.

„Niet?", herhaalde hij verslagen. „Waarom dan niet?"

Toen Tom Poes die morgen een wandeling maakte, kwam hij heer Bommel tegen.

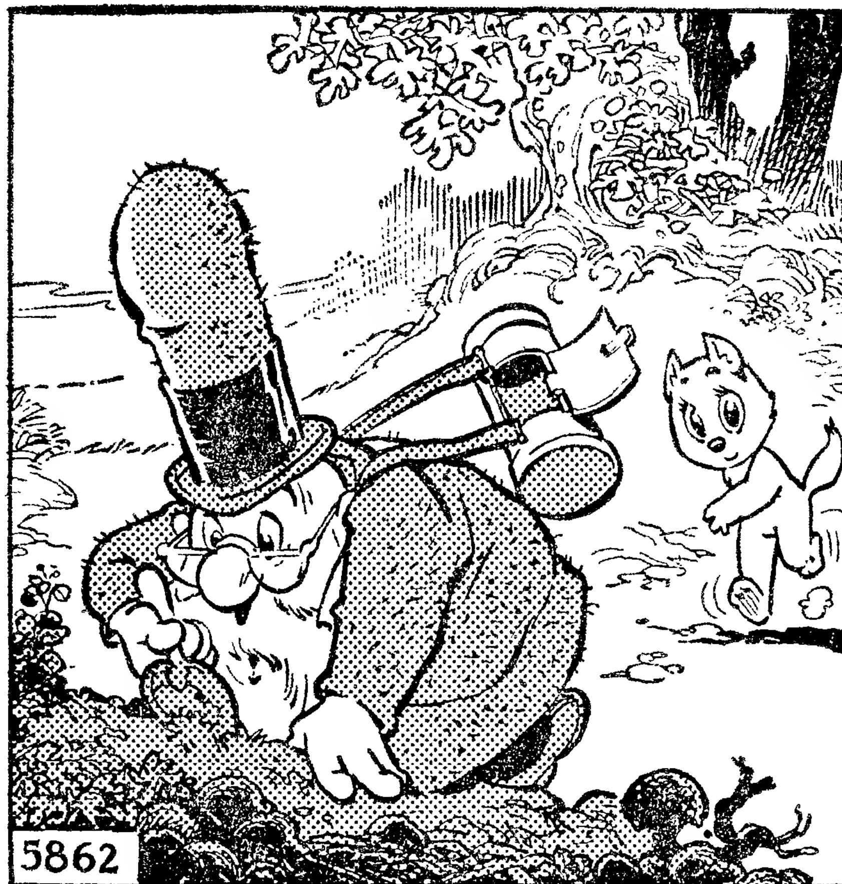
„U ziet er moe uit", zei hij. „Hebt U ver gewandeld?"

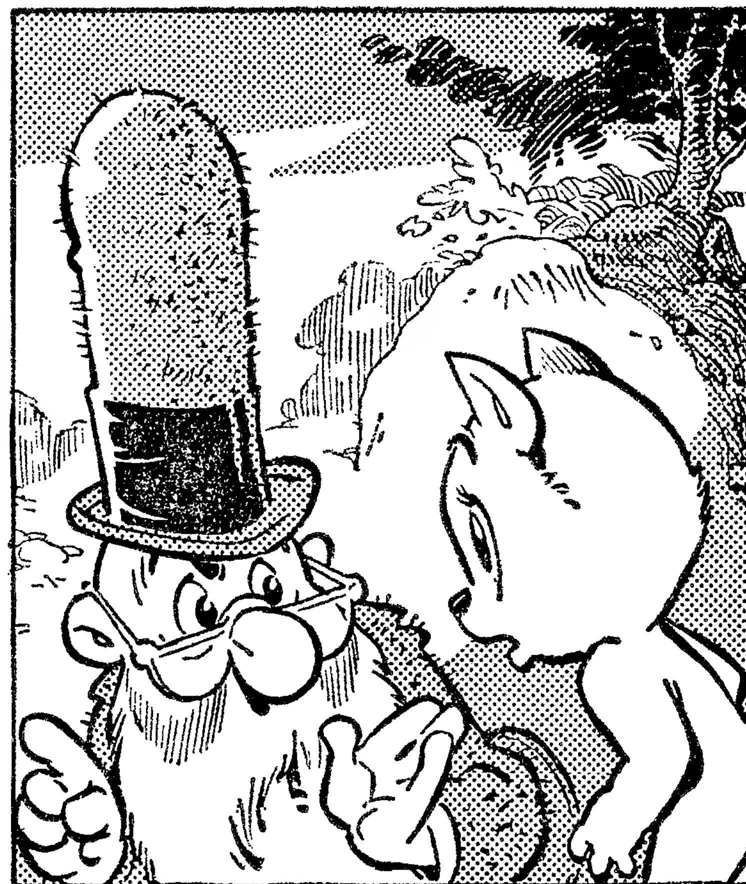
„Dat niet zozeer", mompelde heer Ollie. „Ik had ver en flink willen lopen, dat wel. Naar de heide, als je begrijpt, wat ik bedoel. Maar mevrouw Doddel heeft daar veel op tegen. Dat is een plek voor bandeloze jongeren, zegt ze. Een heer van mijn stand en leeftijd past daar niet, volgens haar. Maar Joost en de markies en de burgemeester zijn verdwenen, en daar moet toch iets aan gedaan worden nu de politie machteloos is? Nu dan! Trouwens, ik wil nu wel eens weten wat er op die vlakte gaande is! Wat zijn bandeloze jongeren, jonge vriend?"

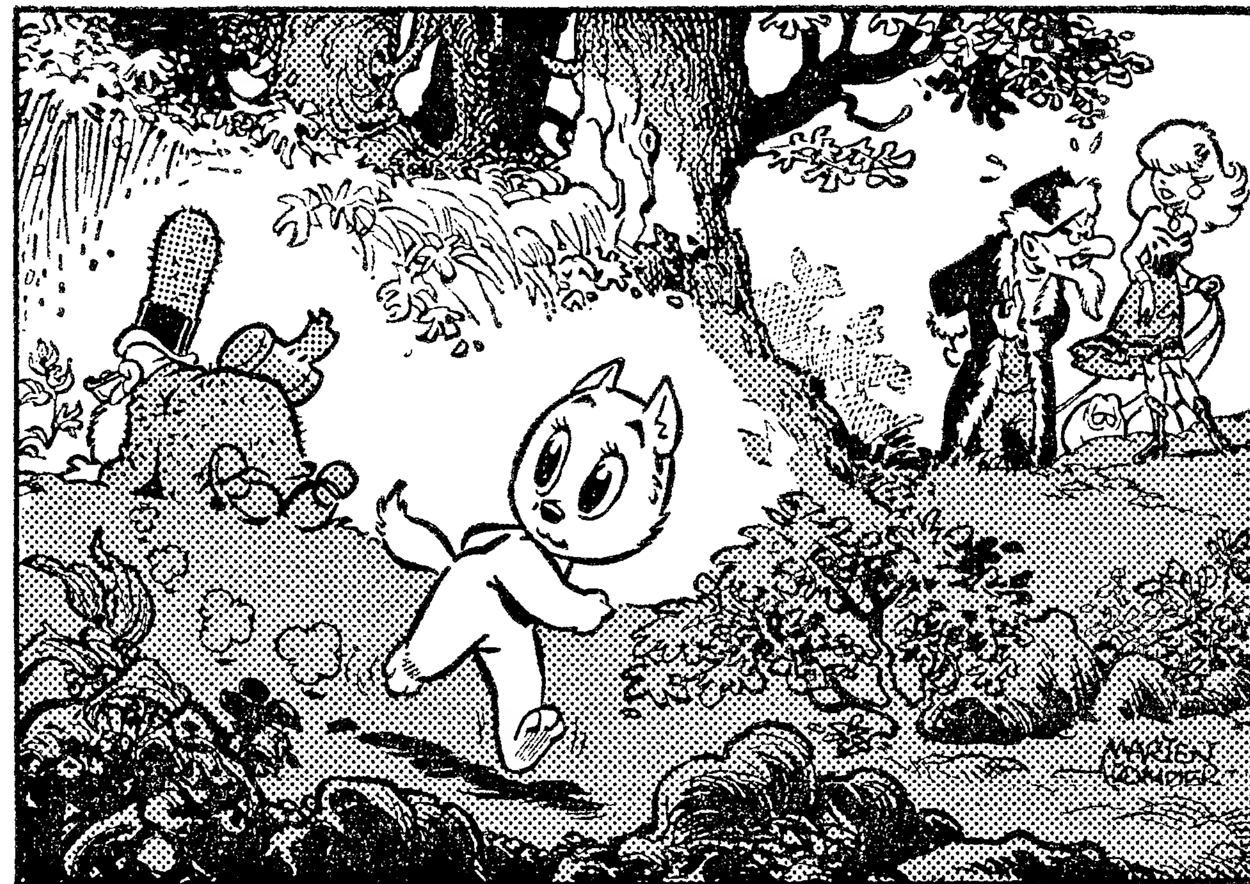
„Dat weet ik niet", zei Tom Poes „Ik geloof, dat Doddel zich vergist. Op de heide woont een heks, en die is de oorzaak van alle narigheid. Ik heb haar zelf gezien!"

„Een heks", herhaalde heer Bommel. „Ook goed. Het is allemaal om het even. Maar het deugt er niet en het wordt tijd, dat een heer met onderscheidingsvermogen . . . maar ja . . . Doddeltje zegt, dat ik eh . . . En daarom kan ik niet . . . Ach wat, ik ga naar huis. Ik moet mijn bed nog opmaken."

Na deze woorden wendde hij zich af en liep verzakt, met zware voeten verder. Tom Poes keek hem medelijdend na zonder een troostwoord te kunnen vinden. Daar had hij trouwens geen tijd voor, want achter hem klonk een geritsel; en toen hij omkeek zag hij de gestalte van professor Prlwitskofsky door de afgevallen bladeren bewegen.

Professor Prlwitskofsky bewoog zich met borende blik over het mos en knielde ten slotte voorzichtig bij enkele nietige plantjes neer. ,,Praw!'' hoorde Tom Poes hem prevelen, ,,daar heb ik ja ene. Maar wat is hij nederdrachtig!''

,,Wat zoekt U?'' vroeg Tom Poes nieuwsgierig. ,,Heeft het soms iets met de heidevlakte te maken?''

,,Zo kan men het noemen'', gaf de geleerde toe. ,,Aan de rand van de vlakte geeft het ener gans eigendommelijke plantengroei! Velerlei loken en zwamgewas, maar de kruiderij is nederig geworden! Wat is hier dan loos, zo vraag ik U?!''

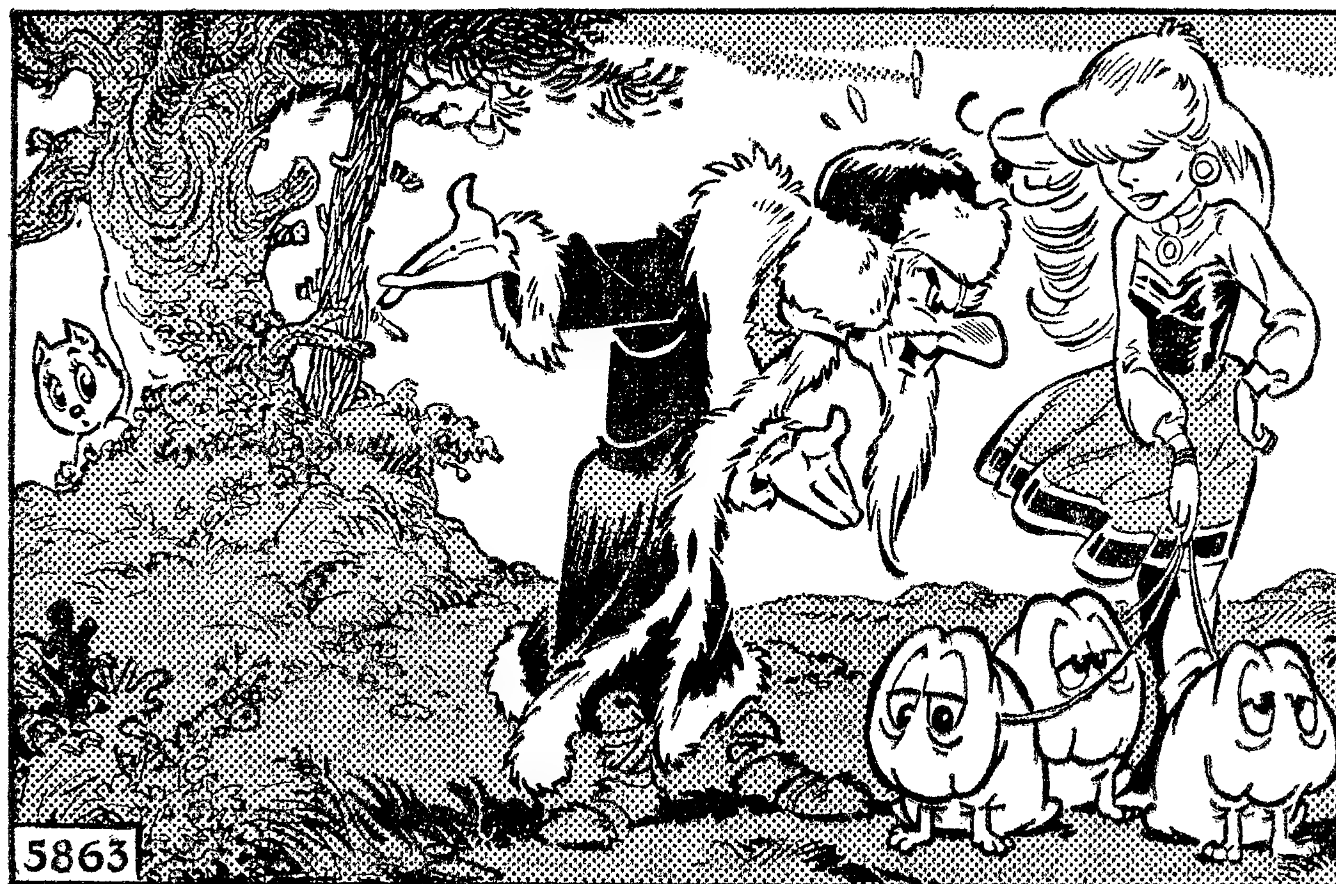
,,Op de vlakte woont een heks'', zei Tom Poes. ,,Ik heb haar zelf gezien!''

,,Ene hex gehoort in der wetenschap der zwarte kunsten'', verklaarde de professor. ,,Ook wel parapsychologie genaamd. Dat is momenteel mijn terrein niet. Ik beweeg me nu in der botanica. En daar ik na dagenlanges zoeken eindelijk een gans nederdrachtig droeselkruid gevonden heb, moet U mij ontschuldigen. Der goede dag!''

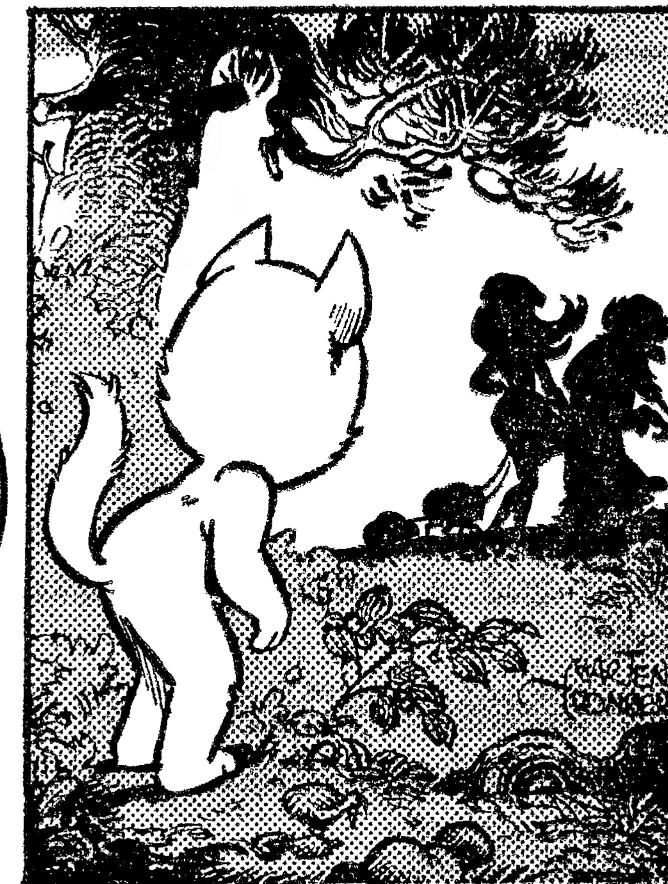
Zo sprekende boog de geleerde zich weer over de aarde en Tom Poes vervolgde schouderophalend zijn weg.

,,Aan hem heb ik ook al niets'', dacht hij. ,,Het ziet er naar uit dat ik alleen iets tegen die heks moet gaan doen. Maar dat heb ik nog nooit bij de hand gehad; ik weet niet hoe ik dat moet aanpakken!''

Op dat moment merkte hij, dat er nog andere figuren op die plaats aanwezig waren, want van de kant van de heide klonk een kakelend lachje . . .

Over de heide naderden een grijsaard en een meisje, dat enige vreemde dieren aan leidsels met zich meevoerde. Tom Poes verborg zich snel achter een boom om niet gezien te worden; hij had nu eenmaal geen vertrouwen in alles wat er van de vlakte kwam.

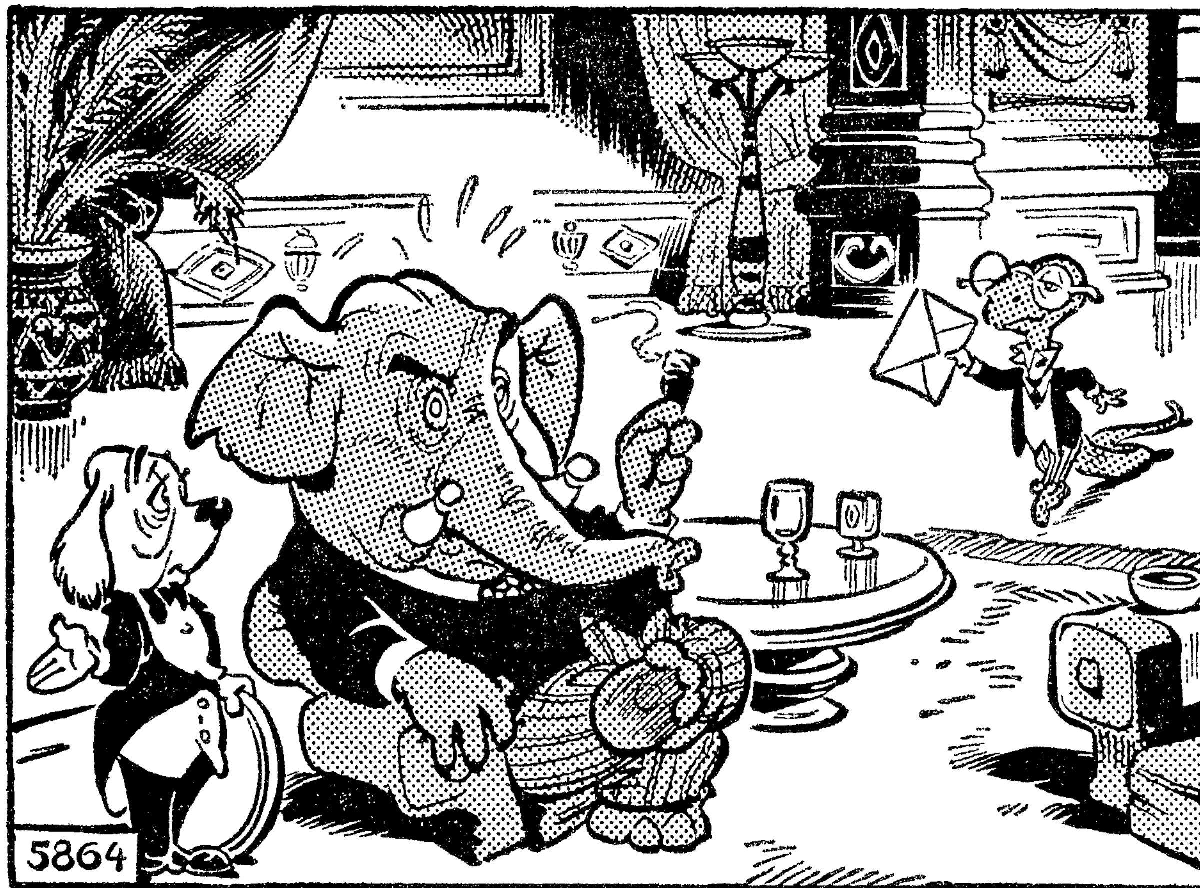
,,We schieten op!'', hoorde hij de oude zeggen. ,,Je begint een beetje ervaring te krijgen, mijn roekje! Daarom heb ik je de eerste weer teruggebracht. Maar dit is allemaal nog kruimelwerk. Ik ben een arme, oude man en ik heb heel wat trullen nodig voordat ik weer op krachten kan komen. We zullen het groter aan gaan pakken!''

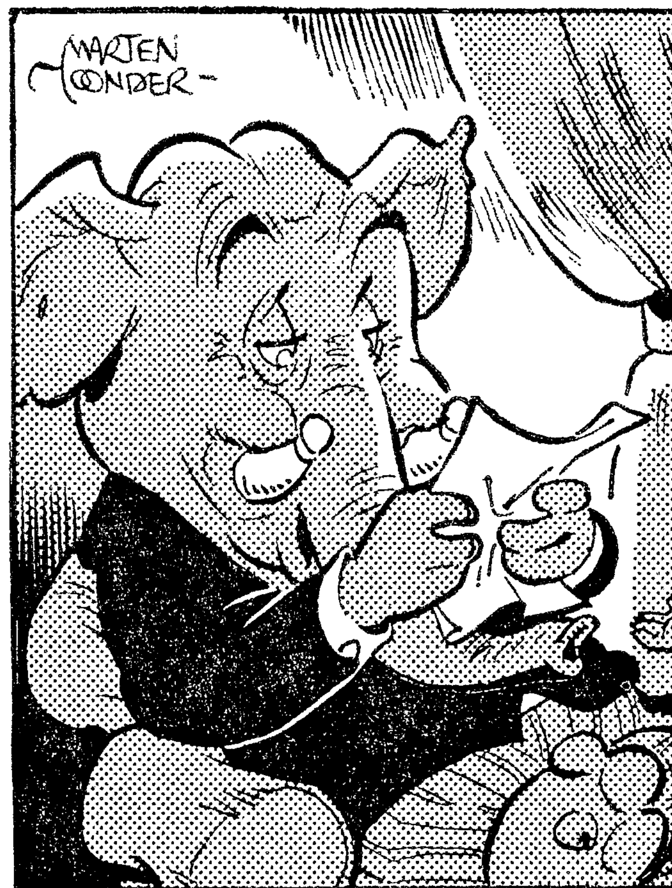
,,Hoe doen we dat?'', vroeg het meisje, doch de grijsaard overstemde de vraag met een kakelend gelach.

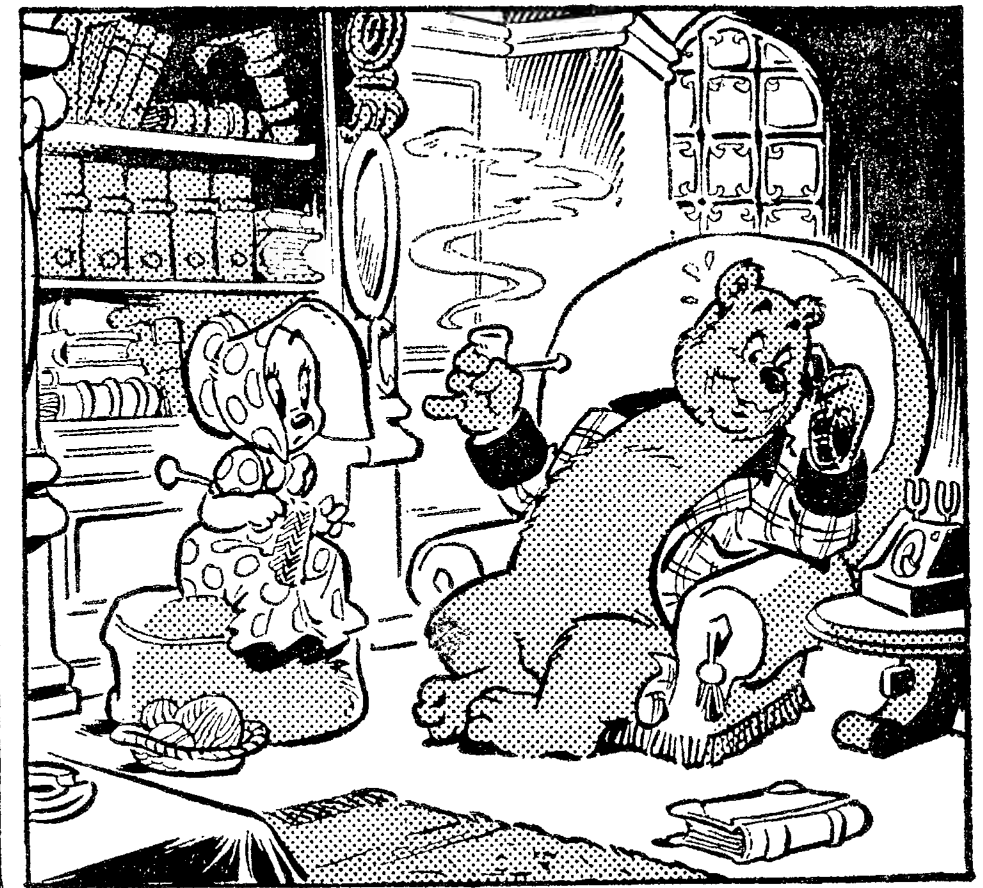
,,Goed kijken, mijn raafje!'', kraste hij. ,,Goed je ogen de kost geven, zoals ik je geleerd heb. En laat het verder maar aan mij over. Oom Hocus weet wat er in de wereld te koop is, héhéhé!''

Zo kwetterend vervolgde hij zijn weg en het meisje volgde hem met haar lelijke beesten, zodat Tom Poes weer te voorschijn durfde komen.

,,Dat was de heks!'', mompelde hij verrast. ,,En die oude was Hocus Pas. Maar wat zijn trullen? Die dieren soms? Lelijke mormels, hoor! In ieder geval deugt dat stel niet — en het zal een hele toer zijn om te weten te komen, wat ze eigenlijk van plan zijn....''

De president van de Kleine Club, de heer O. Fanth Mzn., zat zorgelijk in een lederen fauteuil geklemd en besprak zijn moeilijkheden met de kelner, die hem juist een verversing had gebracht.

,,Deze club heeft het altijd in het kleine gezocht'', sprak hij. ,,De kwaliteit moet het hem doen, niet de hoeveelheid. Dat was onze stelregel. Maar waar blijven we als onze voornaamste leden zoek raken? We schrompelen, Harm! We schrompelen weg. We moeten er nieuw leven in blazen! Het is een hele last!''

Op dat moment naderde de secretaris op zachte voeten.

,,Ik heb zo juist een alleraardigst schrijven binnengekregen'', sprak deze. ,,Het is een uitnodiging van een zekere magister H. P. Pas voor onze leden, om kennis te komen maken met hem en zijn dochter. In restaurant De Gouden Karper. Een vermogend man, die Pas, meneer Fanth! Dat heb ik wel na kunnen gaan. Een heel aanzienlijk vreemdeling!''

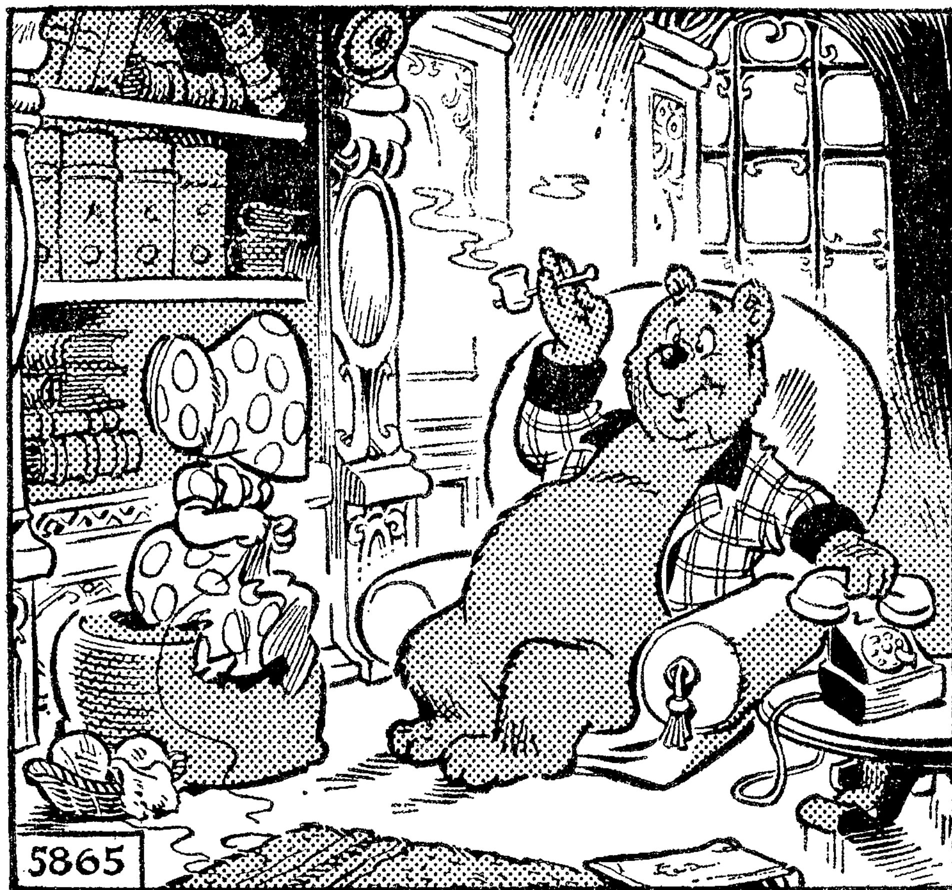
De president nam de brief aan en een glimlach krulde om zijn lippen.

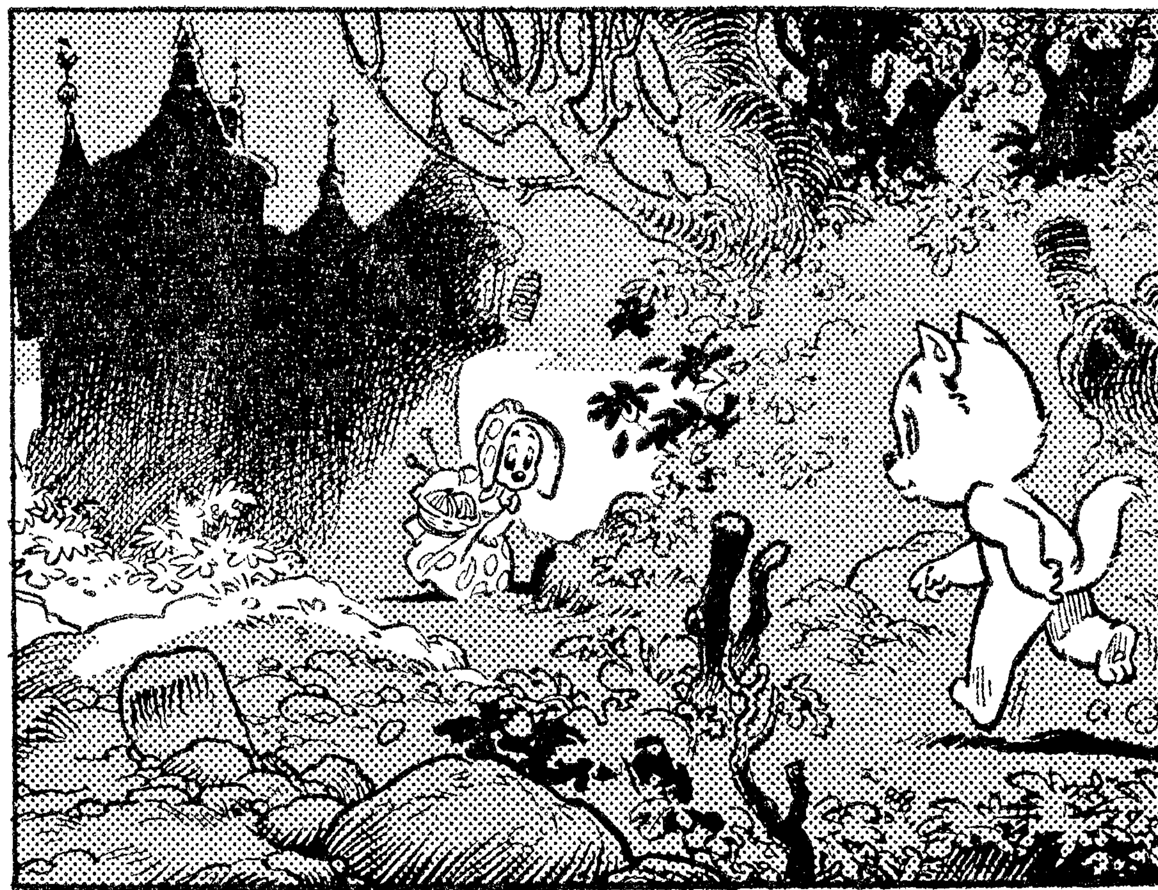
,,Kijk'', prevelde hij, ,,dat is nu juist wat we nodig hebben! Aan het werk! Zo komt er weer wat beweging in de Club!''

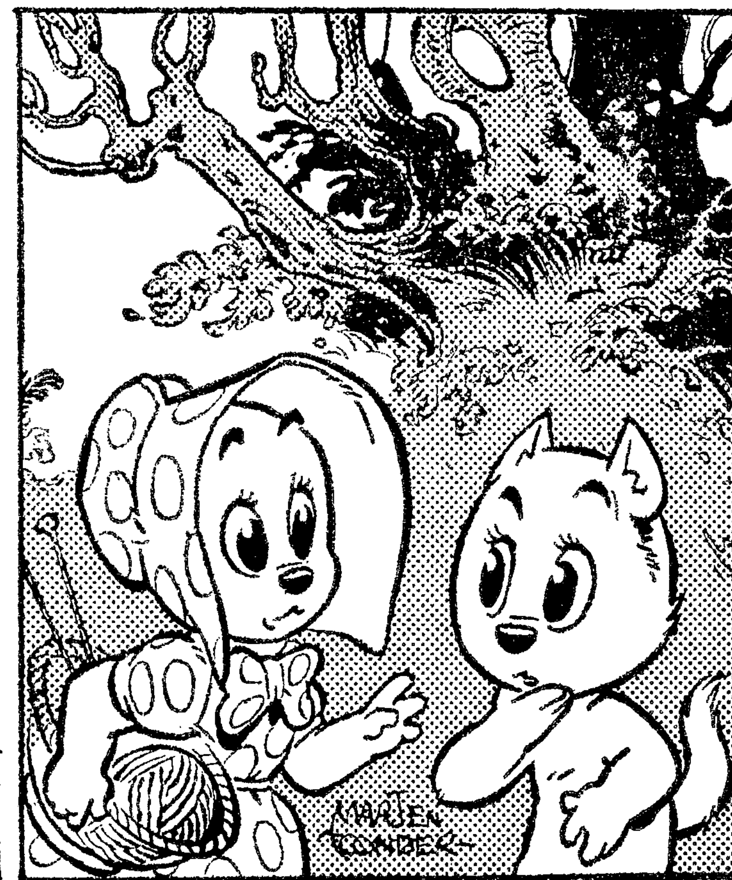
De secretaris gehoorzaamde en het gevolg daarvan was, dat heer Bommel om kwart over vier werd opgebeld.

Hij zat juist wat landerig tegenover juffrouw Doddel, die ijverig een wintertruitje breide, doch het telefoongesprek knapte hem geheel op.

,,Een receptie?'', riep hij monter uit. ,,Vanavond? Uitstekend! U kunt op mij rekenen!''

„Kijk, dat is nu aardig”, sprak heer Bommel. „Ik dacht juist, wat is het leven toch saai tegenwoordig. Niet dat ik het niet gezellig vind, zo met een breiende dame in de studeerkamer, hoor! U moet me goed begrijpen. Maar er gaat zo weinig uit van de Kleine Club, dacht ik, als U begrijpt, wat ik bedoel. En daar krijg ik nu een uitnodiging om vanavond met een aspirant-lid te komen kennis maken. Een zekere Pas. In restaurant De Gouden Karper, U weet wel. Dat kan ik niet laten lopen, mevrouw. U moet me excuseren!”

Juffrouw Doddel pakte met een kleine zucht haar breiwerk bij elkander en stond op.

„Mallerd”, zei ze. „Zeg toch Doddeltje! En zou je dat nu wel doen? Wat weet je ten slotte van die Pas af?”

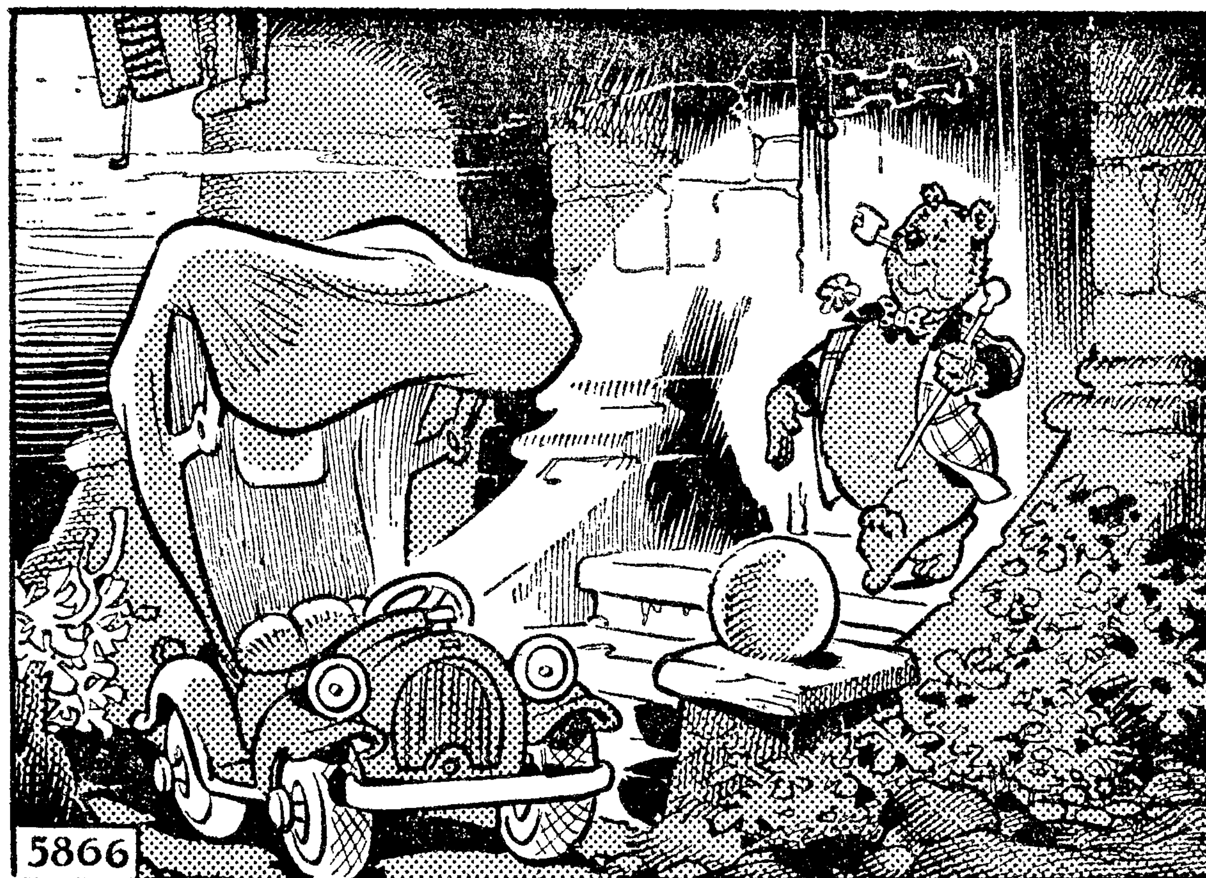
Maar haar stem klonk wat mat en ze verliet Bommelstein zonder op antwoord te wachten. Tom Poes, die juist passeerde, zag haar naderen en hij hield nieuwsgierig de pas in.

„Is er wat?” vroeg hij. „Is heer Bommel lastig?”

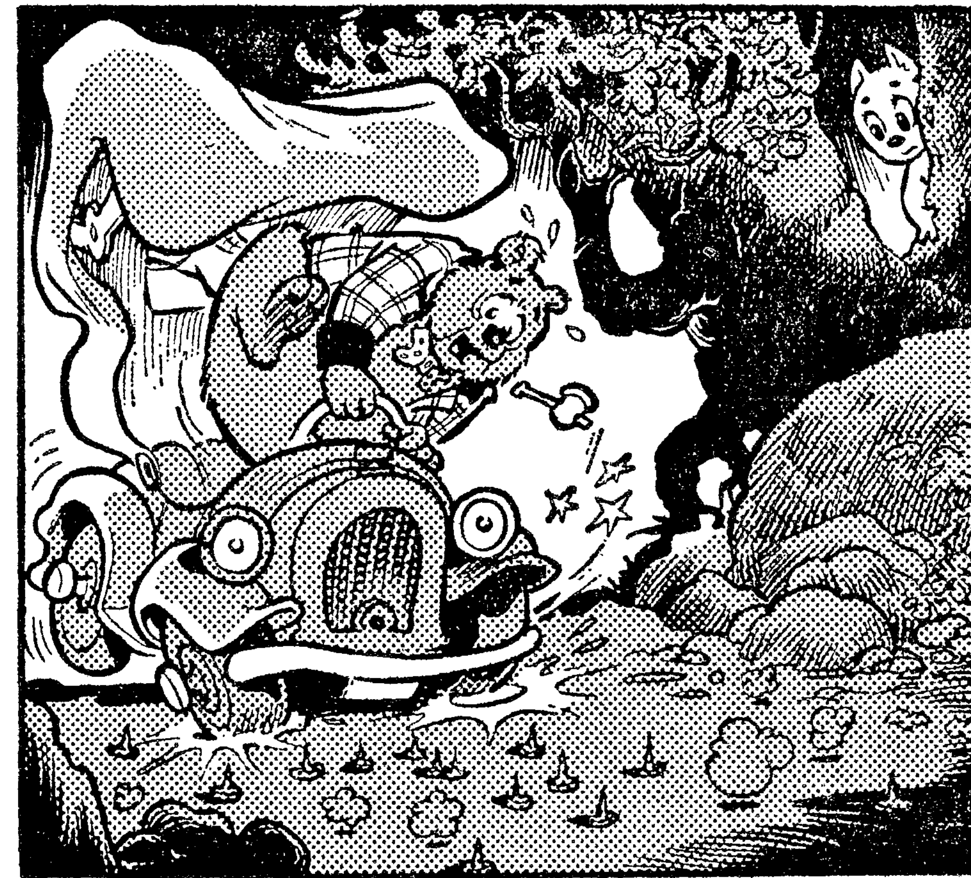
„Ach, dat niet”, zei het vrouwtje. „Maar hij is zo rusteloos, hè? Nu heeft hij weer een uitnodiging gehad van een zekere Pas — en daar wil hij met alle geweld naar toe.”

„Pas?!” riep Tom Poes uit. „Hocus Pas? Dat moet hij niet doen! Dat is gevaarlijk! Ik weet nog niet precies waarom, maar ik durf er iets om verwedden!”

„Dat is mijn idee ook”, zei juffrouw Doddel. „Maar ik durf niets meer te zeggen. Ollie mocht eens denken, dat ik me met zijn zaken bemoei.”

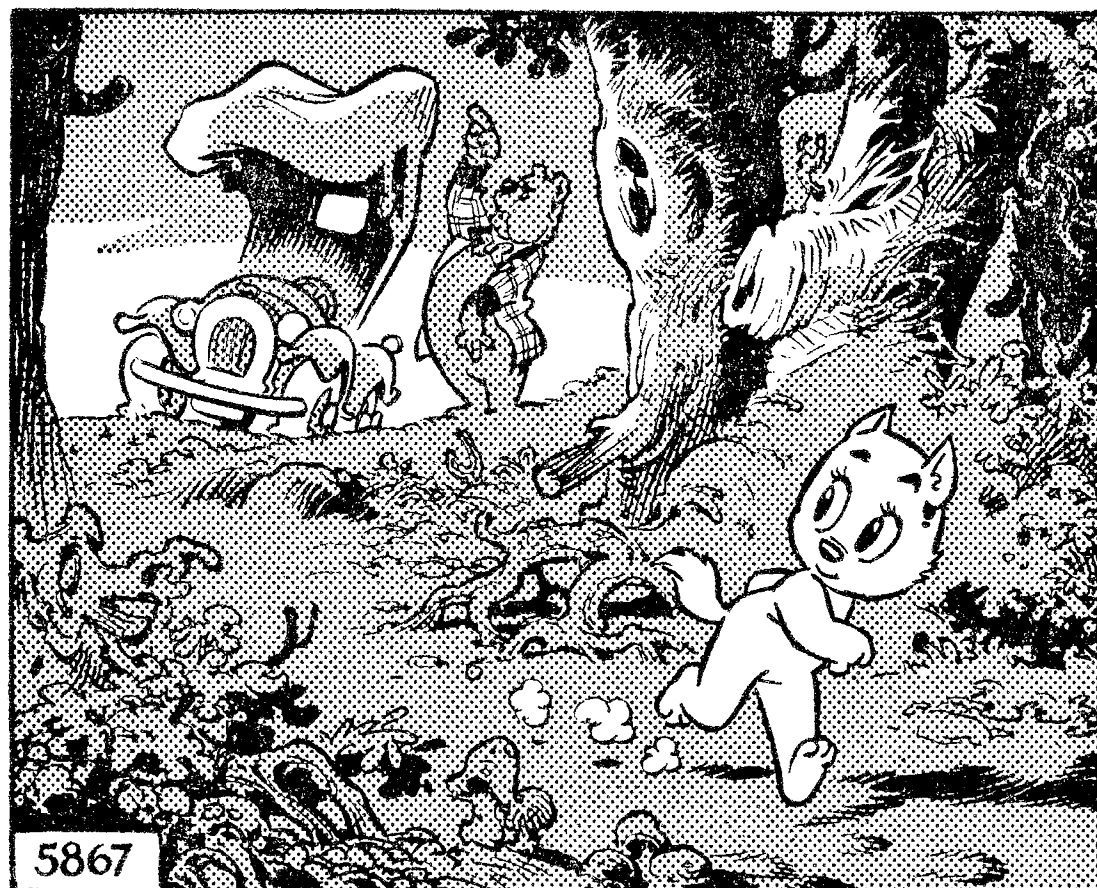

De schemering viel reeds, toen heer Bommel de stoeptreden van slot Bommelstein afdaalde. Een feestelijk strikje sierde zijn hals en een fraaie gardenia pronkte in het knoopsgat van zijn beste jas, die hij voor deze gelegenheid had aangetrokken.

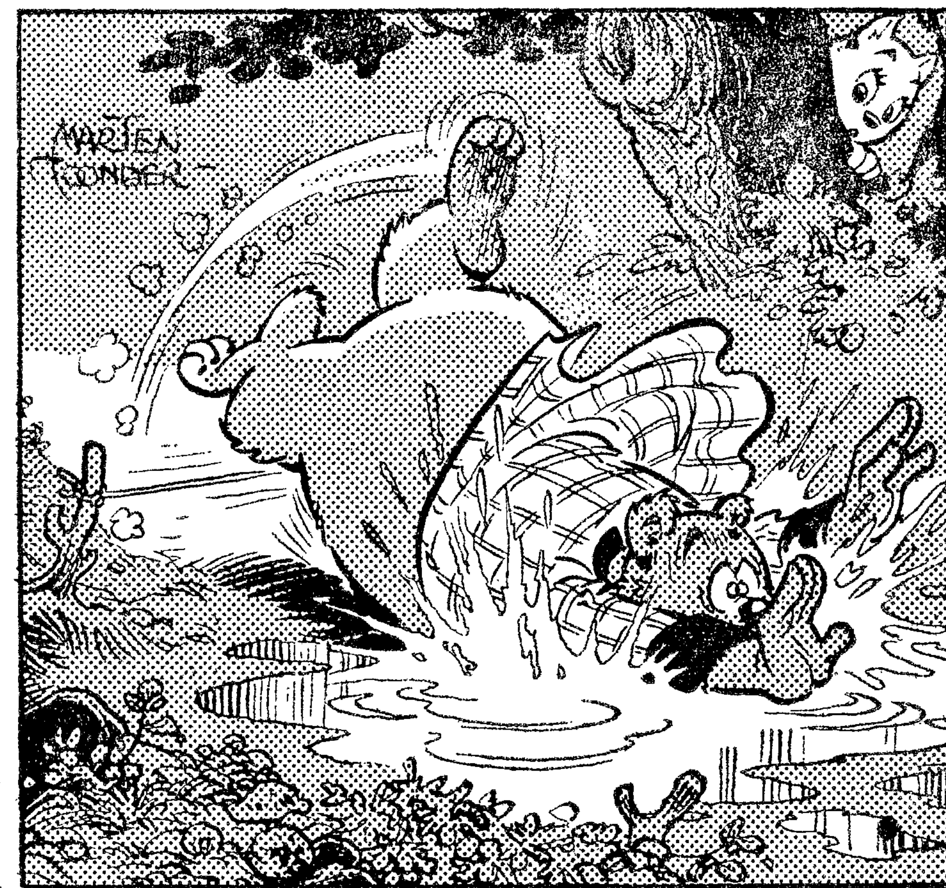
„Eindelijk eens een aardige avond, met heren onder elkaar", zo sprak hij tot zichzelf. „Het is nu wel aardig van mevrouw Doddel, dat ze voor mijn huishouding en mijn eten zorgt, nu Joost weg is, en dat breien is wel gezellig natuurlijk. Maar een heer van mijn stand verlangt wel eens naar een ontwikkeld gesprek met gelijken, als iemand begrijpt, wat ik bedoel. Dat rechts en averechts is niet alles!"

Met deze gedachten besteeg hij de Oude Schicht en reed opgewekt stadwaarts om naar restaurant De Gouden Karper te gaan.

De ondergaande zon scheen echter in zijn ogen en ook overigens was hij te zeer vervuld van zijn verwachtingen om goed op de weg te letten. Dat was nu jammer, want daardoor ontging het hem, dat er een groot aantal kopspijkertjes over het pad gestrooid was. Toen zijn voertuig er dan ook met grote snelheid overheen reed klonken er vier knallen, die de montere heer ruw uit zijn mijmering opschrokken. De auto maakte een lelijke schuiver en kwam toen met lekke banden tot stilstand....

Heer Bommel klom ontdaan uit de Oude Schicht en liep om de verzakte wagen heen.

„Vier lekke banden!” mompelde hij tussen de tanden. „En kijk, er liggen kopspijkertjes op de weg! Dat is opzet! Kwajongenswerk! Men boomt mij dwars, dat is duidelijk!”

Zo sprekende begon hij rood aan te lopen en zijn stem nam toe in kracht. Tenslotte tekende hij zich dan ook roepend af tegen het licht van de ondergaande zon.

„Wat een misselijke streek!” zo riep hij uit. „Men gunt mij mijn verstrooiing niet! Maar ik laat mij niet tegenhouden....”

Tom Poest had tussen het geboomte enkele ogenblikken toegeluisterd, maar bij die laatste woorden sprong hij op het pad en begon in de richting van de stad te draven.

„Heer Ollie wordt altijd koppig, als hij wordt tegengewerkt!”, dacht hij. „Dat had ik kunnen weten. Maar ik laat het er niet bij zitten....”

Het duurde gelukkig even voor Heer Bommel zijn ergste toorn te boven was en daardoor kreeg hij een aardige voorsprong. In ieder geval genoeg om een stevig touw over de weg te spannen, en zich achter een boom te verschuilen.

Op dat moment dat de verstrooiing zoekende heer in draf naderde, was het pad geheel verlaten, en het dunne koord was in de schemering nauwelijks te zien. Heer Bommel bolderde er dan ook in volle vaart tegen aan, zodat zijn voeten onder hem uit schoten en hij voorover in de plas stortte die daarachter gelegen was.

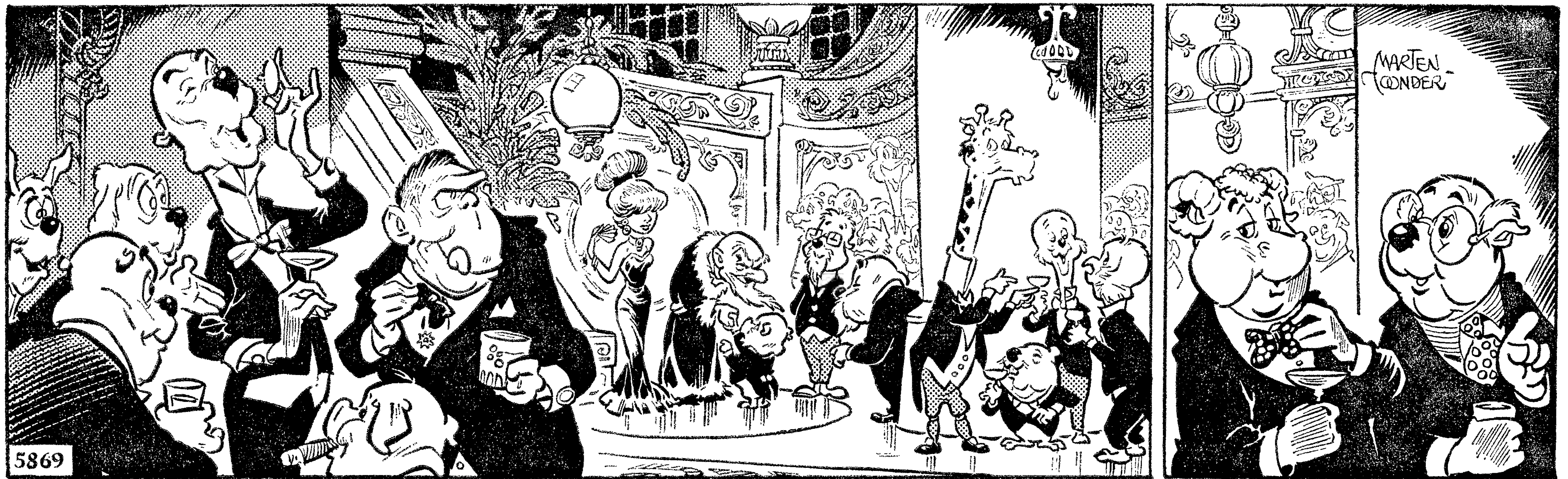
Heer Bommel bleef een ogenblik verdoofd in de plas liggen; doch toen rees hij briesend uit het drabbige vocht omhoog. Van zijn eens zo fatsoenlijke verschijning was weinig meer over. Zijn strikje hing nat en vreugdeloos om zijn nek en de bloem die zijn knoopsgat sierde, was geheel verwelkt. Maar zijn voornemen stond vaster dan ooit.

„Ook dat nog!" tierde hij met overslaande stem. „Maar ik laat me niet van mijn uitnodiging afhouden! Dat moet men niet denken!" Na deze woorden wrong hij het water uit zijn jaspanden en zette het opnieuw op een lopen, in de richting van de stad.

Tom Poes gaf het op, en zo kwam het dat heer Ollie een poosje later hijgend doch ongehinderd de poorten van Rommeldam naderde.

Niet ver daarachter lag Hotel de Gouden Karper, waar magister Hocus P. Pas de leden van de Kleine Club had uitgenodigd. De meeste gasten waren voor die tijd al aangekomen. Dat was te zien aan het grote aantal automobielen dat de straat vulde, en het was te horen aan het beschaafde gerucht van vele stemmen dat uit de ingang naar buiten dreef.

Het was wel duidelijk dat Heer Ollie een van de laatste bezoekers zou zijn . . .

Magister Hocus P. Pas had voor die avond een grote ruimte in het befaamde restaurant afgehuurd; en daar stond hij nu zijn gasten te ontvangen.

„Het zit er aan bij de oude baas!", merkte een van de genodigden waarderend op. „Wat wil hij eigenlijk? Waar is hij op uit?"

„Hij wil natuurlijk voorgedragen worden als lid van de Kleine Club!", sprak de ander. „Ik heb dat vaker zien gebeuren. Herinner je je nog hoe die comestibleshandelaar Grootgrut het versierd heeft?"

„Allemaal een gevolg van de welvaart!", gaf een derde toe... „Maar ik zou toch deze Pas niet met Grootgrut willen vergelijken. Heb je, om maar iets te noemen, zijn dochter gezien?"

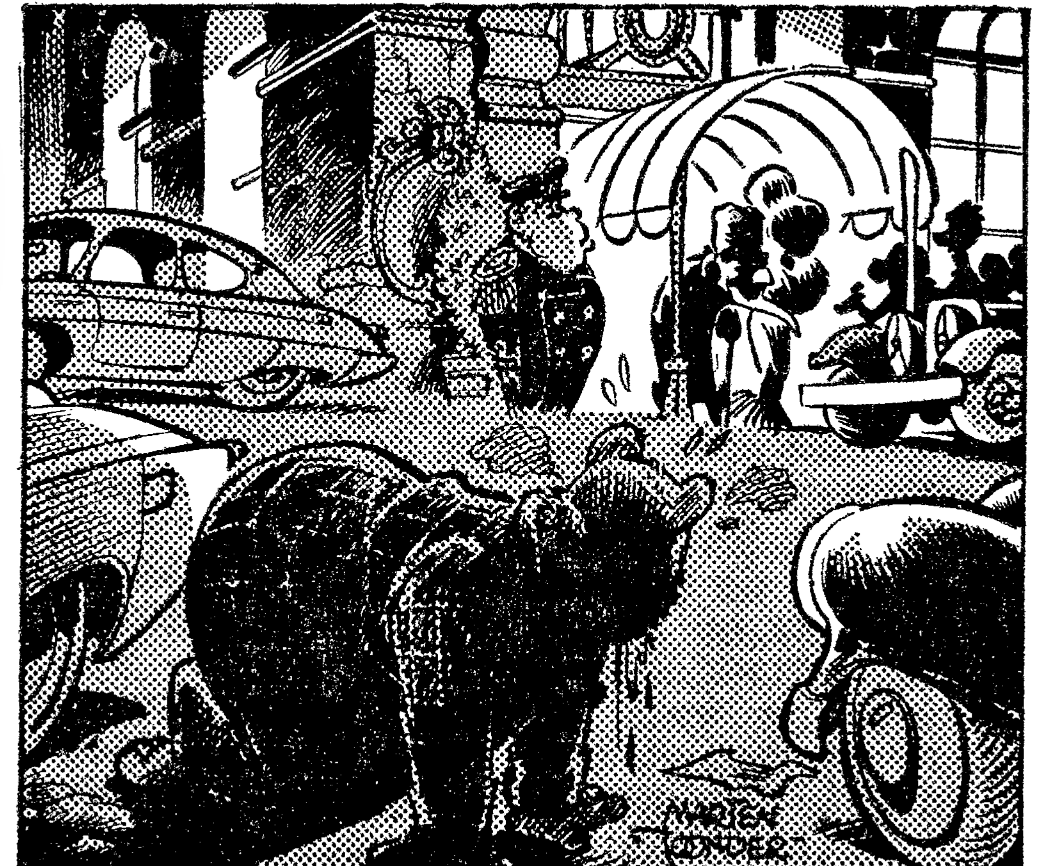
„Een plaatje", hernam de eerste. „En dan die glimlach! Ze herinnert me aan een gedicht dat ik eens van de markies de Cantecleer hoorde!"

„De markies...", mompelde de tweede. „Men zegt dat hij om haar het land verlaten heeft. Een ongelukkige liefde, zegt men!"

„Ze is een opvallende verschijning", zei de kruidenier Grootgrut, die een beetje terzijde met de ambtenaar Dorknoper stond te praten. „Zo heel anders dan gewoon hè? Ik zal haar toch eens een aanbieding Grutsprits gaan doen. Waar woont ze eigenlijk?"

„Op de heide!", verklaarde de hooggeplaatste beambte. „Haar pleegvader schijnt daar een zomerhuis te hebben neergezet. Ambtelijk is dat niet helemaal in orde. Er is een loopje genomen met artikel 23. Maar ach, ik neem aan, dat het met een rustig gesprek onder vier ogen in orde kan worden gebracht. Wij ambtenaren zijn de kwaadsten niet, al denkt men dat soms. Ik zal dat zaakje spoedig eens gaan regelen!"

Terwijl de feestelijke ontvangst in Hotel De Gouden Karper in volle gang was, verscheen er voor de hoofdingang een verlate gast. Het was heer Bommel, die hijgend en bemodderd door de stadspoort naderdraafde. De zwaar gebouwde portier deed echter een pasje opzij om hem de doortocht te belemmeren en stak een hand op.

„Wat moet dat?", vroeg hij nors.

„Ik moet naar binnen", zei heer Ollie. „De receptie van heer Pas, u weet wel!"

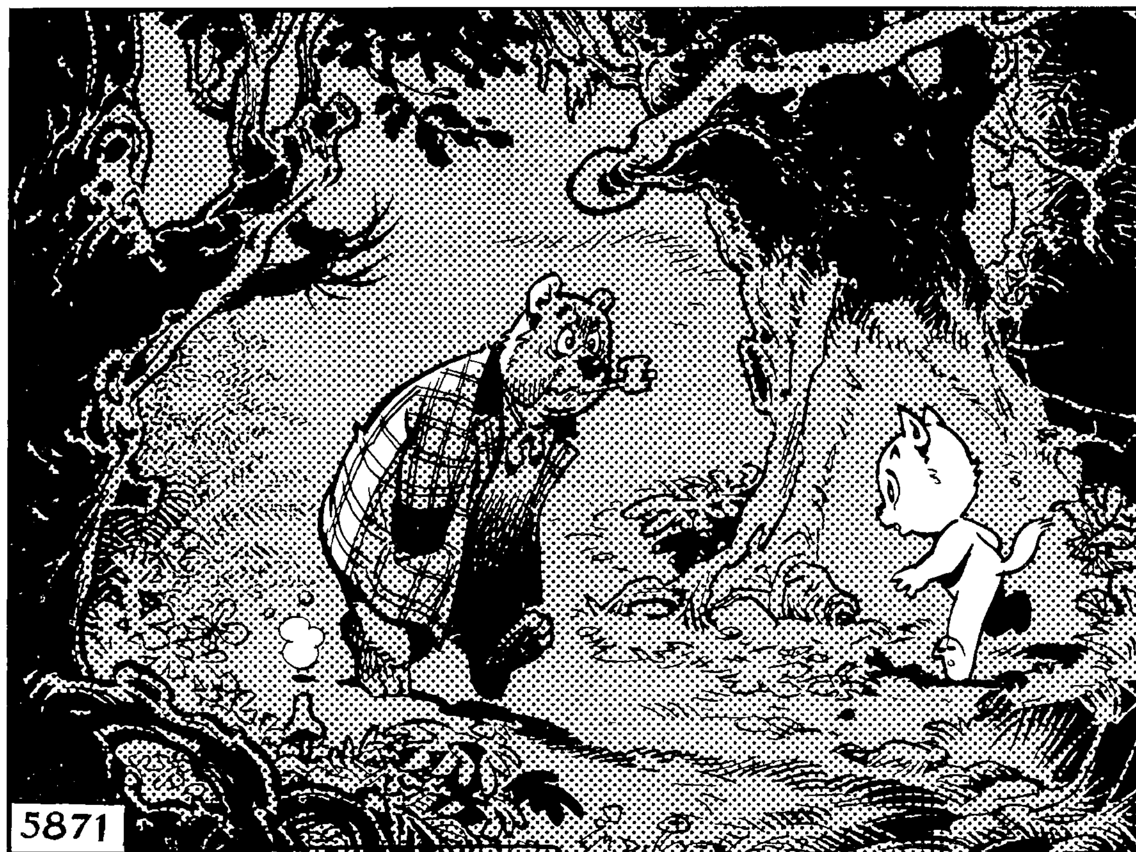
„Dat kan iedereen wel zeggen!", hernam de deurwachter. „Maar zwervers komen er niet in, vader. Maak, dat je weg komt!"

Heer Bommel wierp een blik op zijn morsige gestalte, hij veegde wat modder van zijn eens zo schone jas en schoof het doorweekte strikje onder zijn kin. Toen stak hij zijn hand in zijn binnenzak en haalde daar een verflodderde kaart uit.

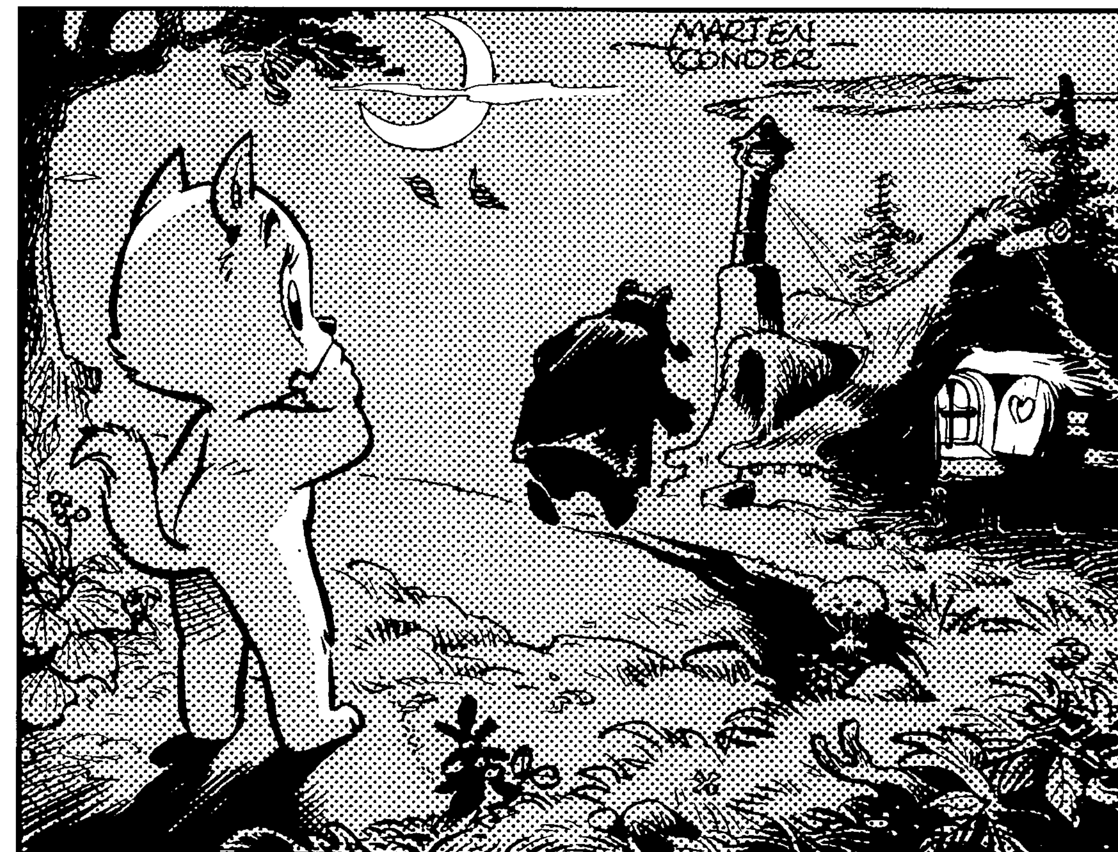
„Ik ben lid van de Kleine Club!", sprak hij. „Kijk maar! Onderweg heb ik vier lekke banden gehad en toen ben ik over een touw gevallen, als u begrijpt wat ik bedoel! Maar ik laat me door een kleinigheid niet tegenhouden als ik op een feestje wordt uitgenodigd. Hier ben ik, en dit is mijn lidmaatschapskaart!"

De portier nam het soppige papier echter niet aan. Hij hief een zware hand op om de verlopen gedaante terzijde te werpen en maakte toen haastig de ingang vrij.

Want de ontvangst was afgelopen en de bejaarde gastheer trad met zijn pleegdochter naar buiten, uitgeleide gedaan door juichende en zwaaiende gasten.

In het licht van de maan keerde Bommel verslagen en besmeurd huiswaarts.

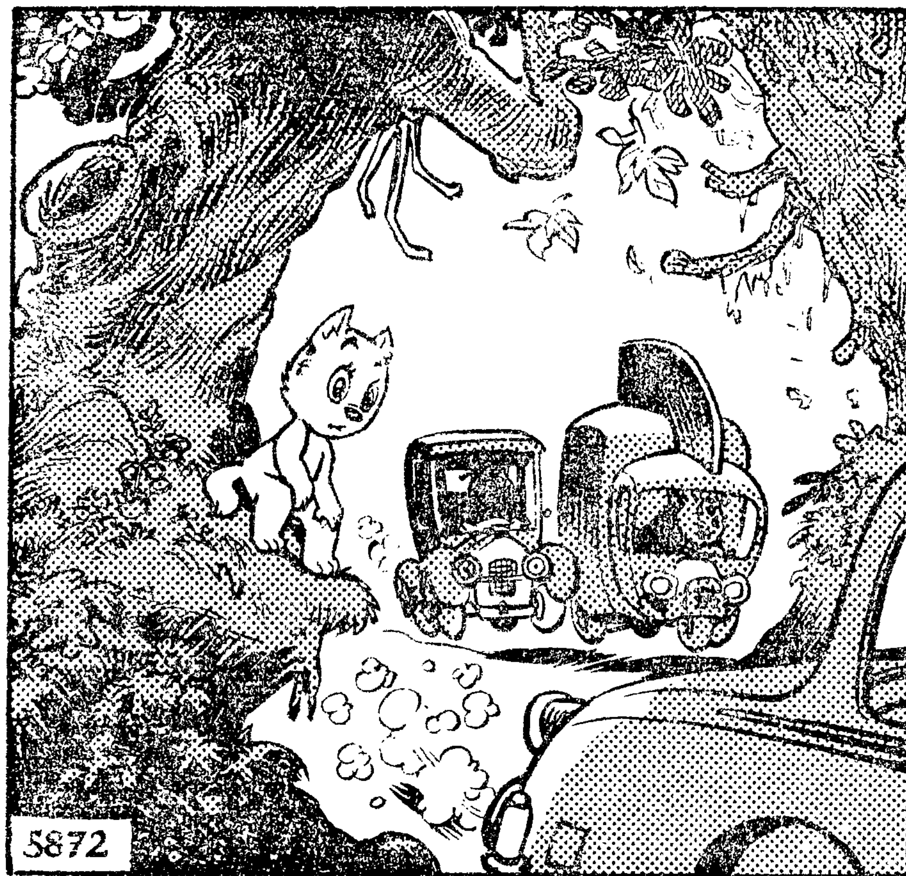
„Er is niets meer aan!” klaagde hij dof. „Er is geen respect meer voor een heer van mijn stand. Lekgeprikt en door het slijk gesleurd — en de politie doet niets!”

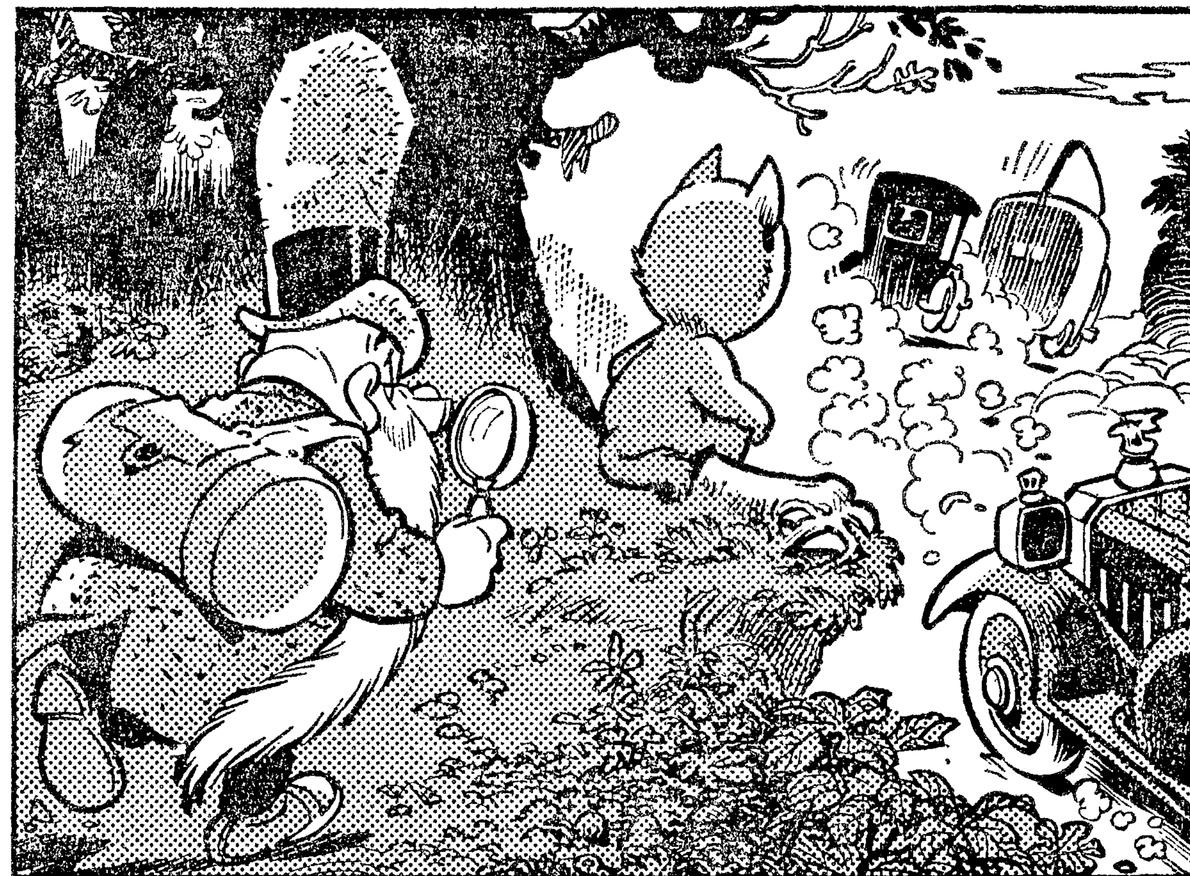
„Heer Ollie!” riep Tom Poes die uit een zijweg te voorschijn kwam. „Hoe is het geweest?”

„Ik weet niet, wie het mij geleverd heeft,” hernam heer Bommel zonder op te zien. „Maar het laatste woord is hier nog niet over gesproken. Het gaat te ver, als je begrijpt wat ik bedoel. Joost is weg. Mijn huis is vervuild, ik val in de modder en als mevrouw Doddel er niet was, zou ik niet eens meer te eten krijgen. Nu moet ze, noodgedwongen, mijn jas nog schoonmaken ook! Wat blijft er op die manier van een heer over?”

Hij knikte mat en richtte zijn schreden naar het huisje van zijn buurvrouw dat donker terzijde van de weg lag. Tom Poes keek hem peinzend na.

„Het is wel zielig!” prevelde hij. „Maar wat zou er van hem worden als hij op tijd in het hotel gekomen was? Nu is hij daar tenminste veilig voor, al weet ik dan ook niet, wat er zal gaan gebeuren.”

De volgende morgen zat Tom Poes al weer vroeg opzij van de weg die naar de heide voerde. Er was een ongewone drukte. De diepe stilte die daar gewoonlijk heerste werd verbroken door het geronk van motoren; en de frisse wind was bezwangerd met uitlaatgassen. Want er waren heel wat auto's die zich op het vroege morgenuur naar de vlakte haastten.

„Daar gaat Grootgrut!", mompelde Tom Poes. „Ik wil wedden dat hij een afspraak gemaakt heeft voor een aanbieding Grutsprits. En hij is niet de enige met een uitnodiging, zo te zien!"

Op dat moment werd hij in zijn waarnemingen gestoord door de nadering van professor Prlwytzkofsky die zich met een vergrootglas door het struweel bewoog.

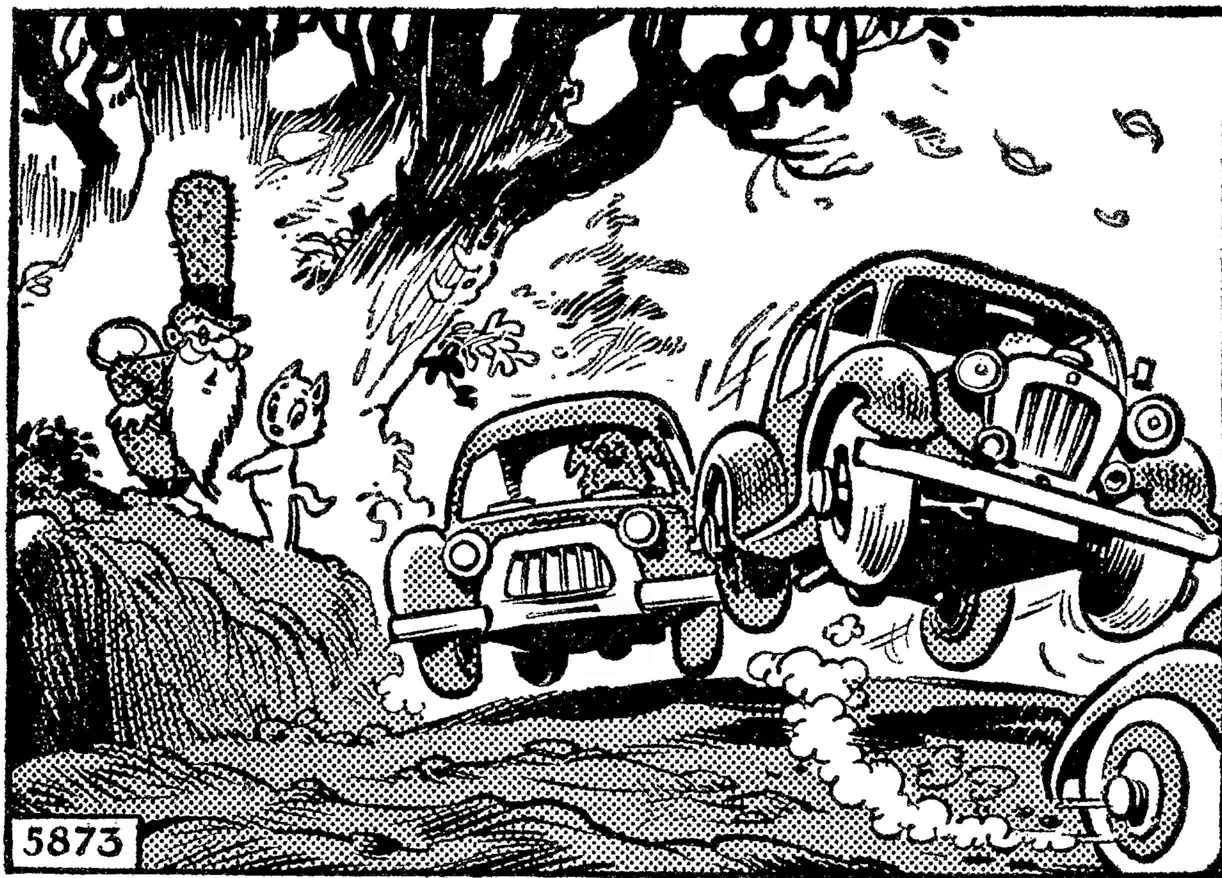
„Praw!" hoorde Tom Poes hem prevelen. „Deze krachtwagens zullen heel wat loken en zwammen verniegten. Schade!"

„Ja, er is heel wat verkeer!", gaf Tom Poes toe.

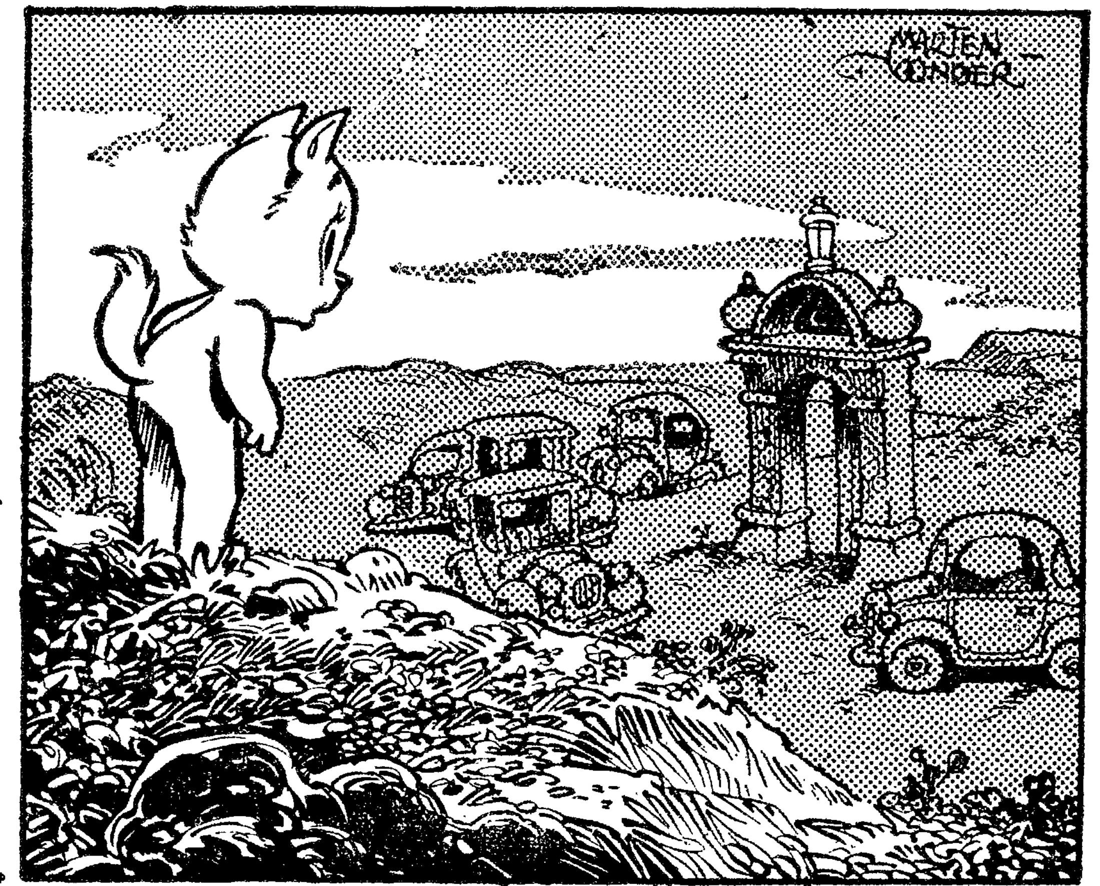
„Toch ga ik door met mijne onderzoekingen!", zei de geleerde. „Weet u, wat hier mankeert? U zult het niet geloven willen, maar hier groeit haast geen Doezelkruid! Ongehoord! in zo ene grondfromatie!"

„O, ja?", vroeg Tom Poes. „Dat wist ik niet, hoor. Waarom is het zo ongewoon, dat het hier niet groeit?"

„Het gehoort bij de bodemgesteltigheid!", legde de professor uit. „En als het hier niet groeit, dan moet men het hebben uitgeradeerd! Dat is ongewoon, weet u?"

„Wij bevinden ons hier op een buitenordentelijk bodemeigen!", legde de Professor uit. „Hier gaat de geestgrond over in laaggeveend gebied. En wat zien we daar?"

„Auto's", zei Tom Poes.

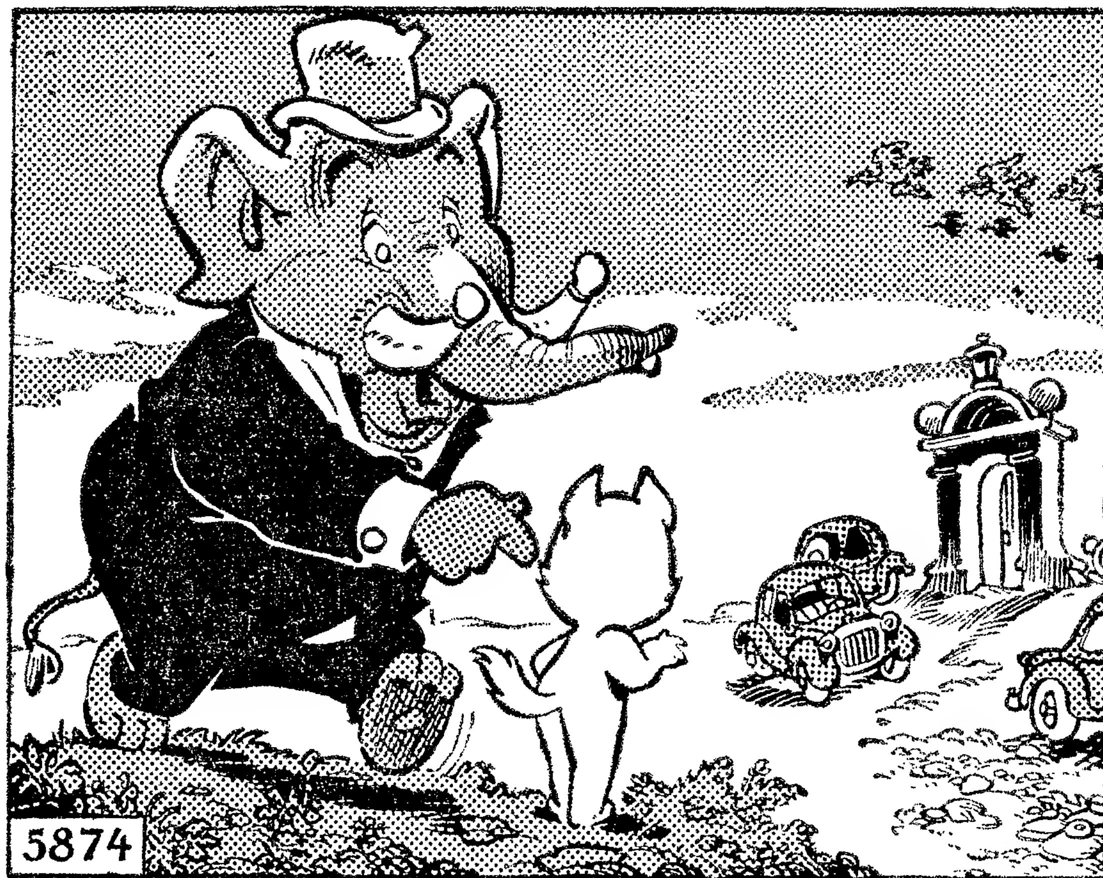
„Dat is ja enen domzinnige opbemerking!", riep de geleerde uit. „Ik spreek over de varengewassen die op deze grens ophouden te behoren. Hier pleegt men loken en kruiden aan te treffen. En wel zeer speziaal der Droezelkruid. Maar die is er niet. Wat mag de reden zijn?"

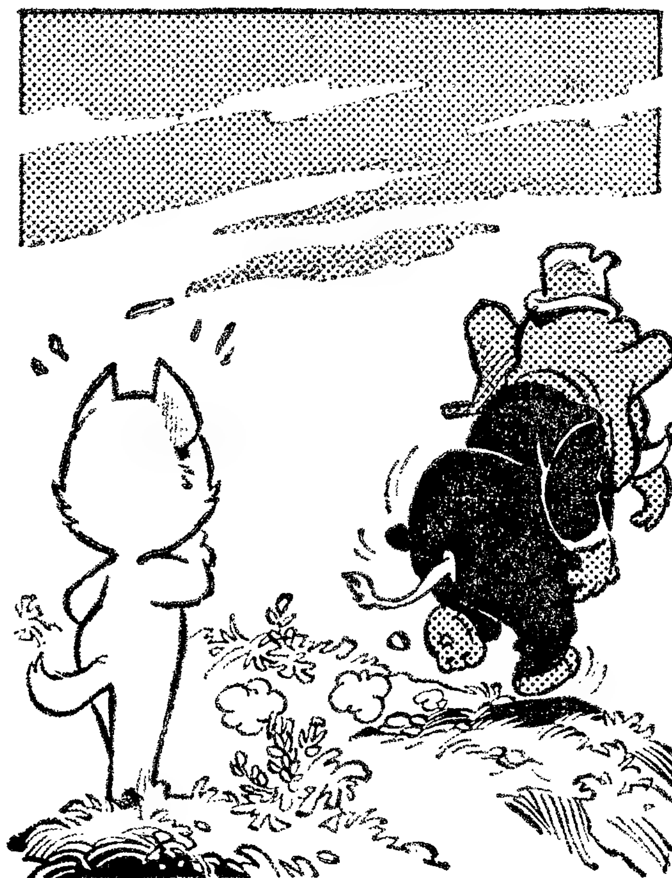
„Dat weet ik niet hoor!", mompelde Tom Poes. „Ik vraag me af waarom al die wagens naar de vlakte gaan en niet terugkomen. Daar wil ik meer van weten!"

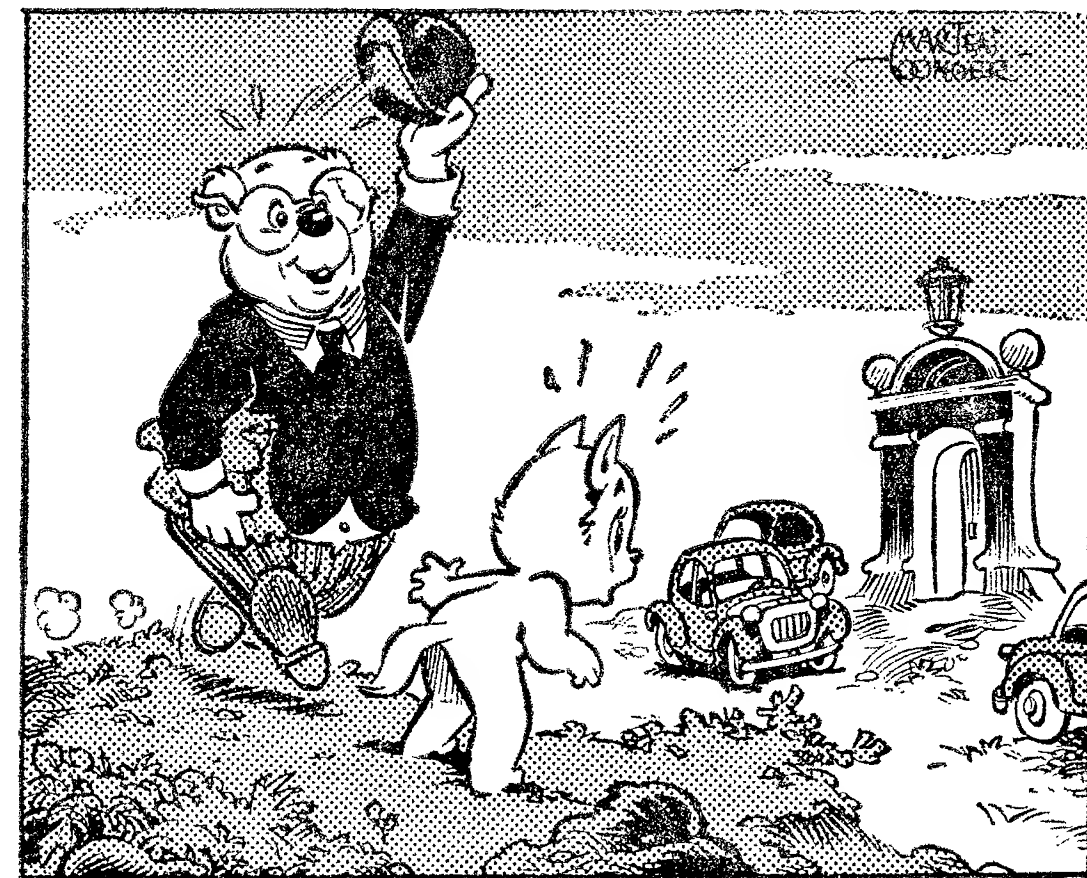
„Praw!", zei professor Prlwytzkofsky, gemelijk en hij hurkte neer om zijn studie voort te zetten.

„Wat zoeken al die lieden bij zo'n heks?", vroeg Tom Poes zich af, terwijl hij zijn weg vervolgde. „Het is duidelijk, dat ze uitgenodigd zijn of zo; op dat feest van gisteravond.

Maar wat vinden ze er aan? De hut, die op de vlakte staat, is vies en gammel en het stinkt er ook!" Op dat moment bereikte hij een heuveltop zodat hij een ruim uitzicht had over de heide, maar inplaats van het bouwvallige optrekje, stond er alleen maar een poort. Daaromheen stonden verschillende voertuigen geparkeerd; maar van de bestuurders was geen spoor te bekennen. De vlakte was geheel verlaten....

Tom Poes stond enige tijd verbaasd naar het poortje te kijken. De herfstwind floot klagend langs de verlaten voertuigen die er omheen stonden, en het geheel bood zo'n droefgeestige aanblik, dat het hem vreemd te moede werd.

„Waar is iedereen gebleven?", vroeg hij zich af. „Het is daar niet pluis, dat voel ik!"

„Wat is dat daar voor een drukte?" vroeg een zware stem achter hem. „Het lijkt wel een vergadering!" Tom Poes keerde zich om en zag de heer O. Fanth Mzn. met zware schreden naderkomen.

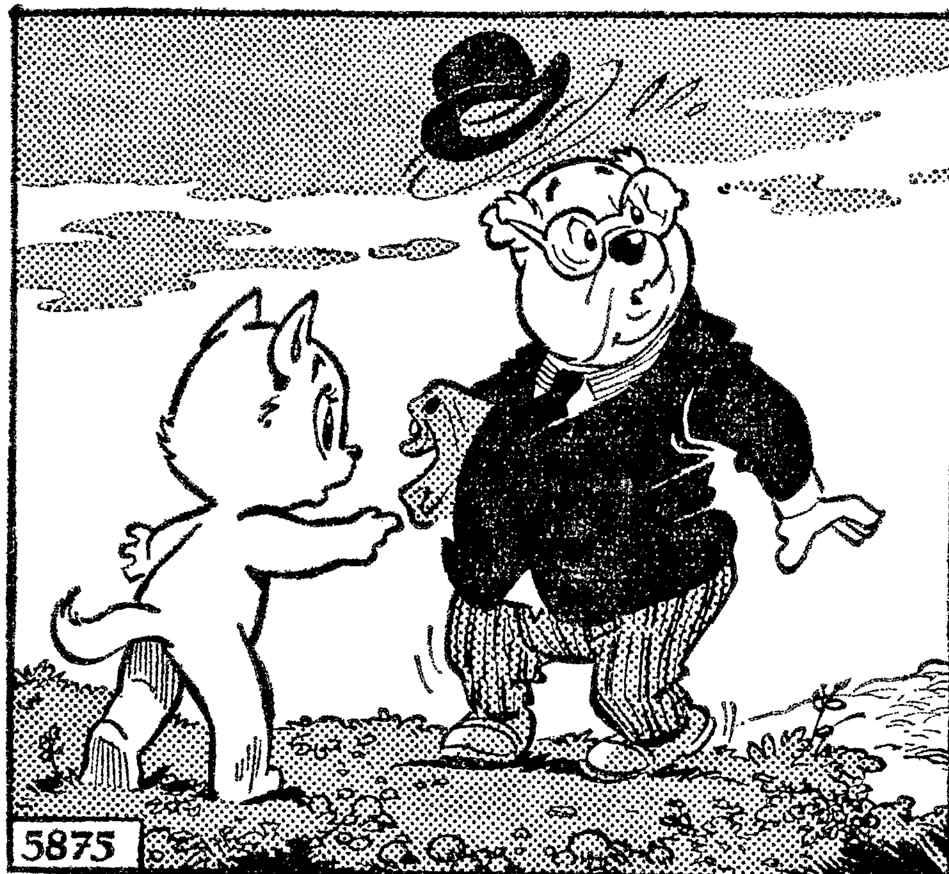
„En dat terwijl ik een afspraak had!", hernam de voorzitter van de Kleine Club ontstemd. „Wat moeten al die lieden daar?"

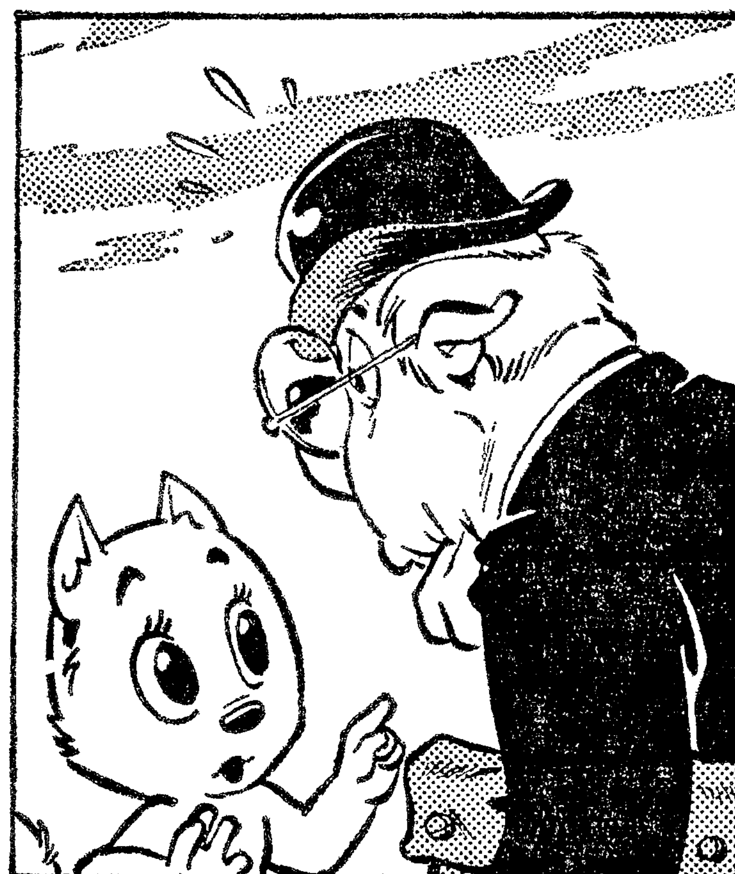
„Ik zie niemand!", zei Tom Poes. „Alleen maar auto's, en een deur die nergens op aansluit!"

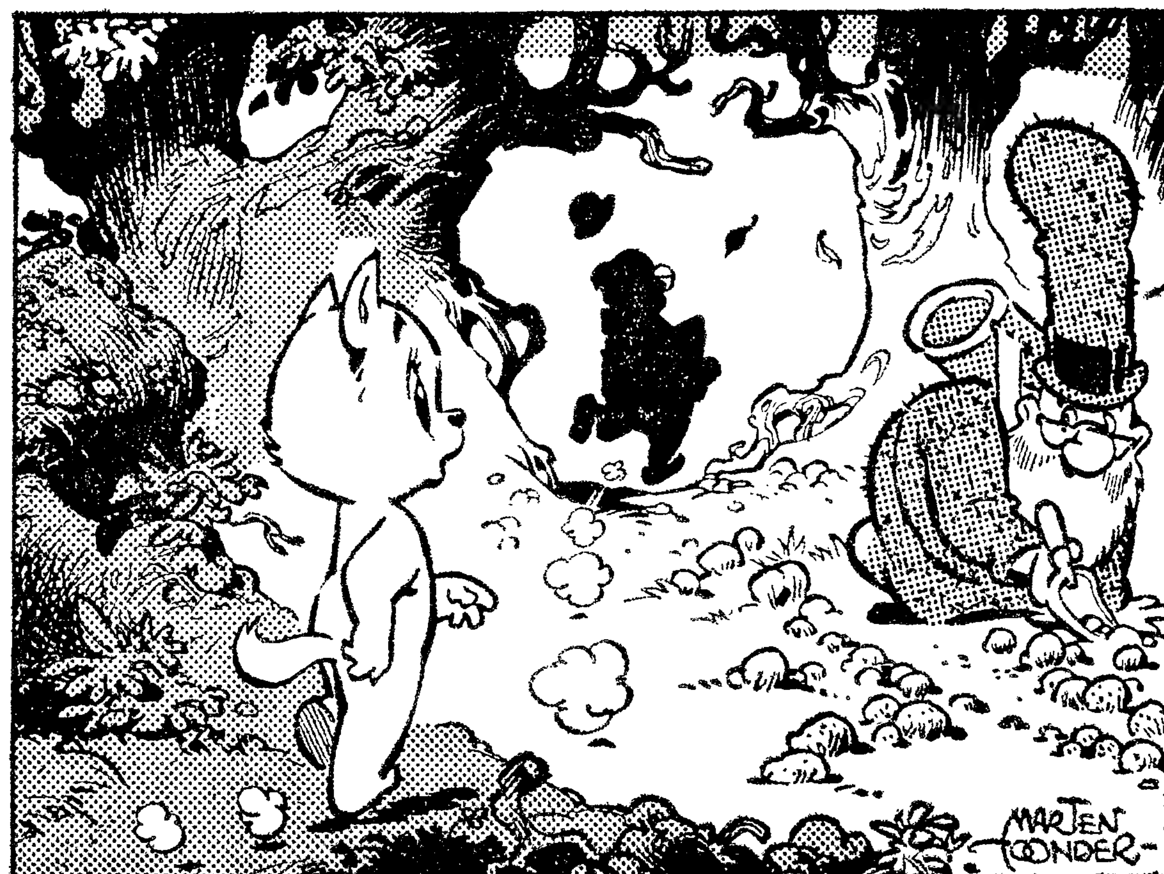
Dit antwoord bevredigde de heer Fanth niet. Hij haalde de schouders op en begon driftig de heuvel af te dalen om zich naar de poort te begeven. Tom Poes zag hem langs de geparkeerde auto's lopen en hij hoorde hem zwaar op de deur kloppen. Toen verdween het gewichtige clublid echter uit het gezicht.

„Goede morgen!", sprak de ambtenaar Dorknoper, die onbemerkt genaderd was. „Ik zoek hier een perceel, toebehorende aan een zekere heer H. Pas. Kunt u mij ook zeggen waar ik dat vinden kan?"

Tom Poes antwoordde niet. Hij staarde onthutst naar de vlakte, en de hooggeplaatste beambte hoorde hem mompelen; „Hij is weg!"

De ambtenaar eerste klasse Dorknoper keek met enige bevreemding naar Tom Poes.

„Wat zegt u?”, vroeg hij. „Wat is weg?”

„De voorzitter van de Kleine Club”, zei Tom Poes. „Fanth heet hij geloof ik. Hij liep onder dat poortje door en toen was hij ineens verdwenen!”

„Verdwenen!”, herhaalde de beambte geschokt. „Dat kan toch niet? We leven in een geordende maatschappij! En als het waar is wat u zegt, is het uw plicht om het bij de bevoegde overheden aan te geven. Maar ter zake. Kunt u mij ook zeggen waar zich hier het perceel, toebehorende aan de heer H. Pas bevindt? Het is zonder de betreffende vergunningen opgetrokken en zodoende moet ik....”

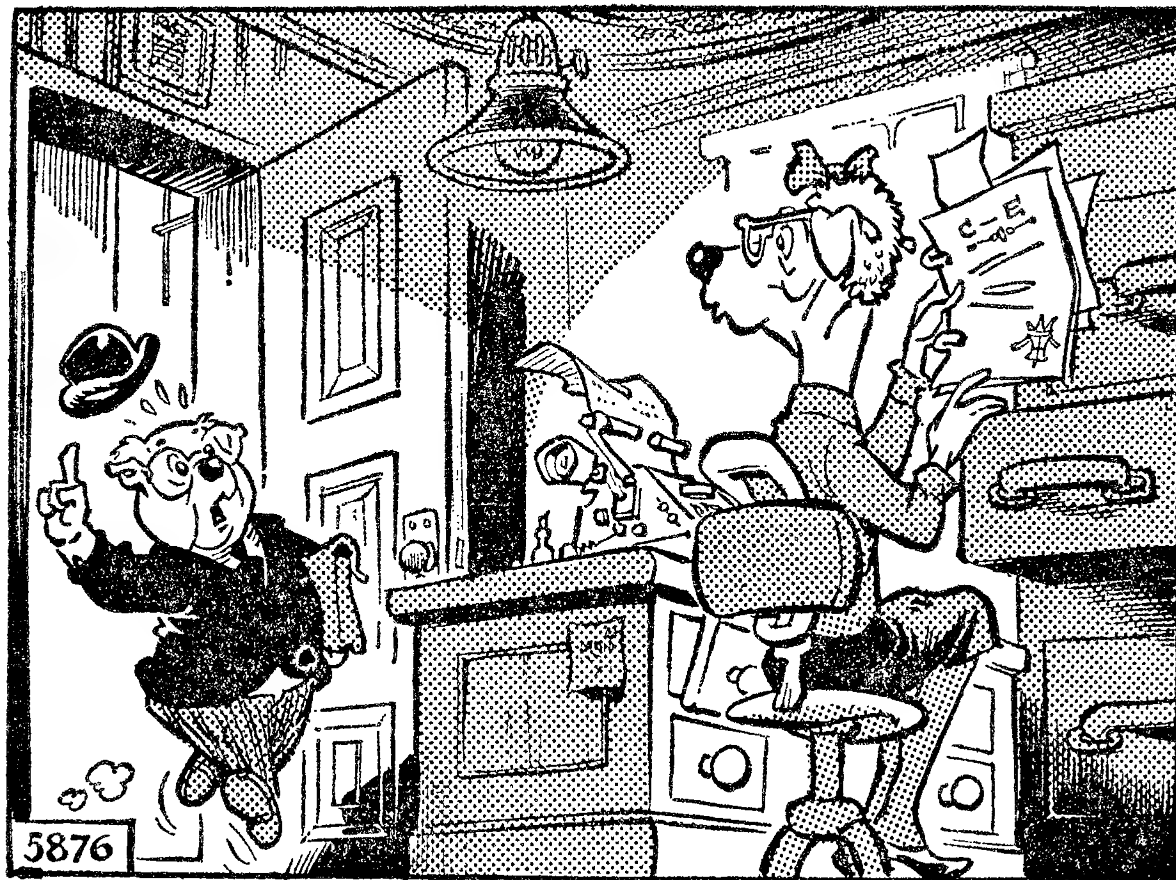
„Daar”, viel Tom hem in de rede. „Datzelfde poortje. Maar het deugt niet; er woont een heks. Ik wil wedden, dat dit de plaats is waar de burgemeester en Joost en de markies naar toe gegaan zijn!”

De hooggeplaatste ambtenaar verbleekte en staarde met grote ogen naar de heide waar de wind droefgeestig overheen blies.

„Wat u zegt!” sprak hij zorglijk. „Alvorens ik mij naar dat pand begeef, zal ik de politie moeten inschakelen! Maar de commissaris is overspannen.... Ik vrees dat.... Artikel negentien zegt.... Hm! Ik moet mij beraden!”

Met deze woorden keerde hij zich om en snelde opgewonden terug naar de stad. Tom Poes volgde hem peinzend en passeerde zodoende professor Prlwytzkofsky weer, die nog steeds de plantengroei onderzocht. „Praw!” sprak de geleerde. „Gans zonderbaar” Ik neem hier een merkwaardige toename van de Trulzwam waar!”

Maar Tom Poes schonk toen nog geen aandacht aan deze woorden....

De heer Dorknoper had zich naar zijn kantoor gerept, en daar wendde hij zich opgewonden tot de adjunct-ambtenares Anna Netelblom, die zijn assistente was.

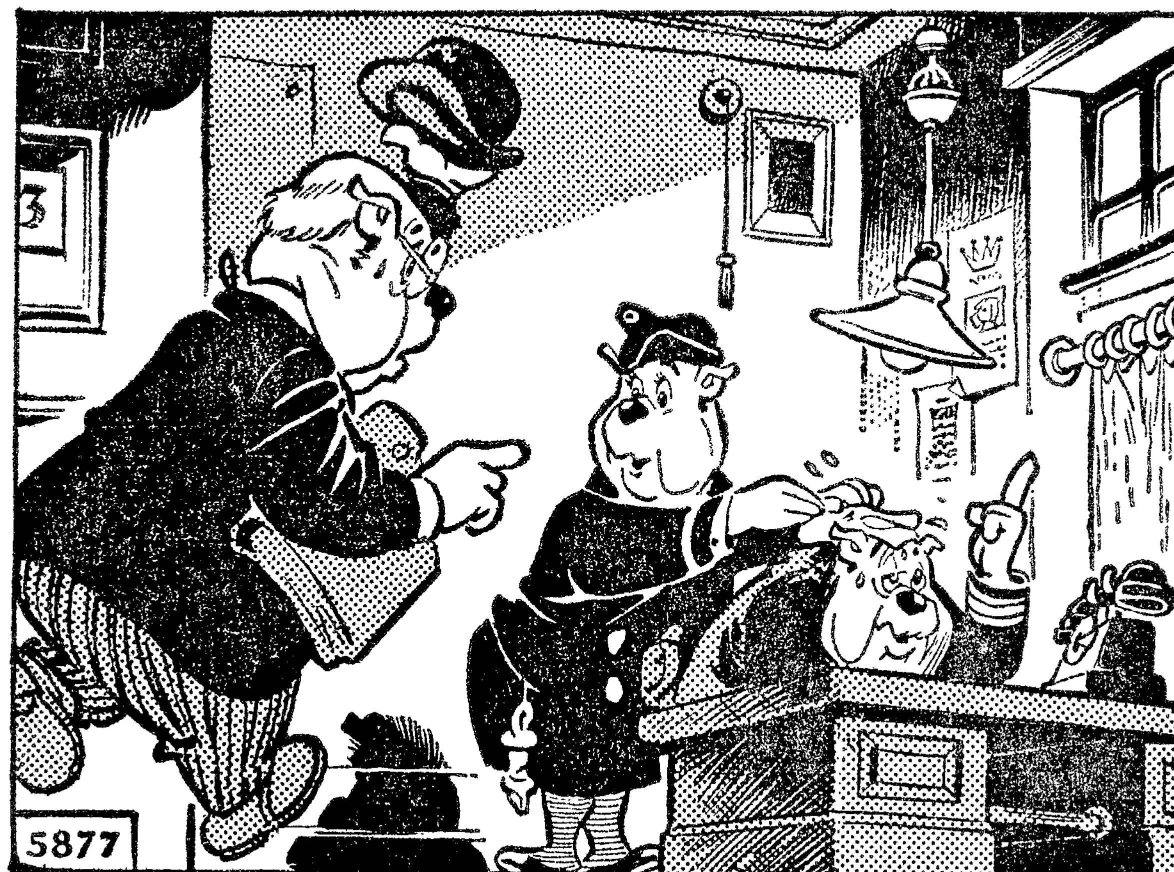
„Het stadsbestuur loopt geheel uit de hand!", sprak hij hijgend. „De burgemeester en de commissaris van politie zijn onbereikbaar. Daaruit volgt, dat de enige, die orde in de chaos kan houden, de dienst doende ambtenaar eerste klasse is. En die ben ik. Daarom is het niet verantwoord wanneer ik mij naar de heide begeef om aldaar een omstreden perceel te gaan taxeren. Het is daar niet in orde!"

„Niet in orde?", herhaalde juffrouw Netelblom. „Wat is er dan aan de hand, meneer Dornknoper?"

Haar chef haalde diep adem en legde toen omstandig uit wat hij had meegemaakt, en wat Tom Poes gezegd had.

„Aha!", sprak zijn assistente opstaande. „Een heks! Als het daarom gaat kunt u beter wat op de achtergrond blijven, meneer Dorknoper. Ik zou u aanraden om dames in te schakelen. Zowel in de administratieve als in de politionele afdelingen. Als man alleen moet u in geen geval naar die vlakte gaan! Laat u het maar aan mij over! En het zou misschien wel een goed idee zijn wanneer u eens rustig met inspectrice Putter sprak. Van de verkeersbrigade bedoel ik. Zij zal het werk van de commissaris zeker kunnen overnemen. Waarschijnlijk zelfs beter!"

De ambtenaar eerste klasse slaakte een zucht van verlichting. Het plan kwam hem uitstekend voor en hij spoedde zich dan ook onmiddellijk naar het hoofdbureau van politie.

Inspectrice Putter van de verkeersbrigade, was bezig natte doeken te leggen op het hoofd van de commissaris die nog steeds wartaal sprak.

„Goede middag!", sprak de heer Dorknoper, haastig binnentredend. „Het komt me voor, dat de politieleiding te wensen overlaat!"

„Mij ook!", gaf de dame toe. „Commissaris Bas doet echt eng, hij praat alleen maar over ogen!"

„Heksenwerk"!, verklaarde de hooggeplaatste ambtenaar. Daarop legde hij in korte trekken de toestand uit en ook het voorstel van juffrouw Netelblom.

„Als ambtenaar eerste klasse heb ik het stadsbestuur overgenomen", besloot hij. „Mijn plan is, om dames in te schakelen. Daarom benoem ik u tot waarnemend commissaris. De vlakte moet onderzocht worden en dat is geen werk voor weerloze mannen."

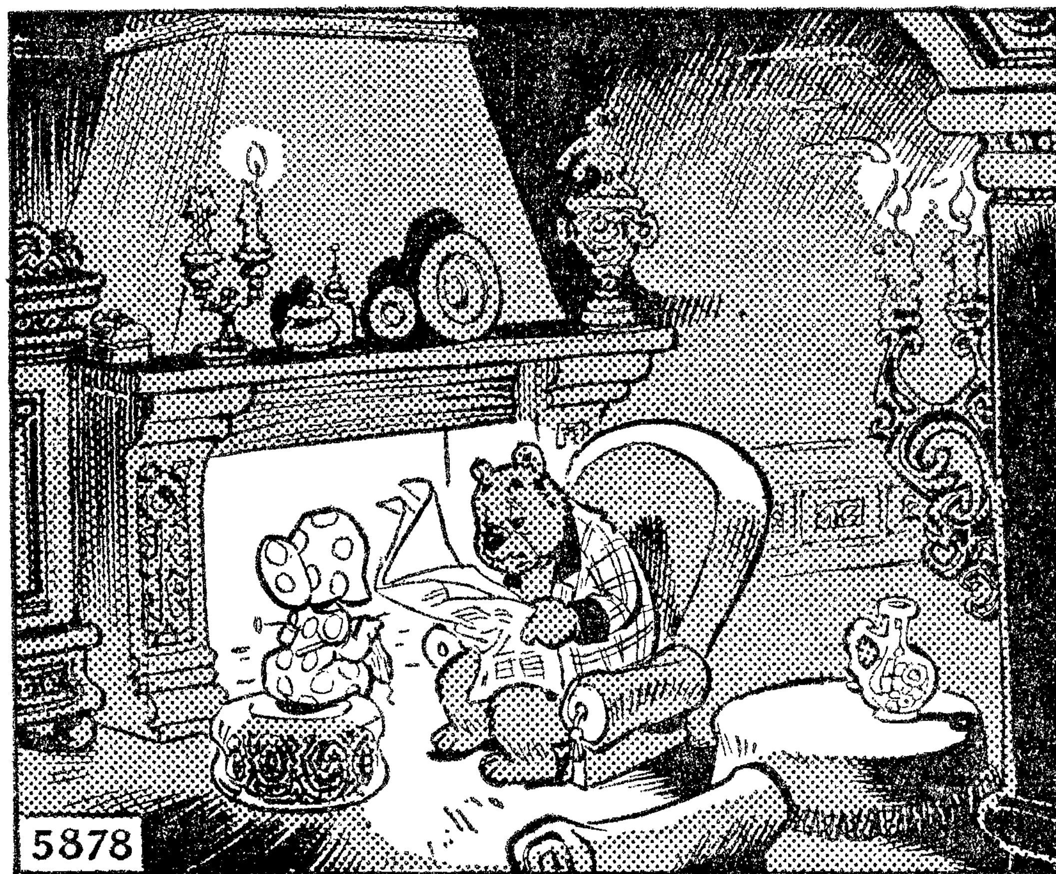
„Net wat u zegt!", gaf de inspectrice toe. „U kunt dat beter aan ons, vrouwen overlaten. Ik heb dat al vaker gedacht. U zult eens zien, hoe vlug wij deze gemeente tot een voorbeeld voor het land gemaakt hebben. Degelijk en keurig netjes, zonder rarigheden."

Deze woorden stelden de geplaagde beambte gerust en opgelucht verliet hij het bureau.

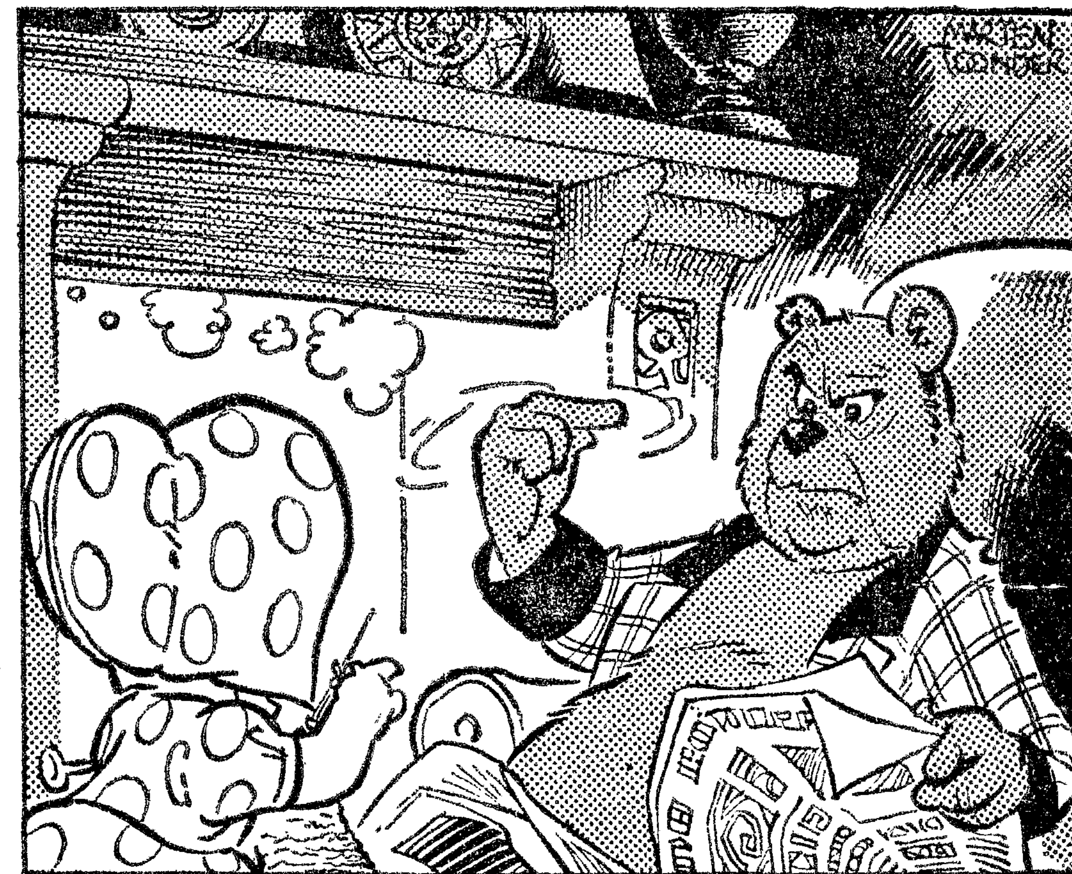
Toen hij de straat betrad werd hij aangesproken door de journalist Argus, die op nieuwtjes uit was en juist naar binnen wilde gaan.

„Wat is er toch aan de hand?", vroeg het ventje. „Je hoort van alles maar het fijne kom je alleen aan de bron te weten. U kent dat. Hebt u een berichtje voor me?"

„Zeker!", verklaarde de heer Dorknoper. „Schrijft u maar op!"

De avonden waren reeds koud, en daarom had heer Bommel het haardvuur aangelegd.

„Gezellig!", zei juffrouw Doddel die hem al breiend gezelschap hield. „De zomer is mooi, maar het najaar heeft iets knus, vind je niet Ollie?"

„Hm?", mompelde heer Bommel, verdiept in zijn krant. „Hm, ja.... Nee maar dat is toch.... Wat een toestand! Het bestuur van de stad is in handen van de heer Dorknoper, lees ik hier! En inspectrice Putter is tot waarnemend commissaris benoemd en juffrouw Netelblom tot waarnemend ambtenares eerste klasse, zonder speciale bezoldiging wat dat dan ook betekent. Wat een toestanden! En dat, terwijl het lijstje van vermisten steeds langer wordt. Binnenkort is er geen heer meer over in Rommeldam, en wat wordt er aan gedaan? Zwakke vrouwen krijgen het voor het zeggen!"

„Zo moet je nu niet praten, Ollie!", zei zijn buurvrouw verwijtend. „Ik vind het een heel goed idee, hoor! Het werd tijd, dat de vrouwen wat te vertellen kregen. Je zult eens zien, hoeveel beter de stad nu wordt. Schoner en degelijker en zo. Let maar op!"

„Onzin!", riep heer Bommel uit. „Neem me niet kwalijk, mevrouw maar dit is onzin! Weet u wat er had moeten gebeuren? Ik had al lang moeten ingrijpen! De enige, die orde op de zaken kan stellen ben ik Olivier B. Bommel! Als u begrijpt wat ik bedoel!"

„Is die Dorknoper nu helemaal betoeterd?", riep heer Bommel uit. „Vrouwen de macht geven? Kan hij wel? Terwijl er allerlei onguurs op de heide aan de gang is en hoogstaande heren spoorloos verdwijnen! Mijn geduld is op!"

„Ollie toch!", zei juffrouw Doddel sussend. Haar gastheer liet zich nu echter niet meer kalmeren.

„Het is uit!", sprak hij met krachtige stem. „Te lang reeds heb ik me gedragen als Samson op de erwt, als u begrijpt wie ik bedoel. Nu ga ik eindelijk persoonlijk een onderzoek instellen — en een knap iemand die me tegenhoudt!"

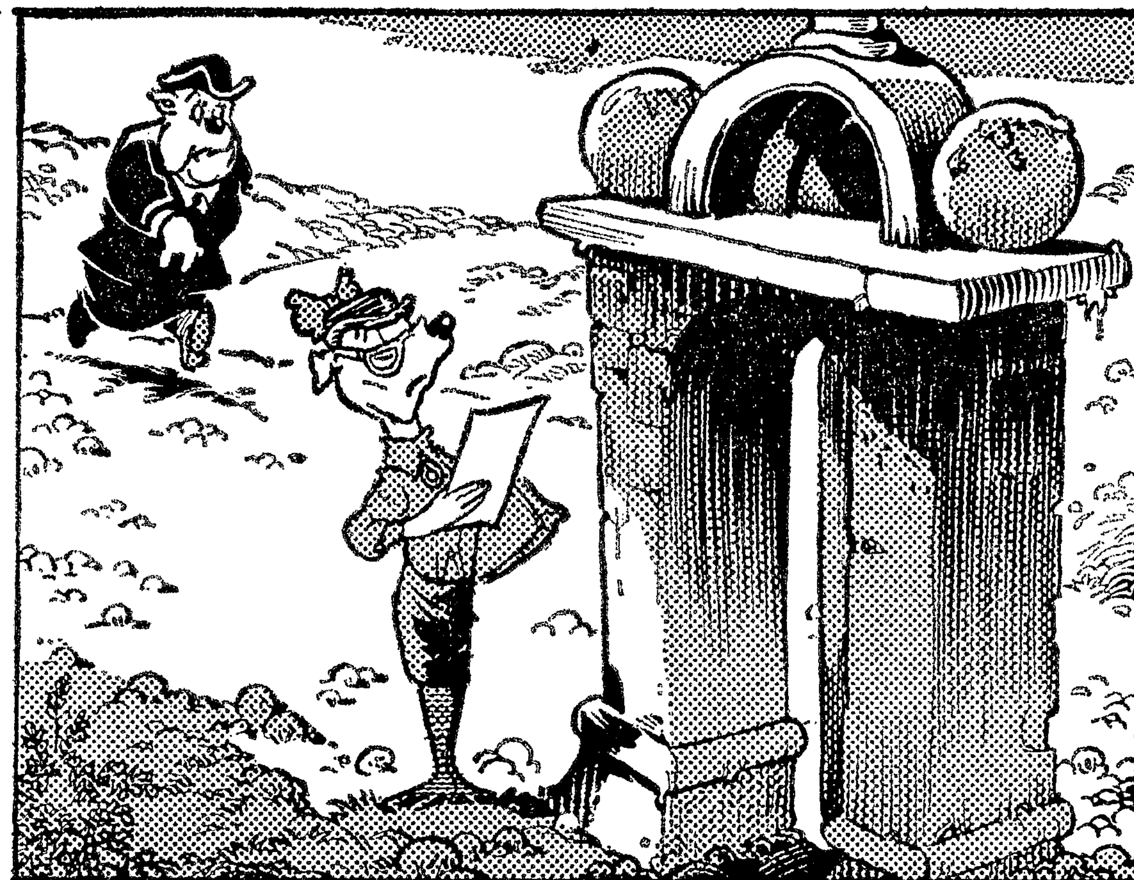
Na deze woorden verliet hij het vertrek, greep zijn wandelstok uit het wapenrek en verliet het pand.

De maan wierp grillige schaduwen over het pad waarop hij zich even later voortbewoog, een kille herfstwind rukte de bladeren van de bomen, doch de vastbesloten heer marcheerde met kordate schreden naar de vlakte, die achter het struweel zichtbaar was. Op de grens daarvan ontwaardde de held echter nog iets anders. Twee gestalten stonden op het pad, dat naar de heide voerde, en versperden daar de doorgang. Het waren vrouwelijke agenten van het Rommeldamse politiekorps, zoals heer Ollie gemelijk vaststelde.

„Mag ik even passeren?", vroeg hij koeltjes.

„Geen sprake van", riep de kleinste. „Hier is geen toegang voor manspersonen!" En de grootste voegde er aan toe: „Dit is gevaarlijk terrein! Orders van commissaris Putter! U kunt beter teruggaan, meneer. In uw eigen belang!"

Toen Tom Poes de volgende morgen in zijn tuintje bezig was, werd hij aangesproken door commissaris Putter. De voortvarende dame had persoonlijk het onderzoek in de heide-zaak ter hand genomen en was nu doende met het zoeken naar getuigen.

„Wat weet jij van dat poortje op de vlakte?", vroeg ze streng.

„Poortje?", herhaalde Tom Poes. „Hm, het is eigenlijk een hut, waarin een heks woont. Soms lijkt het op een soort paleis en soms is het een poort, maar als je er onder door loopt verdwijn je! Ik zou maar oppassen als ik u was!"

„Jouw raadgevingen heb ik niet nodig!", sprak de politiecheffin bits. „Als daar werkelijk een heks woont is ze bij mij aan het verkeerde adres! Ik weet hoe men dat soort moet aanpakken!"

Met deze woorden begaf ze zich naar de heide om een nauwkeuriger indruk van het geschetste bouwsel te krijgen.

„Hutje.... paleis!", prevelde ze, al voortlopend. „Echt iets voor mannen om zo te kletsen. Het is een poortje, dat ziet toch iedereen! En kijk, daar staat juffrouw Netelblom ook al. Dat noem ik aanpakken!"

„Ach ja", zei de ambtenares. „Ik ben meteen even gaan kijken. Waarvoor al die omslag dient, begrijp ik werkelijk niet! Deze zaak is eenvoudig. Dit bouwwerkje is onwettig; er is geen vergunning voor aangevraagd en het staat op gemeentegrond. Het moet onverwijld gesloopt worden!"

„Niet te vlug!", vermaande de ander. „Volgens de geruchten verdwijnt men als men er onder door loopt. Manspersonen tenminste.

Het lijkt me dat we het eerst even moeten onderzoeken, juffrouw Netelblom."

„Wanneer men onder dit poortje doorloopt verdwijnt men!", mompelde de commissaris Putter. „Maar ik heb een scherpe verdenking! dat dit alleen voor manspersonen geldt! Ik moet het persoonlijk onderzoeken!"

„Voorzichtig toch!", riep juffrouw Netelblom nog, maar de flinke dame was reeds onder het bouwwerkje doorgelopen. Tot haar grote opluchting verdween ze niet; maar wél zag ze dat het landschap voor haar heel anders was dan ze zich herinnerde van daarnet. Inplaats van de uitgebloeide heide, die ze voor ogen had, bevond ze zich voor een zanderige vlakte, die bedekt was met zwammen en paddestoelen. Een kudde vreemde diertjes was er lusteloos aan het grazen, bij elkander gehouden door een jonge herderin.

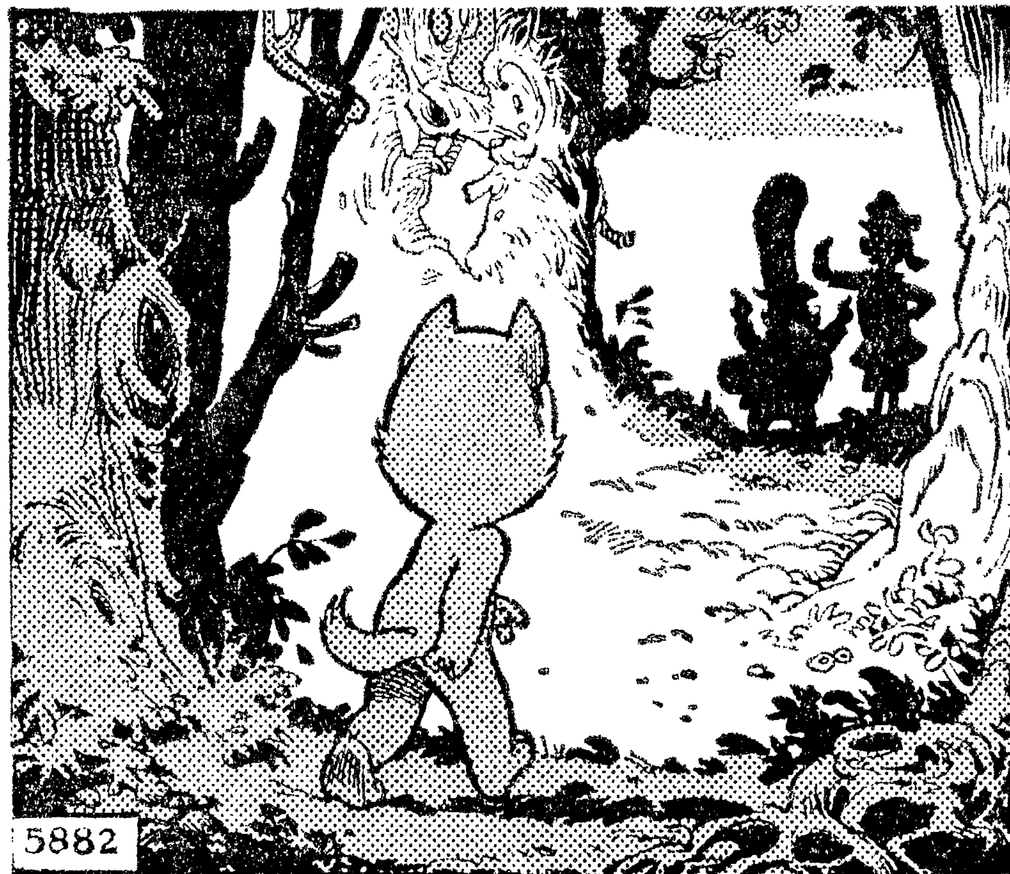
„Vreemd!", riep commissaris Putter uit. „Waar komt u ineens vandaan? En wat is dit voor vee?"

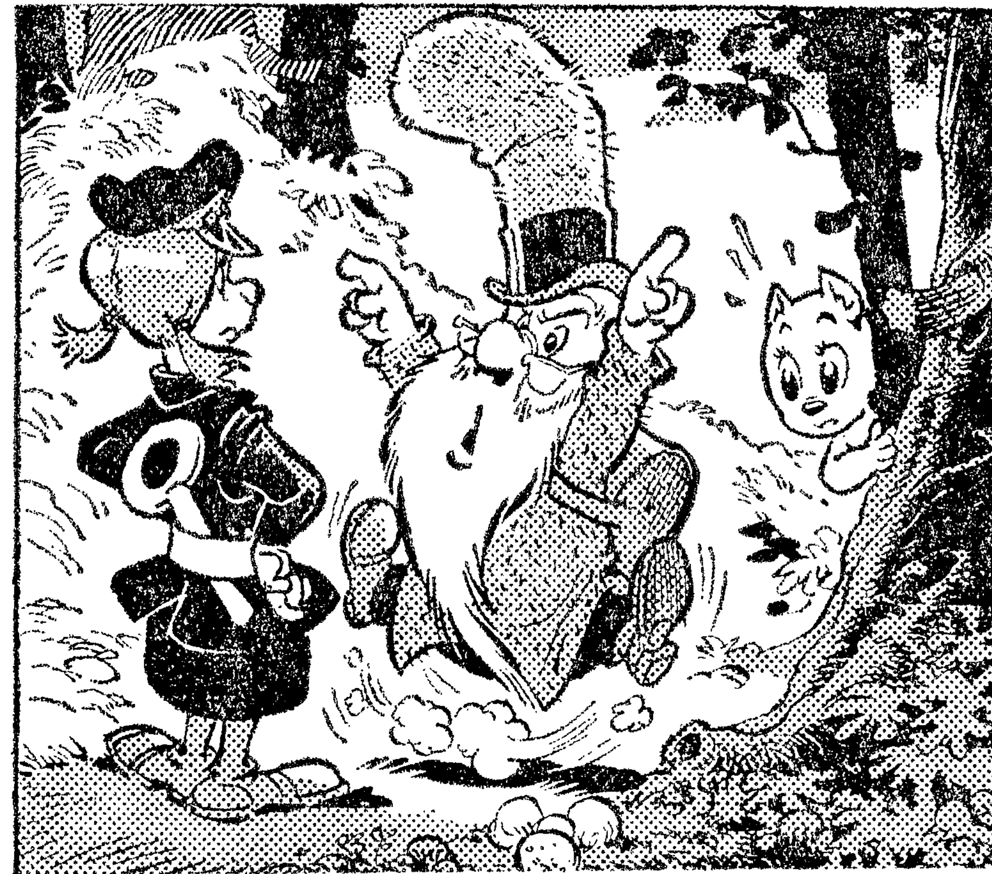
„Dit is een kudde trullen", zei het meisje. „Ze doen geen kwaad hoor. Ik houd ze goed in de gaten, zodat ze niet weglopen!"

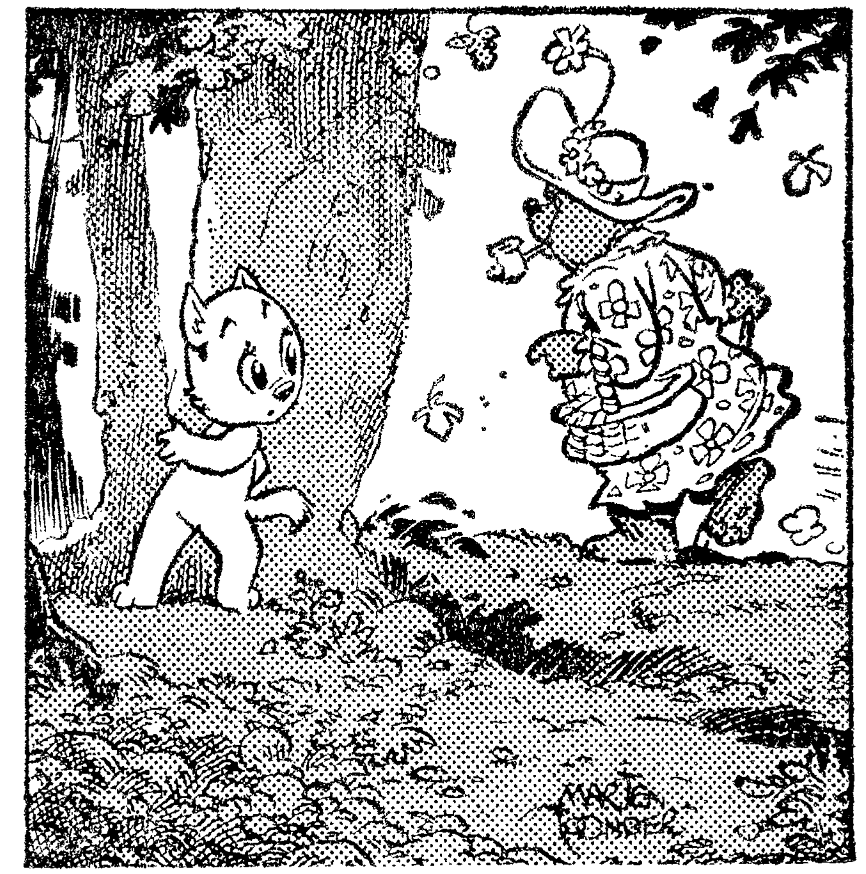
„Maar dit is heel onregelmatig!", riep de ambtenares Netelblom door het poortje. „Ik weet zeker, dat meneer Dorknoper het niet zou goedkeuren!"

„U hoort het!", hernam de politie-inspectrice bars. „Dit is niet volgens de regels! Hebt u vergunning om hier te weiden? Wat is uw beroep?"

„Ik ben een trullenhoedster!", legde de herderin uit. „En ik ben hier heen gekomen omdat hier zoveel mooie trulzwammen groeien. Mag dat soms niet? De arme dieren zijn er zo gek op. Trouwens over een paar dagen worden ze gehaald door de veewagen. Voor de slacht, ziet u? Toe, laat het nog even toe, mevrouw de agent! We doen echt niemand kwaad!"

Tom Poes maakte zich natuurlijk ook zorgen over de heide. Ook had hij zijn krant gelezen en hij wist dus dat er nu zo langzamerhand heel wat Rommeldammers vermist werden.

,,Het wordt tijd dat ik er iets aan ga doen!'', sprak hij tot zichzelf. ,,De markies is er tenslotte verdwenen, dat heb ik zelf gezien! En zo'n heks in de buurt van Rommeldam is gevaarlijk!''

Met deze gedachte begaf hij zich naar de vlakte, die nog steeds door vrouwelijke agenten was afgezet. Reeds van verre zag hij professor Prlwytzkofsky die in een druk gesprek gewikkeld was met een van de bewaaksters.

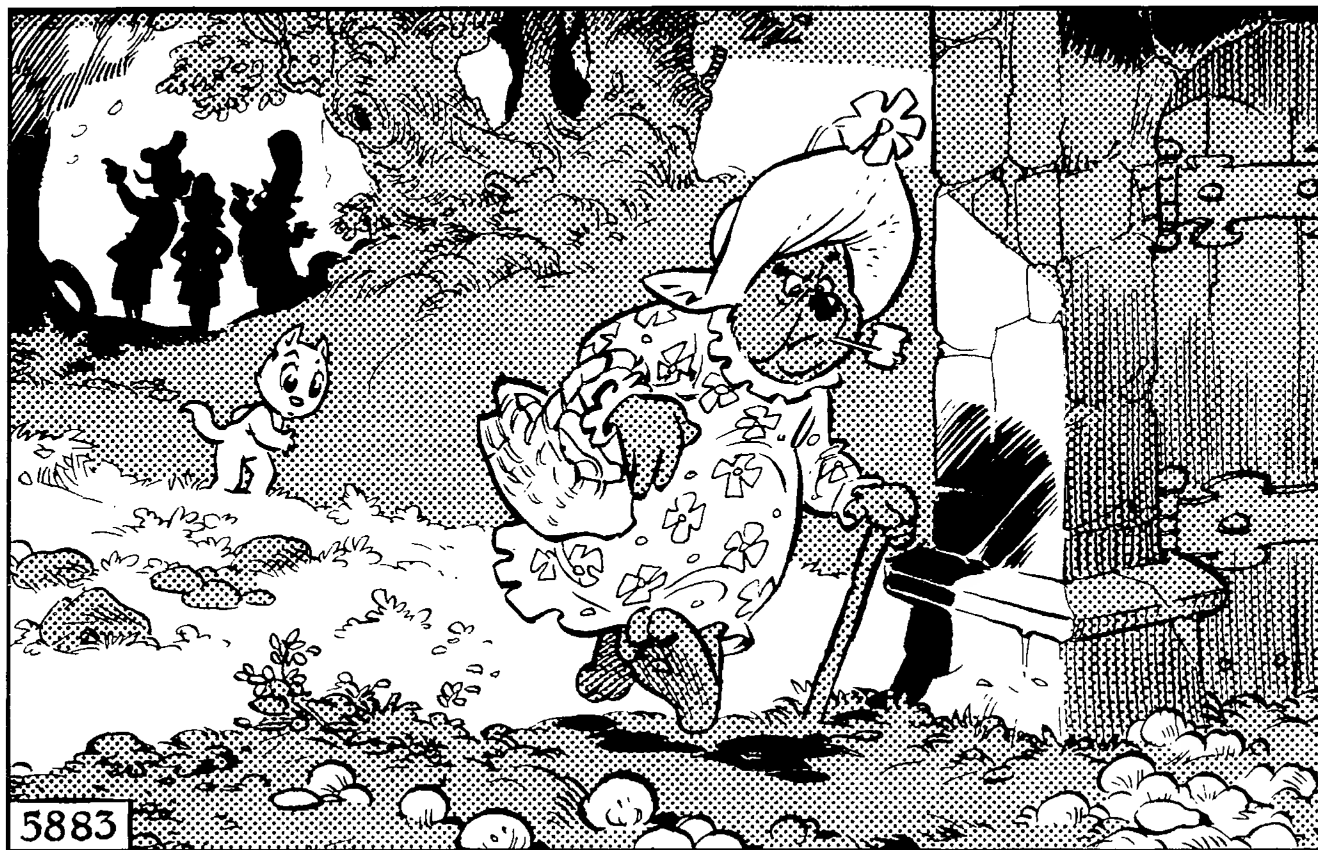
,,Praw!'', hoorde hij de geleerde roepen, ,,het is ja ongehoord, dat mijne onderzoekingen gehinderd worden! Ik moet weider om de woekering der trulzwam te observeren!''

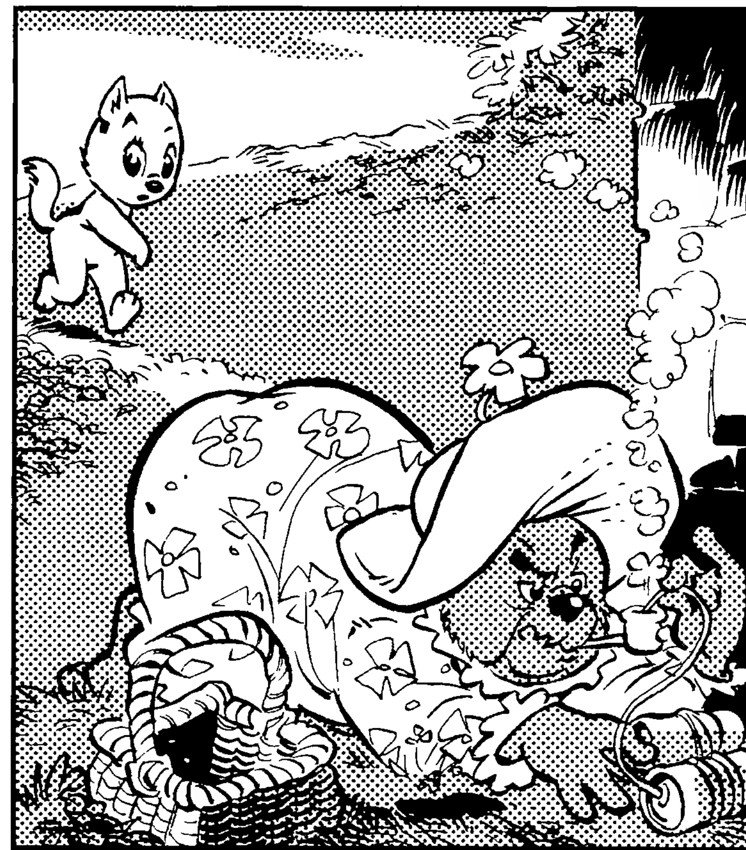
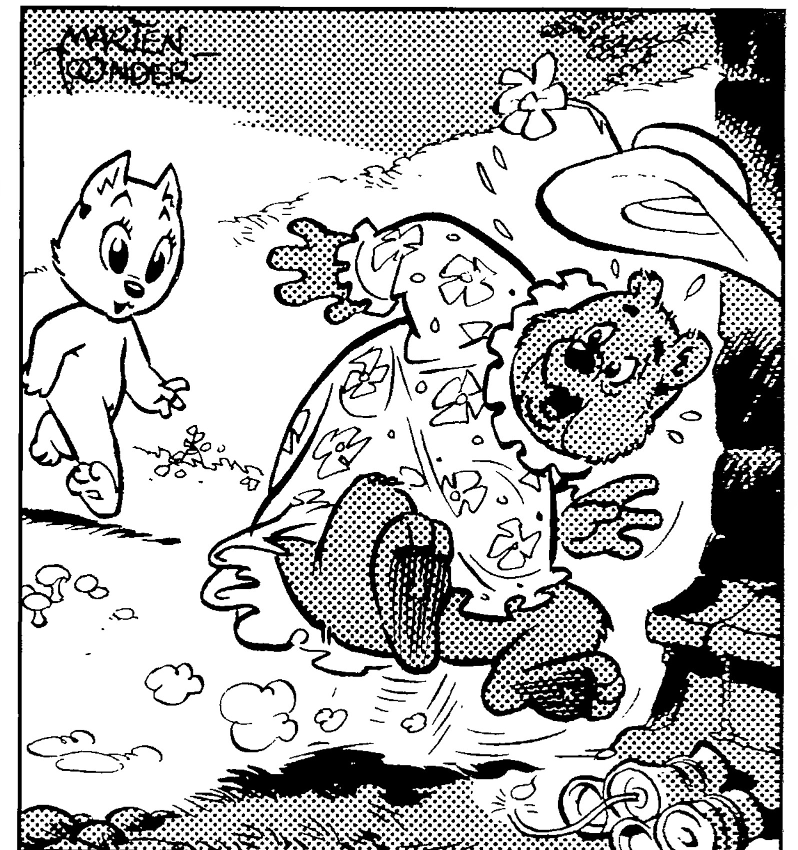
,,Het spijt me'', zei de agente. ,,Geen toegang. Vooral niet voor manspersonen!''

,,Maar ik ben gene manspersoon'', riep de professor driftig uit. ,,Ik ben een geleerde! Ik onderzoek! Het is ganz wonderbaar, dat in deze gegend geen Droezelkruid voorkomt. Het is strijdig met der natuur! Laat men passeren, biddik u!'

Tom Poes luisterde niet verder. Zijn aandacht was getrokken door een gestalte, die aan de andere kant van de boomgroep passeerde.

Het was zo op het eerste gezicht een dame met een mandje aan haar arm, die onopvallend op weg was naar de vlakte. Maar er was iets in haar verschijning, dat Tom Poes erg bekend voorkwam....

Intussen ging professor Prlwytzkofsky voort met zijn luide protesten. Het gerucht hiervan trok andere agentes aan en al spoedig had zich dan ook een groepje om de geleerde verzameld. Het toezicht op de heide liet daardoor te wensen over en Tom Poes maakte daar gebruik van. Vlug sloop hij achter de dame aan, die snel voortwandelend het poortje reeds genaderd was. Daar hield ze halt. Na een omzichtige blik in het rond te hebben geworpen knielde ze neer in de heide en tastte in het mandje, dat ze naast zich neer had gezet. Wat ze precies aan het doen was, kon Tom Poes niet zien omdat haar hoofddeksel zijn uitzicht belemmerde. Maar wel zag hij na een tijdje dichte rookwolken opstijgen en dat maakte hem nog achterdochtiger.

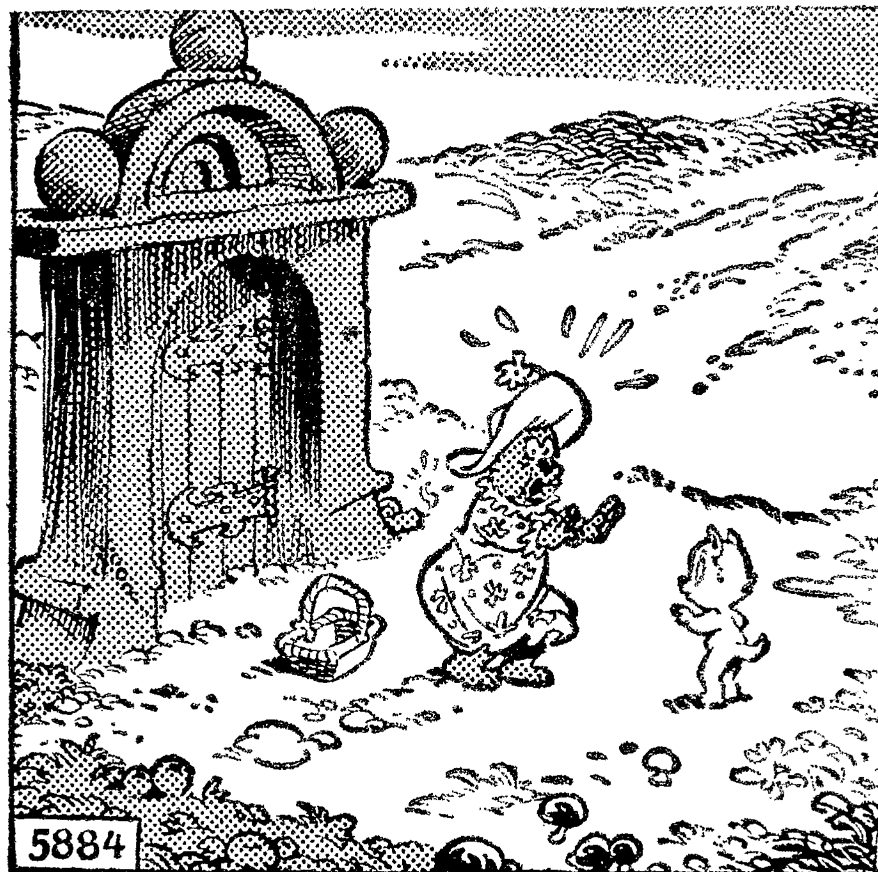
„Dat ruikt niet zoals tabak hoort te ruiken!" prevelde hij. „Het is een beetje kruidachtig!"

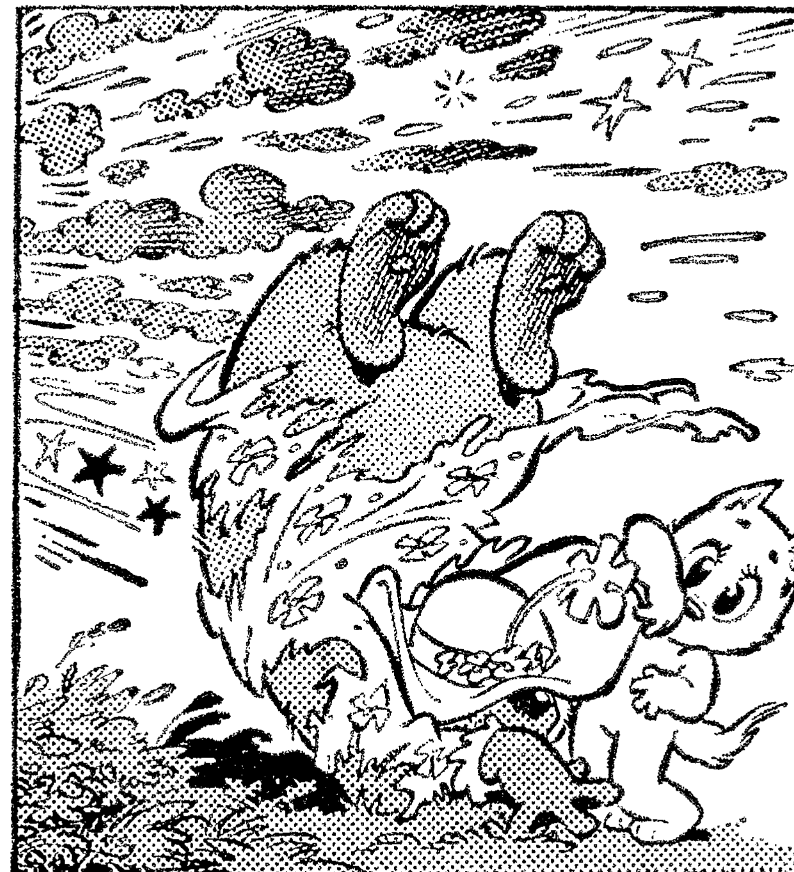
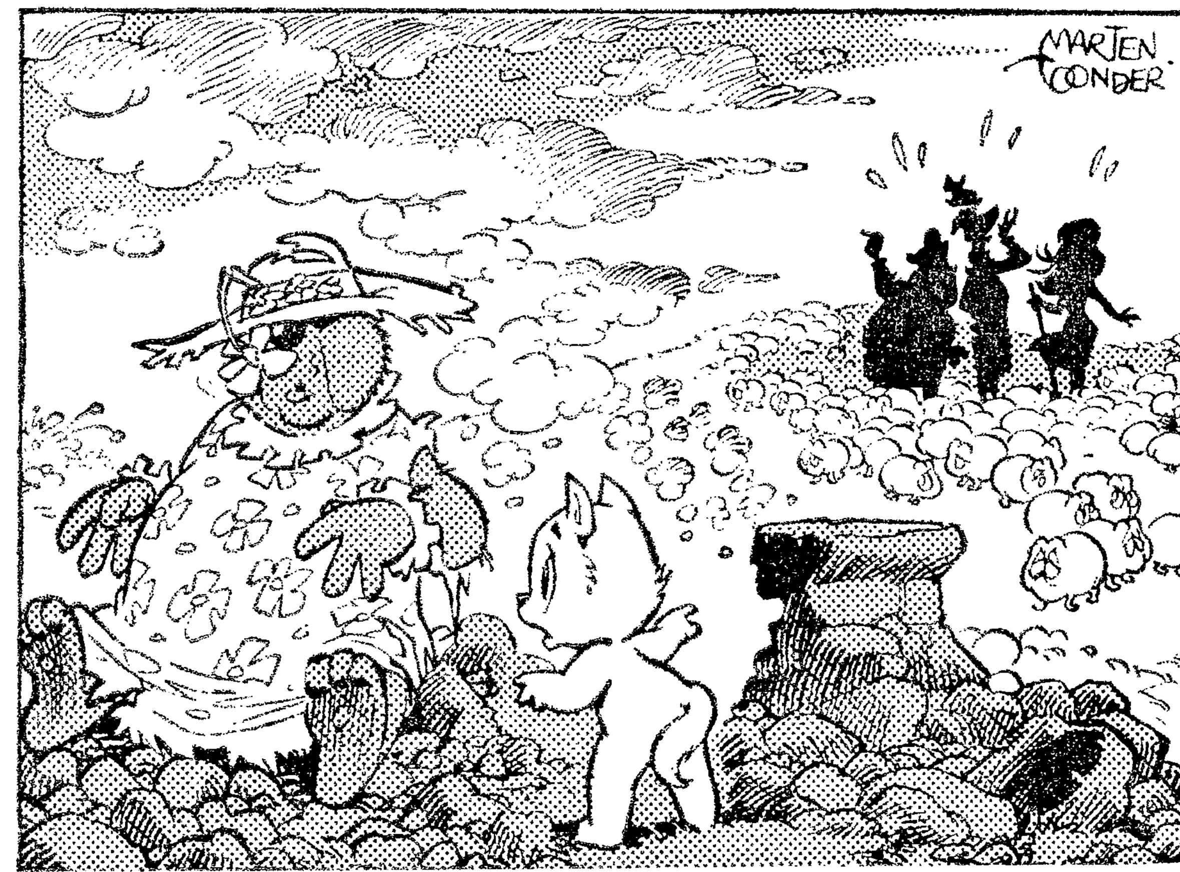
Hij versnelde zijn pas, en nu werd hij enige staafjes gewaar en ook een lont, die knetterend brandde.

„Heer Ollie!" riep hij uit. „Wat doet u daar??"

De dame schrok vreselijk en sprong op.

„Ga weg!" riep ze met zware stem. „Bemoei je er niet mee, bedoel ik! Ik laat me niet meer tegenhouden, door niemand! Het wordt tijd, dat hier met vaste hand wordt ingegrepen, door een heer, die zijn plicht verstaat! Ga weg, jonge vriend, er kan iets gebeuren!"

De dame, in wie oplettende lezertjes zeker heer Bommel zullen hebben herkend, sprong op en gebaarde heftig.

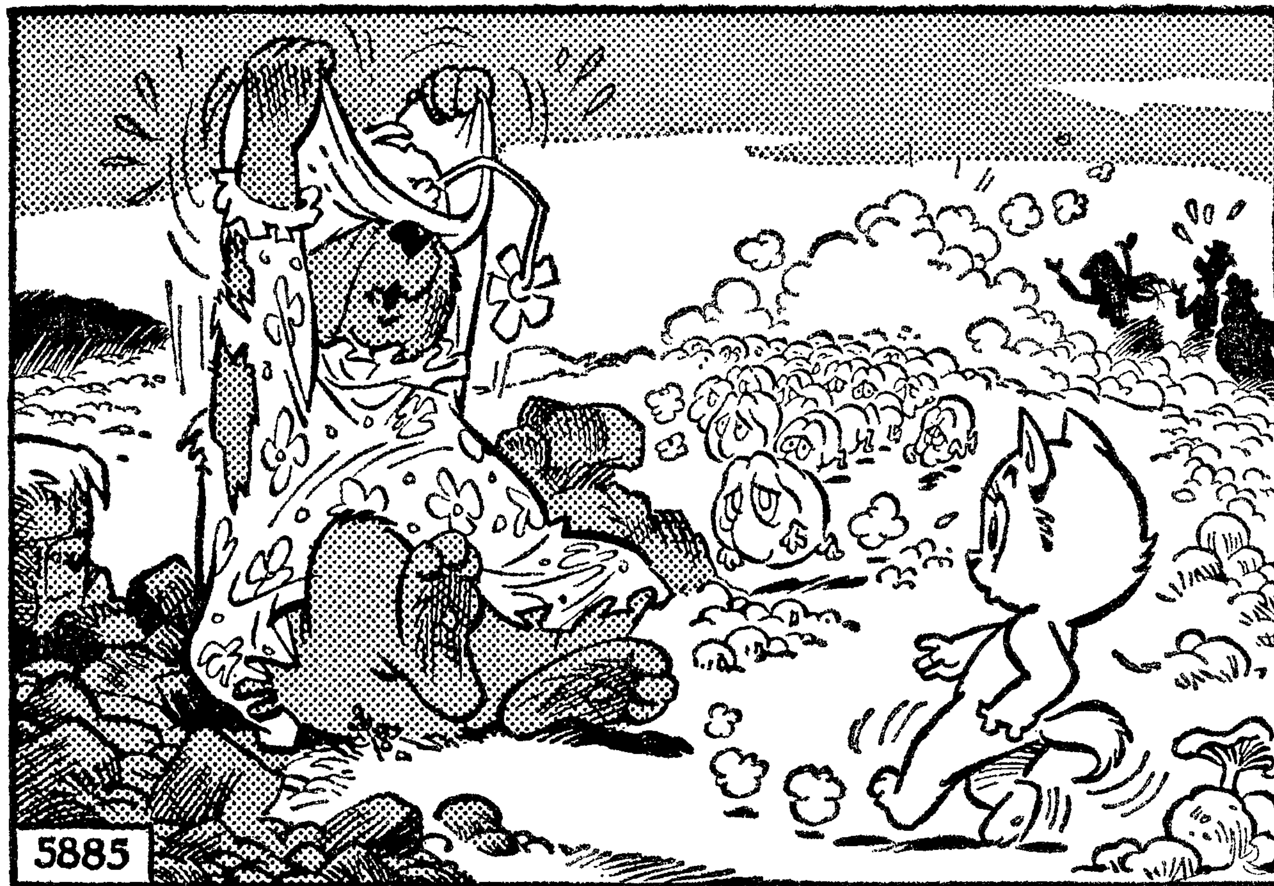
„Ga weg!", riep hij driftig. „Terug! Het is hier gevaarlijk! Er kan iets gebeuren!"

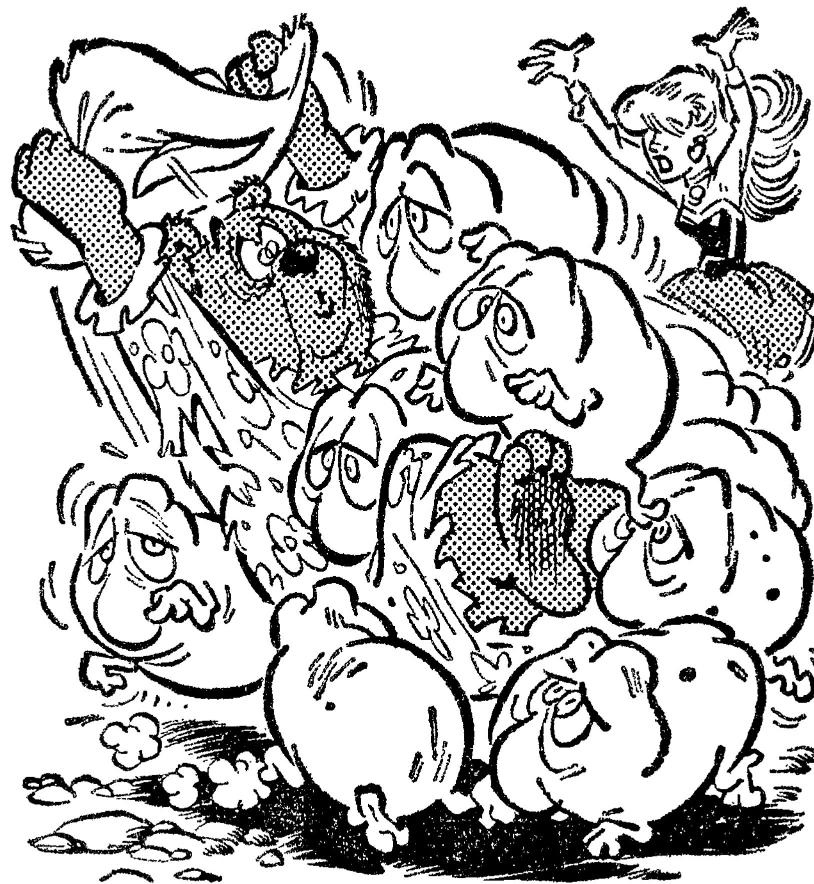
Tom Poes wierp een blik in het rond. De heide was geheel verlaten en behalve het verwijderde twistgesprek van de professor was er niets te horen dan het geruis van de wind door het poortje. Maar ook dat hield op toen de deur met een slag dichtwoei!

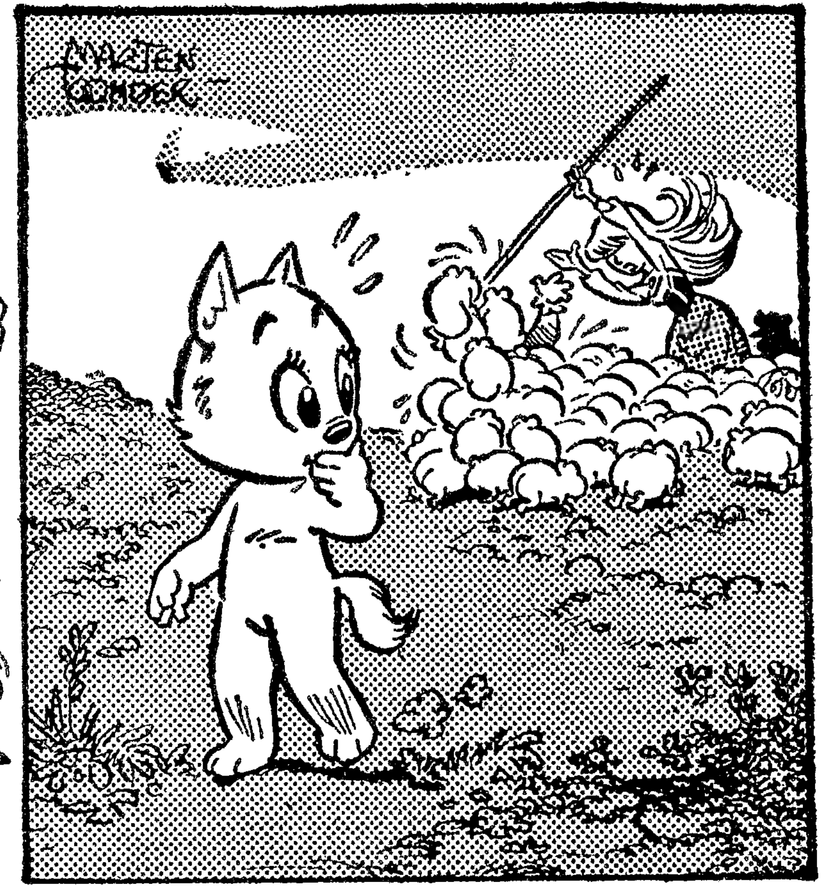
„Wat kan er gebeuren?", vroeg Tom Poes. „Bedoelt u die buskruitlading die u daar hebt aangestoken? Waarom hebt u dat gedaan?"

„Omdat ik een einde wil maken aan dit bouwwerk!", legde heer Ollie uit. „Het is een doorn in het oog voor een heer van mijn stand! Er komt niet dan ellende van, bedoel ik. Terug, jonge vriend . . . ." Verder kwam hij niet, want op dat moment had de vlam het buskruit bereikt en nu volgde er een geweldige explosie, die over de vlakte weergalmde.

Van het poortje bleef niets dan het voetstuk over, doch ook verder waren de gevolgen hoogst merkwaardig. De heide, die zich tot dusverre voor het tweetal had uitgestrekt, was in een kale vlakte veranderd. Er groeiden slechts wat zwammen op en een logge kudde trullen at daar met lange tanden van. Temidden van deze beesten stonden enige dames verstijfd naar de gevolgen van de ontploffing te kijken. „De poort!", hoorde Tom Poes roepen. „De Pas-poort is verdwenen! Wat moet ik nu beginnen?"

De kruitdampen verwoeien in de najaarswind, zodat men al spoedig een duidelijk beeld van de verwoestingen had.

Temidden van steenklompen, trulzwammen en heidekruid zat heer Ollie verwilderd aan zijn hoed te rukken. Het hoofddeksel was hem door de ontploffing tot ver over de oren gezakt, de bloem geknakt en zijn jurk was onherstelbaar gescheurd, zodat de eens zo keurige heer een beklagenswaardige aanblik bood. Maar het zou nog erger worden.

De kudde trullen had hem in het oog gekregen en stormde nu piepend en blatend op hem af, achtervolgd door de ontstelde herderin.

„T-tom P-poes!", riep heer Bommel met dunne stem. „Help me hieruit! Het is zo donker om me heen — en er gebeurt iets, dat voel ik!"

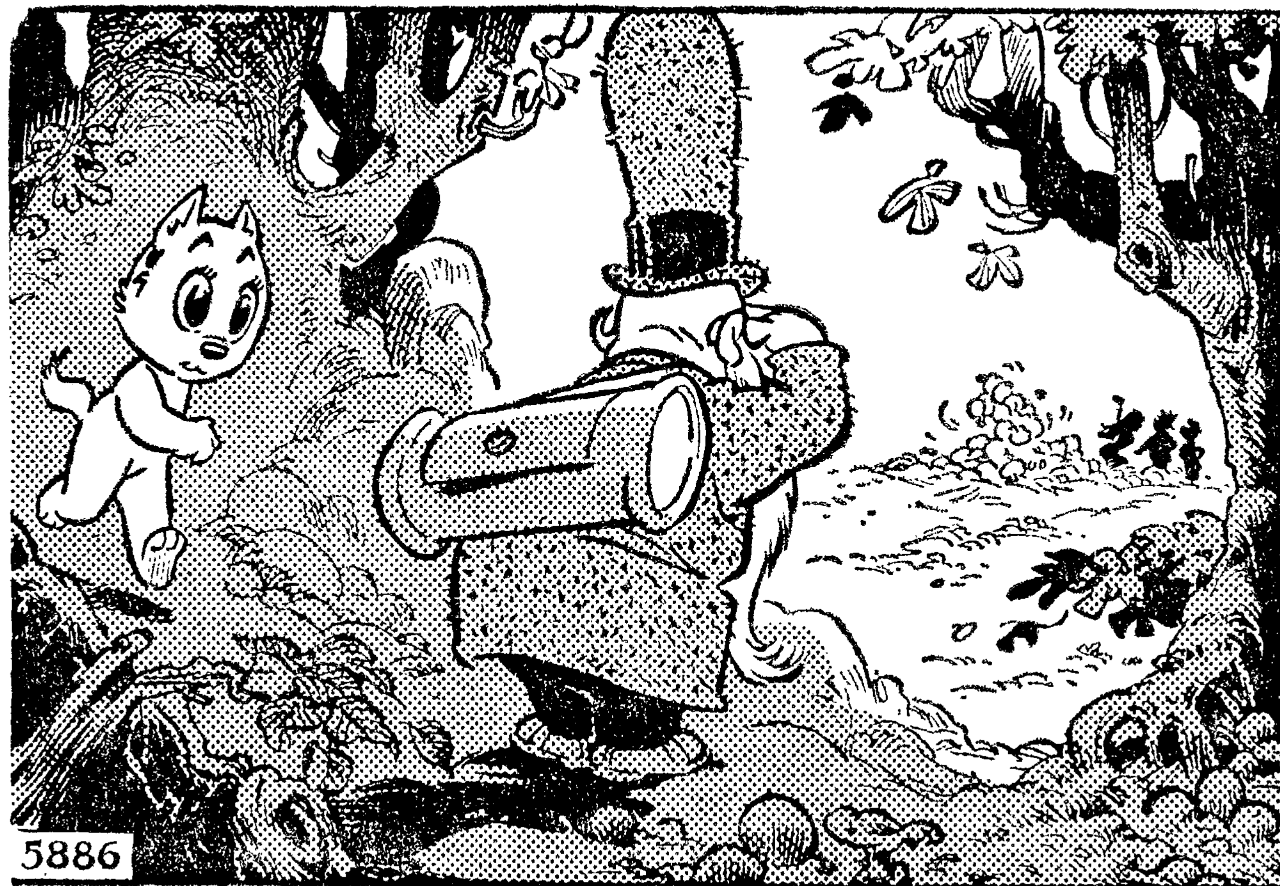
Op dat moment hadden de mormels hem bereikt en begonnen hem opgewonden te beklimmen. Door de schok van dit gebeuren schoot de hoed hem weliswaar met een ploppend geluid van de schedel; doch dit bracht hem niet veel baat.

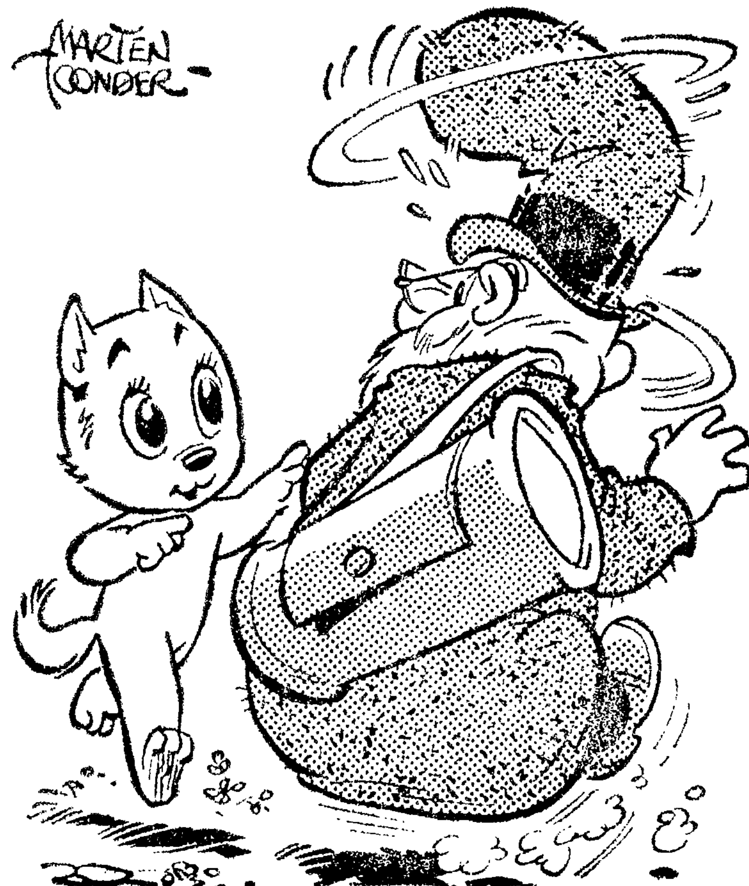
„Hoei! Hoei!" riep de trullenhoedster. „Vort, weg!" Maar het mocht niet baten; de aanhankelijke dieren hadden de ongelukkige heer al spoedig geheel bedekt, zodat er nog slechts een paar zwaaiende armen en een gesmoord geroep waarneembaar waren.

Het meisje pakte haar herdersstaf en ging de krioelende massa daarmee krachtig te lijf, doch Tom Poes wachtte het resultaat niet af.

„Vreemd", dacht hij. „Wat willen die mormels van heer Ollie? En wat zijn het eigenlijk voor beesten? Waar komen ze ineens vandaan? Zouden ze iets met de verdwenen burgers van Rommeldam te maken hebben?"

Dat waren een massa vragen, maar toen hij er een poosje over had nagedacht, begon hij een akelig vermoeden te krijgen....

Tom Poes verliet de heide en liep naar het bospad, dat er toegang toe gaf. Daar stond professor Prlwytzkofsky met de hand boven de ogen naar de vlakte te kijken, waar een hevig bewogen massa trullen waarneembaar was.

„Ganz zonderbaar!”, prevelde de geleerde. „De landschapsaanblik heeft zich plotseling geanderd. En wat zijn dat voor eigendommelijke schepsels die daar der Boml verscheuren?”

„Dag, professor!”, zei Tom Poes. „Ik wilde u wat vragen. Over dat droeselkruid, u weet wel!”

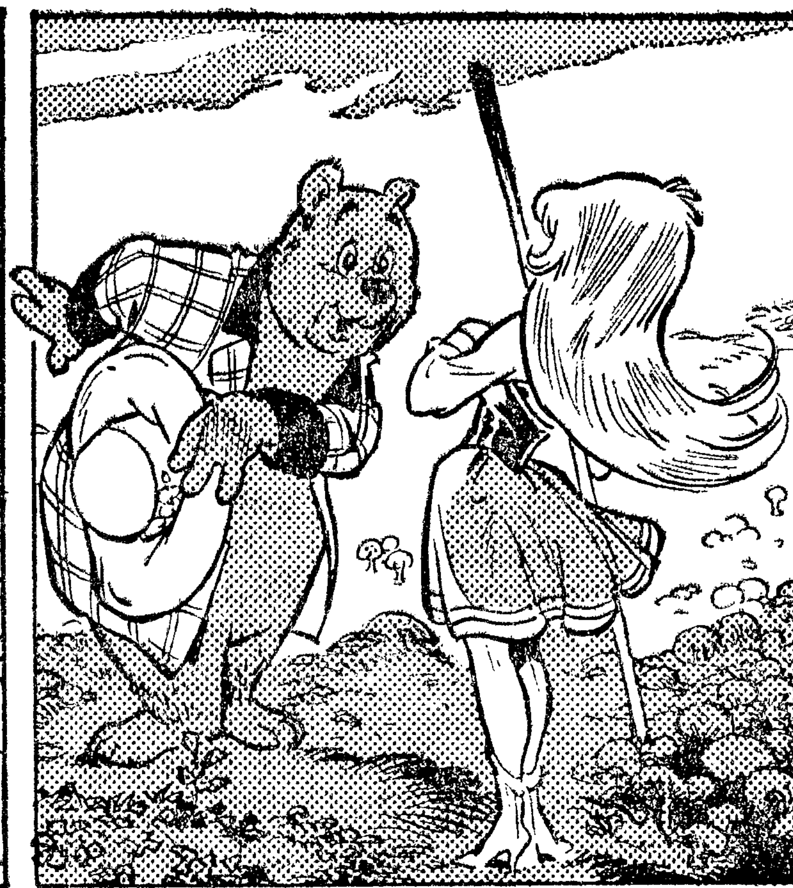
„Praw!”, riep de geleerde opschrikkend. „Wat interesseert mij der Droeselkruid nog? Gans niets meer! Ik zie daar iets buitenordentelijks dat ik nauw wetenschappelijk studeren moet. En vanwaar komen al deze ongehore mormeldieren? Ik sta voor ener groter vraagstuk in mijner loopbaan!”

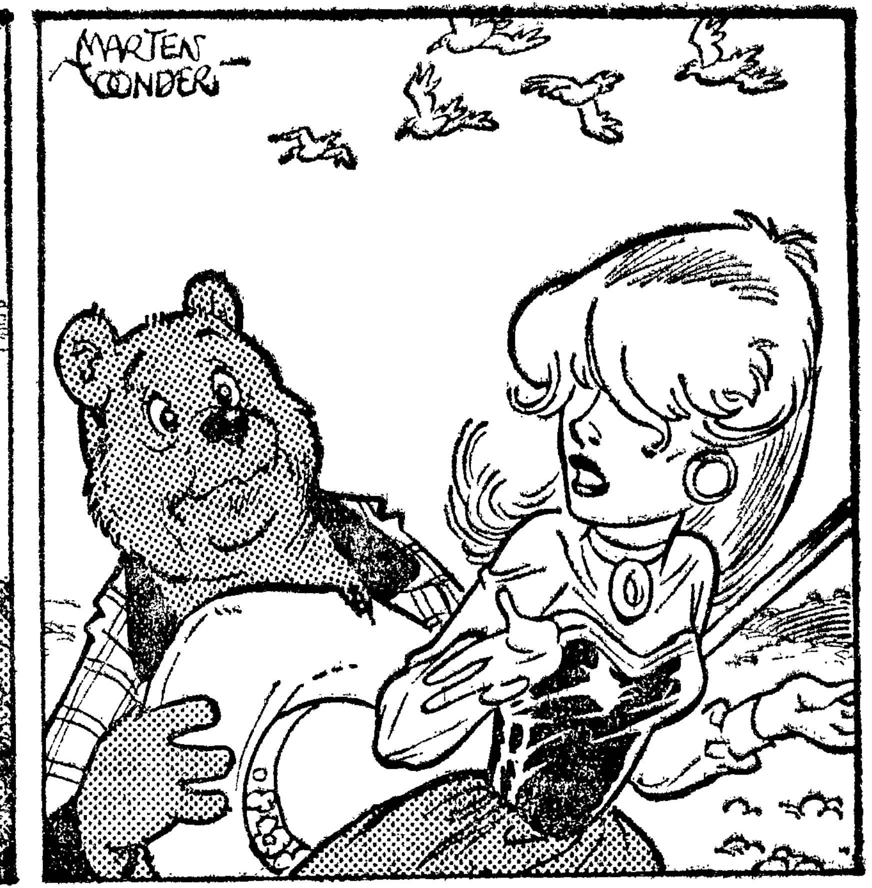
„Dat kan ik me voorstellen!”, zei Tom Poes. „Ik ook! Maar kunt u mij niet even zeggen, hoe Droeselkruid er precies uitziet en waar ik het vinden kan?”

„Ach der domme Droeselkruid!”, hernam de professor zuchtend. Hij opende zijn botaniseertrommel en pakte er een klein plantje uit.

„Dezer!”, zo sprak hij, „kan men vinden op vlakke streken waar hij op zand- en geestgronden te groeien pleegt. Maar in schaduwrijke gegenden wordt hij gans groot. Als bijspel in der woud. Ja, ja, onder de bomen wordt hij zomwijlen buitenordentelijk groot! Maar stoor mij nu niet langer, ik moet achten wat de Boml daar maakt!”

Met veel moeite slaagde de herderin er in om de kudde van heer Bommels tors te verdrijven.

De beklagenswaardige bleef enkele ogenblikken versuft liggen; doch toen hij zag aan wie hij zijn redding te danken had herstelde hij zich met een onverwachte snelheid.

,,Bah!'', riep hij uit. ,,Wat blijft er op zo'n manier van een Bommel over? Ik ben blij, dat mijn goede vader dit niet hoeft mee te maken! Ollie, jongen, zei hij altijd, een heer moet zorgen dat hij een heer blijft, vooral als er dames bij zijn!''

Met deze woorden sprong hij overeind en begon driftig de overblijfselen van de jurk te verwijderen. Dat nam niet veel tijd en op het moment dat het meisje de laatste trullen verdreven had kon hij haar waardig tegemoet treden.

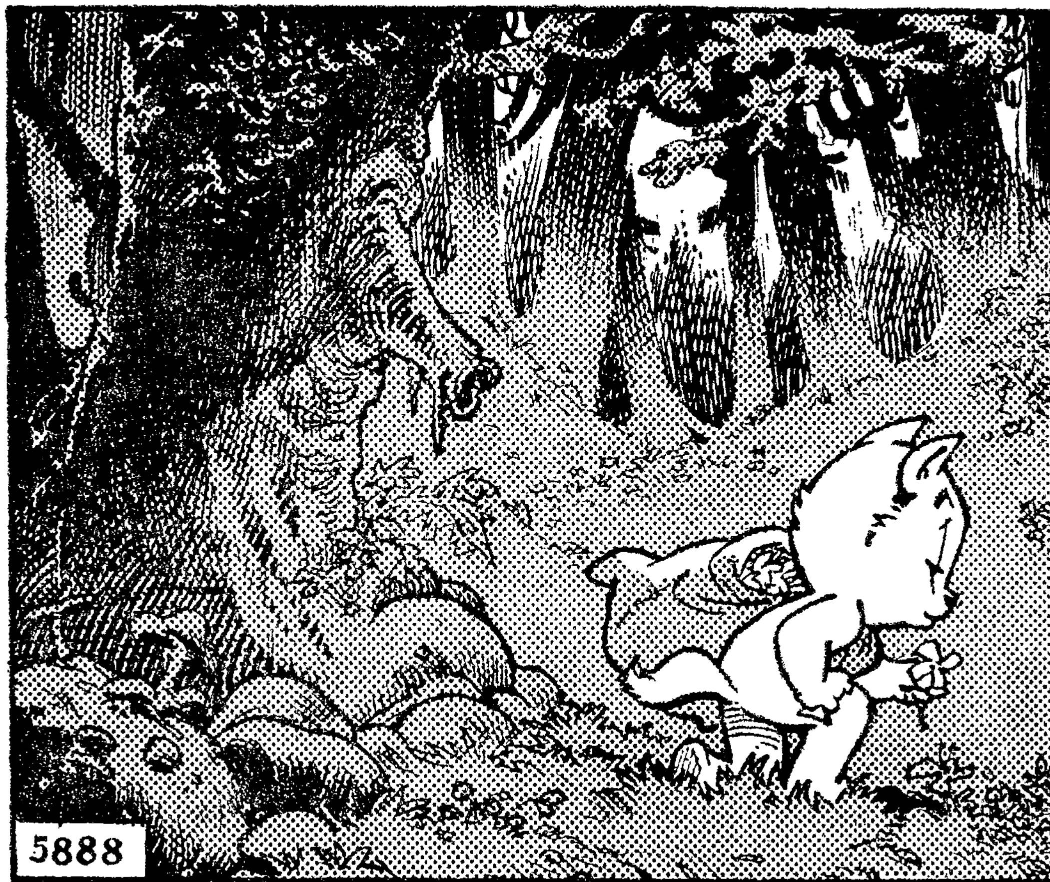
,,Heb dank, mejuffrouw!'', zo sprak hij, terwijl hij met een lichte buiging de resten van zijn strohoed afnam. ,,U was juist op tijd. Ik had niet veel langer weerstand kunnen bieden aan deze verscheurende beesten. Ondanks mijn reuzenkrachten . . .''

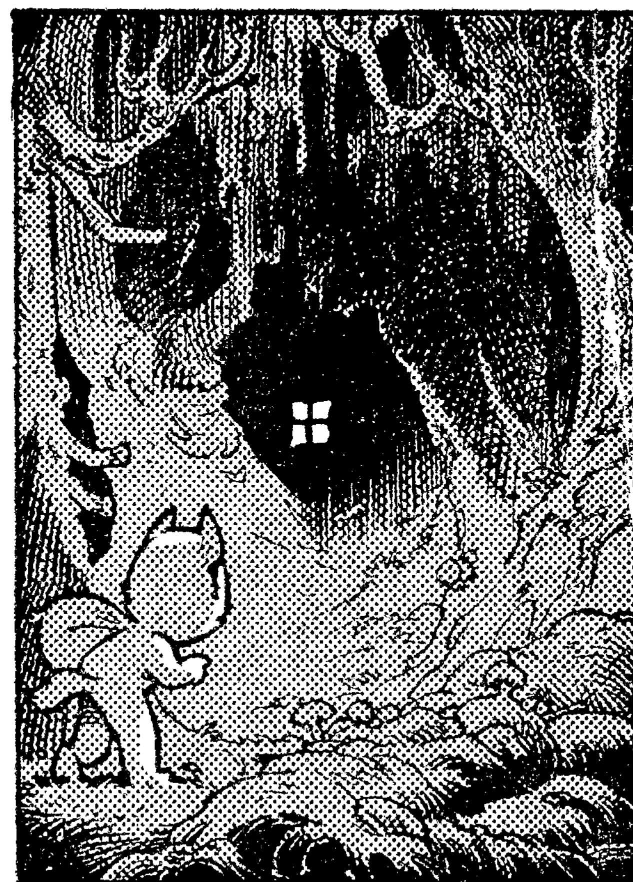
,,Ze zijn niet verscheurend!'', zei de herderin. ,,Het zijn maar trulletjes en die doen niemand kwaad. Ze grazen maar een beetje . . .''

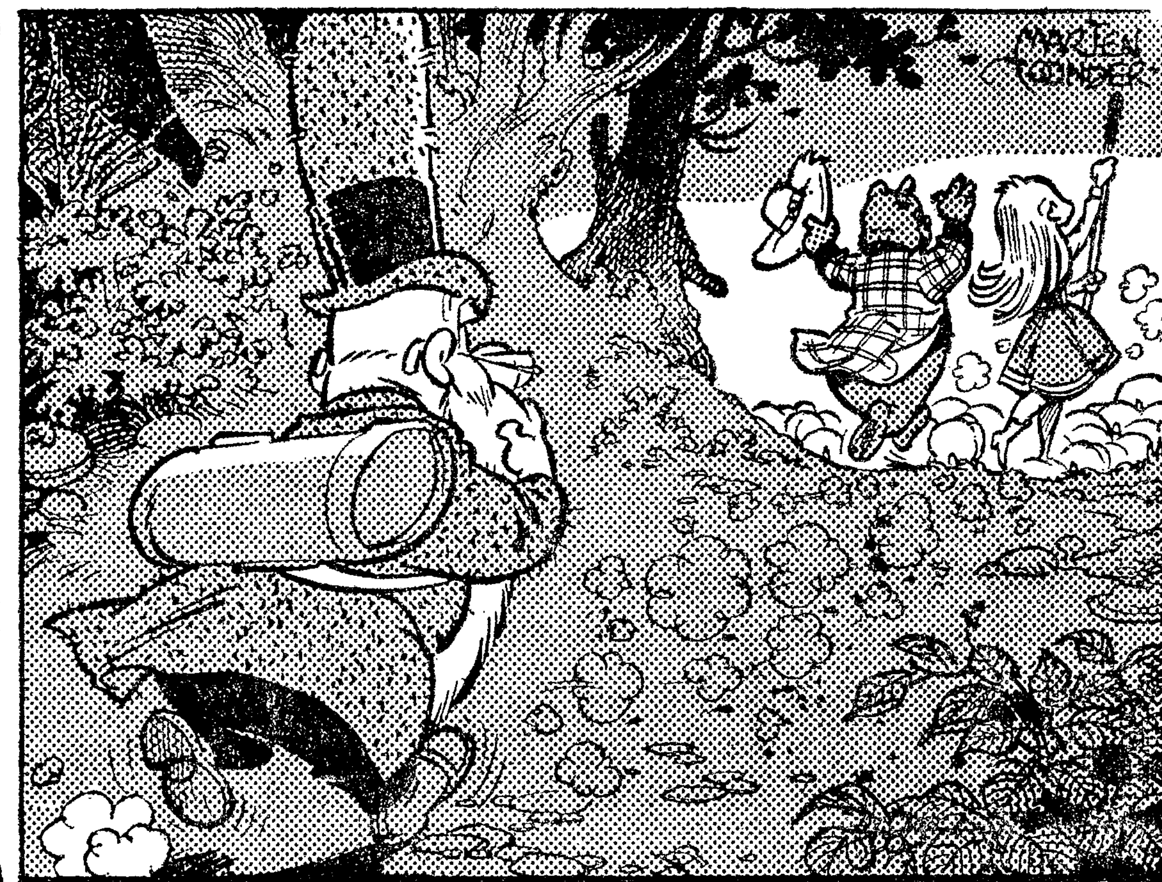
,,O?'' hernam heer Ollie enigszins uit het veld geslagen ,,Hm, zo. Nu, ik bedoel, ik hoop dat het opblazen van het poortje geen ongemak voor u betekent?''

,,Dat poortje was onze enige bescherming!'', zei het meisje droevig. ,,Nu het weg is, kunnen we hier niet blijven. En wat moeten we beginnen totdat de veewagen komt? We hebben nu geen onderdak meer!''

,,Hm'', mompelde heer Bommel. ,,Die poort gaf anders niet veel onderdak, als u begrijpt wat ik bedoel. Maar geen nood, de kudde kan zolang in slot Bommelstein. Joost is er toch niet. En het was echt niet mijn bedoeling om u te ontrieven!''

Tom Poes was begonnen met het verzamelen van droeselkruid. Waarvoor hij dat nodig had zal het vervolg van deze geschiedenis ons waarschijnlijk nog wel leren. Maar een feit is, dat het werk hem helemaal niet meeviel. In die streken bleek het plantje inderdaad schaars te zijn, precies zoals professor Prlwytzkofsky al geklaagd had, en tegen het vallen van de avond had hij er nog maar bitter weinig bij elkaar.

,,Op deze manier zal ik er nooit genoeg kunnen vinden voor mijn doel", dacht hij. ,,En honger heb ik ook! Trouwens in het donker heeft dit gezoek geen zin. Ik moet proberen ergens onderdak te vinden."

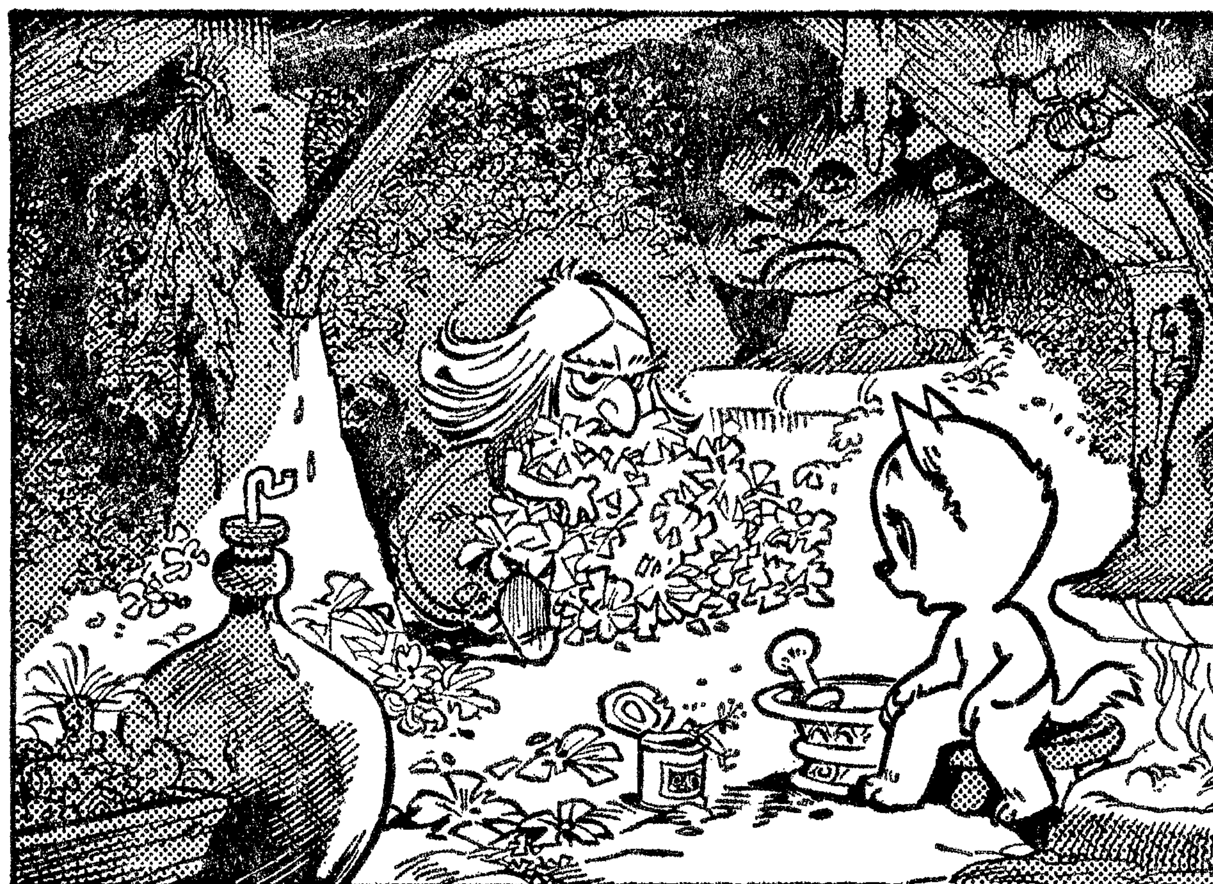
Hij slingerde de zak op zijn rug en terwijl hij zoekend om zich heen keek begon hij te lopen. Zodoende geraakte hij steeds dieper in het woud en al spoedig was het helemaal donker om hem heen. Hij begon al moedeloos te worden, toen hij plotseling een lichtje tussen de stammen zag.

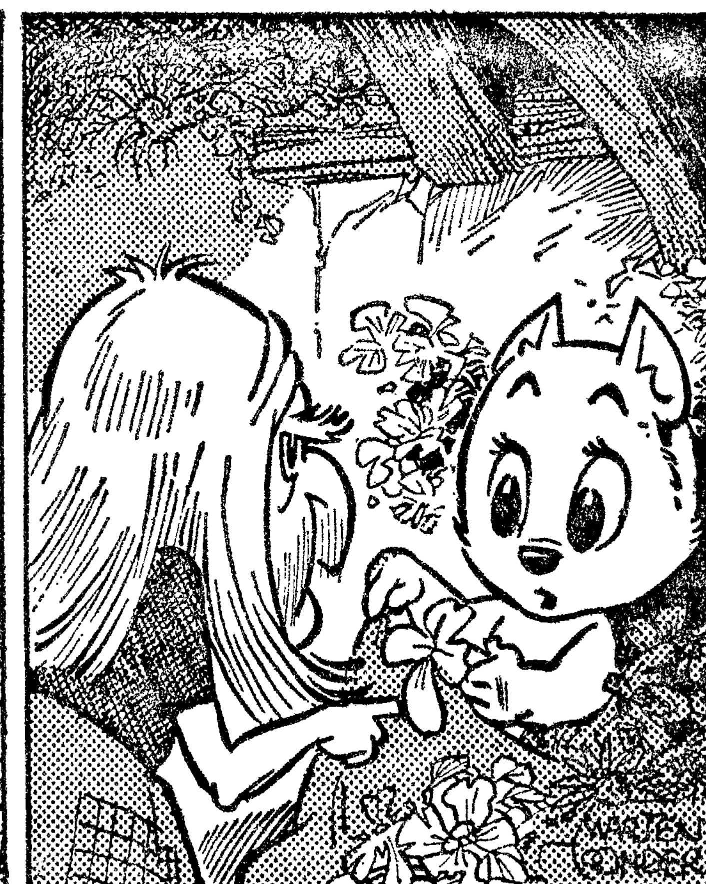
,,Een huis!", dacht Tom Poes opgelucht. ,,Vannacht heb ik tenminste een dak boven mijn hoofd!"

En hij zette er de pas in. Dat deed professor Prlwytzkofsky een heel eind daarvandaan ook. Op een veilige afstand had hij gezien hoe heer Bommel en de herderin de trullen bij elkaar hadden gedreven. En nu stelde hij met enige bevreemding vast, dat het tweetal de kudde in de richting van Bommelstein joeg.

,,Ongehoord!", sprak de geleerde tot zichzelf. ,,Er grijpt hier allerhand onwetenschappelijks plaats. En wat is dat voor ene eigendommelijke diersoort? Ik ben op der punt, om ene wereldschokkende ontdekking te maken, dat voorzie ik!"

In het diepst van het bos ontdekte Tom Poes een bouwvallig huisje, en daar klopte hij aan om onderdak voor de nacht te vragen. Maar de oude dame, die hem opendeed maakte geen erg gastvrije indruk.

„Welja", riep ze met schelle stem. „Dat slentert maar langs de wegen en als de duisternis en de honger komen is het huilen!"

„Ik huil helemaal niet!", zei Tom Poes verontwaardigd. „Ik wil alleen maar..."

„Wat jij wilt, kan mij niet schelen!" riep het oude mens. „Onderdak kan je krijgen. Maar niks voor niks! Zie je al die planten, die hier in de kamer liggen? Pluk de bladeren van de stengels en doe ze in een zak. Als je je best doet, krijg je soep. Lekkere soep. Kom binnen!"

Tom Poes volgde haar en nu zag hij tot zijn verbazing dat het armelijke interieur geheel gevuld was met plantjes, die hem bekend voorkwamen.

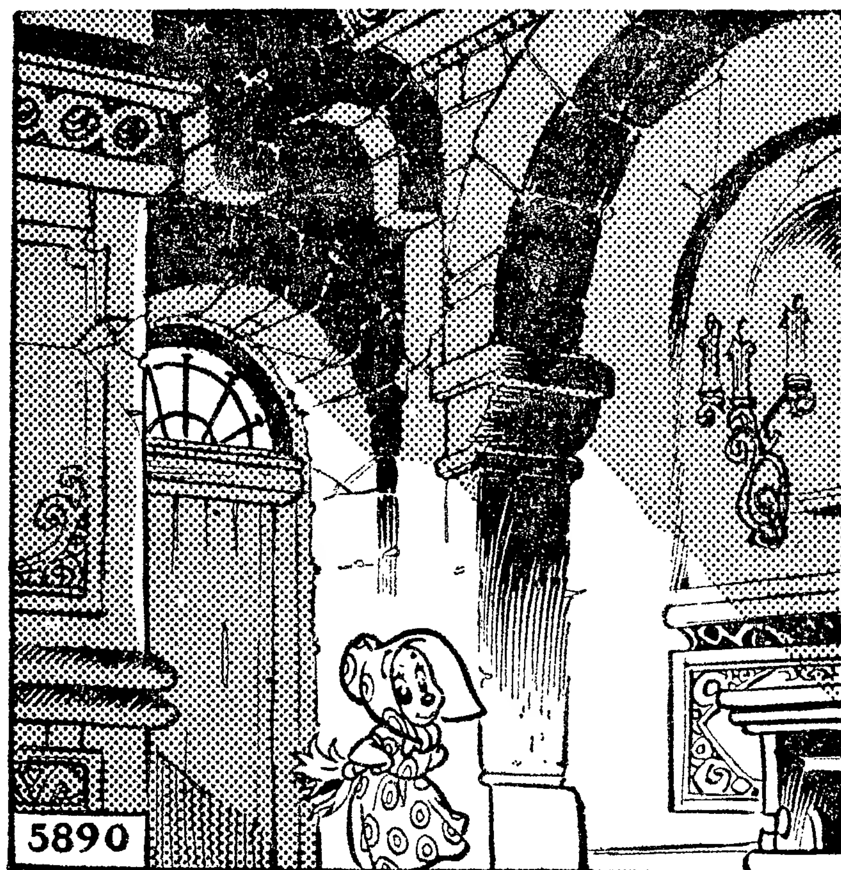
„Tjonge, een mooie oogst!", zei hij. „U bent vast een kruidenzoekster. Wat zijn dit wel voor groeisels? Wat doet u er mee?"

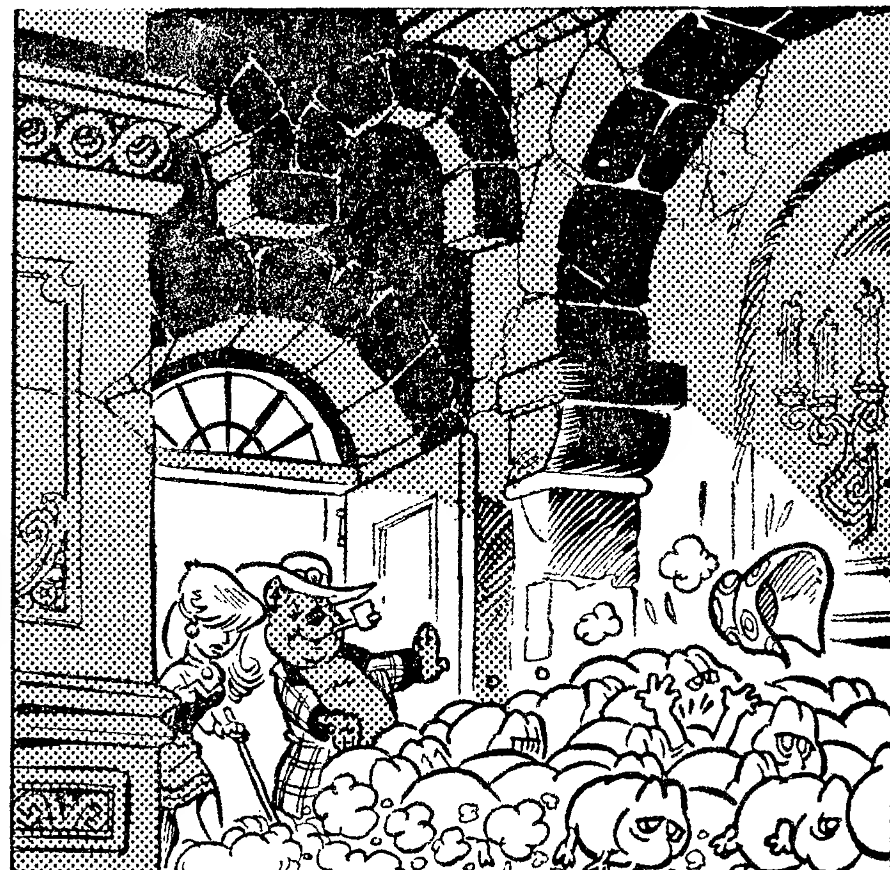
„Dit is droeselkruid!", legde het oudje uit. Ze greep een arm vol planten en wierp die in de richting van Tom Poes.

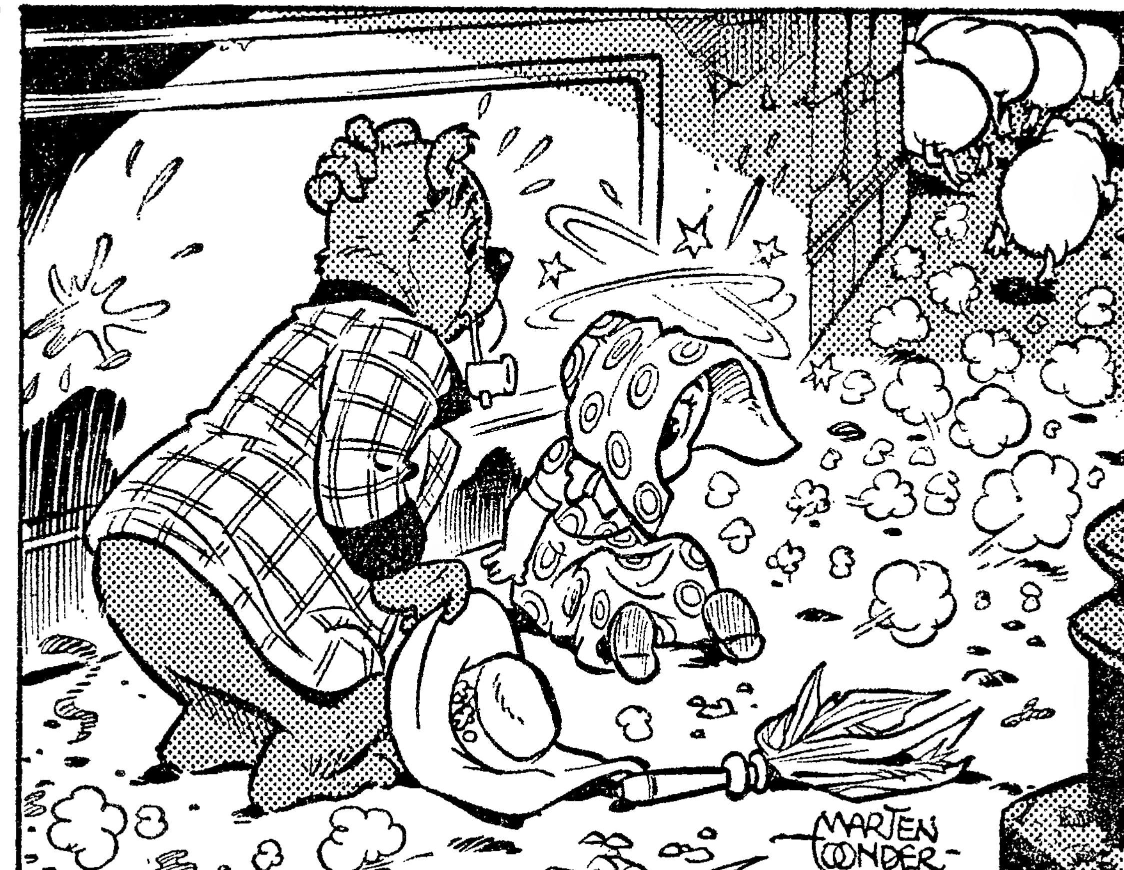
„Netjes plukken!", hernam ze. „Bladeren en geen stengels, zo hoort het. Koken, aftrekken en indikken. Dat geeft een zalfje waarmee je kan herstellen wat geweest is!"

„Dat is mooi!", zei Tom Poes. „En wat gebeurt er, wanneer je die bladeren eet?"

„Dan verander je in een alfriet!", kraste het mens. „Schiet op. Begin!"

Juffrouw Doddel had een welbestede dag achter de rug. Ze was reeds in de morgen naar Bommelstein gegaan, en toen ze de bewoner niet thuis trof, had ze de vaten gewassen, de keuken aan kant gebracht, de was gedaan en de gang geschrobd. Het was reeds laat, toen ze klaar was, maar het resultaat gaf haar wel voldoening.

„Alles proper en netjes!", mompelde ze terwijl ze glimlachend in de hall om zich heen keek. „Dat zal een verrassing voor Ollie zijn als hij thuiskomt. Ach, ja zo'n man alleen is niks gedaan, al is hij ook zo knap en sterk als Ollie, Ik denk wel eens..."

Wat zij dacht, zullen wij echter nooit te weten komen, want op dat moment kondigde een luid geblaat en geschuifel de thuiskomst van heer Bommel aan. Er werd een sleutel in het slot gestoken en de montere stem van de kasteelheer sprak: „Welkom, treed binnen!"

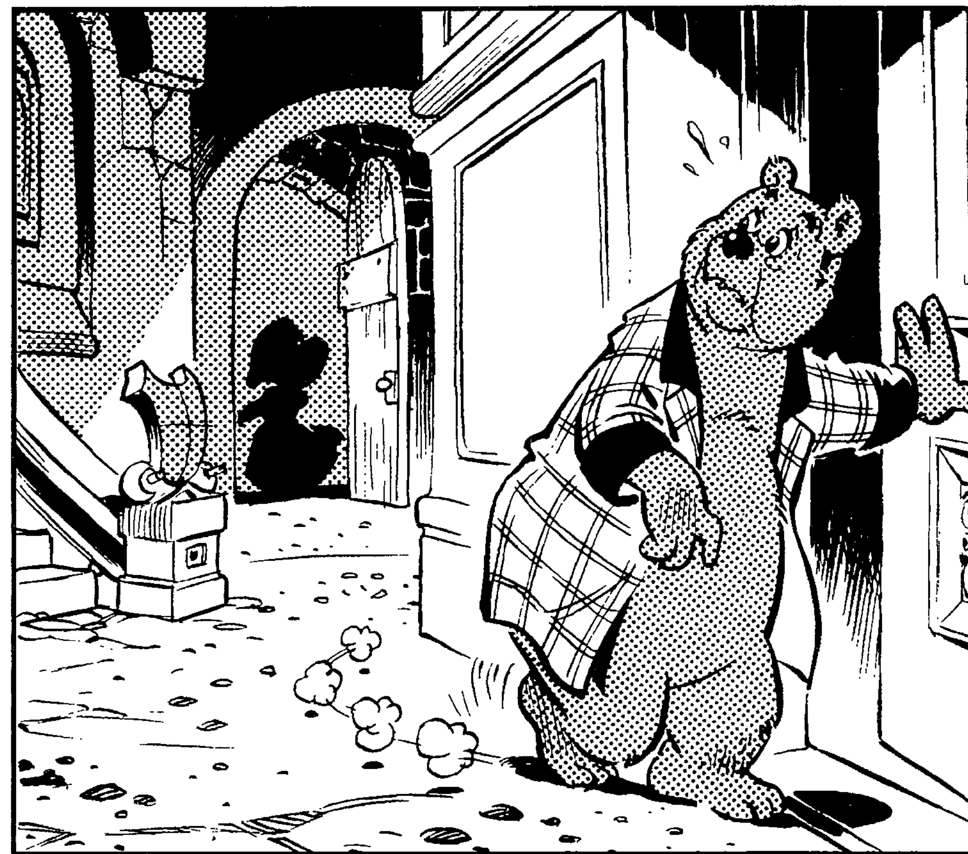
De buurvrouw draaide zich verrast om, maar het was reeds te laat; achter haar spoelde een golf van trullen naar binnen, die haar blatend en knorrend onder de voet liep.

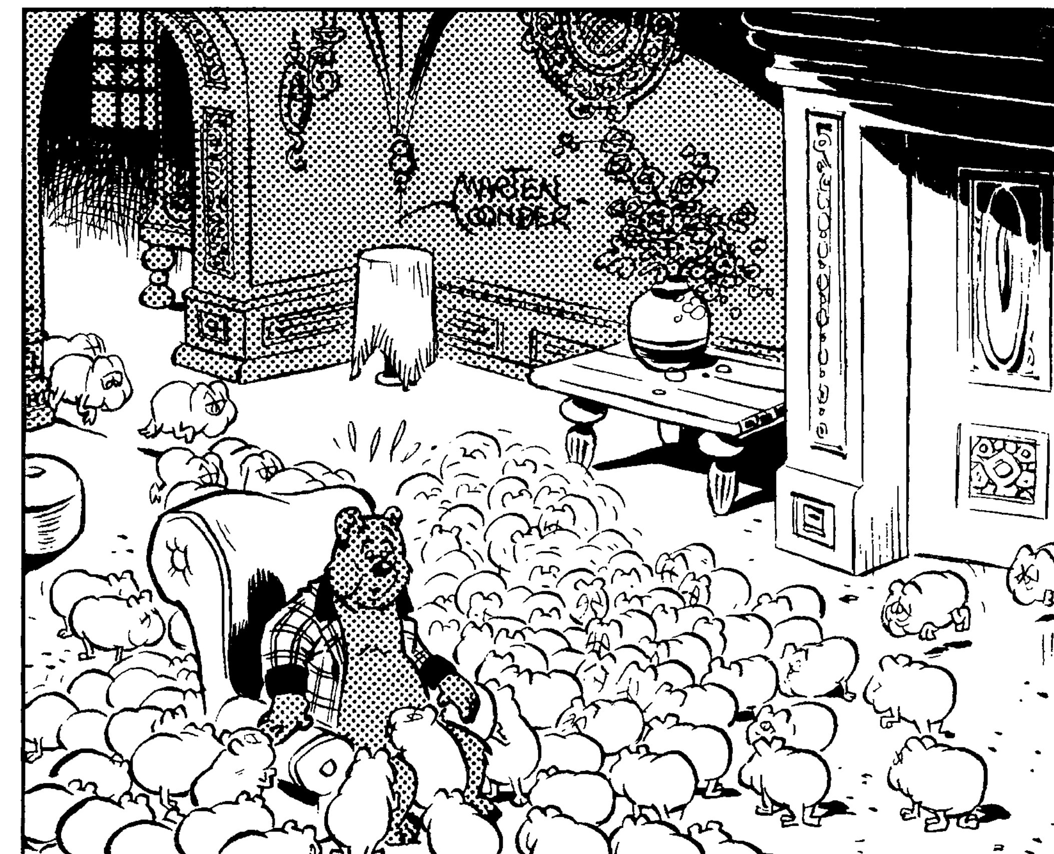
Heer Bommel en de herderin volgden de beestjes, en terwijl het meisje ze naar de keuken loodste sloot de gastheer zorgzaam de voordeur. Toen hij zich omdraaide om eveneens naar binnen te gaan, bleef hij echter als door de donder getroffen staan.

„M-me-mevrouw D-doddel!", stamelde hij. „W-wat spijt me dat! Ik bedoel hebt u zich pijn gedaan? Ik wist niet dat u hier was, bedoel ik... Als ik dat geweten had, zou ik wel... Ach u begrijpt wel wat ik bedoel!"

„Nee", zei juffrouw Doddel met iets koels in haar stem. „Dat begrijp ik niet!"

Hij draaide verlegen met zijn voeten en kuchte eens.

„Dat treft nu erg ongelukkig!" hernam hij mat. „Maar ja, ik heb die poort op de heide een beetje opgeblazen; u weet, hoe die dingen gaan. Ik kon toen, als heer, die dieren niet in de kou laten staan en daarom heb ik ze maar onderdak in Bommelstein aangeboden. Wat u, mevrouw?"

„Het is belachelijk!" zei juffrouw Doddel. Ze was opgestaan en strikte met bevende vingers haar lint vast. „En die trullenhoedster? Wat doet die hier?"

„O, die!" zei heer Bommel met een gemaakt lachje. „Die hoort bij de kudde, als u begrijpt wat ik bedoel!"

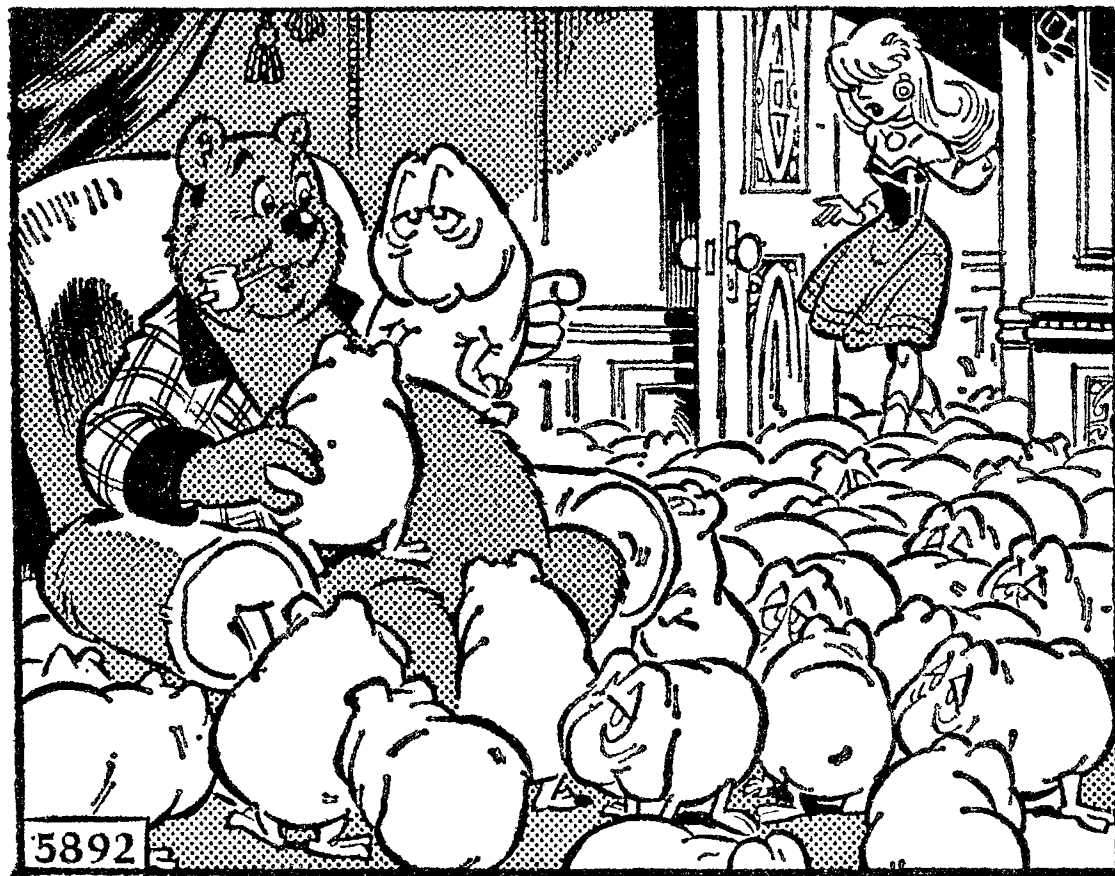
„Ik begrijp het!" zei het vrouwtje. „Hier is geen plaats voor mij! Blijf jij maar bij de trullenhoedster, Ollie!"

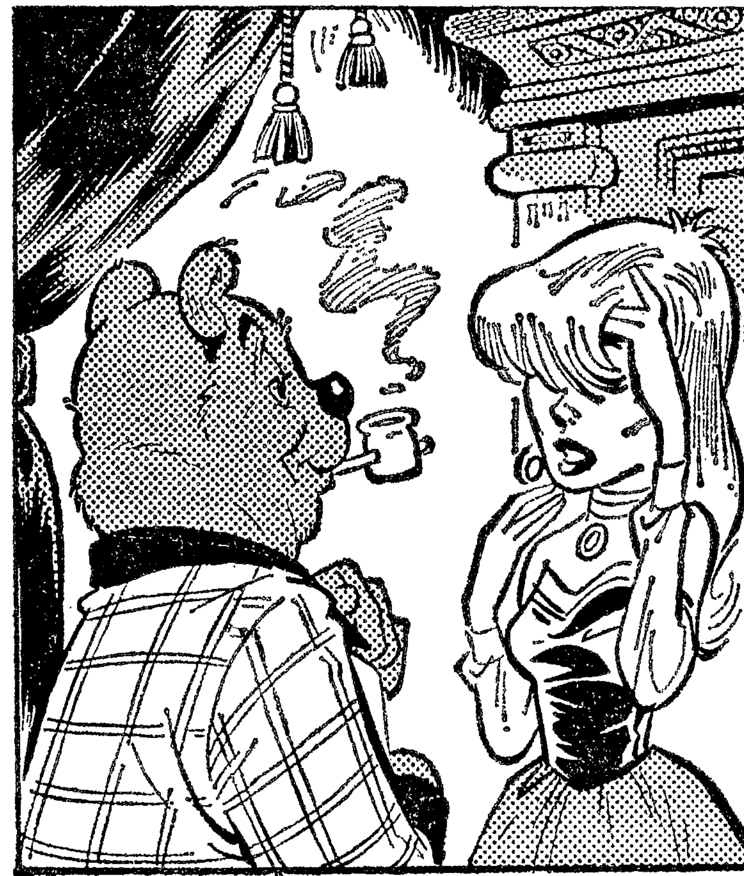
Ze begaf zich fier naar de buitendeur en verdween in de avond. Heer Ollie sloeg haar vertrek verbijsterd gade. Toen schudde hij het hoofd en slofte naar zijn kamer om rust te zoeken.

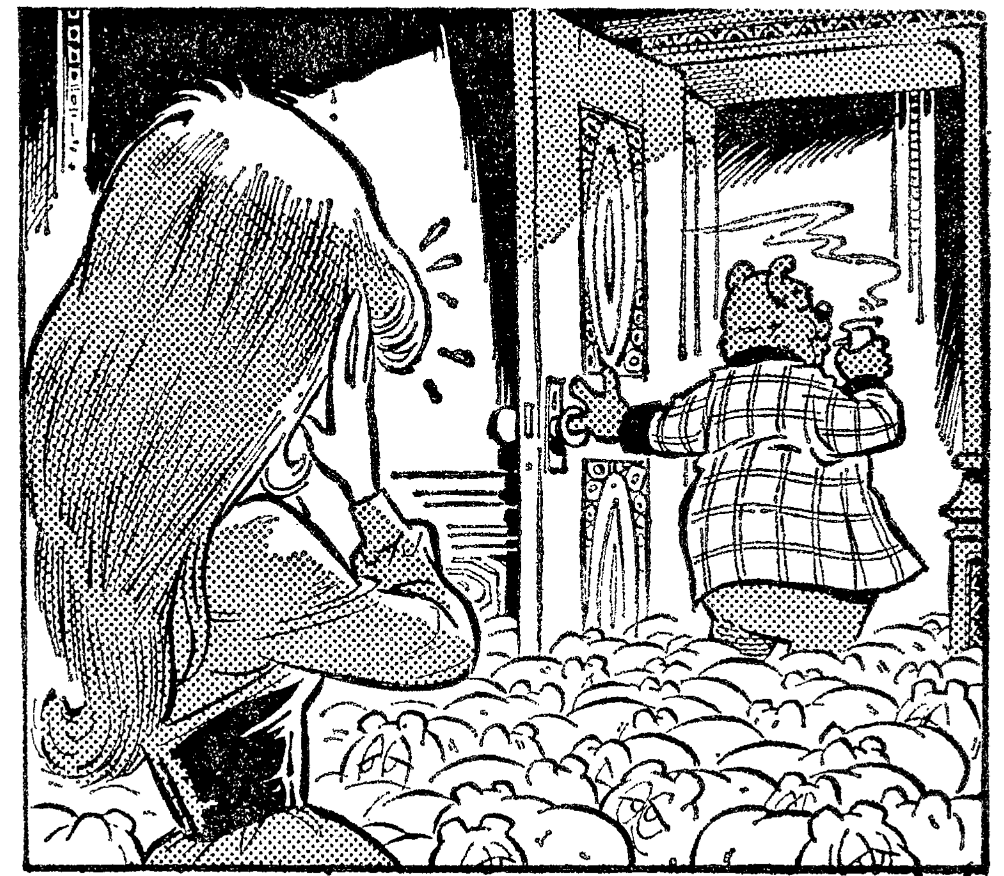
„Jammer!" prevelde hij. „Het is werkelijk zonde, dat Doddeltje zo bekrompen is. Zo'n herderinnetje alleen kan zonder dak toch niet voor die stomme dieren zorgen? Nee, mijn plicht als heer gaat voor, dat voel ik!"

Met deze woorden zette hij zich in zijn leunstoel bij de haard. Maar helaas, rust kreeg hij niet. Nauwelijks had hij plaats genomen, of de trullen renden door de open deur op hem toe en begonnen hem opnieuw te beklimmen.

„Wat lastig is dat nu toch!" klaagde de gastheer. „Ze moeten in de keuken blijven, want hier bevuilen ze mijn interieur! Waar is die hoedster nu? Moet ik dan alles alleen doen?"

De trullen drongen knorrend en piepend om heer Bommels leunstoel heen. Ze gingen tegen hem opstaan, klommen op zijn knieën en knorden en blaatten op zo'n indringende wijze, dat het de gastheer benauwd te moede werd.

„Hebt u last van ze?", vroeg de herderin, die zich met moeite een weg naar binnen baande. „Dan moet u het zeggen, hoor!"

„Och", zei heer Ollie beklemd, „de stomme dieren houden van mij, dat is duidelijk. Dat heb ik altijd al gehad. Maar deze zijn wel erg aanhalig. Het is net alsof ze iets van me willen. Zouden ze honger hebben?"

„Dat is het niet!", verklaarde het meisje. „Ze willen iets anders. Morgen komt de veewagen en dan worden ze geslacht. Daar hebben ze misschien geen zin in. Maar wat moet ik er aan doen? Zo is nu eenmaal het leven!"

„Zo is het leven!", gaf heer Bommel toe. Hij schudde bekommerd het hoofd en stond op, zodat de mormels van hem af vielen.

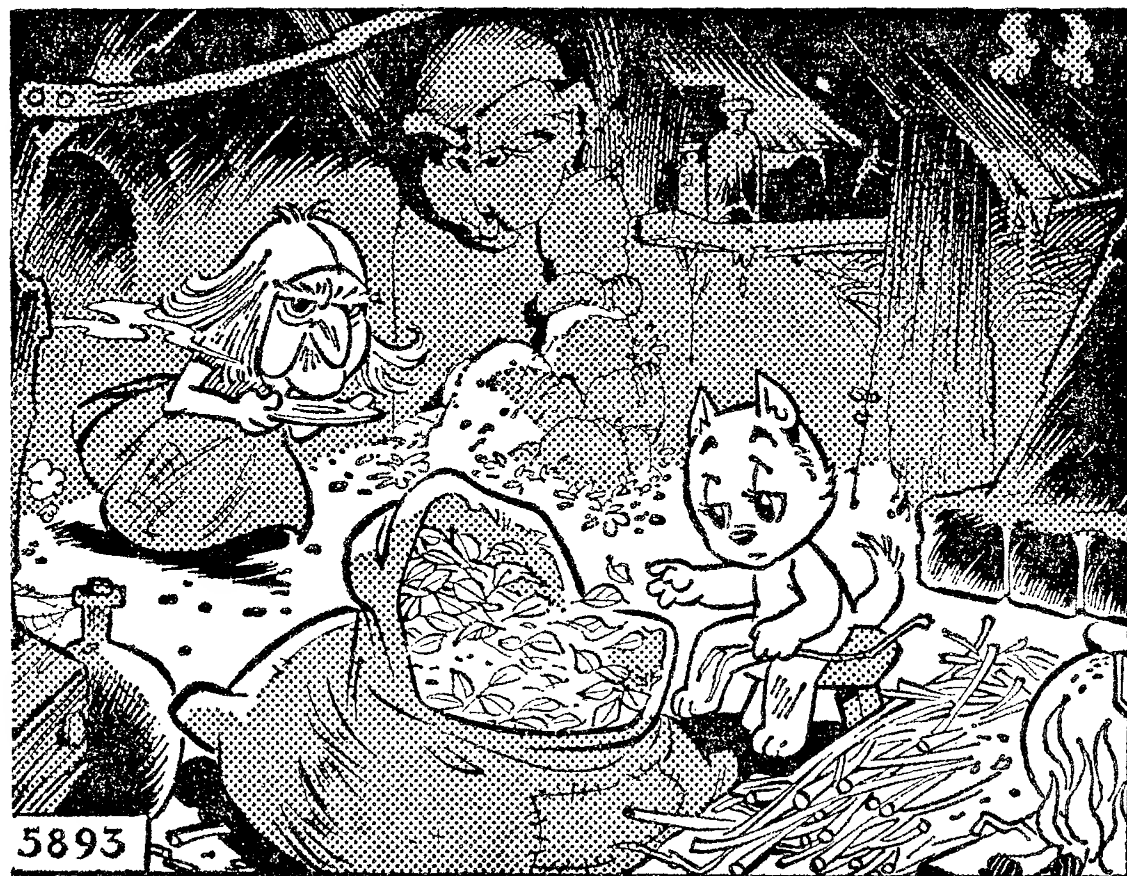
„U hebt een hard beroep", hernam hij. „Daarom spijt het me van dat poortje. Maar u kunt dit huis beschouwen als het uwe, mejuffrouw. Ik zal me zolang wel in een hotel behelpen. En wanneer u morgen vrij bent, zal ik u mijn bibliotheek tonen. We kunnen dan eens praten over de mooie dingen van het leven. Want die zijn er ook hoor!"

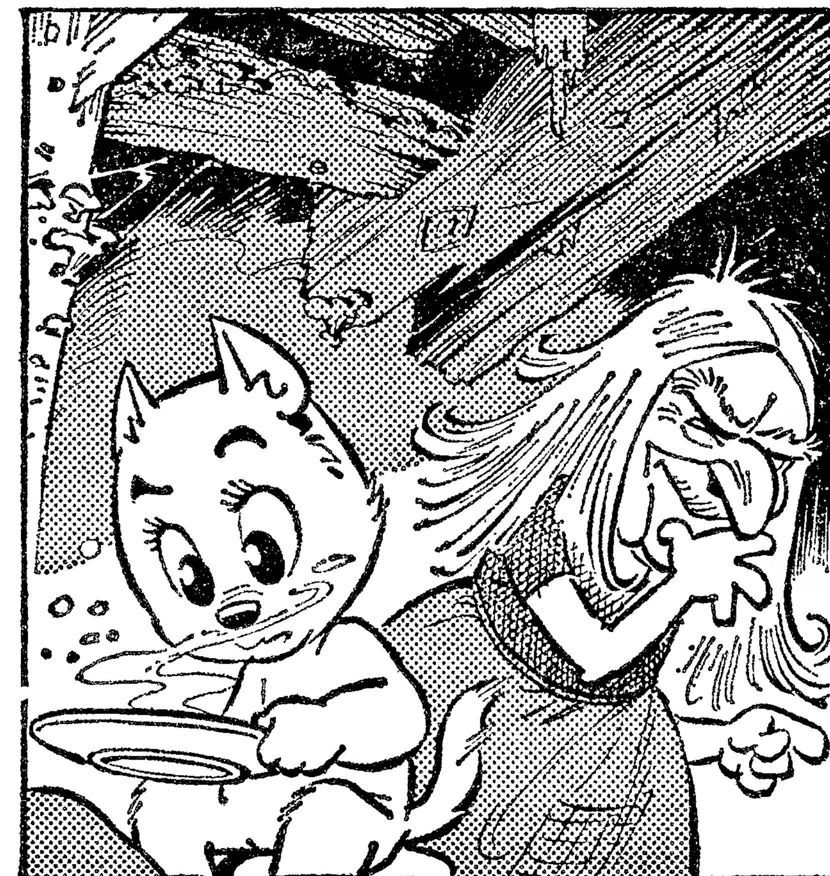
„Gaat u weg?", riep het meisje verrast uit. Ze maakte een gebaar alsof ze de haren uit haar ogen wilde strijken, maar ze aarzelde.

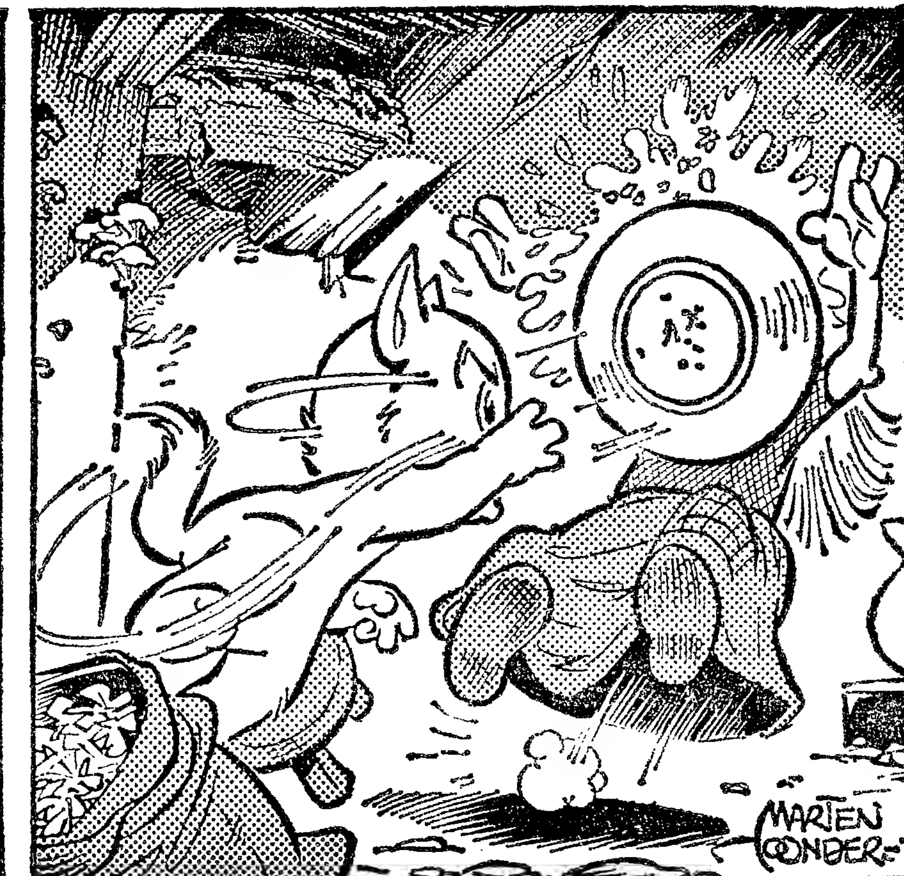
„Ja", zei heer Ollie, „dat is gepaster. Tot morgen, juffrouw Ivy."

Na deze woorden verliet hij wadend door de trullen het vertrek en de herderin keek hem onthutst na.

„Ik had hem aan moeten kijken!", prevelde ze. „Maar ik kan niet. Hij heeft zoiets... ja, wat eigenlijk?"

Intussen zat Tom Poes in de oude hut, in het midden van bos, en plukte bladeren. Het was een heel werk, want de hele kamer lag vol met takken. Hij was dan ook aardig moe toen hij het laatste groen in de zak gooide.

,,Ben je eindelijk klaar?", vroeg zijn gastvrouw uit een aangrenzend vertrekje. ,,Nou, het wordt tijd. Hier heb je wat te eten!" Ze naderde met een bord soep, dat ze voorzichtig op zijn knieën zette.

,,Eet maar lekker", zei ze. ,,Als je dat op hebt kan je gaan slapen. Ach, wat zal je lekker slapen."

Ze lachte kakelend en Tom Poes voelde een koude rilling over zijn rug lopen. Het mens stond hem tegen en ook de geur, die van het brouwsel opsteeg trok hem niet aan.

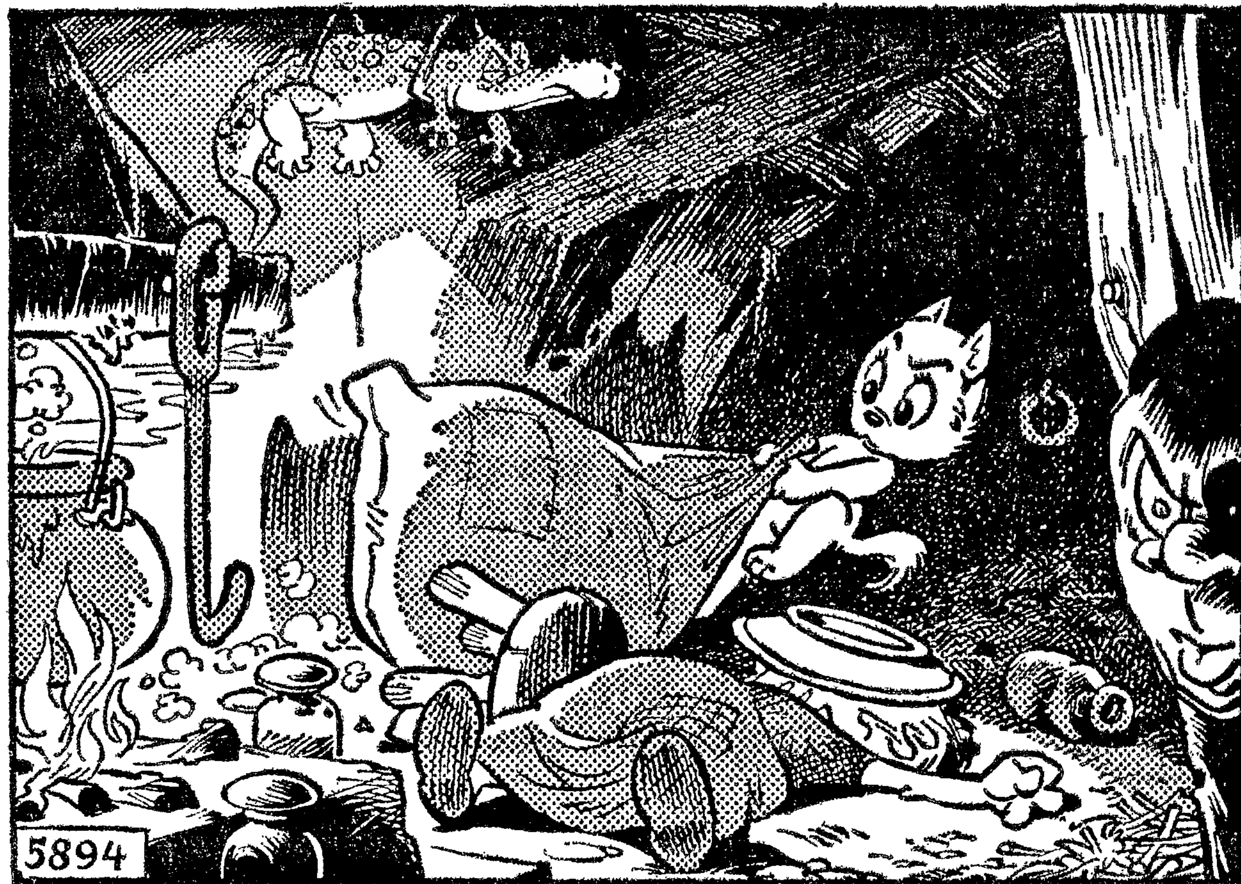
,,Wat is dit voor soep?", vroeg hij wantrouwig. ,,Zoiets heb ik nog nooit geroken!"

,,Je moet het niet ruiken, je moet het eten!", verklaarde het oudje. ,,En dan zal je eens zien hoeveel goed het je doet. Het is echte, ingedikte repelsoep, en die is heel goed voor jonge jongens die nieuwsgierig zijn!"

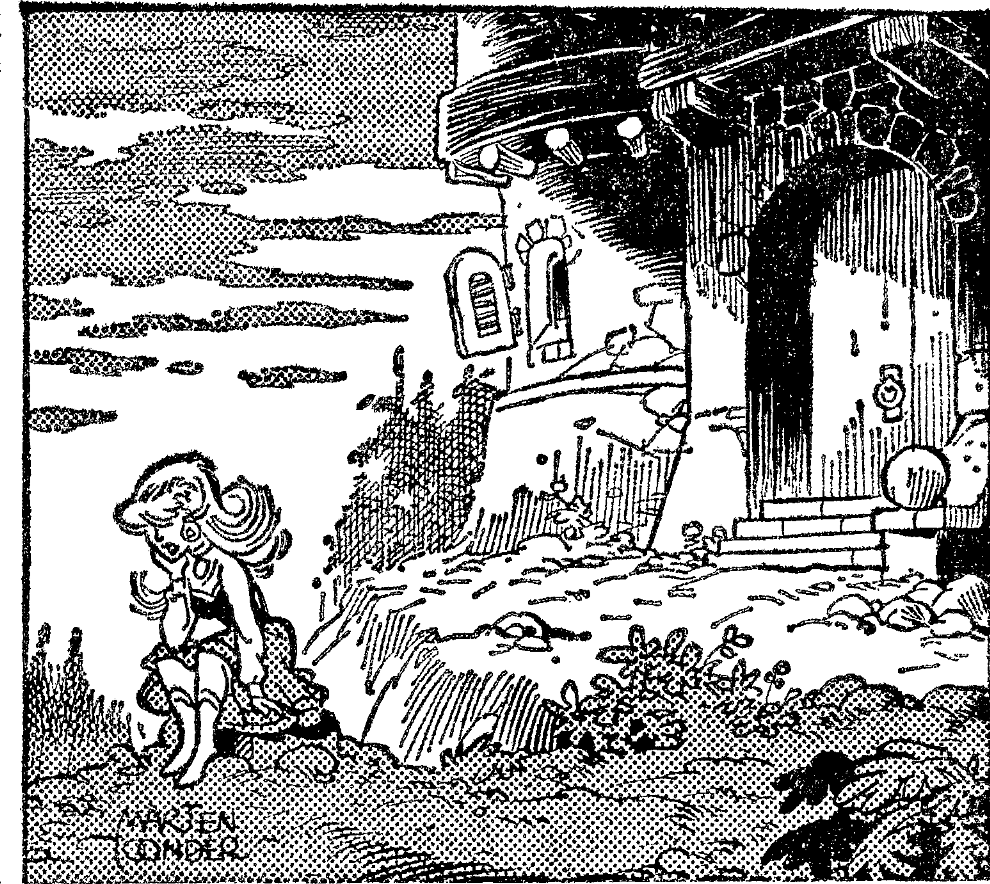
Ze begon opnieuw te lachen en dat bracht Tom Poes plotseling tot daden.

,,Ik lust jouw soep niet!", riep hij uit — en met deze woorden wierp hij het bord onverwacht achter zich, zodat het vocht over het gelaat van het wijfje droop.

Ze uitte een slobberende kreet en stortte achterover op de slecht onderhouden vloer....

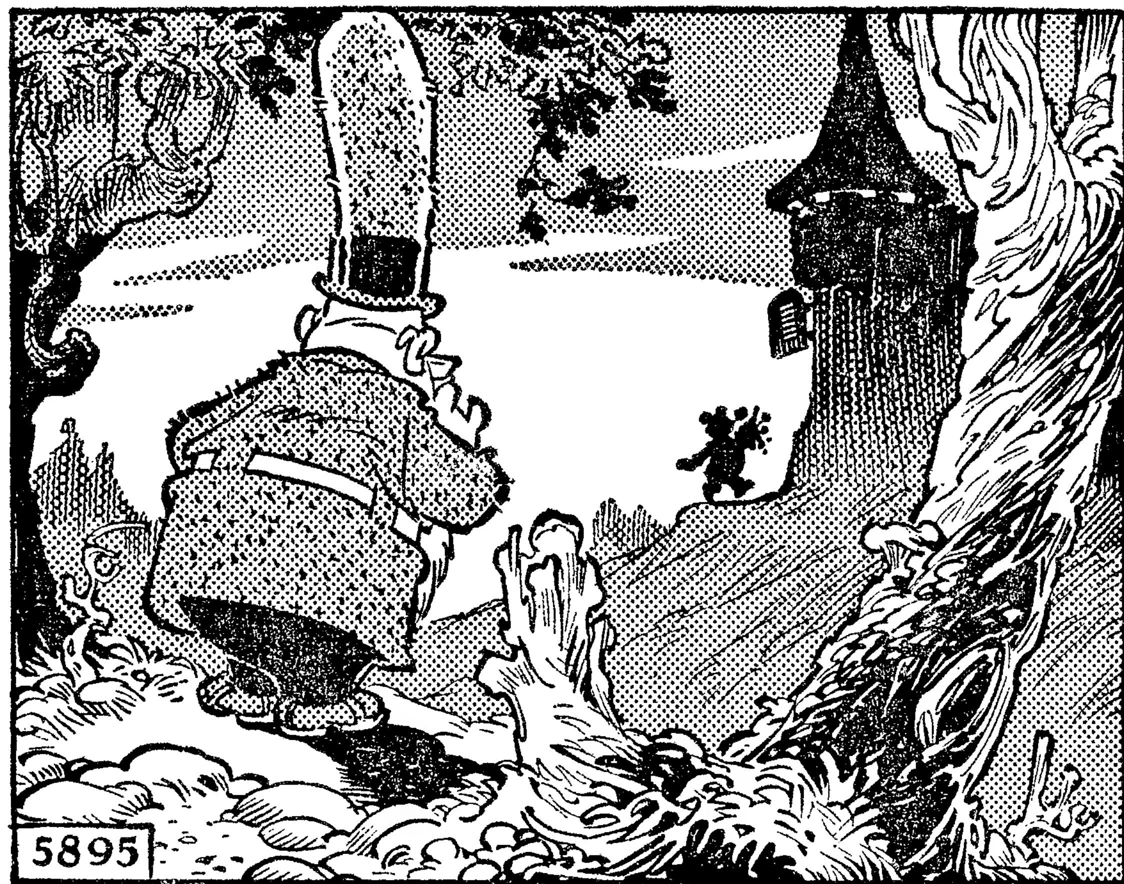
Het oude mens lag bewegingloos op de morsige vloer. De soep sijpelde traag over haar gelaat en gaf een onaangename geur af, die de ademhaling bemoeilijkte zodat Tom Poes besloot om niet langer te wachten. Hij greep de zak, die hij zo moeizaam met bladeren gevuld had en begon die voorzichtig in de richting van de deur te slepen. Het vrouwtje scheen in een diepe sluimer geraakt te zijn.

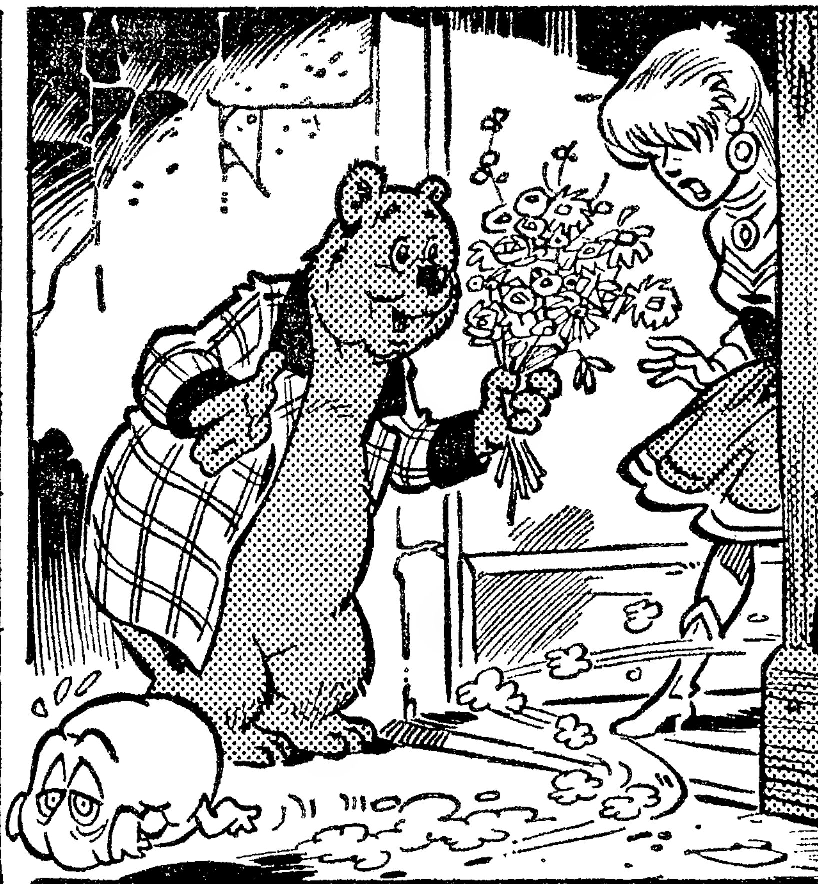
„Maar goed dat ik niet van dat spul gegeten heb!”, dacht Tom Poes, terwijl hij naar buiten stapte. „Het was een heks, net als ik al dacht. En van heksen moet je nooit iets aannemen. Maar nu heb ik in ieder geval voldoende droeselkruid voor mijn doel, en daar ging het om! Als ik nu maar op tijd ben voordat de veewagen komt . . .”

Met deze gedachte hees hij moeizaam de zak op zijn rug en aanvaardde de terugtocht door het bos.

Een eindje daarvandaan lag het slot Bommelstein in de eerste stralen van de morgenzon. De trullenhoedster zat voor de ingang op een steen en steunde het hoofd in de hand.

„Vandaag komt de veewagen”, mompelde ze zorgelijk. „Er is niet veel tijd meer. Eigenlijk moet ik zorgen, dat die Ollie nog . . . Ik moet hem nog goed aankijken. Maar dat is zo moeilijk; hij is helemaal niet zo! Maar wat zal magister Pas zeggen? Ik kan het toch niet zo laten?”

Ook Professor Prlwytzkofsky had een slapeloze nacht gehad. Zonder resultaat had hij zijn wetenschappelijke handboeken geraadpleegd en bij het krieken van de morgen kon men hem reeds weer voor slot Bommelstein aantreffen.

,,Dezer eigendommelijke diersoort laat mij niet in rust!" prevelde hij in de kille ochtendwind. ,,Ich ben gans verschutterd, en ik laat der botanica voor der biologie. Maar ik moet weten wat voor dieren ik voor heb!"

Op dat moment werd hij een figuur gewaar die zich naar het bouwwerk haastte. Het was heer Bommel, die met een bos bloemen in de hand naar zijn woning ging om de trullenhoedster een goede morgen te wensen.

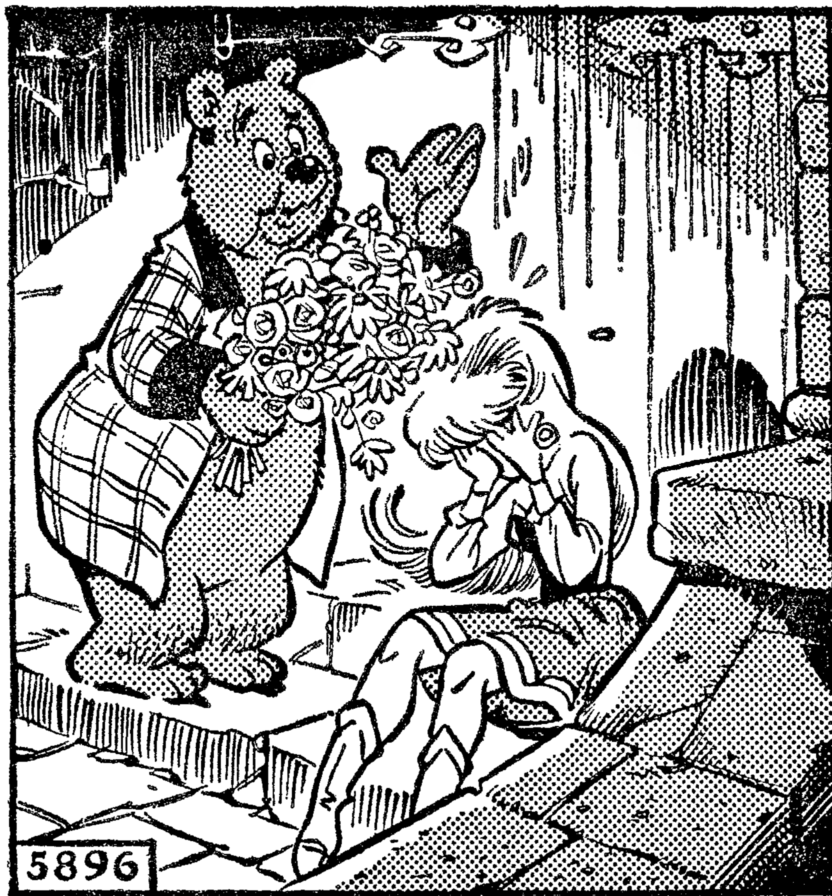
,,Neem mij niet kwalijk dat ik u al zo vroeg stoor!", sprak hij, toen het meisje opendeed. ,,Maar ik hoop dat u een verfrissende nachtrust hebt genoten juffrouw! En hier is een ruiker, die . . ."

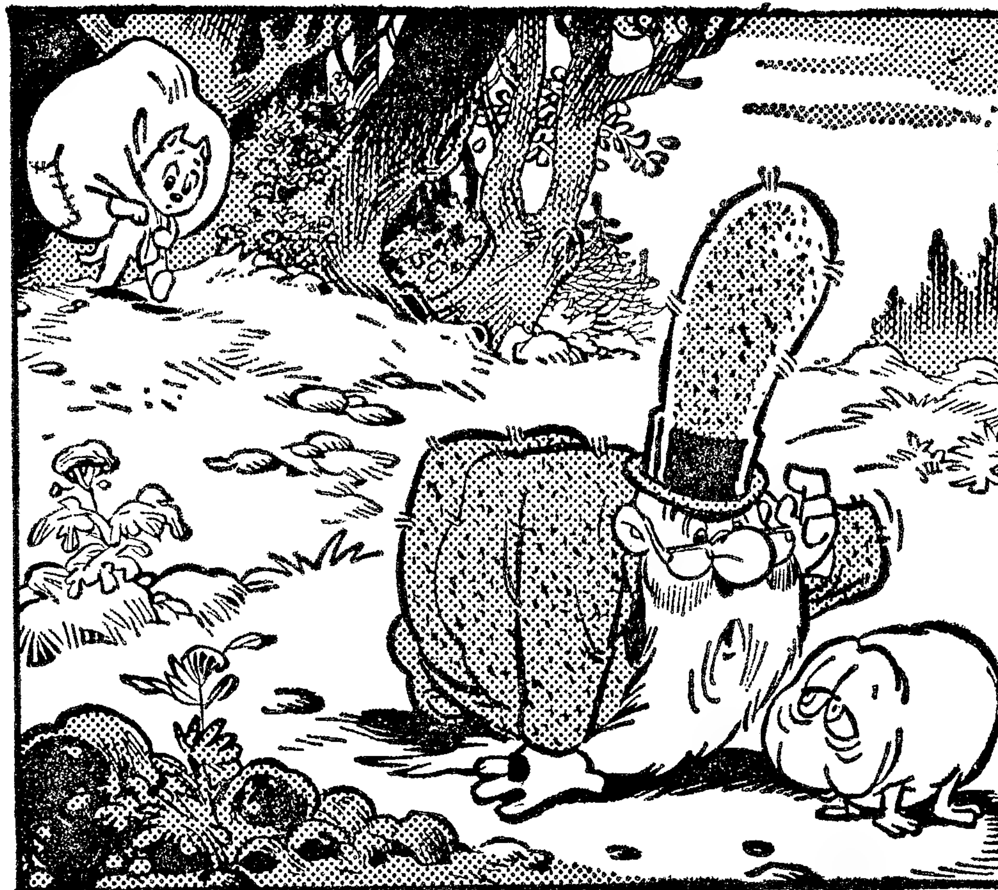
Op dat moment schoot er een trul langs zijn benen die met grote snelheid de heuvel afdraafde, en de herderin gaf een kreet.

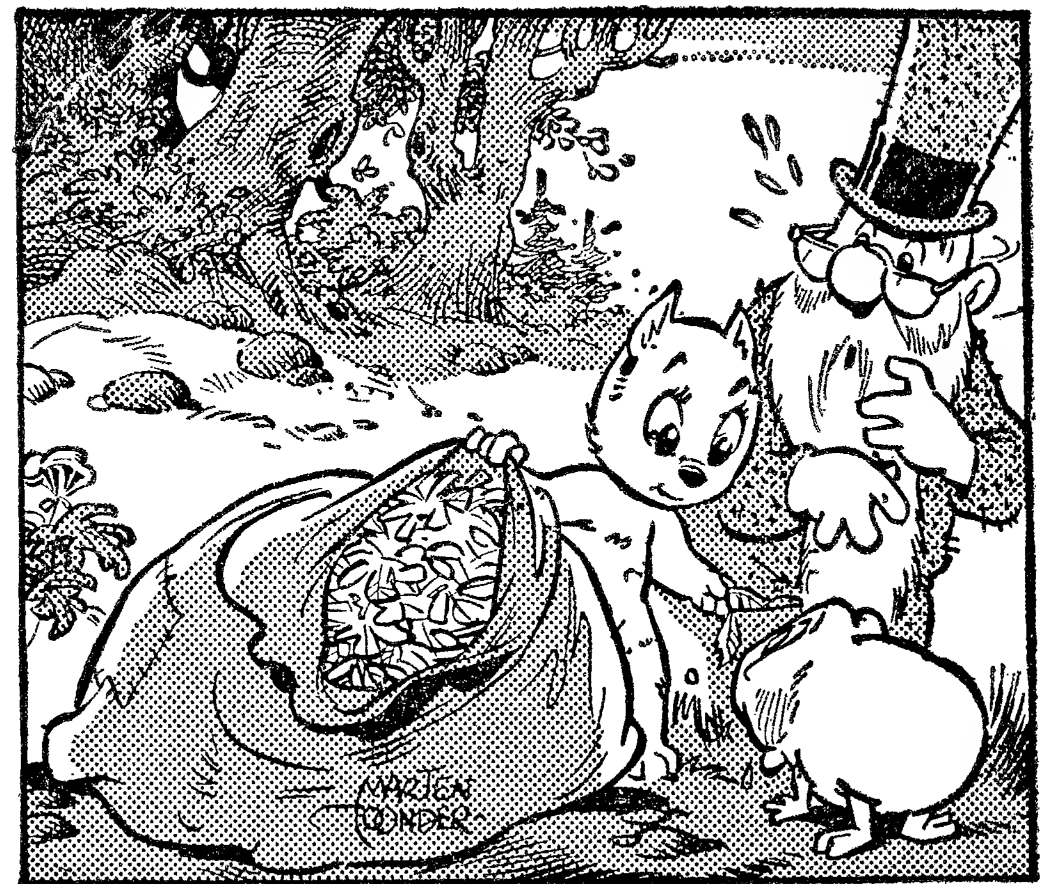
,,Houd hem tegen!", riep ze. ,,Hij ontsnapt!"

,,De stouterd!", hernam heer Ollie, ,,Heb geen angst, juffrouw Ivy. Het diertje komt vanzelf terug, want het weet wel waar zijn voedsel vandaan komt. Geloof me, ik heb als heer verstand van huisdieren. Kijk, hier is een boeket herfstbloemen, die u, naar ik hoop zult willen aannemen. Uw leven tussen die lelijke beestjes is zo kleurloos, dunkt me. Een weinig schoonheid zal het wellicht wat opfleuren!"

Het meisje luisterde echter niet naar zijn welgekozen woorden. Ze staarde in de richting van de trul, die op korte pootjes naar professor Prlwytzkofski draafde . . .

Het meisje ging op de stoep zitten en sloeg haar handen voor het gezicht.

,,Ook dat nog!", mompelde ze. ,,Nu is er nog een ontsnapt ook. En vandaag komt de veewagen. Nu missen er vier!"

,,Hoezo vier?", vroeg heer Bommel deelnemend. ,,Er is er maar één eventjes weggelopen. Die komt direct wel terug. Kijk, hier is een ruiker . . ."

,,Je begrijpt er niets van . . .", hernam de trullenhoedster schreiend. ,,Hij komt niet terug. En dan ben jij er nog — en die baardman daar in de verte — en dan die Tom Poes nog . . ."

Het is te begrijpen dat heer Ollie de diepere zin van haar woorden niet vatte. Hij staarde zonder begrip naar professor Prlwytzkofski die zich op zijn beurt verbluft over de weggelopen trul boog.

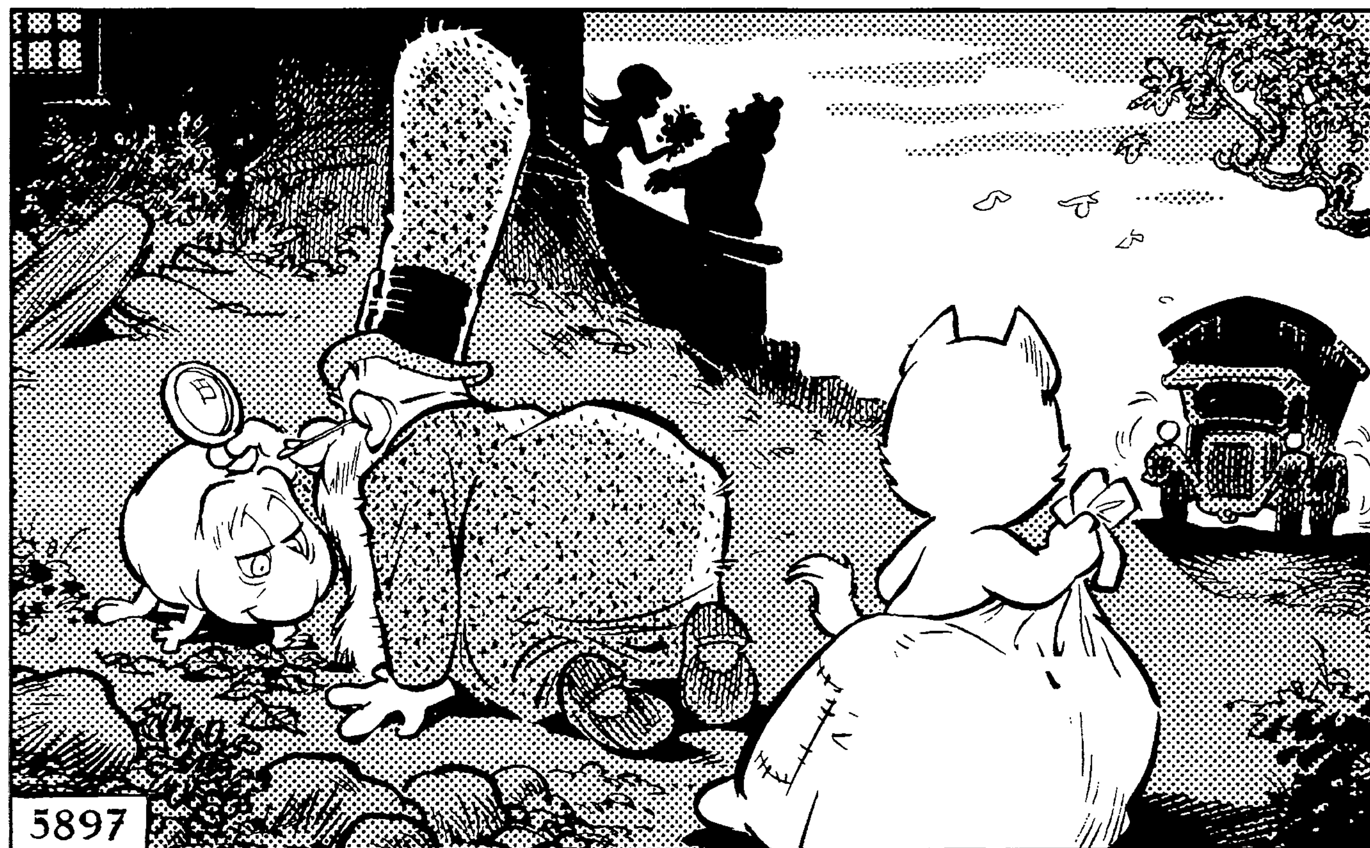
,,Een viervoeter!", prevelde de geleerde. ,,Maar welk een eigendommelijk soort! Der aanblik duidt ja op gans niets bekends. Wat hebben we dan toch hier? Een zwijnehond of wat?"

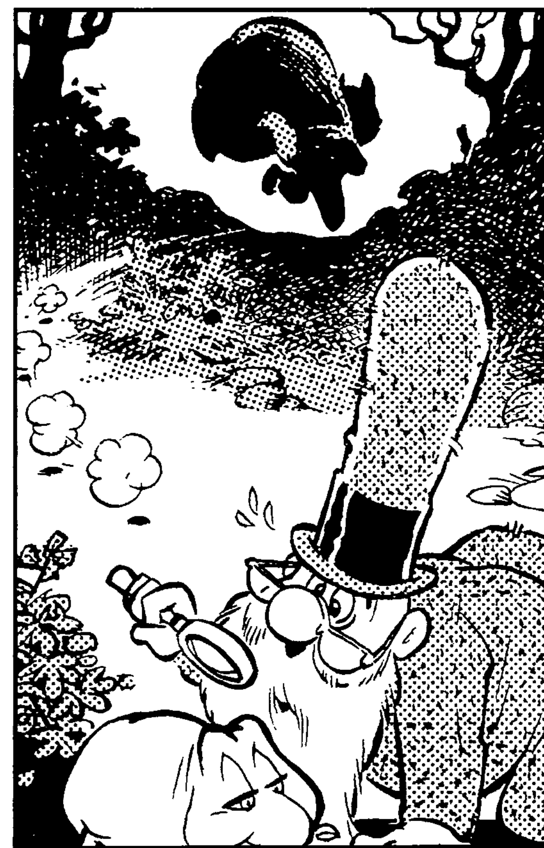
,,Laat maar!", zei Tom Poes, die hijgend naderde, met een grote zak op de rug. ,,Het dier moet eten. U zult eens zien wat hij daar van opknapt!"

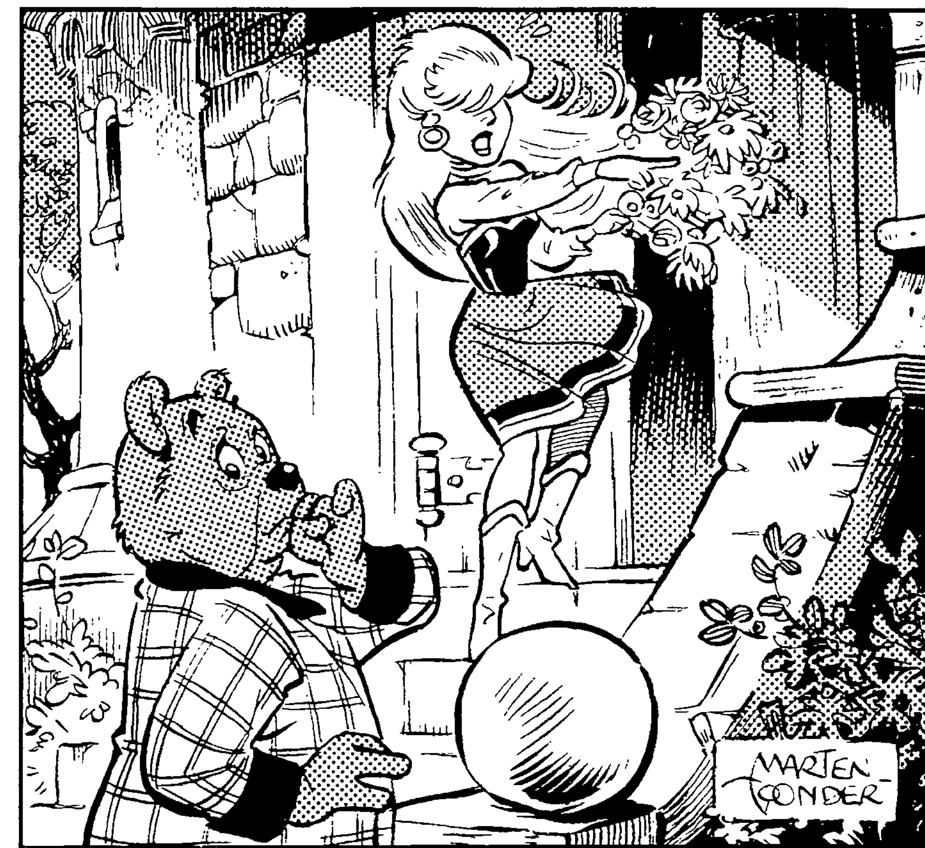
Zo sprekende nam hij een paar blaadjes uit de buidel en hield die het beestje voor.

,,Praw!", riep de professor uit. ,,Welk een buitenordentelijke hoeveelheid Droezelkruid hebt u daar! Die moet uit het woudesmidden afkomstig zijn! Wat moet u dan daarmee?"

,,Dat zult u wel zien", zei Tom Poes. ,,Het is trullenvoedsel!"

Dat bleek; de trul snuffelde even aan de bladeren en begon toen met toenemende gulzigheid te eten. Er verscheen enig licht in zijn uitgedoofde ogen en een bleke blos begon zijn vel te kleuren. De professor sloeg dit alles oplettend door een sterk vergrootglas gade.

„Praw!” zo prevelde hij, „de huidespigmentering duidt op een lichtschuwes wezen en wijst in der richting der keldertjesdieren. Het is klaar, dat het eten van der trulzwam ener Igov-reactie in der lever geoorzaakt heeft. Dezer droezelkruid daarentegen…”

„Daar komt de veewagen!” riep Tom Poes, die scherp had rondgekeken. „Ik moet opschieten! Als ik maar niet te laat ben!” „Dezer droezelkruid!” hernam de geleerde, „stelt openbaar ener andering in der cellesstruktuur daar. Ach, ik zou gaarne zijner spiegel eenmaal willen lyneren!”

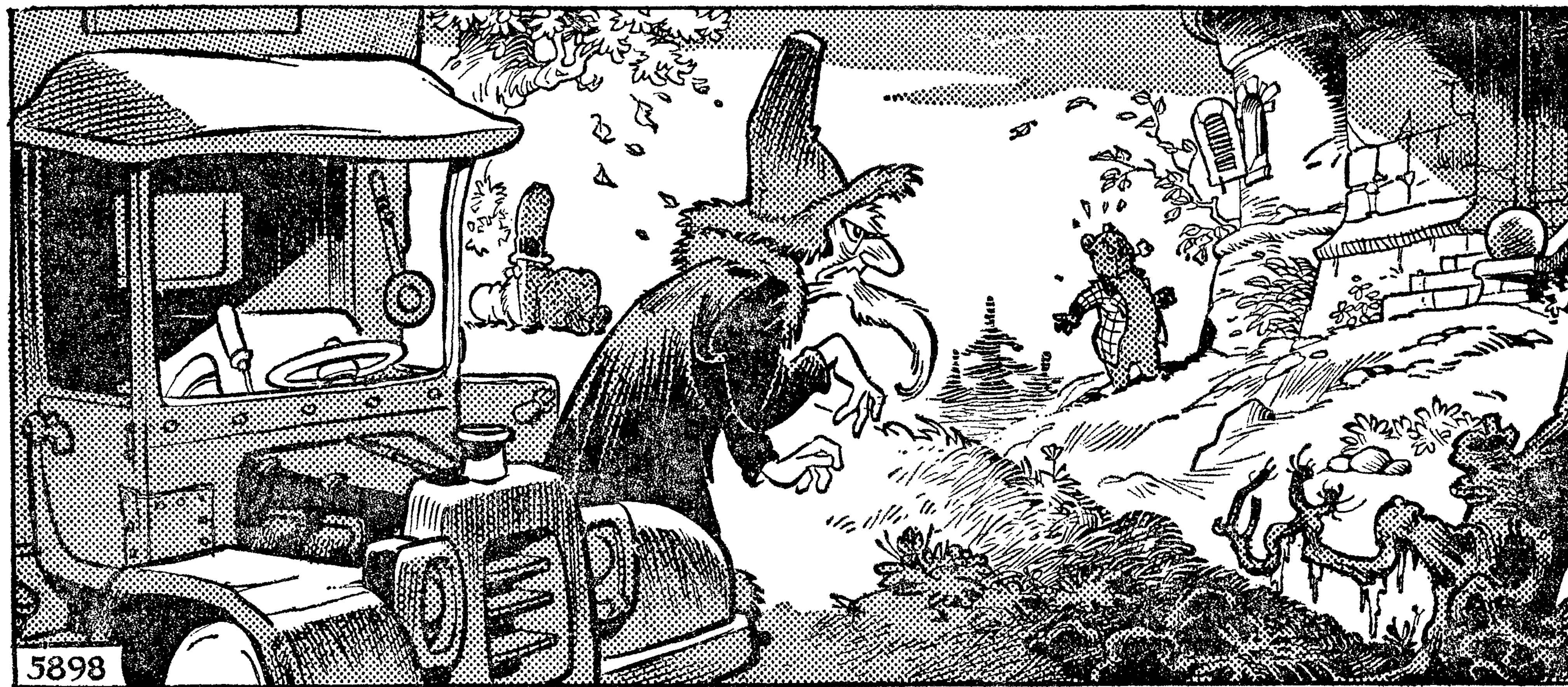
Tom Poes echter greep de zak met bladeren, wierp deze op zijn rug en rende naar de achterkant van slot Bommelstein, zodat hij vanuit het naderende voertuig niet gezien kon worden. Dit kwam intussen met piepende remmen bij de ingang tot stilstand, en hierdoor opgeschrikt sprong Ivy naar de deur.

„Daar is hij!” riep ze uit. „Maak dat je weg komt, voordat ik mijn oog op je laat vallen.”

Heer Ollie keek verbaasd op.

„Ik heb geen bezwaar tegen een blik uit uw ogen!” zei hij hoffelijk. „Integendeel, mag ik wel zeggen als u begrijpt wat ik bedoe…”

Doch het meisje had de deur reeds achter zich dichtgeworpen.

Het portier van de veewagen werd geopend en een morsige grijsaard klom moeilijk naar buiten. Een wijde zwarte mantel omhulde zijn gebogen gestalte en een vetlederen hoofddeksel ontsierde zijn trekken.

Voor oplettende lezertjes zal het echter niet moeilijk zijn om magister Pas in deze onprettige figuur te herkennen. Het is trouwens duidelijk, dat hij niet met goede bedoelingen naar deze plek kwam.

„Ze is dus hier met de kudde!", kraste hij tot zichzelf. „En dat niet alleen; de kudde is niet compleet, zie ik! Ze heeft gefaald! De bloemkool zal haar deel zijn! Ach, ik arme oude man kan ook niets aan anderen overlaten."

Zijn krakende stem versmolt met het ritselen van de bladeren in de herfstwind, en nu huiverde er een dreigende stilte over het toneeltje. Tom Poes had daar echter geen erg in. Hij was om Bommelstein heengelopen en stond nu bij een van de torens naar de achterdeur te kijken.

Tot zijn schrik werd de toegang hem daar belemmerd door drie dames, die opgewonden met elkander spraken.

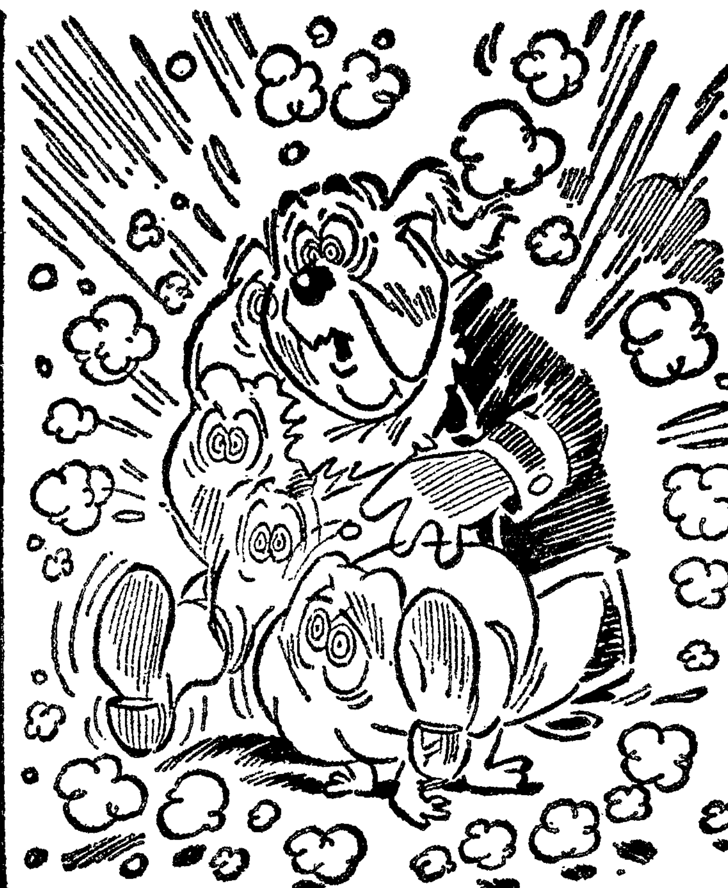
„Ollie is in groot gevaar!", zei juffrouw Doddel. „Daarom heb ik u gevraagd hierheen te komen. U moet iets doen!"

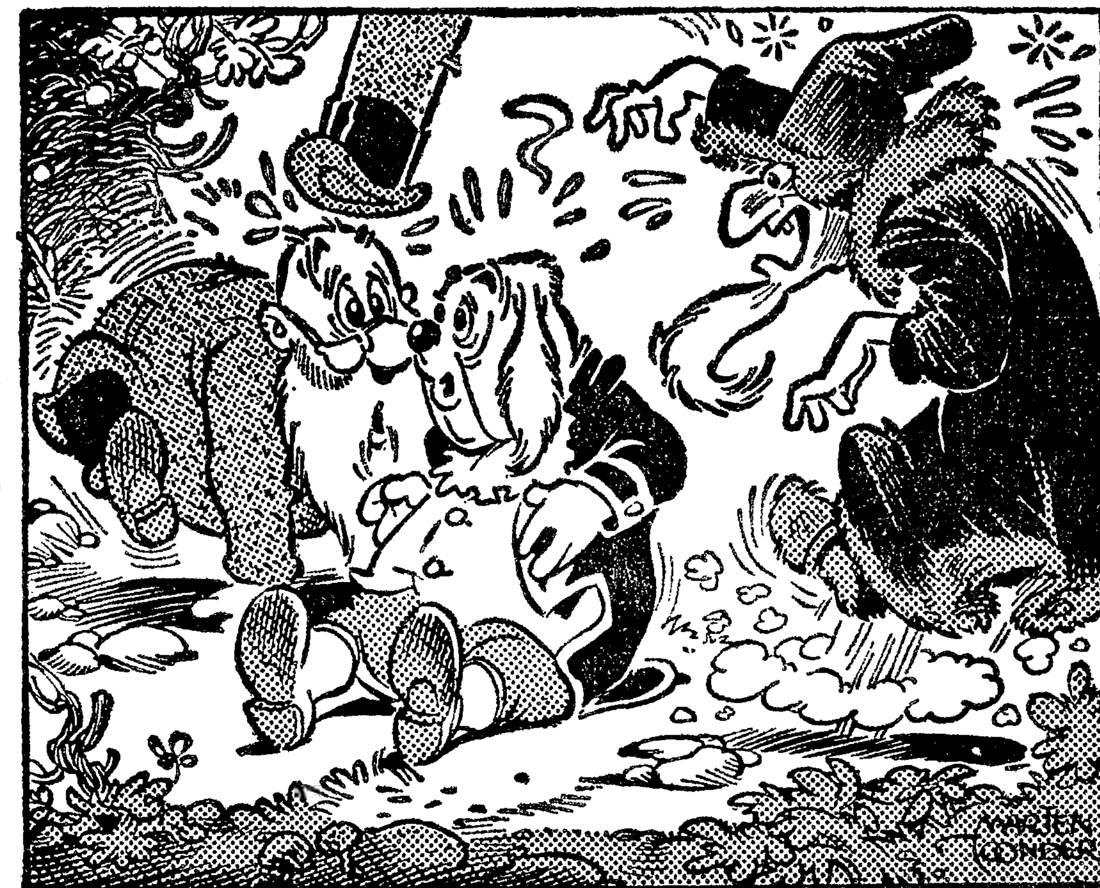
„Gevaar?", vroeg juffrouw Netelblom. „Daar heeft de heer Dorknoper niet over gesproken. Ik ben bang, dat het niet in mijn lijn ligt!"

„In de mijne wel!", verklaarde juffrouw Putter. „Het is mijn plicht om zo'n man bij te staan. Wat is dat voor een gevaar?"

„Zijn huis zit vol met trullen!", legde de buurvrouw uit. ,,En die herderin is daar ook. Het is een poel van verderf!"

Professor Prlwytzkofski werd in zijn waarnemingen gestoord door een geritsel in de bladeren, en hij keek gehinderd op.

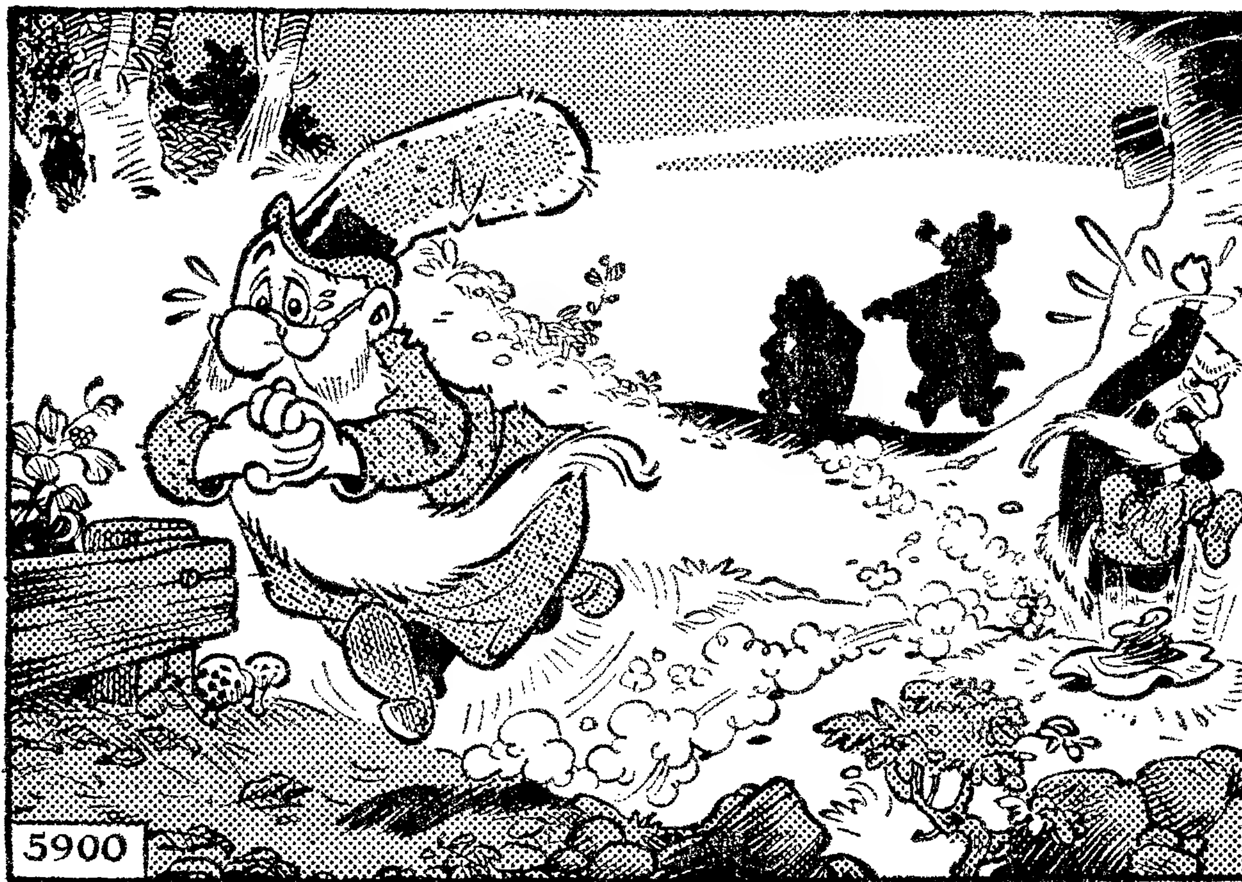
Achter hem stond een morsige grijsaard, die met loerende ogen naar de trul staarde. Het was duidelijk, dat het diertje hem onaangenaam trof en dat was geen wonder. Gewoon was het al niet prettig om naar te kijken, maar nu was het door het eten van droeselkruid geheel opgezwollen en scheef getrokken, terwijl de ogen hem uit de bolle schedel puilden.

„Ja, ja", sprak de geleerde. „Hier grijpt iets gans zonderbaars plaats! Dezer kreatuur is slachtoffer der Igov-reaktie door een teveel aan trulzwam. Maar de bladertjes hebben een inwendiger cellesomzetting veroorzaakt. Praw! Ik vrees ener implosie; of wellicht iets ergeres! Kan het ener plosie zijn, zo vraag ik? Is der Her ener biologist?"

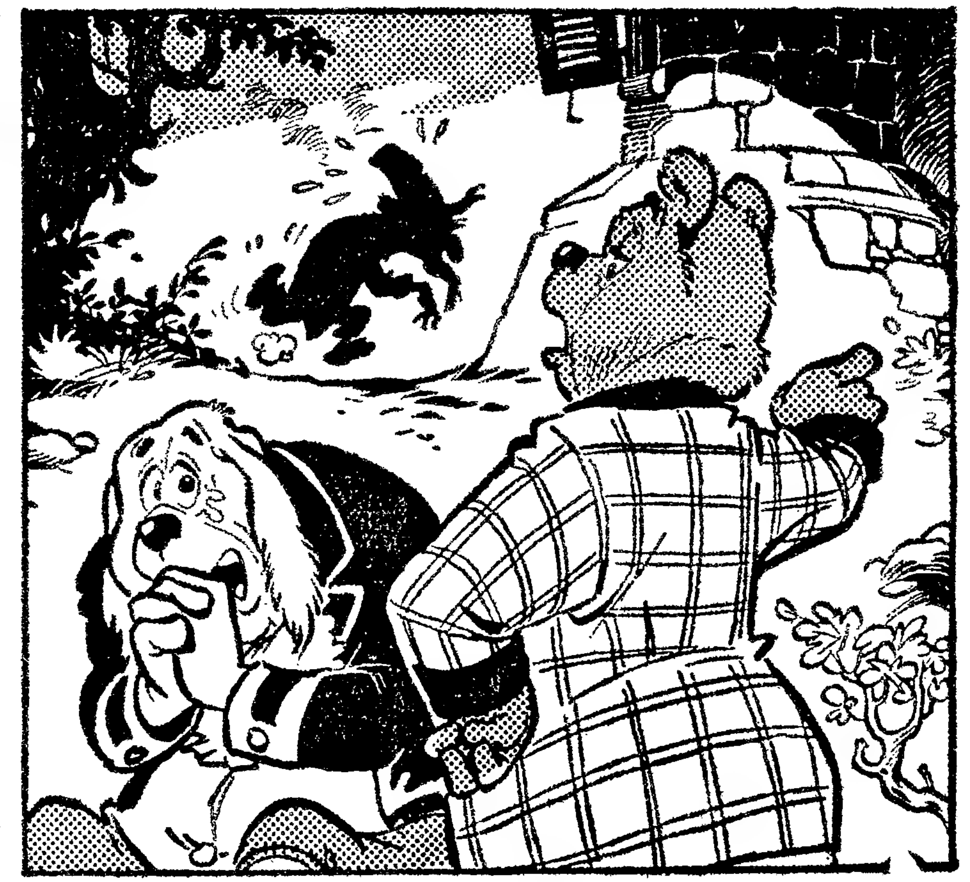
„Nee", snauwde de grijsaard. „Ik ben een arme oude man, die een kudde trullen voor de slacht heeft laten mesten. En nu berooft men mij van mijn mooie, krachtgevende voedsel! Geef hier, dat beest. . . ." Verder kwam hij echter niet, want op dat moment gebeurde er iets eigenaardigs. De trul gaf een hikkend geluid en zwol snel op, terwijl zijn vormen vaag werden en van aanblik veranderden. Het duurde slechts even; toen zat daar de bediende Joost voor de beide ontstelde heren. De professor diensde achteruit, terwijl hij in een onbekend dialect verviel en de oude Hocus Pas begon krijsend rond te springen.

„Daar gaat mijn krachtvoedsel!" kraste hij. „Waar is Ivy? Een bloemkool op haar pad!"

„Ex-excuseer!" stamelde de knecht op gebroken toon. „Het zal niet weer gebeuren; heus niet! Voortaan ken ik mijn p-plaats als u mij toestaat!"

Het zien van de trul, die zo plotseling in de bediende Joost veranderde was een hele schok voor de toeschouwers, dat valt te begrijpen.

Hocus Pas rukte zich de vetlederen hoed van het hoofd en begon er uitzinnig op te dansen, terwijl hij verschrikkelijke bedreigingen uitstiet. Professor Prlwytzkofski echter zette het op een lopen, in de richting van de stad.

„Dit is alles ja gans onwetenschappelijk!", riep hij al voortsnellend. „Der keldertjesdier plodeert tot der Joostbediender! Ach! Wat moet van der wetenschap worden!"

Zo sprekende barstte hij in schreien uit en zijn gebroken stem was nog hoorbaar, toen hij reeds uit het gezicht verdwenen was.

Heer Bommel had zich al die tijd wat op de achtergrond gehouden, omdat hij het gebeuren niet allemaal verwerken kon. Toen hij nu echter zijn knecht op het gazon zag zitten, voelde hij zijn zekerheid terugkeren.

„Waar kom jij vandaan?", vroeg hij streng, terwijl hij voorwaarts trad. „Schaam je je niet om zo'n misbruik te maken van mijn goedheid?"

„J, j-ja, heer Olivier!" stamelde Joost verscheurd. „Het was geheel verkeerd van me om mijn vrije avond zo te misbruiken. Ik was een weinig eh . . . verdwaald, met uw goedvinden. Maar het zal nooit meer gebeuren . . ."

„Dat is je geraden!", hernam heer Ollie, wiens woede zakte toen hij tegenover zoveel berouw stond. „Ga dan nu maar gauw een maaltijd klaarmaken voor de herderin en de trulletjes, als je begrijpt wie ik bedoel!"

De ontrouwe knecht wierp een blik op slot Bommelstein, waar magister Pas zich nu naar toe haastte, en hij werd lijkbleek.

„Ach nee, dat niet!", riep hij ineenkrimpend uit. „Niet daar naar toe, m-met uw welnemen!"

De drie dames die bij de achterdeur stonden, waren zich in het geheel niet bewust van de vreemde voorvallen die zich aan de voorkant van het pand hadden afgespeeld.

„Het doet er niet toe, wat de heer Dorknoper heeft gezegd!” zei juffrouw Putter streng. „Hier woont een weerloze man-alleen. Onze plicht is duidelijk. We moeten ons met geweld toegang verschaffen en die eh... herderin onschadelijk maken. De vraag is nu: Hoe doen we dat?”

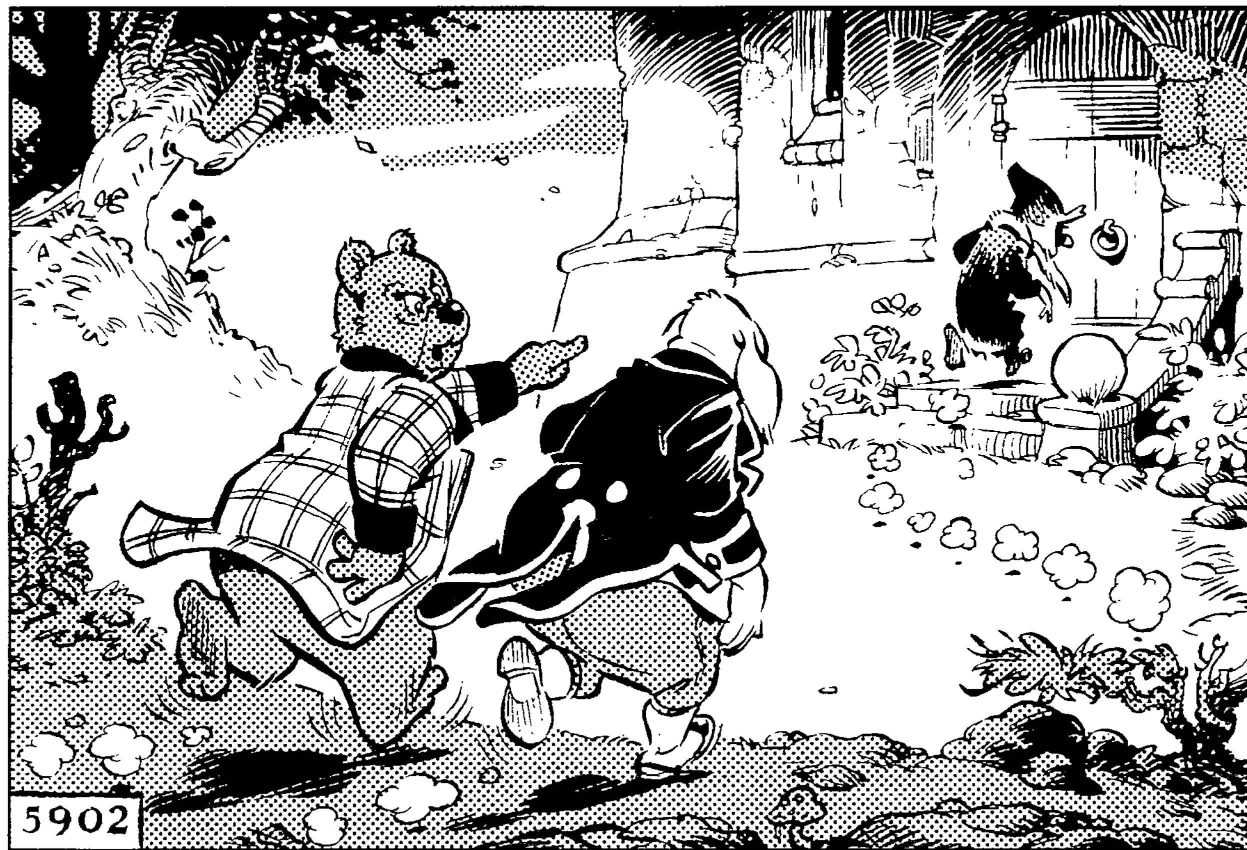
„Hier ergens is een keukenraam, dat meestal openstaat”, zei juffrouw Doddel. „Als we daar nu doorheen klimmen?”

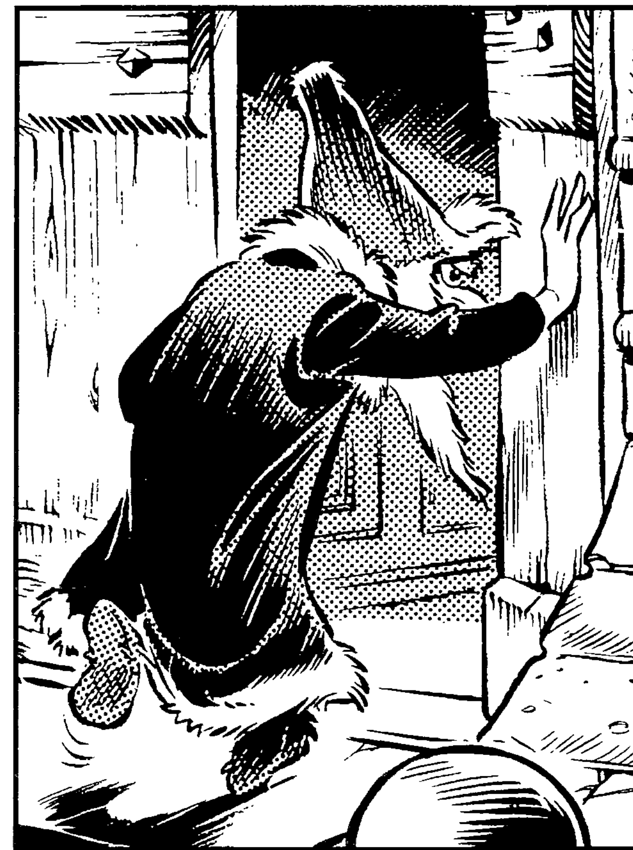
Nu wilde het geval, dat Tom Poes dat venster al ontdekt had. En, terwijl de dames verder beraadslaagden, klom hij er met de zak vol droeselkruid snel doorheen.

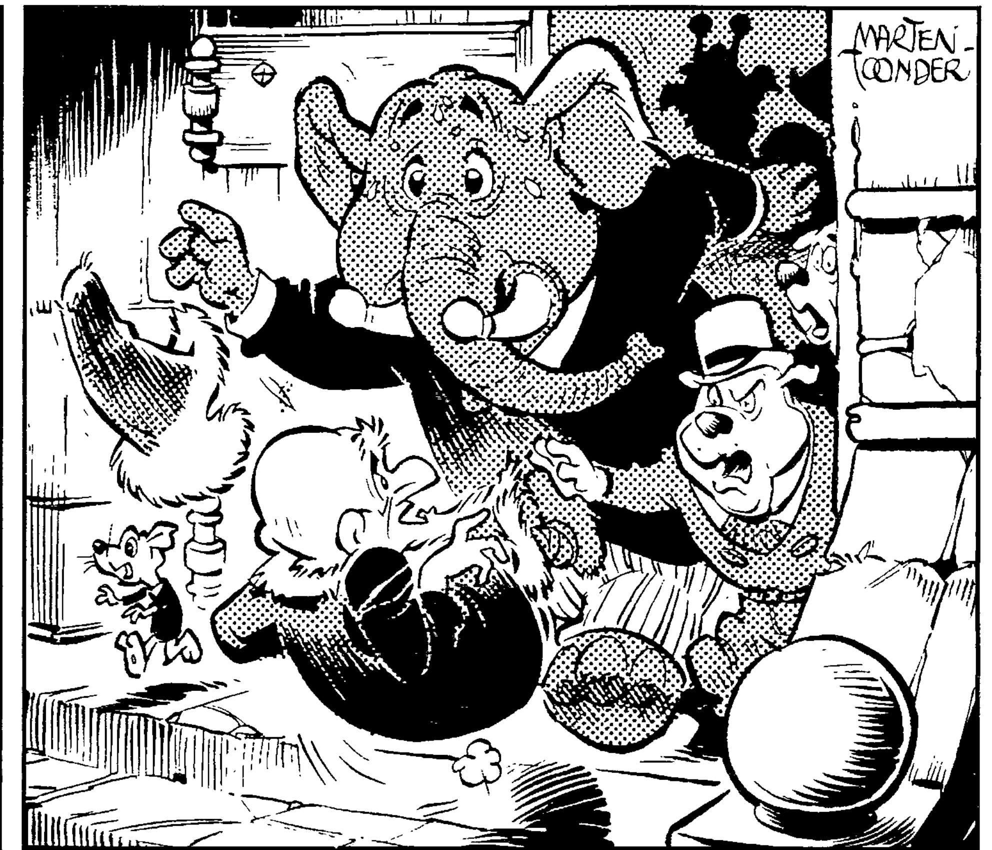
„Ik moet opschieten”, dacht hij. „Het gevaar schuilt nu aan alle kanten. En als er niet genoeg tijd is, ziet het er voor de trullen niet best uit!”

Gejaagd begon hij de buidel leeg te gooien op de stenen van de keukenvloer en al spoedig bedekte een grote massa bladeren de grond. Achter hem klonken er voetstappen en de stem van juffrouw Putter sprak door het open raam: „Hier is het! Ik stel voor om een kistje te zoeken, dat we als opstapje kunnen gebruiken. Een paar stenen kunnen natuurlijk ook dienst doen. Aan het werk, dames. Maar geen geluid hoor! Er mag verder niet gesproken worden!”

Tom Poes wachtte niet langer. Hij opende de deur, die naar de gang leidde en begon door gefluit en geroep de trullen te lokken.

Heer Bommel had Joost met kracht en strenge woorden overeind gekregen en daarop liep hij samen met de gebroken knecht naar huis.

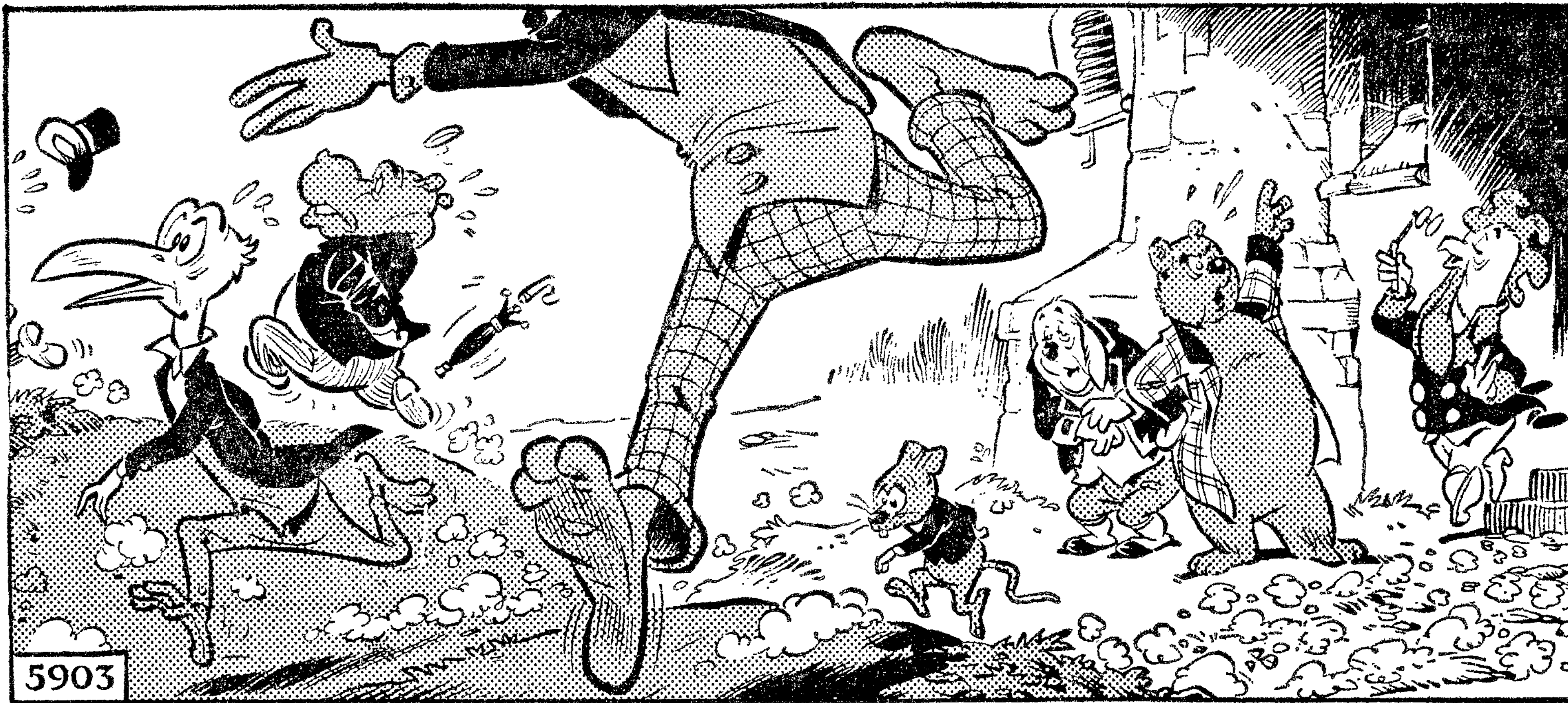
„Je moest je schamen!” sprak hij. „Daarbinnen zit een hulpeloos meisje met een kudde hongerige trullen en jij zit daar weigerend op het grasveld!”

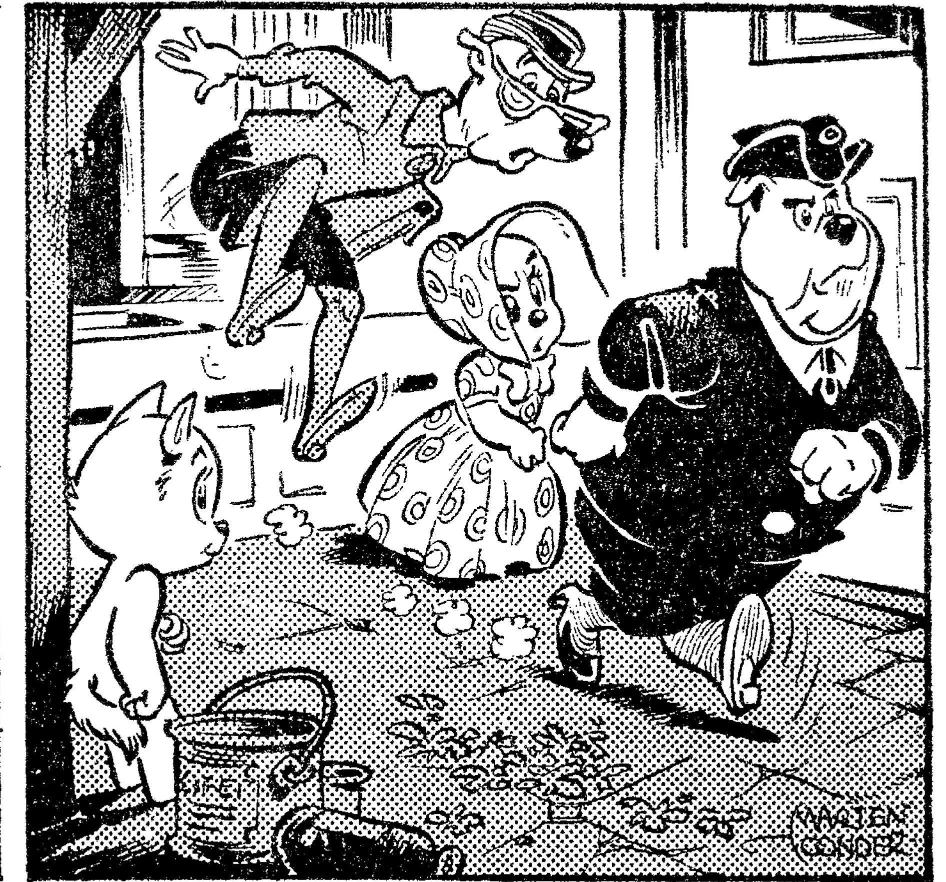
„U moet mij verschonen, heer Olivier!” zei de knecht met verstikte stem. „Ik durf die herderin niet weer onder ogen komen. Zij is niet zo hulpeloos als u denkt. Die trullen zijn haar werk, met uw welnemen! En dat zij hongerig zijn is niet zo erg als de honger van die heer, die daar de stoep beklimt!”

Hij wees op Hocus Pas, die met tanige handen de voordeur open rukte en zijn hoofd naar binnen stak. Er verscheen een akelige grijns om zijn dunne mond en hij bleef een ogenblik staan om de lucht op te snuiven.

„De kudde!” kraste hij. „Ik ruik de kudde! Achter deze drempel wacht het voedsel, dat mij, arme oude man, mijn krachten terug kan geven. Ach, zo wordt het werk van jaren dan toch nog beloond; al is het niet zoveel als ik gedacht had. Maar… Maar wat hoor ik toch? Er is iets met de kudde niet in orde!”

Hij luisterde ingespannen naar het geslobber en gesmek, dat vanuit het huis tot hem doordrong. Ook klonken er uitroepen en dreunende voetstappen; doch voordat hij begreep wat er gebeurde werd hij onder de voet gelopen door een dichte menigte, die naar buiten kwam stormen.

Heer Bommel en de bediende Joost hadden Bommelstein bijna bereikt, toen de menigte zich naar buiten stortte.

„W-wat betekent dat?", vroeg heer Ollie geheel verbluft. Er was echter niemand, die hem antwoord gaf. Joost was te zeer met zijn eigen zorgen bezig en de horde, die langs hem spoelde, vluchtte met holle ogen en vale gelaatstrekken zonder zich iets van de gastheer aan te trekken.

Het was duidelijk, dat een grote ontreddering al deze brave burgers bevangen had en dat hun enige doel was om weg te wezen. Langzamerhand werd het gebolder minder, doch pas toen de laatste vluchtelingen zich heen spoedden werd heer Bommels stem weer hoorbaar.

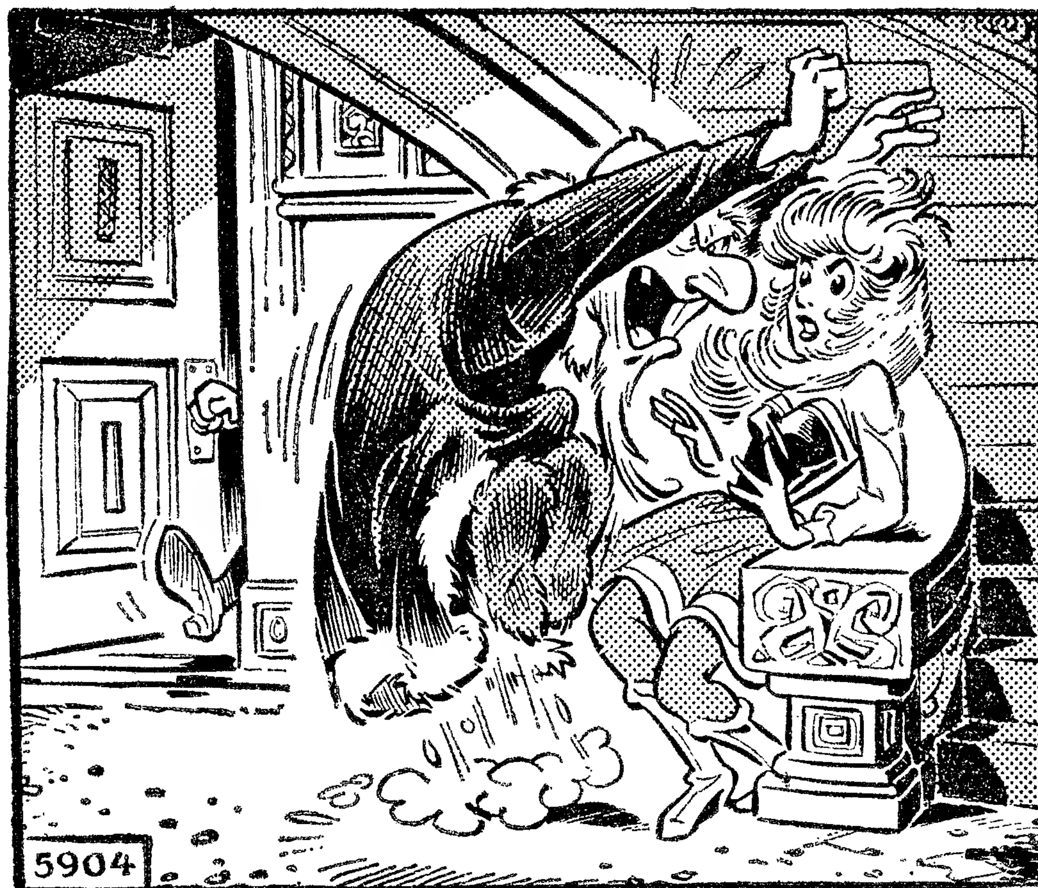
„Ik wil weten wat dit betekent!", riep hij uit. „Terwijl ik afwezig was, schijnt de hele stad mijn huis binnengedrongen te zijn. De hele mannelijke bevolking van Rommeldam! Het is een schande! Indringers zijn jullie! Halt! Sta stil! Waar is de herderin? Waar zijn de trullen? Ik wens te weten, wat dit betekent!"

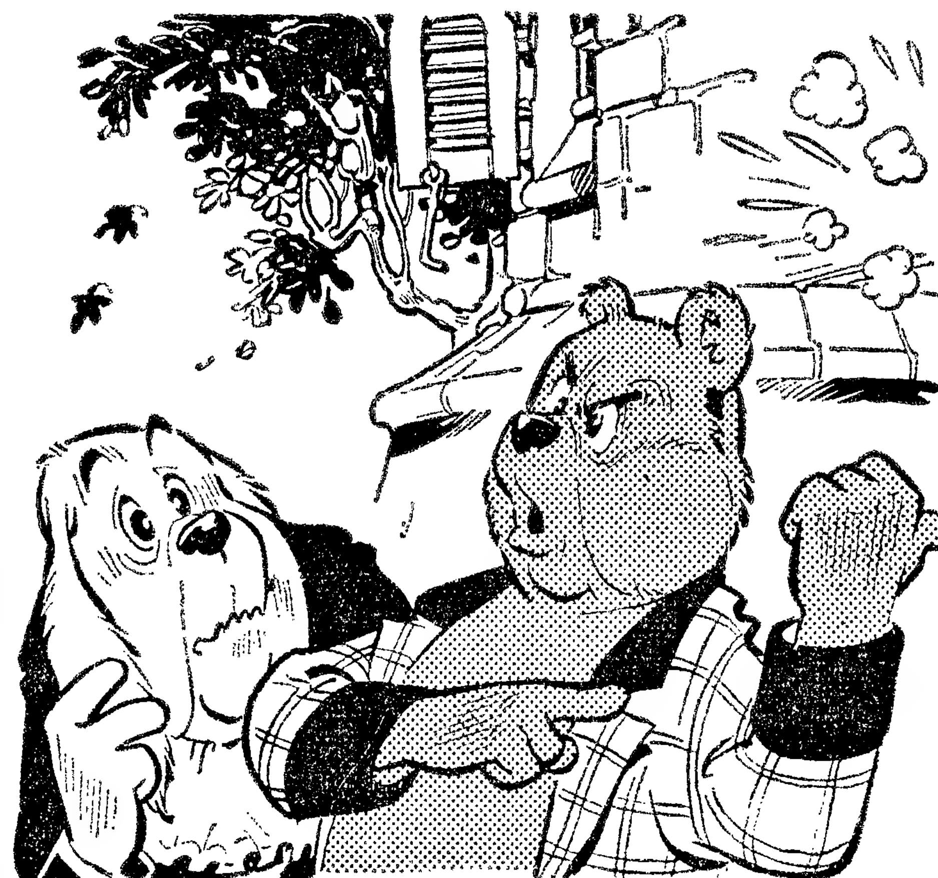
De markies de Canteclaer was de laatste, die uit de deuropening trad en hij was de enige, die de pas inhield om een antwoord te geven.

„Het betekent, dat gij een incroyable zijt!", sprak hij met schorre stem. Daarop verdween ook hij, waardig doch gekrenkt, in de richting van zijn buiten.

Intussen waren de dames Putter, Netelblom en Doddel door het open keukenraam geklommen en nu haastten ze zich het huis binnen. Naar Tom Poes, die tegen een muur geleund stond, keken ze niet; en ook de paar bladeren van het droeselkruid, die de trullen hadden achtergelaten, keurden ze geen blik waardig.

„We moeten beginnen die herderin met haar kudde naar buiten te jagen!", stelde juffrouw Putter voor. „Daarna kunnen we verder kijken."

De oude magister Pas had zich dwars door de stroom vluchtelingen heen naar binnen gewerkt, totdat hij in de hall de herderin vond.

„Mijn kudde!", krijste de grijsaard. „Wat heb je met mijn kudde gedaan?"

„Ik heb niets gedaan!", zei het meisje koel. „De trullen hebben droeselkruid gegeten en daardoor hebben ze hun oorspronkelijke gedaante weer aangenomen. Ik kon daar niets aan doen, echt niet! Iemand heeft hier een grote zak met het kruid naar binnen gesmokkeld . . . "

„En waarom heb je niets gedaan?", schreeuwde de magister. „Waarom heb je ze niet aangekeken?"

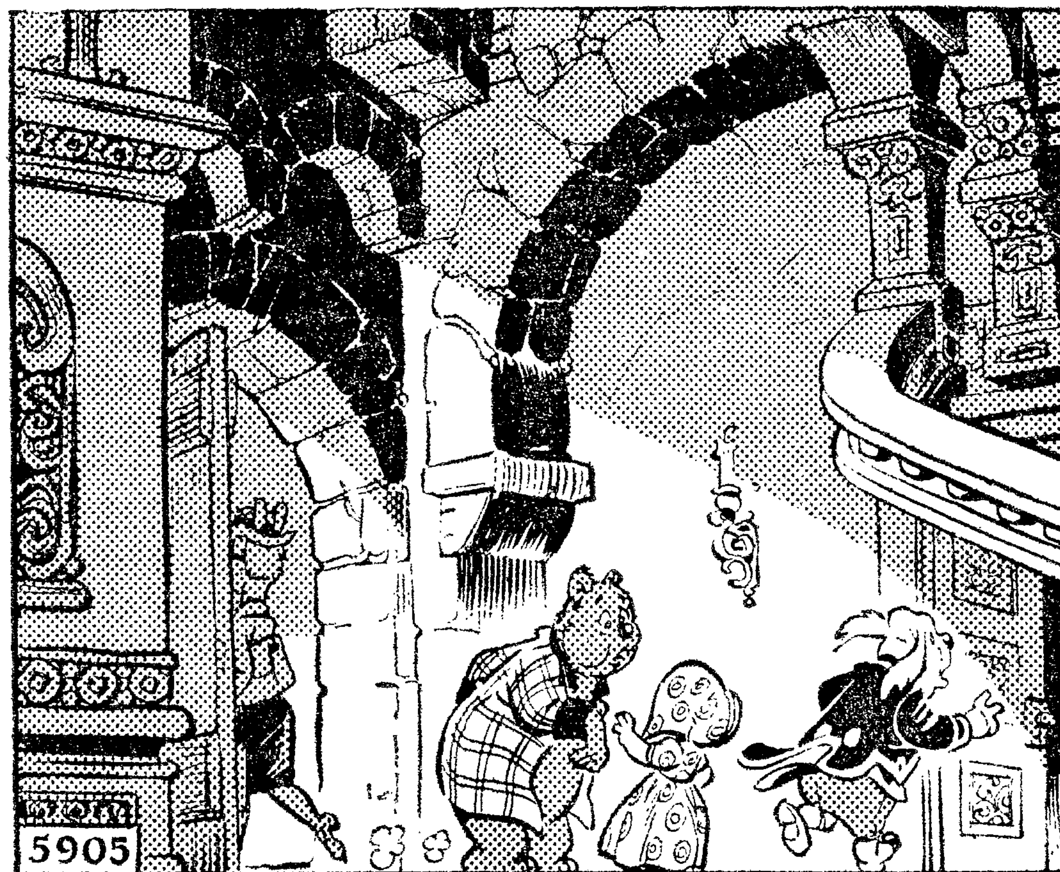
„Aankijken helpt maar één keer!", hernam de trullenhoedster, terwijl ze de haren uit de ogen streek. Doch nu verviel de oude tot dolle drift.

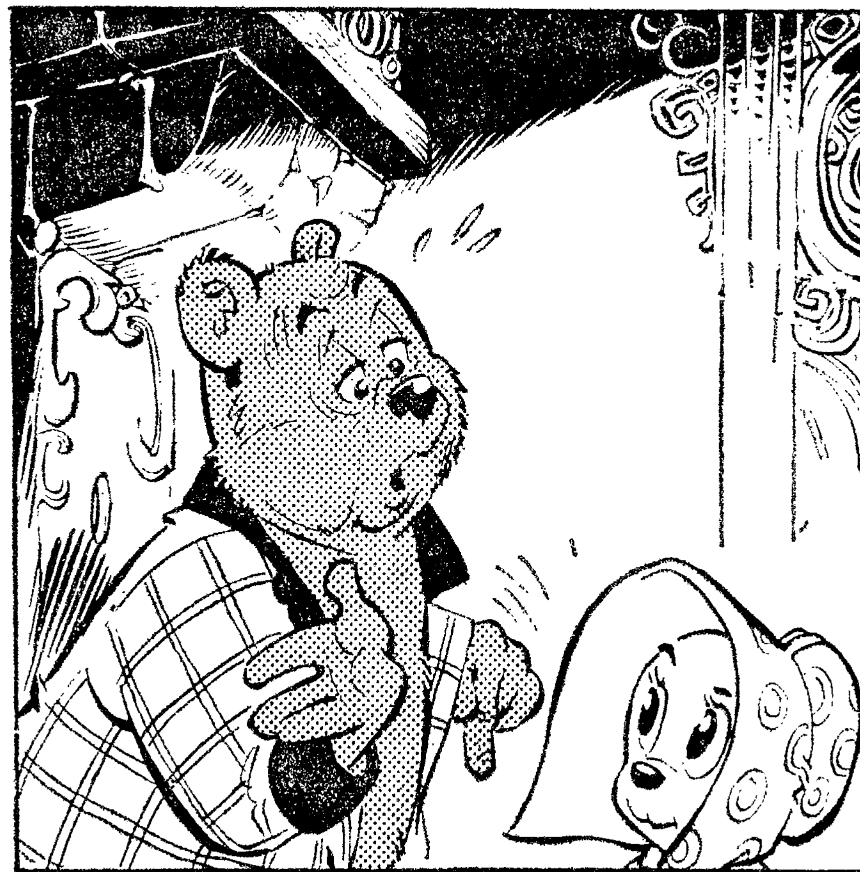
„Houd je ogen maar bij je!", kraste hij uitzinnig. „Voor mij, arme oude man, hoeft dat niet. En het is te laat! Alles is te laat! Ik voel, dat er een slechte kracht aankomt! We moeten weg!"

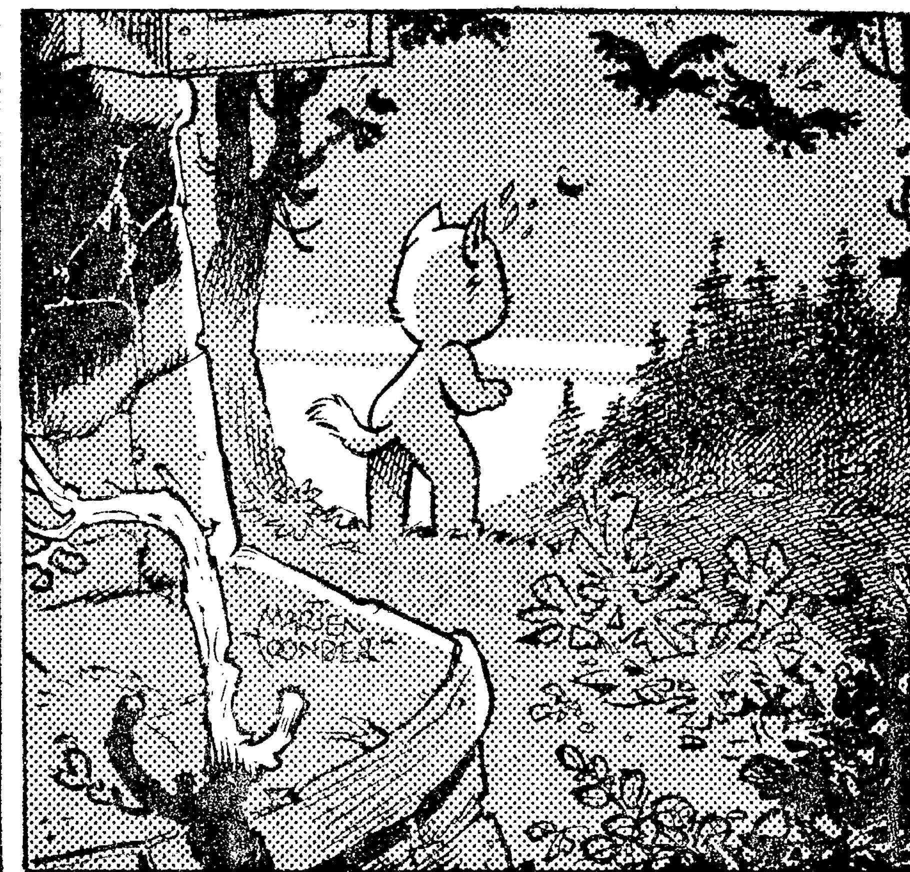
„We moeten naar binnen!", zei heer Ollie, die het gekrijs dat uit zijn huis kwam bekommerd had aangehoord. „Dat herderinnetje en die arme dieren worden bedreigd. We moeten schoon schip maken, bedoel ik. Ga jij maar voorop, dan zal ik je in de rug dekken!"

„L-liever niet, heer Ool-Olivier . . . . ", stamelde de knecht. „Als we n-naar binnen gaan zal ze ons aankijken . . . en d-dan is het te laat, geloof me t-toch! Ik heb dat alles al meegemaakt, m-met uw welnemen . . . "

Verder kwam hij niet, want op dat moment vlogen een paar grote, zwarte vogels krassend naar buiten. En de akelige dieren fladderden zó dicht over hun hoofden heen, dat de heer en zijn knecht het evenwicht kwijt raakten.

Toen hij de zwarte vogels weg zag vliegen leefde de bediende Joost weer wat op.

„De kwade krachten hebben het pand verlaten, met uw goedvinden", sprak hij. „Het lijkt mij tijd om de maaltijd te gaan bereiden. Het begint al donker te worden!"

Met deze woorden repte hij zich het huis in en heer Ollie volgde hem onthutst. Zodoende passeerde hij de dames Netelblom en Putter, maar hij had meer aandacht voor zijn buurvrouw, die in de hall achterbleef.

„U ook hier, mevrouw?", riep hij uit. „Weet u misschien wat er gebeurd is? Men maakt misbruik van mijn gastvrijheid! Allerlei figuren lopen hier maar in en uit, en waar is dat herderinnetje intussen gebleven? En haar kudde?"

„Weet je het echt niet?", vroeg juffrouw Doddel.

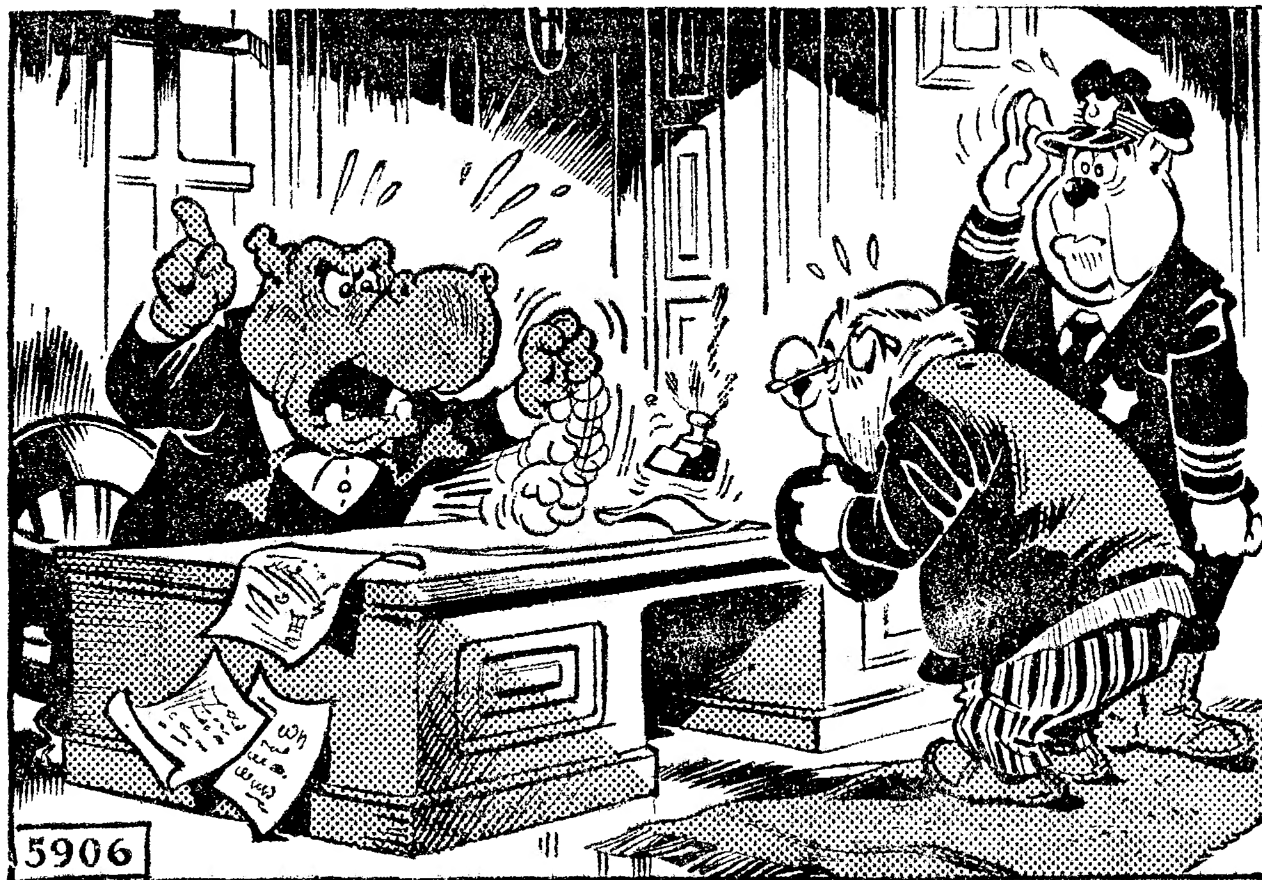
„Nee, natuurlijk niet!", zei heer Bommel klaaglijk. „En daarom wil ik weten, wat er hier aan de hand is!"

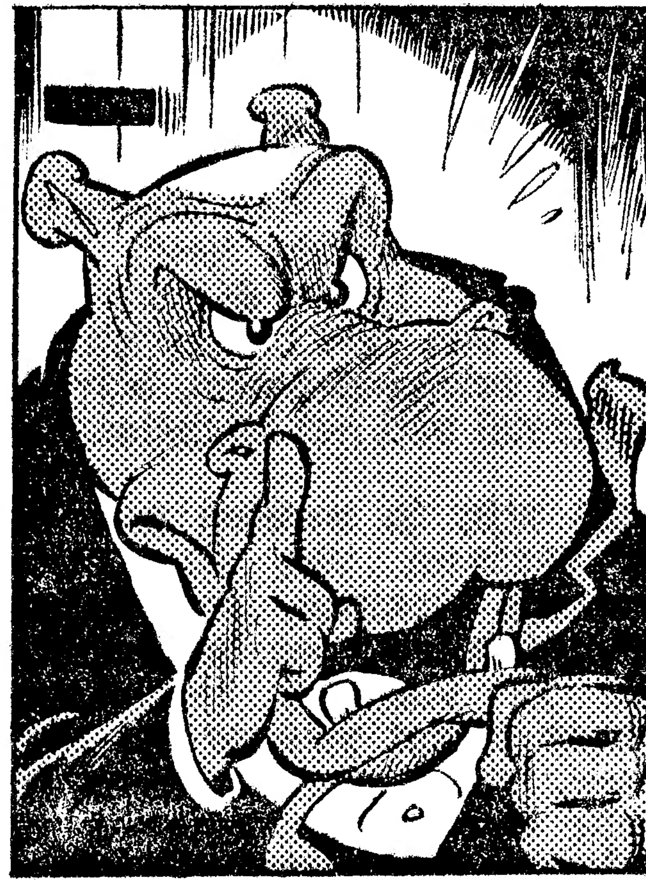
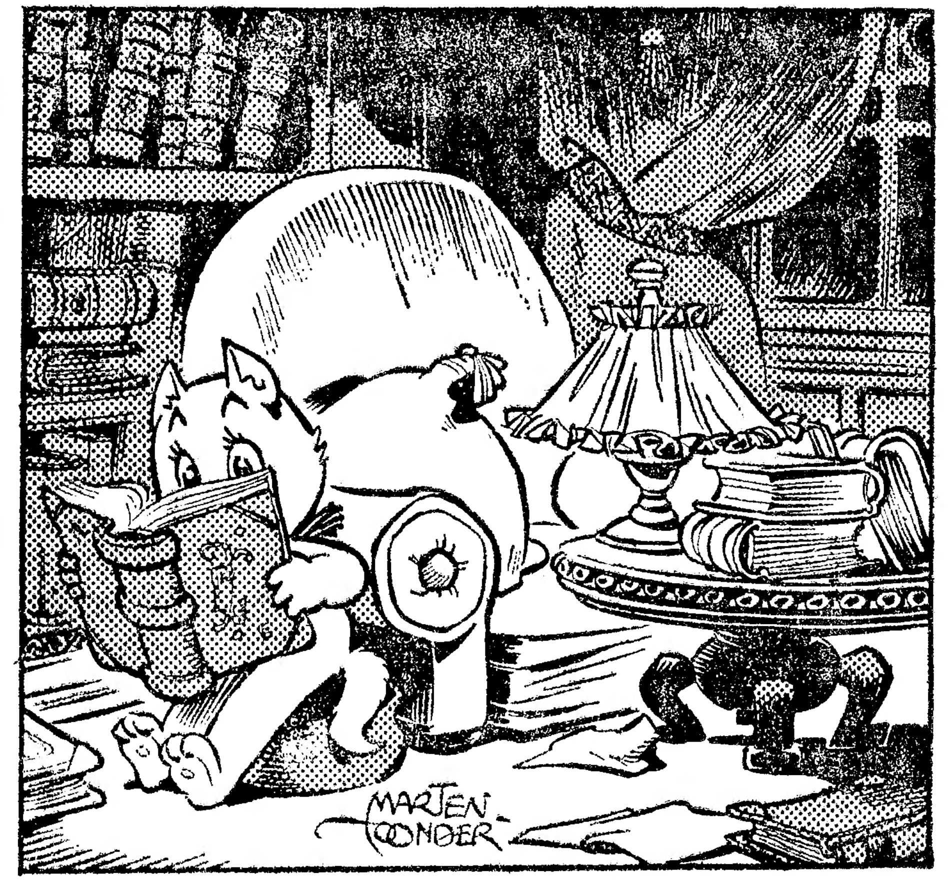
„Minder dan ik vreesde!" hernam het vrouwtje, terwijl er langzaam een glimlach op haar gelaat verscheen. „Wees niet boos, dat ik aan je getwijfeld heb, Ollie! Het komt allemaal door de dames Netelblom en Putter, zie je? Die roddelen zoveel."

„Nu weet ik nog niets!", mompelde de heer Bommel ontstemd. „Was Tom Poes maar hier!"

Doch die stond bij de achterdeur de twee raven na te kijken, die in de schemering verdwenen.

„Daar gaan ze, de heks en de tovenaar", mompelde hij. „En de kudde heeft gelukkig nog net op tijd mijn droeselkruid kunnen eten! Oef, dat was op het nippertje! Stel je voor, dat al die burgers trullen hadden moeten blijven; ik mag er niet aan denken!"

Burgemeester Dickerdack had zich in de schemering naar zijn bureau gerept en daar zat hij net vóór het sluitingsuur; zodat hij de ambtenaar Dorknoper en commissaris Bas nog kon ontbieden.

„Het is hier een bende!", riep de magistraat uit. „Wat moet dat, met die vrouwspersonen op hoge posten? Geen wonder, dat alles uit de hand is gelopen! Kan ik dan niet eens meer een geheime dienstreis maken, zonder dat jullie de boel in het honderd draaien?"

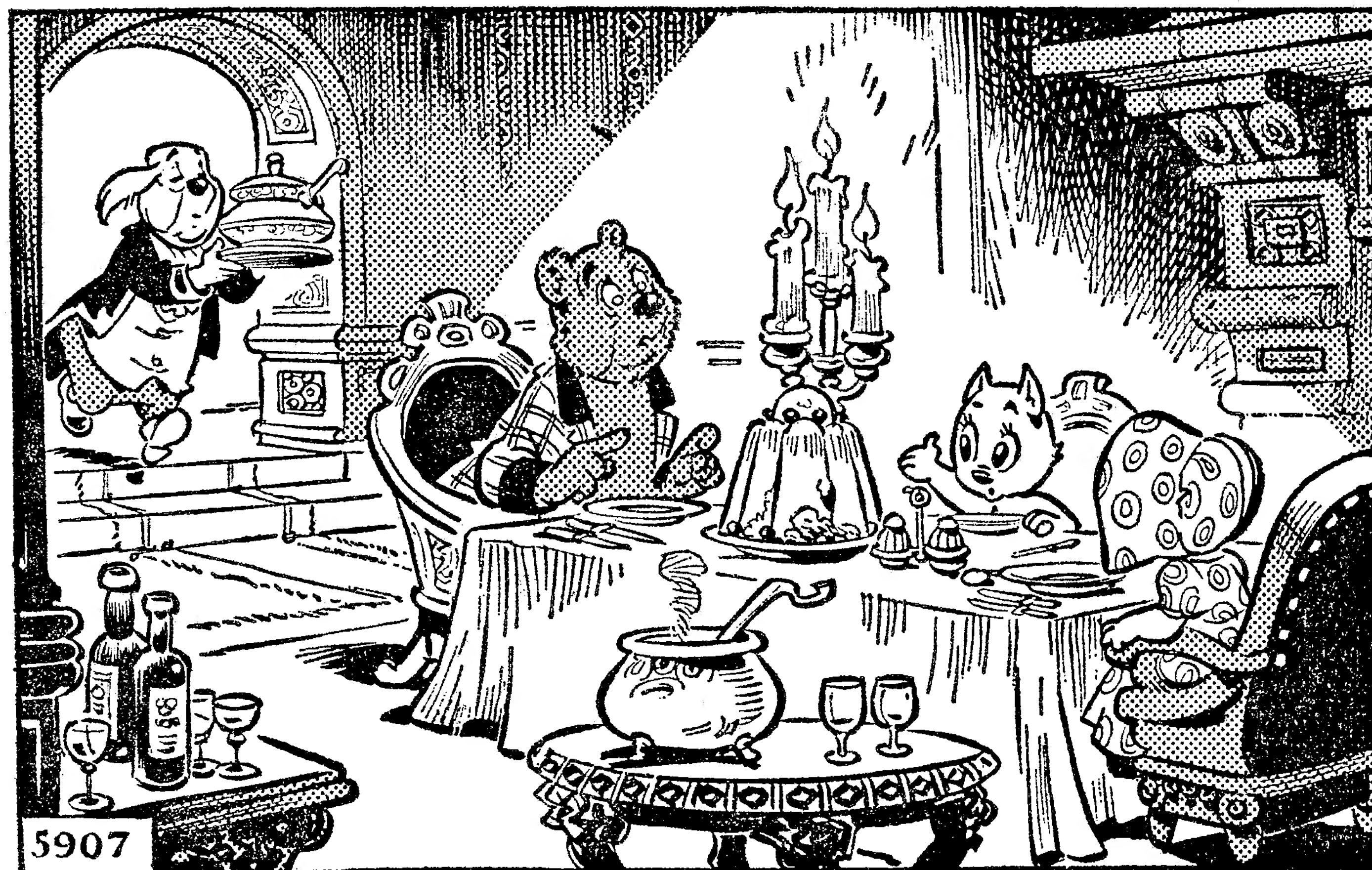
„Neem me niet kwalijk, burgemeester", zei de ambtenaar eerste klasse. „Alle heren waren op dienstreis, zodat ik mij als man-alleen onzeker begon te voelen. De voorschriften en reglementen voorzien niet in dit soort gevallen . . ."

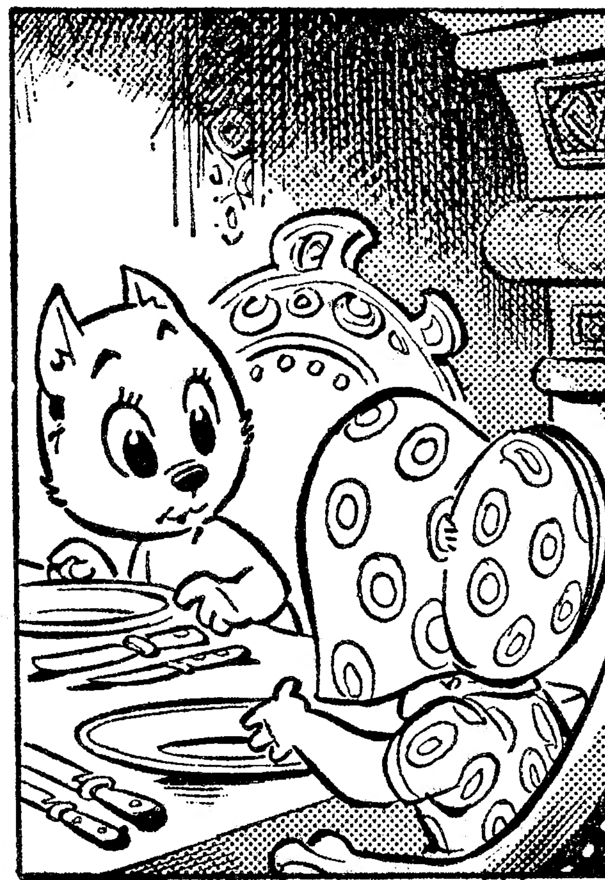
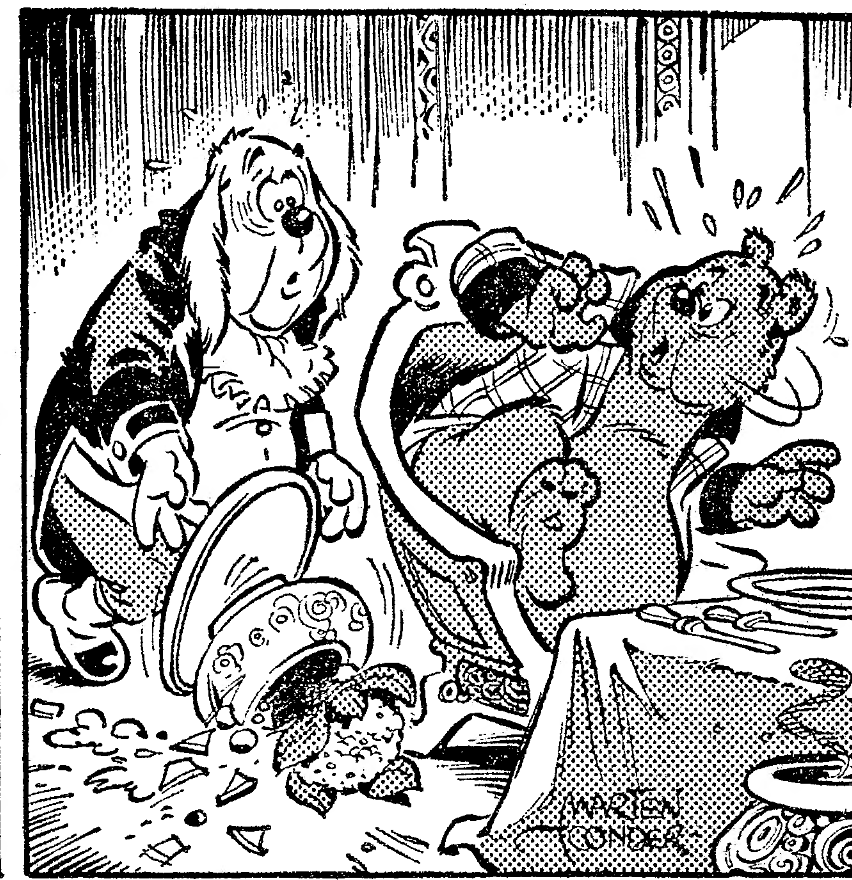
„Het waren die ogen . . .", prevelde de commissaris. „Op de heide, om nauwkeurig te zijn. Het spoor leidde naar de heide, en daar hield het op bij de ogen . . ."

„Geen woord meer over ogen!", riep de magistraat overspannen. „Een hooggeplaatst politiebeambte die last van ogen heeft, is waardeloos! Laat je dat gezegd zijn! Laat het niet weer gebeuren!"

„De kracht van een heks ligt vooral in de ogen", mompelde Tom Poes. Hij kortte zich de tijd voor het eten met het doornemen van een boek uit heer Ollie's bibliotheek, en hij las: „Deze kracht kan alleen verbroken worden door personen van een onberispelijke levenswandel."

„Hm", sprak hij, terwijl hij het boek neerlegde. „Dan is het maar gelukkig, dat Doddeltje en die andere dames in de buurt waren!"

De bediende Joost had zijn best gedaan om aan de maaltijd een feestelijk aanzien te geven. Maar heer Ollie verkeerde ondanks dat toch in een gedrukte stemming.

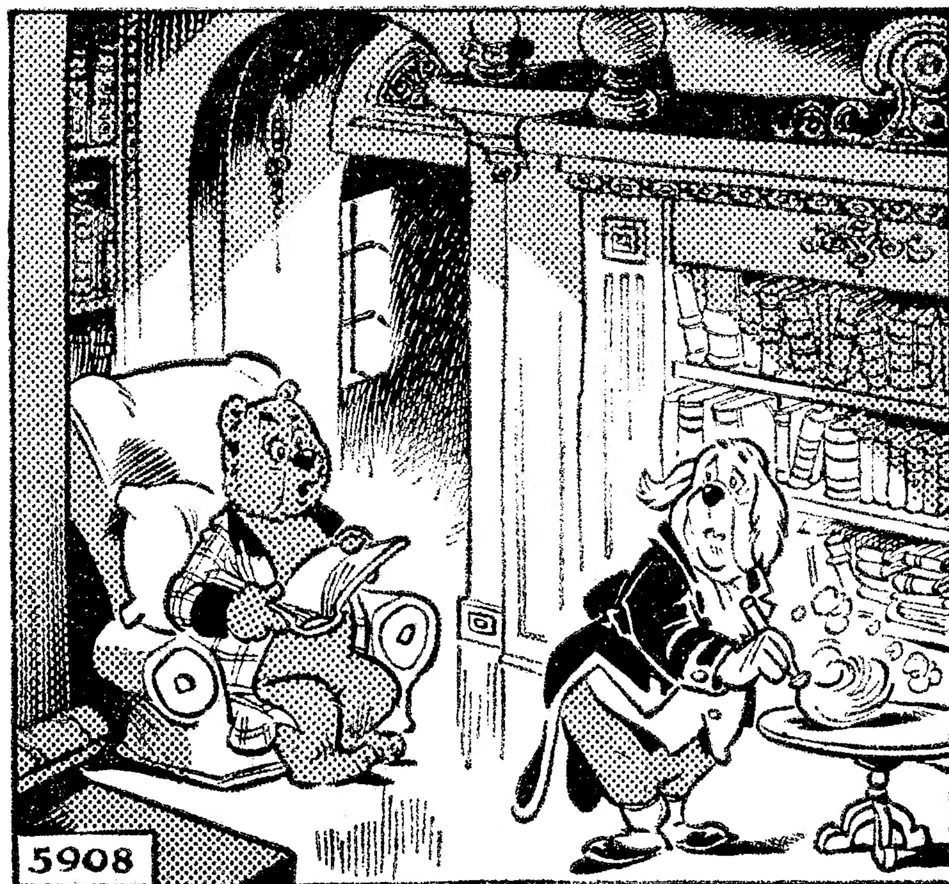
„Waar is dat arme herderinnetje toch met haar dieren gebleven?", vroeg hij klagelijk. „Wil iemand me nu eens vertellen, wat er eigenlijk gebeurd is?"

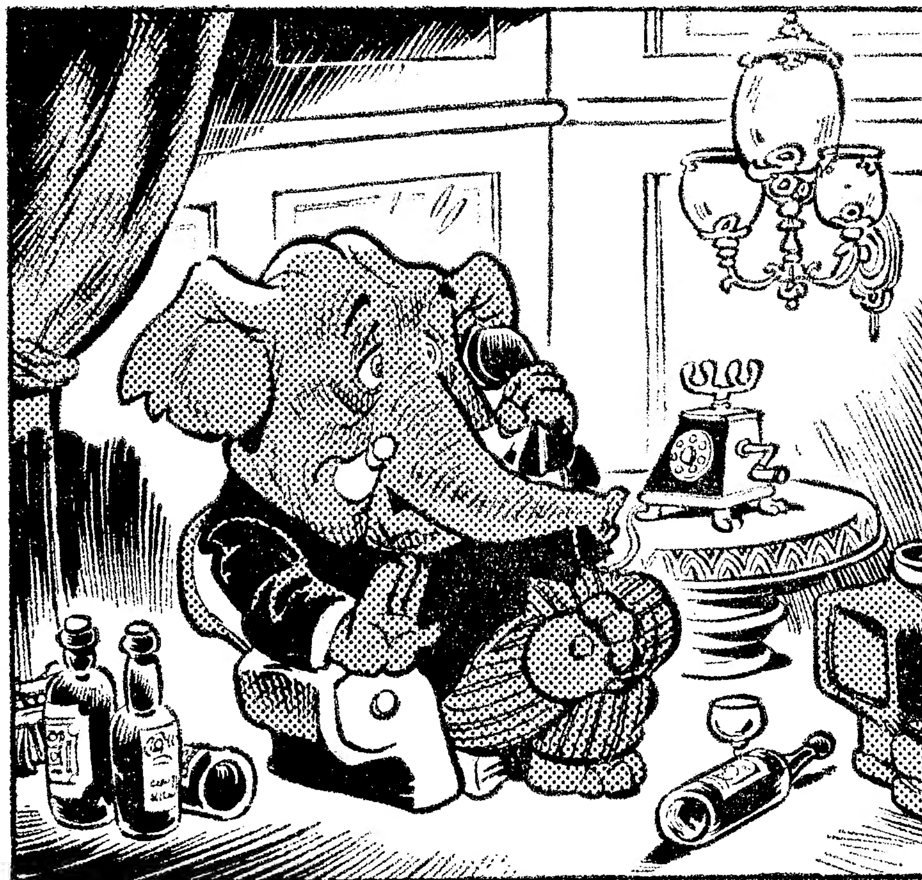
„Die dieren waren trullen", zei Tom Poes. „Heksen kunnen mannen in trullen veranderen — en trullen worden opgegeten door oude tovenaars. Om op krachten te blijven, ziet u? Als u er meer van wilt weten, moet u toch eens één van de boeken lezen, die uw goede vader u heeft nagelaten!"

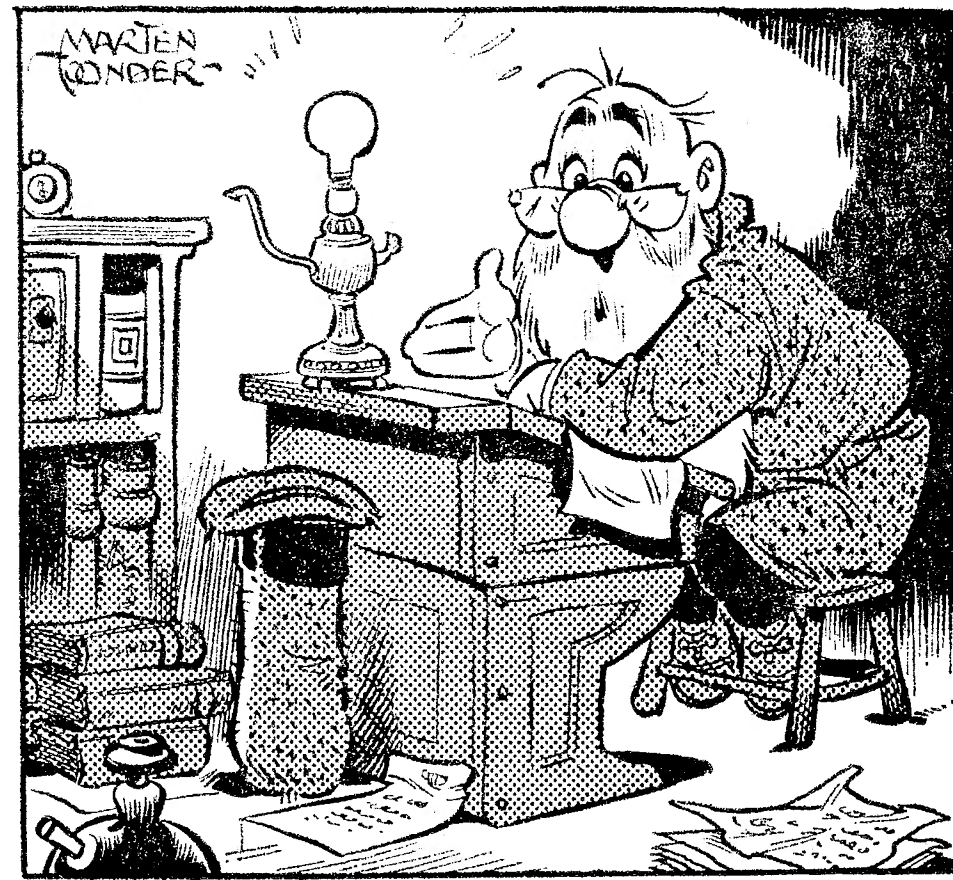
„Het lijkt me bijgeloof!", zei juffrouw Doddel. „Hoewel, je zou dat toegetakelde nest best een heks kunnen noemen. Maar die beesten roken vies, Ollie. Je mag je huis wel eens een goede beurt laten geven, het ruikt er nog naar!" Ze snoof eens en besloot met opgetrokken neus; „Het is net, alsof er hier eentje rondloopt!"

Deze woorden hadden een vreemde uitwerking op de bediende Joost, die juist met een dampende schaal naderde. Hij verbleekte en zijn handen beefden zo, dat het blad hem ontglipte. Een ogenblik staarde hij glazig naar de rommel, doch toen bukte hij zich.

„Jammer van het goede voedsel, met uw welnemen!", prevelde hij. „Maar ik heb gelukkig nog meer in de keuken. En deze bloemkool zal ik zelf wel nemen, als u mij toestaat!"

Zo is deze waar gebeurde geschiedenis dus eigenlijk ten einde. Maar omdat heer Bommel het fijne van de zaak wilde weten, had hij de raad van Tom Poes opgevolgd en zich niet ontzien om het genoemde boek uit zijn boekenkast te halen.

„Juist", sprak hij na enig ingespann½ lezen. ,,Veel is me duidelijk geworden over die trullen en zo. De macht van een heks kan slechts verbroken worden door iemand van onberispelijke levenswandel, staat hier. Je mag blij zijn, dat ik in de buurt was, Joost! En ik hoop dat je je les geleerd hebt!"

„Ik heb mijn les geleerd!", sprak tezelfdertijd de president van de Kleine Club door de telefoon. „Ik ben niet waardig om deze positie langer in te nemen, burgemeester! Ik stel voor om de vice-president in mijn plaats te benoemen, al weet ik ook niet wie dat is. Ikzelf voel me werkelijk te trullerig!"

De enige, die nog steeds niets van het gebeurde begreep, was professor Prlwytzkofski. Hij zat aan zijn lessenaar over enige folianten gebogen en schudde wanhopig het hoofd.

„Praw!", prevelde hij. „Der trul voedert zich met der trulzwam, dat is mij klaar geworden. Maar wat is ener trul? Zelfs der hooggeleerder Nimant kan mij daar geen besluit op geven. En der totaalbevolkering van Droezel- en Mengelkruid is door der Zwamkrankheid vast gans uitradeerd worden! Ach, het is ja alles zo onwetenschappelijk!"

EINDE VAN DIT VERHAAL

HEER BOMMEL en de Trullenhoedster